

ภาคผนวก เล่ม ๑

โครงการการศึกษาบทเรียน
จากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
เพื่อปรับปรุงระบบเลือกตั้งให้ดีขึ้น

จัดทำโดย

สถาบันพระปกเกล้าและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ภาคผนวก เล่ม ๑

โครงการการศึกษาบทเรียน จากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อปรับปรุงระบบเลือกตั้งให้ดีขึ้น

วันที่.....	17 ก.ค. 2546
เลขทะเบียน.....	00172
เลขเรียกหนังสือ.....	RUE 43

CCCS

จัดทำโดย

สถาบันพระปกเกล้าและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ชั้น 14 อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์
เลขที่ 979/17-21 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร. 298-0455 โทรสาร 298-0476
Home page : <http://www.trf.or.th>
E-mail : trf-info@trf.or.th

ภาคผนวก ก

- ก.๑ ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ก.๒ บทความที่ใช้เผยแพร่การนำโครงการไปใช้
- ก.๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งและการดำเนินการเลือกตั้งในต่างประเทศ
- ก.๔ ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการและผลที่ได้รับ
- ก.๕ ตารางเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขกฎหมายเลือกตั้ง
- ก.๖ ตารางเปรียบเทียบการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์
- ก.๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓

ภาคผนวก ข

- ข.๑ แบบสอบถามที่ใช้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทางหนังสือพิมพ์ / ผลการวิเคราะห์
- ข.๒ สวนดุสิตโพล / ผลการวิเคราะห์
- ข.๓ ข้อเสนอ เรื่อง การปรับแก้กฎหมายและการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของ สมาคมพัฒนาสังคม /สรุปวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ก

- ก.๑ ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ก.๒ บทความที่ใช้เผยแพร่การนำโครงการไปใช้
- ก.๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งและการดำเนินการเลือกตั้งในต่างประเทศ
- ก.๔ ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการและผลที่ได้รับ
- ก.๕ ตารางเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขกฎหมายเลือกตั้ง
- ก.๖ ตารางเปรียบเทียบการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์
- ก.๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓

ก.๑ ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงมหาดไทย : รายงานการวิจัย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙^{*}

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญประการหนึ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมการพัฒนาทางการเมืองของประชาชน ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งนั้น ย่อมมีองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ คือ ประชาชน ผู้สมัคร และพรรคการเมือง ข้าราชการทุกส่วนราชการ และกฎหมายระเบียบ ซึ่งการเลือกตั้งจะมีความเรียบร้อย บริสุทธิ์ และยุติธรรมเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง ๔ ประการว่าได้ทำหน้าที่ตามครรลองและสมบูรณ์แล้วหรือไม่

รายงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการศึกษางานเลือกตั้งในด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานของราชการ และกฎหมาย ระเบียบบางประการที่ควรปรับปรุง นอกจากนี้ได้รวบรวมข้อมูล สถิติ ที่น่าสนใจไว้ด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีส่วนส่งเสริมการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้มีความมั่นคง และเจริญงอกงาม อันเป็นความปรารถนาของประชาชนทุกคน

กระทรวงมหาดไทย : รายงานการวิจัย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕)^๒

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ คือเพื่อให้ต้องการทราบถึง

๑. ความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับข่าวสารการเลือกตั้ง ซึ่งประกอบด้วย ประชาชนได้รับข่าวสารการเลือกตั้งจากแหล่งข่าวใดบ้าง และความถี่ในการได้รับข่าวสารจากแหล่งต่างๆ
๒. ศึกษาลักษณะบัตรเสีย ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการทำให้บัตรเสีย
๓. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทยในการเลือกตั้งครั้งนี้
 - (๓.๑) การไปและไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - (๓.๒) ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจ
 - (๓.๓) ผู้มีอิทธิพลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - (๓.๔) การคำนึงถึงผู้สมัครหรือพรรคการเมือง
 - (๓.๕) ความสะดวกในการเดินทางไปยังหน่วยเลือกตั้ง
 - (๓.๖) ความสนใจทางการเมือง

^{*} กระทรวงมหาดไทย. รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง, ๒๕๔๐.

^๒ กระทรวงมหาดไทย. รายงานการวิจัย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕). มปป, มปป.

(๓.๗) ความเห็นที่มีต่อพฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๓.๘) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการที่กำหนดให้หน่วยเลือกตั้งมีขนาดเล็กลง

(๓.๙) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการที่บัตรเลือกตั้งเพิ่มช่องทำเครื่องหมาย “ไม่ลงคะแนน” สำหรับผู้เลือกตั้งที่ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด

(๓.๑๐) ผลกระทบของโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน (ผปม.) ต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งครั้งนี้

๔. วิธีการที่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียงเลือกตั้ง

๕. พฤติกรรมการซื้อขายเสียงและปัจจัยที่มีต่อการซื้อขายเสียง

๖. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ทั้งนี้ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ข้าราชการสังกัดกรมการปกครองจากกองต่างๆ ซึ่งได้ผ่านการแนะนำแล้วทำการเก็บข้อมูลก่อน ระหว่าง และหลังการเลือกตั้ง (เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑๖-๒๗ มีนาคม ๒๕๓๕) โดยออกเก็บข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างภาคละ ๒ จังหวัด รวม ๑๐ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร จังหวัดละ ๔ คน

ผลของการวิจัยมีดังต่อไปนี้

๑. การซื้อขายเสียงในการเลือกตั้งยังคงมีอยู่ แต่อาจจะปิดบังซ่อนเร้น แนบเนียนมากขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบการซื้อขายเสียงระหว่างการเลือกตั้ง ส.ส. ปี ๒๕๓๕ กับการเลือกตั้งในปี ๒๕๓๑ แล้ว ปรากฏว่าปี ๒๕๓๕ มีจำนวนของผู้ซื้อขายเสียงในการเลือกตั้งน้อยกว่าการเลือกตั้งในปี ๒๕๓๑ แต่จำนวนเงินที่ประชาชนได้รับนั้นมีแนวโน้มที่จะสูงกว่าการเลือกตั้งในปี ๒๕๓๑ นอกจากนี้ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการเลือกผู้แจกเงินเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและมีเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามการซื้อขายเสียงในปี ๒๕๓๕ จะมีลักษณะโดยอ้อมมากขึ้น เช่น การซื้อผลผลิตในราคาสูงกว่าปกติ การขายสิ่งอุปโภคบริโภคในราคาที่ถูกลงกว่าปกติ

๒. โครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน (ผปม.) มีส่วนในการป้องกันและต่อต้านการซื้อเสียงได้พอสมควร ประชาชนได้นำความรู้ที่ได้จากโครงการไปใช้พิจารณาในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วย

๓. เหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนยังมีลักษณะไปลงคะแนนด้วยความล้าช้ากว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองยิ่งกว่าความล้าช้าอื่นใด

๔. ช่วงระยะเวลาการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะตัดสินใจว่าจะลงคะแนนเสียงให้ใครก่อนวันเลือกตั้ง ซึ่งแสดงว่าประชาชนเป็นผู้มีความรู้ มีความเห็นทางการเมืองและมีข่าวสารทางการเมืองที่เหมาะสมพอสมควร

๕. ผู้มีอิทธิพลในการแนะนำให้ลงคะแนนเสียงแก่ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง นอกจากเชืตนเองแล้ว ผู้มีอิทธิพลในการแนะนำคือบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ลูก ญาติพี่น้องและสามีภรรยา

นอกจากนี้ ผู้มีอิทธิพลในการแนะนำให้ลงคะแนนเสียงแก่ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งที่สำคัญ คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้ม กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นสำคัญ

๖. กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง โดยคำนึงถึงพรรคการเมืองและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบกันเป็นส่วนมาก ดังนั้นจึงต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมองเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งให้มากขึ้น

๗. การเลือกตั้งในครั้งนี้ หน่วยเลือกตั้งมีขนาดเล็กลง เป็นส่วนหนึ่งทำให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากขึ้น ซึ่งได้สั่งการให้จังหวัดพิจารณาแบ่งหน่วยการเลือกตั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้นแล้ว

๘. บัตรเลือกตั้งที่ใช้ในการเลือกตั้งได้เพิ่มช่องทำเครื่องหมาย “ไม่ลงคะแนน” สำหรับผู้เลือกตั้งที่ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสมแล้ว เพราะทำให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงสามารถแสดงเจตนาารมณ์ของตนเองได้ทันที ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งต่อไปได้ลงลักษณะบัตรแบบเดิมที่มีช่องดังกล่าวไว้

๙. ลักษณะของบัตรเสีย จากการสอบถามคณะกรรมการตรวจนับคะแนนส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นเพราะการกากบาทไม่ตรงช่อง และทำเครื่องหมายที่ไม่ใช่กากบาทเป็นสำคัญ สาเหตุซึ่งเรียงตามความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ เนื่องจากประชาชนไม่รู้ว่าในเขตเลือกตั้งนั้นมี ส.ส. ได้กี่คน แสงสว่างไม่พอและประชาชนงใจให้บัตรเสีย

๑๐. ข้อสังเกตจากการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕)

(๑๐.๑) การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังไม่เป็นแนวทางเดียวกัน บางอำเภอเขาชื่อผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านแต่ตัวไม่อยู่ในพื้นที่เข้าทะเบียนบ้านคนกลาง แต่บางอำเภอก็ไม่ได้ทำ ซึ่งได้ทำหนังสือชี้แจงให้จังหวัดอำเภอ ทราบโดยให้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ถูกต้องโดยไม่ต้องย้ายเข้าทะเบียนคนบ้านกลางและให้ถือปฏิบัติตามระเบียบ

(๑๐.๒) ค่าใช้จ่ายของจังหวัด อำเภอ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งในจังหวัด อำเภอ เป้าหมาย ตอบว่าไม่เพียงพอทั้งในระดับอำเภอ จังหวัด ควรเพิ่มเติมให้

๑๑. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งของการเลือกตั้งในประเทศไทย คือ การซื้อขายเสียงในการเลือกตั้ง วิถีพิจารณาอีกอย่างหนึ่ง คือ เน้น การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนอย่าลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทองสิ่งของ เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดีจริงคงไม่ต้องง้อใจโดยการแจกเงินทองสิ่งของแต่อย่างใด นอกจากนี้ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเลือกเป็นพรรค เพราะพรรคเป็นกลไกอย่างหนึ่งที่จะคัดเลือกควบคุมพฤติกรรมของผู้สมัครได้

กระทรวงมหาดไทย : รายงานการศึกษาเกี่ยวกับการซื้อคะแนนเสียงและการทุจริตในการเลือกตั้ง : ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย^๑

รายงานการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการซื้อคะแนนเสียงและการทุจริตในการเลือกตั้งซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติดังนี้

๑. ศึกษาสภาพการซื้อคะแนนเสียงและพฤติกรรมกรรมการทุจริตเลือกตั้งในรูปแบบต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

๒. ศึกษามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการซื้อคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งของชาวไทยและต่างประเทศ

๓. การวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของไทยในปัจจุบัน และเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่เหมาะสมกับระบบโครงสร้างสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศ

ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ได้แนวทางและมาตรการที่จะเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเพื่อลดและป้องกันมิให้การซื้อคะแนนเสียง และการทุจริตเลือกตั้งทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมขยายตัวจนเป็นอันตรายต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

กระทรวงมหาดไทย : ความจริงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครสมุทรปราการ^๒

หนังสือ"ความจริงในการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลนครสมุทรปราการ" นำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตการซื้อสิทธิขายเสียงและความไม่เรียบร้อยที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลนครสมุทรปราการ ซึ่งเป็นอุทธานรณที่กระทรวงมหาดไทย จะต้องนำไปหาแนวทางการป้องกันและยับยั้งมิให้เกิดขึ้นอีก ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ข้อเท็จจริง การดำเนินการในกรอบของกฎหมายตั้งแต่เหตุการณ์เกิดจนถึงปัจจุบัน เพื่อจะทำความกระจ่างให้ประชาชนได้ทราบอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิ-ขายเสียง : รายงานการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิ-ขายเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘^๓

เนื่องจากการซื้อสิทธิ-ขายเสียง ก่อผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อย่างมาก รัฐบาลจึงแต่งตั้ง

^๑ กระทรวงมหาดไทย. รายงานการศึกษาเกี่ยวกับการซื้อคะแนนเสียงและการทุจริตในการเลือกตั้ง : ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายพัฒนาการเมืองและการปกครอง สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย, ๒๕๓๒.

^๒ กระทรวงมหาดไทย. ความจริงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครสมุทรปราการ กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง, ๒๕๔๒.

^๓ คณะกรรมการการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง. รายงานการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘. กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์, ๒๕๓๘.

คณะกรรมการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิ-ขายเสียง ให้มีหน้าที่กำหนดมาตรการป้องกันและต่อต้านการซื้อสิทธิ-ขายเสียง ด้วยการใช้สื่อมวลชน การประชาสัมพันธ์ และการดำเนินการต่างๆ ทุกรูปแบบ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชน ได้ตระหนักและมีจิตสำนึกในสิทธิของตนเอง

เพื่อให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ดังกล่าวคณะกรรมการ จึงได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการรับผิดชอบการดำเนินงาน รวม ๗ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการประสานงาน ติดตามผลและรายงานการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิ-ขายเสียง คณะอนุกรรมการประสานการปฏิบัติงานรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิ-ขายเสียง คณะอนุกรรมการดำเนินการป้องกันและต่อต้านการซื้อสิทธิ-ขายเสียง คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ คณะอนุกรรมการรับคำร้องเรียน คณะอนุกรรมการงบประมาณ การเงิน การบัญชี และคณะอนุกรรมการการรายงานผล โดยกำหนดให้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย ตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๘ เป็นต้นมา

เอกสารเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของอนุกรรมการ คณะต่างๆ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและบังเกิดผลในทางปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ตามเจตนารมณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร : เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การปฏิรูประบบเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา”^๒

การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การปฏิรูประบบเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา” มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการหาข้อสรุปเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา โดยเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากร รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภา อดีตสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง นักวิชาการ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป

เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การปฏิรูประบบเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา” ประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. คำชี้แจงต่อสาธารณชนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย
๒. จดหมายเปิดผนึก ๑๔ อาจารย์ กฎหมาย มธ.ขอนแก่น ส.ว. ชัดหลักนิติธรรม
๓. เอกสารประกอบการสัมมนาเกี่ยวกับผลการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของ นายยุวรัตน์ กมลเวชช

^๒ คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การปฏิรูประบบเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา” (เอกสารอัดสำเนา). มปป., ๒๕๔๓.

๔. ข้อคิดเห็นในการแก้ไขกฎหมาย (โดย นายยุวรัตน์ กมลเวช)
๕. ข้อเสนอแก้ไขกลไกการเลือกตั้ง (นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
๖. ข้อเสนอการแก้ไขค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง (โดย นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
๗. คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ประชาชนคาดหวัง (โดย พล.อ. สายหยุด เกิดผล)
๘. การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (โดย ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์)
๙. เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา : แก้ปัญหาทางตัน (โดย รศ.ประหยัด หงษ์ทองคำ)
๑๐. ประเด็นข้อเสนอแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (โดย รศ. กมลชัย รัตนสภาวะ)
๑๑. ประเด็นปัญหาและข้อเสนอในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (คณะทำงาน)
๑๒. นานาทรรศนะข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสื่อมวลชน

คณะเจ้าหน้าที่วิจัยผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๐ กระทรวงมหาดไทย : รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ๑๑๘ แห่ง เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๐^๔

รายงานฉบับนี้นำเสนอผลการศึกษาผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

๑. เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่าประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ผลการเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นไปในระบบพรรคหรือรายบุคคลเพราะเหตุใด ผู้สมัครมีวิธีการหาเสียงอย่างไร มีการใช้จ่ายในการหาเสียงมากน้อยเพียงใด และผู้เลือกตั้งมีความสนใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งเพียงใด

๒. เพื่อให้ทราบว่ากฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมรัดกุมดีอยู่แล้ว หรือมีข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรหรือไม่ ในการดำเนินการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้ประสบอุปสรรคขัดข้องประการใดบ้าง และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ตลอดจนปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้องมีอย่างไร

^๔ คณะเจ้าหน้าที่วิจัยผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๐ กระทรวงมหาดไทย รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ๑๑๘ แห่ง เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๐. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์แอนด์พับลิชชิง ๒๕๕๐.

๓. เพื่อเผยแพร่พฤติกรรมและความเป็นไปของการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย ตลอดจนความมุ่งมาตปรารภของทางราชการในอันที่จะส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจและสนใจ การเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาธิปไตยของไทยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๔. เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการศึกษาค้นคว้าทางรัฐศาสตร์แก่นักศึกษาและผู้สนใจทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวพันระหว่างวิชาการเมือง เปรียบเทียบ และทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ในประเทศไทยเช่นเดียวกับที่ได้พัฒนาอยู่ในต่างประเทศมาเป็นเวลานาน

โคทม อารียา : การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งแรกในประเทศไทย ^๑

เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จะมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) เป็นครั้งแรกในประเทศไทย ผู้เขียนจึงได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิสภาและการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาไว้ในหนังสือเล่มนี้ ประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญเดิม
๒. รัฐธรรมนูญปัจจุบัน
๓. บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญปัจจุบัน
๔. ช่วงเปลี่ยนผ่านของวุฒิสภา
๕. จำนวนวุฒิสมาชิก
๖. ที่มา วาระ และการกระทำอันต้องห้าม
๗. จะเลือกตั้ง ส.ว. เมื่อไร
๘. การสมัครรับเลือกตั้ง ส.ว.
๙. การดำเนินการเลือกตั้ง
๑๐. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
๑๑. การแนะนำผู้สมัคร
๑๒. การกระทำที่ต้องห้ามบางประการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
๑๓. การลงคะแนน การนับคะแนน และการประกาศผล
๑๔. การคัดค้านการเลือกตั้ง
๑๕. อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา

^๑ โคทม อารียา. การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งแรกในประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : วิทยุชน, ๒๕๔๒.

จิตรา พรหมชุติมา : รายงานการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชนแออัด^๕

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. ศึกษาบทบาทการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร
๒. ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครในการออกเสียงเลือกตั้ง
๓. ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบพรรคการเมือง
๔. วิเคราะห์และตรวจสอบสภาพปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร คือชุมชน ๗๐ ไร่ เขตคลองเตย ชุมชนวัดคฤหบดี เขตบางพลัด ชุมชนวัดช้างเหล็ก เขตตลิ่งชัน ชุมชนบ้านครัวตะวันตก เขตราชเทวี ชุมชนริมคลองบางซื่อ เขตห้วยขวาง และชุมชนสงวนคำ เขตหนองแขม จำนวนทั้งหมด ๕๔๗ คน ผลการวิจัยพบว่า

๑. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเมืองของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร จะรับรู้จากสื่อโทรทัศน์ สำหรับความสนใจทางการเมืองนั้น จะให้ความสนใจไม่มากนัก แต่มีความรู้ด้านการเมืองมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครได้รับอิทธิพลจากสื่อโดยเฉพาะโทรทัศน์ ซึ่งสื่อเหล่านี้ย่อมมีส่วนช่วยให้ประชาชนในชุมชนแออัดได้รับความรู้ทางด้านการเมืองเป็นอย่างดี

๒. ทศนคติ ความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการเลือกตั้ง ประชาชนในชุมชนแออัดมีความเห็นว่าเป็นสิทธิมากกว่าเป็นหน้าที่ สำหรับทศนคติความเห็นที่มีต่อนักการเมืองเป็นไปในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก โดยเห็นว่าการเลือกตั้งมีการซื้อสิทธิขายเสียงกันมาก แต่อย่างไรก็ดี การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะต้องการคนดีเข้าสภา นอกจากนี้ยังมีความเชื่อและอุดมการณ์ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

^๕ จิตรา พรหมชุติมา รายงานการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๔๑.

๓. การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร จะมีบทบาทแต่กิจกรรมเฝ้ามองดูมากกว่าจะมีบทบาทในกิจกรรมเชื่อมโยงหรือเป็นกิจกรรมเข้าสู่การเมือง

๔. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่ทำให้ประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครไปเลือกตั้ง เพราะอยากได้ผู้แทนดี ดังนั้น คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้งด้วย แต่อย่างไรก็ดี การที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับการเลือกตั้งหรือไม่ก็ยังขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชนและบทบาทของผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย สำหรับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชนแออัดจะพบการแจกเงินมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม ประชาชนในชุมชนแออัดไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมกรรมการแจกเงินของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือหวั่น

๕. เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปกับผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จะพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความสนใจทางการเมือง มีทัศนคติความคิดเห็นทางการเมือง มีบทบาทการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และมีพฤติกรรมในการออกเสียงเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

ชัยรักษ์ จยาวรรณ : การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร^{๙๐}

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นมาตรการที่ขอให้มีการยกเลิกเพิกถอนการเลือกตั้งที่มีการทุจริตคดโกง เพื่อรักษาไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ ยุติธรรมของการเลือกตั้ง และแก้ไขสิ่งที่ไม่ถูกต้องให้กลายเป็นความถูกต้องชอบธรรม

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังไม่เหมาะสม ทำให้ไม่สามารถป้องกันและยกเลิกเพิกถอนการเลือกตั้งที่มีการทุจริตคดโกงได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการจำกัดมูลเหตุในการคัดค้านการเลือกตั้งไว้เฉพาะการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบางมาตราเท่านั้น ส่วนการคดโกงในกรณีอื่นๆ ไม่ถือเป็นมูลเหตุในการคัดค้านการเลือกตั้ง และยังได้จำกัดผู้มีสิทธิคัดค้านการเลือกตั้งไว้เฉพาะผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเท่านั้น นอกจากนี้ การกำหนดให้ศาลยุติธรรมเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดคดีคัดค้านการเลือกตั้ง และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลม ได้ก่อให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาวินิจฉัยคดีคัดค้านการเลือกตั้ง ซึ่งจำเป็นที่จะต้องเป็นไปอย่างรวดเร็ว และยังก่อให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับแนวความคิดทำให้พิจารณาวินิจฉัยคดีไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

^{๙๐} ชัยรักษ์ จยาวรรณ การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วิทยานิพนธ์ ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ดังนั้น จึงควรกำหนดมาตรการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่จำกัดมูลเหตุในการคัดค้านการเลือกตั้งและไม่จำกัดผู้มีสิทธิคัดค้านการเลือกตั้ง และควรเปลี่ยนองค์กรผู้ทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยคดีคัดค้านการเลือกตั้งรวมทั้งระเบียบวิธีพิจารณาให้มีความเหมาะสม

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ : การเลือกตั้งและพรรคการเมืองบทเรียนจากเยอรมัน ^{๙๙}

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นผลงานที่เกิดจากการรวบรวมงานพิมพ์ของผู้วิจัยที่ปรากฏในที่ต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองทั้งของไทยและเยอรมัน ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า บทบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งและพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญไทยปัจจุบันนั้นได้รับอิทธิพลเป็นอย่างมากทั้งในทางตรงและทางอ้อมจากระบบกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน หนังสือเล่มนี้แบ่งการนำเสนอออกเป็น ๓ ส่วนใหญ่ๆ ด้วยกัน กล่าวคือ

ส่วนที่หนึ่งว่าด้วยการเลือกตั้งของเยอรมัน กล่าวถึงวิวัฒนาการของการเลือกตั้งในเยอรมัน กฎหมายเลือกตั้งของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในปัจจุบันและระบบการเลือกตั้ง

ส่วนที่สอง ดร.บุญศรี กล่าวถึงวิวัฒนาการของพรรคการเมืองในเยอรมัน ซึ่งให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองกับอำนาจรัฐ ซึ่งพรรคการเมืองจะเข้มแข็งได้ก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุนจากทั้งรับและประชาชน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาว่าพรรคการเมืองของเยอรมันนั้นได้มีวิวัฒนาการอย่างไรและมีการสนับสนุนจากรัฐและประชาชนเช่นใดจึงได้ยืนอยู่ ณ จุดปัจจุบัน วิวัฒนาการของระบบพรรคการเมืองในเยอรมัน สถานะทางการเมืองและทางกฎหมายของพรรคการเมือง พรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ส่วนที่สามว่าด้วยการเลือกตั้งและพรรคการเมืองของไทย กล่าวถึงระบบการเลือกตั้งแบบต่างๆ : ระบบการเลือกตั้งตามเสียงข้างมาก ระบบการเลือกตั้งตามสัดส่วน และระบบการเลือกตั้งแบบผสม นอกจากนั้นยังกล่าวถึงความเป็นมาของแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งในประเทศไทยและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งของไทยในปัจจุบันว่าด้วยเรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของชนชาวไทย การบังคับให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องสังกัดพรรคการเมือง ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง การนับคะแนน ระบบการเลือกตั้ง การแยกบุคคลากรระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารและการเก็บค่าสมัครรับเลือกตั้ง

^{๙๙} บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. การเลือกตั้ง และพรรคการเมือง บทเรียนจากเยอรมัน กรุงเทพฯ : สุขุมและบุตร, 2542.

ประเสริฐ จิตติวัฒนพงศ์ และชัยวัฒน์ คำชู : การเมืองแบบญี่ปุ่น ^{๑๒}

หนังสือ "การเมืองแบบญี่ปุ่น" เป็นหนังสือที่ได้รับการแปลจาก "The Japanese Way of Politics" ของ เจอร์ลด์ แอล. เคอร์ติส ซึ่งผู้เขียนได้เสนอภาพรวมของการเมืองญี่ปุ่นในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่นในช่วงตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ผู้เขียนได้กล่าววิวัฒนาการของระบบพรรคการเมืองญี่ปุ่นและได้อธิบายอย่างชัดเจนว่าเหตุใดพรรคเสรีประชาธิปไตย (LDP) จึงสามารถครองอำนาจอยู่ได้เป็นเวลายาวนาน และเพราะเหตุใดพรรคสังคมนิยมจึงเสื่อมถอยลงเรื่อยๆ พร้อมทั้งได้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของพรรครัฐบาลในการกำหนดนโยบายสาธารณะ พฤติกรรมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง กิจกรรมต่างๆของกลุ่มผลประโยชน์และการหาเงินทุนทางการเมือง ตลอดจนการคอร์รัปชันในวงการเมืองในญี่ปุ่น ในภาพรวมได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงของระบบพรรคการเมืองญี่ปุ่นในระยะต่างๆ ความเป็นมาและการขยายขอบเขตของพรรคเสรีประชาธิปไตย (LDP) พรรคฝ่ายค้านของญี่ปุ่น การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และการหาเงินทุนและพรรคการเมืองสมัยใหม่ การแก้ไขการเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียงของญี่ปุ่นที่เปลี่ยนแปลงไป

ในทางการเมือง ของประเทศญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะด้านความพยายามในการแก้ไขปัญหา โดยเปลี่ยนระบบการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ให้เลือกได้เพียงคนเดียว และถ่ายโอนเสียงให้แก่กันไม่ได้ (Single Non-Transferable Vote System, SNTV) แต่ระบบดังกล่าวก็ก่อให้เกิดปัญหาการคอร์รัปชัน และเป็นที่ยอมรับว่าก่อให้เกิดการแข่งขันภายในพรรค และทำให้ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งได้คะแนนไม่มากนักทำให้ผู้สมัครทุ่มเทพลังของตนในเขตเลือกตั้งเท่านั้น แต่ระบบนี้ก็มีผลดีที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คนเก่าออกคนใหม่เข้า ในการแก้ไขความบกพร่องนี้จึงมีการแก้ไขระบบเลือกตั้งใหม่เป็นการเลือกตั้งแบบผสม แต่ระบบดังกล่าวก็มีความแตกต่างกันในหลักใหญ่ โดยสิ้นเชิงกับในประเทศเยอรมันนี กล่าวคือในญี่ปุ่น เป็นไปได้ในทางทฤษฎีว่าพรรคการเมืองหนึ่งได้ครองเสียงข้างมากในการเลือกตั้งระบบเลือกตั้งมีผู้แทนได้คนเดียว แต่อีกพรรคหนึ่งครองเสียงข้างมากในการเลือกตั้งระบบเขตเลือกตั้งมีผู้แทนตามสัดส่วน แต่ในเยอรมันเป็นเช่นนั้นไม่ได้ ระบบเลือกตั้งใหม่นี้ก็ยังเป็นที่สงสัยว่าไม่สามารถเปลี่ยนแปลงการสรรหาผู้สมัครได้ตามคาดหวัง แต่อย่างไรก็ตาม ก็เป็นที่น่าคาดได้ว่าระบบเลือกตั้งใหม่น่าจะลดจำนวนพรรคการเมืองที่สำคัญจนเหลือ ๒ (Two Party System)

นอกจากนั้นในหนังสือเล่มนี้ได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของกิจกรรมการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร และของพรรคการเมือง ที่ให้พรรคการเมืองสามารถทำกิจกรรมการรณรงค์หาเสียงเพื่อ

^{๑๒} ประเสริฐ จิตติวัฒนพงศ์ และชัยวัฒน์ คำชู การเมืองญี่ปุ่น (แปลจาก The Japanese Way of Politics by Gerald L.Curtis).

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2539.

ผู้สมัครของพรรคตนได้ ในการนี้มีการแก้ไขกฎหมายหลายครั้ง เช่น ในปี ๑๙๕๒ , ๑๙๕๔ , ๑๙๖๒ หรือในปี ๑๙๗๕ เป็นต้น จนในปัจจุบันได้มีการจำกัดการใช้สื่อมวลชนเพื่อการรณรงค์อย่างเข้มงวด หรือแม้แต่การรณรงค์โดยผู้สมัครเองก็ถูกจำกัดอย่างเข้มงวดเช่นกัน

ประชัน รักพงษ์ : การศึกษาการหาเสียงในการเลือกตั้ง ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ จังหวัดลำปาง**

การศึกษาการหาเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ จังหวัดลำปาง เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง ในด้านภูมิหลังของผู้สมัคร ได้แก่ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน อาชีพ ประสบการณ์ทางการเมือง พรรคการเมืองที่สังกัด และที่เปลี่ยน การสั่งสมบารมีของผู้สมัคร ศึกษาวิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยการศึกษาและติดตามสังเกตการณ์ผู้สมัครที่มีคะแนนเสียงดี และเป็นตัวเก็งของการเลือกตั้ง ในด้านการจัดตั้งสำนักงานหาเสียงเลือกตั้ง การวางแผนหาเสียงเลือกตั้ง การจัดระบบหัวคะแนน ศึกษาวิธีการเข้าถึงชุมชนแต่ละแห่ง การใช้สื่อและอุปกรณ์การหาเสียง การปราศรัยหาเสียง การเสนอเงื่อนไขให้สัญญาหรือสิ่งตอบแทน

ในการปรากฏตัวปราศรัยในชุมชน ศึกษาการแถลงนโยบายในการแก้ปัญหาระดับชาติ การแก้ปัญหาของจังหวัด อำเภอและหมู่บ้าน การให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน การกล่าวหาโจมตีคู่แข่งทางการเมือง และการแก้ข้อกล่าวหาเมื่อถูกโจมตี

ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้ง และทัศนคติที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยนำแบบสอบถามไปถามหลังการเลือกตั้งประมาณ ๑ เดือน แบ่งประชาชนออกเป็น ๒ กลุ่มคือ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน ครู และกลุ่มชาวบ้านที่มีอาชีพ ชาวนา ค้าขาย รับจ้าง และอาชีพอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงความสนใจทางการเมืองของประชาชน แรงจูงใจในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ความหวังของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การซื้อเสียงเลือกตั้ง แะงบประมาณในการหาเสียง

** ประชัน รักพงษ์. การศึกษาการหาเสียงในการเลือกตั้ง ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ จังหวัดลำปาง. มปป. มปป.

ฝ่ายสังเกตการณ์ คณะกรรมการติดตามและสอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : รายงานการสังเกตการณ์ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร^{๑๔}

รายงานฉบับนี้ นำเสนอการดำเนินการเลือกตั้งจากฝ่ายสังเกตการณ์ โดยได้รับรายงานจากประชาชนและอาสาสมัครเกี่ยวกับการกระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้งของผู้สมัคร พรรคการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนมาก รายงานฉบับนี้จึงเป็นการสรุปผลการปฏิบัติงานของฝ่ายสังเกตการณ์เลือกตั้ง ที่ได้ดำเนินการนับแต่วันที่มีคำสั่งแต่งตั้งองค์กรกลาง จนถึงหลังการเลือกตั้ง โดยข้อมูลส่วนหนึ่งมาจากรายงานของประชาชนและอาสาสมัคร และอีกส่วนหนึ่งมาจากการสัมภาษณ์สรุปผลการทำงานของฝ่ายสังเกตการณ์ โดยได้นำเสนอเป็น ๔ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ ระบบการทำงานของฝ่ายสังเกตการณ์

ส่วนที่ ๒ สรุปรายงานการกระทำผิดก่อนหน้าวันเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๓ สรุปรายงานการกระทำผิดในวันเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๔ ข้อเสนอในการทำงานสังเกตการณ์เลือกตั้ง

พิชัย แก้วสำราญ, สมเจตน์ นาคเสวี และคณะ : การเลือกตั้งปัตตานี ปี ๒๕๒๙ ศึกษากรณีกระบวนการหาเสียงและระบบห้วคะแนน^{๑๕}

การศึกษาเรื่อง “การเลือกตั้งปัตตานี ปี ๒๕๒๙ : ศึกษากรณีกระบวนการหาเสียงและระบบห้วคะแนน” เป็นความพยายามของผู้ที่สนใจทางการเมืองไทยที่ต้องการจะศึกษาพิจารณากระบวนการเลือกตั้งของไทยจากแง่ของกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผลกระทบของระบบสังคมการเมือง ที่มีต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การศึกษาเรื่องการเลือกตั้งปัตตานี ปี ๒๕๒๙ นี้เป็นโครงการวิจัยย่อยโครงการหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเมืองเรื่องเลือกตั้ง” ของมูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา

รายงานฉบับนี้ได้แบ่งออกเป็น ๓ ภาค คือ ๑) การเลือกตั้งของปัตตานี ปี ๒๕๒๙ : ศึกษากรณีกระบวนการหาเสียงเลือกตั้ง และระบบห้วคะแนน ๒) การหาเสียงเลือกตั้ง สส. จังหวัดปัตตานี : กรณีผู้สมัคร สส. ในนามพรรคประชาธิปัตย์และ ๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี ปี ๒๕๒๙ : ศึกษากรณีผู้สมัครพรรคสหประชาชาติไทย

ในภาคแรก งานศึกษามีเป้าหมายที่จะพิจารณาถึงลักษณะการแข่งขันทางการเมือง กระบวนการหาเสียงเลือกตั้งและประเภทของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งห้วคะแนนในระดับกว้าง

^{๑๔} ฝ่ายสังเกตการณ์ คณะกรรมการติดตามและสอดส่องดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. รายงานการสังเกตการณ์ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕. กรุงเทพฯ : เทพรันเพรส, มปป.

^{๑๕} พิชัย แก้วสำราญ, สมเจตน์ นาคเสวี และคณะ. การเลือกตั้งปัตตานี ปี ๒๕๒๙ : ศึกษากรณีกระบวนการหาเสียงและระบบห้วคะแนน. มปป, มปป.

ของจังหวัดปัตตานีทั้งหมด โดยให้ความสำคัญต่อผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ และพรรคสหประชาชาติไทย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นคู่แข่งที่สำคัญสำหรับการเลือกตั้งของปัตตานีในปี ๒๕๒๙

สำหรับภาคที่สองและสาม จะเป็นการศึกษาเฉพาะเจาะจงลงไปถึงกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์และพรรคสหประชาชาติไทยตามลำดับ ทั้งนี้จึงเป็นการศึกษาที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นระดับลึก และผู้ทำการศึกษาวิจัยก็ได้ไปเข้าร่วมอยู่กับการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้ง ของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ : การจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ^{๖๖}

การวิจัยเรื่อง "การจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม" กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาการซื้อขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น ความสำคัญของปัญหา ปัญหาการซื้อขายเสียงในระบบการเลือกตั้งไทยและแนวทางแก้ไขปัญหามา แนวความคิดในการแก้ไขปัญหาของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมการเลือกตั้งในสมัยรัฐบาลของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ก่อนการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๙ การจัดตั้งองค์กรกลางการเลือกตั้งในสมัยรัฐบาลของ นายอนันต์ ปันยารชุน ก่อนการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ และการจัดโครงการต่างๆ ของรัฐบาล เพื่อสนับสนุนให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตัวแบบคณะกรรมการควบคุมการเลือกตั้งของต่างประเทศ ได้แก่ เยอรมัน ฝรั่งเศส ฟิลิปปินส์ อเมริกา อังกฤษ อินเดีย อาร์เจนตินา อิสราเอล มาเลเซีย พม่า และแอฟริกาใต้ ซึ่งหากพิจารณาในแง่อำนาจหน้าที่อาจแบ่งออกได้เป็น ๔ กลุ่มคือ คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในการแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นหลัก คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ทั้งในการบริหารการเลือกตั้งและกำกับดูแลการเลือกตั้ง คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ทั้งในการบริหารการเลือกตั้งและกำกับดูแลการเลือกตั้งโดยมีองค์กรเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การเลือกตั้ง และคณะกรรมการที่มีหน้าที่เพียงแต่การสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง และได้เสนอแนวคิด หลักการ แนวทางในการจัดตั้งองค์กรระดับประเทศรับผิดชอบการลดการซื้อขายเสียงเลือกตั้งของไทยดังนี้

๑. แนวความคิด ควรจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม โดยจัดตั้งเป็น ๓ องค์กร คือ

๑) องค์กรบริหารการเลือกตั้ง

^{๖๖} ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ การจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๓๘.

- ๒) องค์การสอดส่องกำกับดูแล
- ๓) องค์การให้ความรู้ สร้างจิตสำนึก

๒. หลักการจัดตั้ง

- ๑) แยกองค์การบริหารจากองค์การสอดส่องกำกับดูแลการเลือกตั้ง
- ๒) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การเลือกตั้ง
- ๓) มีองค์การให้ความรู้ สร้างจิตสำนึก
- ๔) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละองค์การให้ชัดเจน

๓. แนวทางการจัดตั้ง

๑) การบริหารการเลือกตั้ง ควรให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร คือ กระทรวงมหาดไทย เช่นเดิม

๒) การสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ควรจัดตั้ง “คณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติ” ขึ้นมาทำหน้าที่เป็นการชั่วคราวเมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปทุกระดับและสิ้นสุดลงเมื่อการเลือกตั้งผ่านระยะเวลาการเรียกร้องคัดค้านไปแล้ว โดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากการแต่งตั้งของนายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภาและประธานศาลฎีกา และให้อำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการเลือกตั้งอันได้แก่ การแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รับจดทะเบียนอาสาสมัครสังเกตการณ์การเลือกตั้ง ประกาศผลการเลือกตั้ง เป็นใจกลางคดีเลือกตั้งและอำนาจหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และให้มีองค์การทำหน้าที่สังเกตการณ์การเลือกตั้งทุกระดับเช่นเดียวกับฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้

๓) การให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกทางการเมือง ควรมีคณะกรรมการทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอขึ้นมาทำหน้าที่ในการให้ความรู้ความเข้าใจ ปลุกฝังอุดมการณ์และจิตสำนึกทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย จัดตั้งกลุ่มมวลชน เป็นต้น

ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ : ระบบการเลือกตั้งที่ลดการซื้อเสียงและให้โอกาสคนดีสมัครรับเลือกเพื่อทดแทนระบบการเลือกตั้งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ^{๑๑}

การวิจัยเรื่อง “ การเลือกตั้งที่ลดการซื้อเสียงและให้โอกาสคนดีสมัครรับเลือกตั้งเพื่อทดแทนระบบการเลือกตั้งที่มีอยู่ในปัจจุบัน” กล่าวถึงสภาพปัญหาและความสำคัญของการเลือกตั้ง สภาพการซื้อเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย การแก้ปัญหาการซื้อเสียงเลือกตั้งของต่างประเทศ และได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งสำหรับประเทศไทยดังนี้

^{๑๑} ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ ระบบการเลือกตั้งที่ลดการซื้อเสียงและให้โอกาสคนดีสมัครรับเลือกตั้งเพื่อทดแทนระบบการเลือกตั้งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน กรุงเทพฯ : มปป, ๒๕๓๘.

๑. ระบบเลือกตั้งควรใช้แบบผสมระหว่างแบบเสียงข้างมากรอบเดียว กับระบบ สัดส่วนแบบเหลือเศษมาก โดยให้มีจำนวนเท่าๆ กัน

(๑) จำนวนเขตเลือกตั้ง แบ่งเป็น ๒๙๐ – ๓๐๐ เขต (ให้เท่ากับจำนวนผู้แทนราษฎร ๒๐๐, ๐๐๐ คน ต่อผู้แทนราษฎร ๑ คน

(๒) วิธีลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งลงคะแนนคนละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกเพื่อเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของตนเอง ครั้งที่สอง เพื่อเลือกพรรคการเมืองเสนอชื่อผู้สมัครในนามพรรค

(๓) การคิดคะแนน

- ในระบบเสียงข้างมาก
- ในระบบสัดส่วนแบบเหลือเศษมาก

(๔) การสมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองส่งสมาชิกพรรคลงสมัครรับเลือกตั้ง ๒ ประเภท

- ในระบบเสียงข้างมาก ไม่จำเป็นต้องส่งครบทุกเขต
- ในระบบสัดส่วน ต้องส่งให้ครบจำนวน

(๕) อุปกรณ์การเลือกตั้ง

- บัตรเลือกตั้ง มี ๒ แบบ คือ สำหรับเขตเลือกตั้งและสำหรับ Party list
- หีบบัตร มี ๒ แบบเช่นกัน

๒. การขยายฐานการเลือกตั้ง

(๑) ควรขยายอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งถึง ๑๘ ปี

(๒) ควรให้สิทธิคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศ

๓. มาตรการทางกฎหมายที่จะช่วยลดการซื้อขายเสียงเลือกตั้ง

(๑) เพิ่มโทษ

(๒) จำกัดสิทธิเลือกตั้งตลอดชีพ

(๓) ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสียหาย

(๔) ให้มีสินบนนำจับ

(๕) ให้การซื้อเสียงเป็นความผิด ส่วนการขายเสียงไม่เป็นความผิด

(๖) ให้ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้รับการลดหย่อนภาษี

๔. จัดตั้งองค์กรรับผิดชอบการเลือกตั้งเพื่อลดการซื้อขายเสียง โดยแยกออกเป็น ๓ องค์กร คือ

- (๑) องค์กรบริหารการเลือกตั้ง
- (๒) องค์กรสอดส่อง กำกับดูแล

(๓) องค์กรให้ความรู้

๕. พัฒนาระบบพรรคการเมืองของไทยเพื่อช่วยป้องกันการซื้อขายเสียงเลือกตั้ง

(๑) สภาพพรรคการเมืองปัจจุบัน เกื้อกูลต่อการซื้อขายเสียงเลือกตั้ง

(๒) พัฒนาพรรคการเมืองให้เข้มแข็ง มีสมาชิกอย่างแท้จริงโดยให้มีการจัดตั้งสาขา

พรรค

๖. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

(๑) พิจารณาเรื่องการบังคับให้ประชาชนต้องออกเสียงเลือกตั้งว่าจะขัดกับหลัก

“เสรีภาพทางการเมือง” ของประชาชนหรือไม่ และจะปฏิบัติได้หรือไม่

(๒) พิจารณาเรื่องกำหนดระยะเวลาหาเสียงไม่ให้สั้นหรือยาวเกินไป

(๓) พิจารณาเกี่ยวกับสถานที่นับคะแนน

ยุวรัตน์ กมลเวชช : สมุดคู่มือปฏิบัติงานการเลือกตั้ง^{๑๔}

เอกสาร “สมุดคู่มือการจัดการเลือกตั้ง” (Manual For Election Management) เป็นความตั้งใจของผู้เขียนที่จะใช้เป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารและจัดการเลือกตั้งทั้งสองประเภท คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งผู้สนใจที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะการจัดการเลือกตั้งทั้งสองประเภทดังกล่าวได้ถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา โดยกำหนดให้มีความเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ จะแตกต่างกันก็เพียงบางประเด็น เช่น เขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง การนับคะแนน การสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น

ในการจัดการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเลือกตั้งไว้ชัดเจนว่า “เลือกตั้งต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” และได้กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนไว้ค่อนข้างชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด หากพ้นกำหนดผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอาจถูกกล่าวหาว่าเป็นเจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และทำให้การเลือกตั้งอาจเป็นโมฆะต้องดำเนินการเลือกตั้งใหม่ได้

ดังนั้น “สมุดคู่มือจัดการเลือกตั้ง” ฉบับนี้จึงมุ่งเน้นที่จะเขียนภายใต้แนวคิดที่อธิบายแต่ละภารกิจเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่แต่ละงานได้รับมอบหมาย เป็นแนวทางการจัดการมีเป้าหมายที่แน่

^{๑๔} ยุวรัตน์ กมลเวชช. สมุดคู่มือปฏิบัติงานการเลือกตั้ง กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๔๒.

ชัดว่าต้องทำในภารกิจนั้นมีช่วงเวลาการปฏิบัติที่กำหนดแน่นอนในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งกำหนดตัวบุคคลผู้ปฏิบัติ ดังนั้น การปฏิบัติงานเลือกตั้งจึงต้องทำตามเงื่อนไขที่ชัดเจนและถูกจำกัดด้วยเวลาที่กำหนดและกำกับตามตัวบทกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ และข้อกำหนดต่างๆ นอกจากนี้ยังต้องประเมินทุกระยะตลอดเวลา โดยแบ่งเป็น ๑๑ ขั้นตอน คือ

(๑) การกำหนดภารกิจที่จะต้องทำ เป็นงานย่อยที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด จึงต้องอาศัยข้อมูลจากภาคผนวก ซึ่งมีวิธีการจัดหาตามข้อ (๒) และระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติตามข้อ (๓)

(๒) การจัดหาข้อมูลหลักและหลักการประเมินตัวเลขรอง เพื่อการวางแผนปฏิบัติของแต่ละภารกิจ

(๓) กำหนดเวลาที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งทำให้เห็นว่าแต่ละภารกิจต้องเสร็จเมื่อใด

(๔) กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอบเขต เป็นการอธิบายให้ทราบว่าสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทำงานแต่หน่วยงานเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยการจัดขอบเขตของการทำงาน

(๕) จัดทำแผนงานย่อยที่เกี่ยวข้อง เป็นการจัดทำแผนการปฏิบัติรายละเอียดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้องได้รับมอบหมายงานเป็นผู้จัดทำตามข้อ (๔) อันจะทำให้ผู้ทำงานจริงเป็นผู้ทำแผนงานย่อย

(๖) รวบรวมแผนงานย่อยเป็นแผนภารกิจ เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและความคุมงาน ตลอดจนการจัดหางบประมาณและทำงานร่วมกัน

(๗) จัดทำคำสั่งหรือแผนงานความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลและหน่วยงาน โดยชี้ว่าคนใดรับงานในเวลาใด ณ สถานที่ใด จะรับผิดชอบงานอื่นในเวลาเดียวกัน หรือต่างสถานที่ ย่อมทำงานที่มอบไม่ได้ในงานเลือกตั้ง

(๘) จัดทำแผนผังปฏิบัติงาน เพื่อให้เห็นการสอดคล้องกับภารกิจและงานย่อยทุกคนที่ทำงานกันทั้งหมดจะได้เข้าใจว่างานของตนต้องเสร็จ เพื่อ คนอื่นจะรับไปทำต่อ เป็นการทำงานต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการทำงานผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม

(๙) จัดทำแผนติดตามควบคุม แผนงานเลือกตั้งทั้งหมดจะเลื่อนไม่ได้ ทั้งนี้กฎหมายกำหนดวันใด เวลาใดก็ต้องเสร็จ จึงต้องมีแผนผังช่วยควบคุมการทำงานทุกวันว่า วันใดภารกิจใดต้องเสร็จตามกำหนด

(๑๐) การจัดตั้งศูนย์เตรียมการเลือกตั้ง เพื่อเป็นหน่วยปฏิบัติการในการเตรียมงานเลือกตั้งทั้งด้านการประสานงาน การติดตามงาน และอำนวยความสะดวกในการเลือกตั้งพร้อมที่จะดำเนินการได้ในวันลงคะแนนที่กำหนด

(๑๑) การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเลือกตั้ง เพื่อเป็นห้องปฏิบัติการในวันลงคะแนนเลือกตั้ง เพื่ออำนวยการเลือกตั้งสั่งการ และกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามกฎหมาย

วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ : การกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ลงคะแนน “

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาในประเด็นเรื่องระบบอุปถัมภ์และวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘

โดยสมมติฐานการวิจัย คือ “ประชาชนผู้ที่มีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์สูง ผู้ซึ่งยึดมั่นในวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าอย่างแนบแน่น และมีรายได้ต่ำมักจะเป็นกลุ่มที่กระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งมากกว่าประชาชนกลุ่มอื่นๆ”

วิธีการศึกษาประกอบไปด้วยการใช้ข้อมูลจากเอกสารและแบบสอบถามที่นำมาประมวลผลจำนวน ๑๖,๐๙๗ ชุด และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีความเชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ในระดับที่สูงและมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าอย่างแนบแน่น จะพบมากในพื้นที่ชนบท มักจะมีรายได้ต่ำ มีความยากจนสูงกว่ากลุ่มประชาชนในเมือง ส่งผลให้เกิดการซื้อ-ขายเสียงในทุกครั้งสมัยของการเลือกตั้งในพื้นที่ชนบทอย่างกว้างขวาง จึงเป็นสาเหตุสำคัญของการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ลงคะแนน

โดยประชาชนผู้กระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง กลุ่มนี้มักพบในพื้นที่ชนบทของทุกภาค จากการศึกษาพบว่าภาคที่มีประชาชนกลุ่มนี้มากที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้ ตามลำดับ

“วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ การกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ลงคะแนน วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๓๙.

วรสิทธิ์ อภิชาติโชติ : การบังคับให้ออกไปเลือกตั้ง : แนวคิดและผล^{๓๐}

การเลือกตั้งเป็นวิธีการสำคัญในระบบประชาธิปไตย ในปัจจุบันประเทศต่างๆ ได้ยึดถือทฤษฎีเกี่ยวกับการออกเสียงเลือกตั้งใหญ่ๆ อยู่ ๒ ทฤษฎี คือ

๑. ทฤษฎีที่ว่าออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิ

๒. ทฤษฎีที่ว่าออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่

ทฤษฎีที่ว่าออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ กำหนดให้มีการบังคับให้ไปเลือกตั้ง ทฤษฎีนี้อยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ มิใช่ของประชาชนหรือราษฎร แต่อย่างไรก็ตามประเทศที่ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติก็ไม่ได้มีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งเสมอไป เพราะในปัจจุบันหลักที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติหรือของประชาชนเป็นเรื่องในทฤษฎีเท่านั้น สาเหตุที่แท้จริงของการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง จึงอยู่ที่ภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี นั่นคือ ความไม่สนใจในการเลือกตั้งของประชาชนซึ่งมีจำนวนมากและเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งให้มากที่สุด รวมทั้งเหตุผลที่ว่า การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งจะเป็นการช่วยเพิ่มการศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน ตลอดจนความรู้สึกว่าสิ่งใดที่เป็นเรื่องของส่วนรวมหรือของประเทศชาติ ประชาชนต้องถือเป็นภาระหน้าที่เช่นเดียวกับหน้าที่อื่นๆ

มาตรการทางกฎหมายในการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง มีการออกกฎหมายในลักษณะต่างๆ กัน บางประเทศบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ บางประเทศบัญญัติไว้ในกฎหมายเลือกตั้งเพื่อใช้กับการเลือกตั้งบางประเภทหรือบางพื้นที่ นอกจากนี้มีการจัดมาตรการเสริมขึ้นรองรับนอกเหนือจากมาตรการทางกฎหมาย ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องอำนวยความสะดวกในการเลือกตั้งในด้านต่างๆ สำหรับสภาพบังคับทางกฎหมาย มีการกำหนดโทษต่างๆ กัน แต่มักเป็นสถานเบา เช่น ปรับ ตักเตือน หรือโทษทางสังคมหรือทางการเมือง นอกจากนี้ยังสังเกตว่าการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งในบางประเทศ มีส่วนสัมพันธ์กับระบบเลือกตั้ง คือ ใช้คู่กับการเลือกตั้งแบบสัดส่วน

จากการวิจัยพบว่า ในบางประเทศ เช่นออสเตรเลีย เมื่อมีการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้งแล้ว ทำให้จำนวนผู้ไปออกเสียงมากขึ้น แต่จำนวนบัตรเสียก็มีมากขึ้น และการลงคะแนนแสดงถึงการขาดจิตสำนึกหรือความระมัดระวังในการกาบัตร จึงอาจเป็นไปได้ว่าการบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง บังคับได้แต่เพียงให้ประชาชนไปยังสถานที่เลือกตั้งเท่านั้น แต่การกาบัตรอย่างเต็มใจให้ถูกต้องและมีจิตสำนึกไม่อาจบังคับกันได้

^{๓๐} วรสิทธิ์ อภิชาติโชติ, การบังคับให้ไปออกเสียงเลือกตั้ง : แนวคิดและผล, วิทยานิพนธ์ ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๓๓.

วิเชียร แสงพิทักษ์,ร.ต.ท. : การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้วิธีการพนันขันต่อ ^{๒๑}

การศึกษาเรื่องนี้มุ่งศึกษาอำนาจ และอิทธิพลของการพนันขันต่อที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไปในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ โดยมีสมมุติฐานว่า การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ โดยการใช้การพนันขันต่อทำให้ได้คะแนนเสียงมากกว่าที่ควรจะเป็น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ของเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบจัดช่วงชั้นและแบบตามแต่เผชิญผสมกัน จากตัวอย่างวิจัย ๒๐๑ คน เก็บข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างโดยการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถาม ระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ – ๒๐ กันยายน ๒๕๓๘

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ประมาณร้อยละ ๑๐ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตสัมพันธวงศ์ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเนื่องจากอิทธิพลของการพนันในการเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓ ใน ๔ ยอมรับว่า ได้ไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ได้ทายพนันและหวังที่จะได้รับเงินรางวัลจากการเล่นทายพนัน ซึ่งสนับสนุนข้อสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับตัวผู้ดำเนินการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หรือ “หัวคะแนน” แล้วถือว่าการพนันขันต่อในการเลือกตั้งให้ประโยชน์สองทางคือ ทางแรกถ้าชนะการเลือกตั้ง ผู้สมัครของฝ่ายตนจะได้เป็นผู้แทนราษฎร ทางสอง ถ้าแพ้การเลือกตั้งตนเองก็จะได้รับเงินที่ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้เล่นทายพนันไว้

สมบัติ จันทรวงศ์ : เลือกตั้งวิกฤต : ปัญหาและทางออก ^{๒๒}

เลือกตั้งวิกฤต : ปัญหาและทางออก เดิมคือ รายงานการวิจัยเรื่อง การเลือกตั้งไทยกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการหาเสียง : ปัญหาพื้นฐานและแนวทางการแก้ไข โดย สมบัติ จันทรวงศ์ ภาควิชารัฐศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการหาเสียงเลือกตั้งซึ่งหมายถึงกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งและสมัครพรรคพวก ที่ขัดต่อข้อห้ามในกฎหมายเลือกตั้ง แต่พฤติกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่แล้วจะมีรากฐานอยู่บนประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการจัดเลี้ยง การจัดงานมหรสพ การช่วยเหลือหรือการแสดงบทบาทต่อสังคมด้านการกุศล หรือแม้แต่การแจกเงินซื้อเสียงก็เป็นวิธีการที่อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างหัวคะแนน

^{๒๑} วิเชียร แสงพิทักษ์, การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้วิธีการพนันขันต่อ วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๓๘.

^{๒๒} สมบัติ จันทรวงศ์, เลือกตั้งวิกฤต : ปัญหาและทางออก, กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาฯ, ๒๕๓๖.

กับชาวบ้านที่มีอยู่เดิม คืออาศัยโครงสร้างทางสังคมและอำนาจที่เน้นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในยามปกติของสังคมชนบทเป็นหลัก สาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่เอื้อต่อการก่อให้เกิดพฤติกรรม เบี่ยงเบนในการหาเสียงเลือกตั้ง จึงมีอยู่มากมายในหลายๆ มิติ และล้วนแล้วแต่มีความเชื่อมโยง สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดทั้งสิ้น ซึ่งผู้เขียนได้แยกแยะสาเหตุปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ไว้ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) ความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจสังคมระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท
- (๒) วัฒนธรรมและทัศนคติของผู้เลือกตั้ง
- (๓) ความไม่เหมาะสมของกฎหมายเลือกตั้งบางส่วนและความย่อหย่อนในการบังคับใช้
- (๔) เขตเลือกตั้งที่ใหญ่จนเกินไป
- (๕) ความอ่อนแอและด้อยพัฒนาของระบบพรรคการเมือง
- (๖) ระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์
- (๗) บทบาทของนักธุรกิจการเมือง

สุธรรม รัตนโชติ : รายงานการวิจัยเรื่ององค์การการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : องค์การจัดการเลือกตั้ง^{๒๓}

รายงานการวิจัยนี้มุ่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเลือกตั้งในเชิงทฤษฎี การเลือกตั้งในนานา ประเทศ การเลือกตั้งในประเทศไทย ปัญหาอุปสรรค แนวทางในการแก้ปัญหาของการเลือกตั้งของ ประเทศไทย การจัดตั้งองค์การการเลือกตั้งในประเทศไทยที่จะทำให้การเลือกตั้งในประเทศไทยที่จะทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยความเรียบร้อย เป็นอิสระ บริสุทธิ์ ยุติธรรม และเสมอภาค โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ๕ ประการ คือ

๑. เพื่อศึกษาทบทวน แนวความคิด ข้อกำหนด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ และวรรณกรรมเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งในประเทศไทยและศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนานาประเทศ

๓. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อ ๑ และ ๒ และกำหนดรูปแบบ บทบาท หน้าที่ วิธีการของ องค์การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็น “หุ่นจำลอง”

๔. เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้และการยอมรับหุ่นจำลองตามข้อ ๓ จากนักการเมือง นักวิชาการ นักบริหาร นักธุรกิจ สื่อมวลชน ประชาชนทั่วไป ในรูปของการจัดให้มี “ประชาพิจารณ์”

^{๒๓} สุธรรม รัตนโชติ, รายงานการวิจัย เรื่ององค์การการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: องค์การจัดการเลือกตั้ง, กรุงเทพฯ : กอง การพิมพ์ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๔๑.

๕. ปรับปรุง “หุ่นจำลอง” ตามความคิดเห็นของนักการเมือง นักวิชาการ นักบริหาร นักธุรกิจ สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไปจากการทำ “ประชาพิจารณ์” ตามข้อ ๔ เป็น องค์การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยระดับประเทศ ใช้ข้อมูลจากเอกสารในเชิงทฤษฎีและผลงานการค้นคว้าวิจัยเพื่อกำหนดรูปแบบ “หุ่นจำลอง” ขององค์การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และทดสอบหุ่นจำลอง โดยการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งผู้วิจารณ์ได้มาจากประชาชนทั่วประเทศ ตามกลุ่มนักการเมือง นักวิชาการ นักบริหาร นักธุรกิจ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป โดยจัดให้มีประชาพิจารณ์จากประชาชนในตำบลต่างๆ ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคละ ๓ ตำบล ศึกษาในกรอบเฉพาะความเป็นไปได้ในการจัดตั้งองค์การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) ๒๕๓๕, (ฉบับที่ ๒) ๒๕๓๕, (ฉบับที่ ๓) ๒๕๓๕, (ฉบับที่ ๔) ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๕) ๒๕๓๘

แสงว รัตนมงคลมาส : สองโลกวัฒนธรรม กับ พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ^{๒๔}

หนังสือเล่มนี้เกิดจากความอัดอัดผิดหวังของผู้เขียนต่อพฤติกรรมการแสดงออกของสื่อมวลชนและชนชั้นกลางปัญญาชนไทย ที่มุ่งวิพากษ์วิจารณ์ มุ่งตำหนิคนอื่น และชมเชยคนอื่นในสังคมว่ากำลังทำผิดต่อกฎหมาย ต่อแนวทางปฏิรูปการเมือง และต่อโอกาสของการก้าวสู่รัฐบาลธรรมรัฐของสังคมไทยในอนาคต การวิจารณ์เชิงชมเชยดังกล่าว ส่วนหนึ่งเกิดจากความไร้เดียงสาในเรื่องวัฒนธรรมการเมืองของคนไทย อันเป็นผลให้เกิดวิถีความคิดแบบจิตนิยม ที่มองโลกในเชิงอุดมคติหรือหลักการนิยม โดยเห็นแต่ “โลกที่ควรจะเป็น” และลืม “โลกที่เป็นอยู่” หรือสิ่งที่เป็นจริงว่าเป็นอย่างไร และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากอคติทางปัญญาที่ใช้แนวทางอัตวิสัยของตน และชนชั้นที่ตนสังกัดในการมองโลกตามมาตรฐานวัฒนธรรมของลัทธิปัจเจกชนนิยมของตนและชนชั้นที่ตนสังกัดจนทำให้รู้สึกผิดหวัง หวาดกลัว รังเกียจ และเครียดกับสังคมอุปถัมภ์ที่ตนเป็นสมาชิกร่วมอยู่ด้วย

หนังสือเล่มนี้ประกอบไปด้วยประเด็นปัญหาและเรื่องที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

๑. บรรยายาก่อนวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
๒. สรุปวิเคราะห์ผลการเลือกตั้ง
๓. บทเรียนและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎกติกาการเลือกตั้ง
๔. ชนชั้น ชนชน และชนชาติ กับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง

^{๒๔} แสงว รัตนมงคลมาส สองโลกวัฒนธรรม กับ พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา กรุงเทพฯ : ฐานการพิมพ์, ๒๕๔๓.

๕. หลักและวิธีการกำหนดแผนและบริหารแผนกลยุทธ์การเลือกตั้ง
๖. นโยบายหาเสียงแบบธรรมรัฐกับการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง
๗. ขบวนการและกระบวนการบริหารองค์การการเลือกตั้ง ก.ก.ต.
๘. กลั้วสวนในด้านวิชาการรณรงค์เลือกตั้งกับโอกาสการฟื้นฟู
๙. ความสับสนวุ่นวายทางการเมืองกับเรื่องผิดครรลองของกระบวนการยุติธรรมทางสังคม
๑๐. ตัวอย่างการประยุกต์หลักและวิธีการวิเคราะห์สถานการณ์ภาพแข่งขันและเป้าหมายของผู้สมัคร ส.ว. ก.ท.ม. ในนัดเลือกตั้งซ่อม ๒๙ เมษายน ๒๕๔๓

สุวิทย์ รุ่งวิสัย : ทศนคติและการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของการเมืองเชียงใหม่ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑ ^{๒๕}

การวิจัยเรื่อง ทศนคติและการมีส่วนร่วมของประชาชน : กรณีศึกษาผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของการเมืองเชียงใหม่ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๓๑ และทำวิจัยสนามโดยการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ วันที่ ๑๔-๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑ โดยรวบรวมข้อมูลโดยสุ่มตัวอย่างประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพศชาย ๒๕๐ เพศหญิง ๒๕๐ รวม ๕๐๐ ราย ที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

ผลการวิจัยได้พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าฟังการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครมีร้อยละ ๔๖.๐ และมีโอกาสเข้าสนทนากับผู้สมัครรับเลือกตั้งร้อยละ ๒๕.๖๔ มีประชาชนที่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาร้อยละ ๗๒.๖ และในการเลือกตั้งวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑ ประชาชนจะไปเลือกตั้งได้ร้อยละ ๖๕.๘ ในการเลือกตั้งประชาชนจะเลือกพรรคร้อยละ ๒๙ เลือกบุคคลร้อยละ ๒๓.๖ พิจารณาทั้งบุคคลและพรรคร้อยละ ๓๖.๔ สำหรับพรรคการเมืองที่คาดว่าจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุดคือ พรรคพลังธรรม พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคประชาธิปัตย์ และพรรครวมไทย ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ทราบว่าการซื้อขายคะแนนเสียงร้อยละ ๘๐.๘ และเห็นว่าการซื้อขายคะแนนเสียงเป็นสิ่งที่ดีร้อยละ ๘.๘ เห็นว่าไม่ดีร้อยละ ๘๗.๘ ประชาชนร้อยละ ๕๒.๔ ยังเห็นว่าควรจะมีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต แต่ละเขตเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน ๓ คน อย่างเดิม ส่วนการเลือกแบบคนเดียว เสียงเดียว มีผู้เห็นด้วยร้อยละ ๑๙.๖ เกี่ยวกับวุฒิสภาประชาชนร้อยละ ๖๓.๔ เห็นว่าควรมาจากการเลือกตั้ง เกี่ยวกับประธานรัฐสภาร้อยละ ๕๒ เห็นว่าควรมาจากการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีประชาชนร้อยละ ๕๖.๘ เห็นว่านายกรัฐมนตรีควรจะมาจากการหัวหน้าพรรคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

^{๒๕} สุวิทย์ รุ่งวิสัย. ทศนคติและการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของการเมืองเชียงใหม่ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑. มปป. มปป.

รับเลือกตั้งมากที่สุดและร้อยละ ๒๖.๒ เห็นว่า เป็นใครก็ได้ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสนับสนุนเกี่ยวกับความคาดหวังผู้ที่ได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พลตรีจำลองศรีเมือง พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก หรือหัวหน้าพรรคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งมากที่สุด

ประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส่วนมากยังเห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังทำหน้าที่ของตนในรัฐสภาไม่ดีนักยังมีการกระทำที่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและกลุ่มของตนเองอยู่มากทั้งระดับความเป็นประชาธิปไตยก็อยู่ในระดับต่ำยังการกระทำที่เป็นระบบเจ้าขุนมูลนายใช้อิทธิพลในการแสวงหาผลประโยชน์และอำนาจกันอยู่

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง : คู่มือการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ^{๒๖}

หนังสือคู่มือการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งด้านกิจการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยได้จัดพิมพ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยนั้นใช้ในการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีพิจารณาการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ สามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

๑. สารสำคัญของกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๒. คำอธิบายเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน การวินิจฉัยชี้ขาดและการคัดค้านการเลือกตั้ง
๓. ตัวอย่างการสืบสวนสอบสวนเรื่องข้อสงสัยด้วยการให้ทรัพย์สิน
๔. การใช้ตีความกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง
๕. โครงสร้างการกระทำความผิดและความรับผิดทางอาญา
๖. ตารางความผิด
๗. ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒
๘. ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยวิธีพิจารณาการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๒
๙. แผนภูมิการดำเนินเรื่อง

^{๒๖} สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง คู่มือการสืบสวนและการวินิจฉัยกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง. พิมพ์ครั้งที่

ก.๒ บทความที่ใช้เผยแพร่การนำโครงการไปใช้

“สถาบันพระปกเกล้ากับการแก้ไขระบบเลือกตั้ง”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๖ ของประเทศไทย แต่เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยที่กำหนดให้วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นจากในอดีต กล่าวคือ นอกจากมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากลับกรอกร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรตรวจสอบหรือองค์กรอิสระต่างๆ และอำนาจหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของวุฒิสภา คือ การพิจารณาและลงมติถอดถอนข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ หรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรตรวจสอบหรือองค์กรอิสระต่างๆ

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภานั้น รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทำหน้าที่ในการควบคุมและดำเนินการจัดการเลือกตั้ง และกำหนดไว้เป็นหลักเกณฑ์กว้างๆ ว่าให้มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๒๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ซึ่งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งคน โดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ในการนี้รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อวางหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งแรกนั้น ปรากฏว่ามีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย นับตั้งแต่วันที่ มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ กำหนดให้มีการเลือกตั้งวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ ภายหลังการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเพียง ๑๒๒ คน และประกาศให้เลือกตั้งครั้งที่สองใน ๓๕ จังหวัด เพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภาอีกจำนวน ๗๘ คน ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๓ ภายหลังการเลือกตั้งครั้งที่สอง คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๖๖ คน และประกาศให้เลือกตั้งครั้งที่สามใน ๙ จังหวัด เพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภาอีกจำนวน ๑๒ คน ในวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ภายหลังการเลือกตั้งครั้งที่สาม คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองสมาชิกวุฒิสภาอีกจำนวน ๘ คน และประกาศให้เลือกตั้งครั้งที่สี่ใน ๔ จังหวัด เพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภาอีกจำนวน ๔ คน ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ภายหลังการเลือกตั้งครั้งที่สี่นี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองอีกจำนวน ๓ คน และต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นครั้งที่ห้าใน ๑ จังหวัด เพื่อเลือกสมาชิกวุฒิสภา

ที่เหลืออีก ๑ คน ในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ซึ่งภายหลังการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศรับรองสมาชิกวุฒิสภารายสุดท้าย เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓

เมื่อพิจารณานับตั้งแต่มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ จนกระทั่งถึงการประกาศรับรองสมาชิกวุฒิสภารายสุดท้าย เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ รวมใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น ๗ เดือน ๑๒ วัน และต้องจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาถึงห้าครั้ง จึงสามารถได้สมาชิกวุฒิสภาครบจำนวน ๒๐๐ คน ซึ่งการใช้เวลาในการจัดการเลือกตั้งถึง ๗ เดือน ๑๒ วัน ทำให้ต้องใช้งบประมาณในการจัดการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก และมีปัญหาเกี่ยวกับความถูกต้องชอบธรรมในการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งอีกด้วย อาทิเช่น ปัญหาในเรื่องการแนะนำตัว คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร การเพิกถอนการรับสมัคร การตรวจสอบในเรื่องการทุจริตและกระทำผิดกฎหมาย การประกาศผลการเลือกตั้ง เป็นต้น ประกอบกับศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๔๓ วินิจฉัยว่าสมาชิกวุฒิสภาชุดเก่าไม่สามารถทำหน้าที่รักษาการตามรัฐธรรมนูญได้อีกต่อไป และสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งยังไม่ครบจำนวน ๒๐๐ คน ไม่สามารถเริ่มประชุมหรือปฏิบัติหน้าที่ได้ ส่งผลให้เกิด “สุญญากาศ” ไม่มีวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ อีกทั้งส่งผลให้เกิดปัญหาในเรื่องการเริ่มและสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาด้วย เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดให้สมาชิกภาพเริ่มนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา ๑๑๗)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การควบคุมและดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยขาดประสิทธิภาพ ไม่ประสบความสำเร็จ หากนำหลักการที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจทั้งการควบคุมและมีอำนาจในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งไปใช้กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบมากกว่าที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มี ๒ ประเภท คือประเภทบัญชีรายชื่อ (Party List) และประเภทเขตเดียวเบอร์เดียว มีจำนวนรวมถึง ๔๐๐ คน ซึ่งมากกว่าจำนวนสมาชิกวุฒิสภาถึงหนึ่งเท่า ด้วยเหตุนี้หากยังคงมีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในลักษณะเช่นเดียวกับสมาชิกวุฒิสภา จะต้องใช้ระยะเวลาบุคลากร และงบประมาณเพิ่มมากขึ้นอีกอย่างน้อยสองเท่า ซึ่งประการที่สำคัญที่สุดคือเรื่องระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งทั้งนี้เพราะรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดกรอบระยะเวลาไว้ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๑๕๔) และสภาผู้แทนราษฎรต้องพิจารณาให้ความเห็นการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันประชุมรัฐสภาครั้งแรก (มาตรา ๒๐๒)

สถาบันพระปกเกล้า ได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ ควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. ๒๕๔๑ ตามมติสภาสถาบันพระปกเกล้าในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ ให้แต่งตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำการศึกษาแนวทางปรับปรุงระบบ

เลือกตั้งให้เกิดความเรียบร้อย และสอดคล้องกับการปฏิรูปการเมืองตามแนวทางรัฐธรรมนูญ โดยให้จัดทำรายงานและต้องแก้ไขกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือทางปฏิบัติใดก็ให้เสนอแนะด้วย พร้อมทั้งเหตุผลและความจำเป็น โดยให้จัดพิมพ์เผยแพร่รายงานดังกล่าวเป็นการทั่วไปแก่ประชาชน ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายในสองเดือน นับแต่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้

ในการนี้ทางสถาบันฯ ได้จัดให้มี “โครงการศึกษาบทเรียนจากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเพื่อปรับปรุงระบบเลือกตั้งให้ดีขึ้น” โดยที่คณะผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

(๑) นายมีชัย ฤชุพันธุ์	เป็นประธานคณะผู้ทรงคุณวุฒิ
(๒) รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนการวงศ์	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๓) นายเชาวน์ สายเชื้อ	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๔) รองศาสตราจารย์ ธงทอง จันทรางศุ	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๕) รองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๖) คุณหญิง นันทกา สุประภาตะนันท์	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๗) นายพิเชต สุนทรพิพิธ	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๘) ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๙) ศาสตราจารย์ ศักดิ์ สอนองชาติ	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๑๐) ศาสตราจารย์ สุชาติ ไตรประสิทธิ์	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๑๑) นายเอนก สิทธิประศาสน์	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
(๑๒) ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ	เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะผู้ทรงคุณวุฒิได้รับการแต่งตั้งโดยประธานรัฐสภา นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนทางการเงินส่วนหนึ่งจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ได้ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ และทำการสรุปประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการควบคุมและดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น ๕ ประเด็นหลัก ได้แก่

๑. ประเด็นปัญหาทั่วไป
๒. ประเด็นปัญหาก่อนมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง
๓. ประเด็นปัญหาในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งแล้ว
๔. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจสอบการเลือกตั้ง
๕. ประเด็นปัญหาภายหลังจากที่มีการประกาศผลการเลือกตั้ง

ในระหว่างทำการศึกษาวิจัยของคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ รัฐบาลได้ประกาศแต่งตั้ง คณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในส่วนที่ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วันนับแต่วันแต่งตั้ง ซึ่งประธาน คณะผู้ทรงคุณวุฒิคือ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกจำนวนหนึ่ง ได้รับแต่งตั้งเป็น ประธานและกรรมการในคณะกรรมการฯ ของรัฐบาลด้วย ด้วยเหตุนี้คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ของสถาบันพระปกเกล้า และคณะกรรมการฯ ของรัฐบาลจึงดำเนินการไปพร้อมๆ กัน

การดำเนินงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ

ในเบื้องต้นคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ทำการรวบรวมประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยที่ รวบรวมจากบุคคลและองค์กรต่างๆ ที่เสนอปัญหาไว้ ในการนี้ได้เปิดให้ประชาชนเสนอปัญหา เกี่ยวกับการเลือกตั้งและแนวทางการแก้ไขปัญหามาในแต่ละประเด็นด้วย ซึ่งประชาชนมีความ สนใจและเสนอความคิดเห็นเข้ามาเป็นจำนวนมาก จากนั้นทำการรวบรวมและจัดหมวดหมู่ ของปัญหาได้เป็น ๕ ประเด็นหลัก จำนวน ๔๓ ประเด็นย่อย คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ พิจารณา ว่าจะแก้ไขปัญหานั้นให้เป็นอย่างไร ยังไม่ต้องพิจารณาว่าจะแก้ไขอย่างไร โดยที่ได้ เดินทางไปประชุม ณ โรงแรมรอยัล คลิฟ บีช พัทยา จ.ชลบุรี ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ซึ่งคณะกรรมการฯ ชุดของรัฐบาลได้ร่วมเดินทางไปปฏิบัติงานในครั้งนี้ด้วย ดังนี้

วันที่ ๑๕-๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ได้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐ ธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกายก่างเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ภายหลังการพิจารณาเสร็จสิ้นที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการกฤษฎีกานำร่างที่ พิจารณาเสร็จแล้วกลับไปแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของถ้อยคำให้สอดคล้องและไม่ขัดแย้งซึ่งกันและ กัน เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีรัฐบาลต่อไป และวันที่ ๑๙-๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ที่ประชุมพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งรวบรวมโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ

เมื่อได้แนวทางการแก้ไขปัญหาลแล้ว คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ได้จัดประชุมสัมมนา ระดมความคิดเห็น เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ มีผู้เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ จำนวน ๒๐๗ คน โดยนำ เสนอประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข และแบ่งกลุ่มสัมมนากลุ่มย่อยเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ เรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กลุ่มที่ ๒ เรื่องการดำเนินการจัด การเลือกตั้ง และกลุ่มที่ ๓ เรื่องการตรวจสอบการเลือกตั้ง ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาแต่ละกลุ่ม ส่วนใหญ่เห็นด้วยในหลักการกับแนวทางการแก้ไขที่คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ เสนอ ยกเว้น ประเด็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ผู้เข้าร่วมสัมมนาไม่เห็นด้วยที่เสนอให้ ลดอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่อย่างไรก็ตามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนา

กลุ่มนี้จะเชื่อถือและนำมาประกอบรายงานการวิจัยได้มากนักน้อยเพียงใดคงต้องพิจารณาให้รอบคอบ ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ที่เสียประโยชน์หากมีการแก้ไขไปตามแนวทางที่เสนอ และสมาชิกกลุ่มเห็นว่าในระยะแรกยังไม่ควรแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังเห็นสภาพปัญหาไม่ชัด เห็นว่าควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเหมือนเดิมไปก่อน ซึ่งเป็น การมองปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น และแนวทางการทำงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ นั้นมิได้จำกัดว่าไม่แก้ไขรัฐธรรมนูญ ดังนั้นคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ เห็นว่าควรยืนตามแนวทางที่เสนอไว้ คือ กำหนดให้มีการมอบอำนาจให้ส่วนราชการต่างๆ ดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยชัดแจ้ง

นอกจากจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นแล้ว คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ได้นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ต่อประชาชนและให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นเข้ามา (ต.ปณ.๒๓๐ ปณจ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐) มีประชาชนสนใจเสนอความคิดเห็นเข้ามาประมาณ ๗๕ ราย ซึ่งคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ได้นำข้อเสนอนี้ไปพิจารณาประกอบในการศึกษาของคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ด้วย และได้ให้สวนดุสิตโพลทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กรณี “การแก้กฎหมายเลือกตั้ง” ซึ่งประชาชนเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ทุกประเด็น โดยที่ประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ประเด็นที่กำหนดให้ทำเครื่องหมายกากบาทในบัตรเลือกตั้ง เป็นเหตุให้มีบัตรเสียจำนวนมาก สมควรกำหนดบัตรเลือกตั้งและวิธีการทำเครื่องหมายและวิธีการลงคะแนนในบัตรตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประชาชนเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ปัญหาถึงร้อยละ ๙๓.๘๑ และประเด็นที่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือ การกำหนดเรื่องการเสียสิทธิของผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้มีสิทธิออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมควรกำหนดเรื่องการเสียสิทธิใหม่ โดยการเรียกเก็บเงินจากผู้ไม่ไปใช้สิทธิเป็นค่าปรับหลวม เพื่อนำเงินเข้ากองทุนพัฒนาประชาธิปไตยหรือกองทุนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เรียกเก็บ หากไม่มีเงินจ่ายก็ให้ทำบริการสาธารณะวันแต่ได้แจ้งเหตุขัดข้องล่วงหน้า ประชาชนเห็นด้วยร้อยละ ๖๕.๒๕ ส่วนประเด็นที่ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่เบ็ดเสร็จ ทั้งการออกกฎ ดำเนินการจัดและควบคุมการเลือกตั้ง รวมถึงวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเรื่องกำลังคนและมีข้อครหาในความเป็นกลาง สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการออกกฎ ควบคุมการจัดการเลือกตั้งและวินิจฉัยชี้ขาด ส่วนการดำเนินการจัดการเลือกตั้งนั้นควรมอบให้หน่วยงานอื่นรับผิดชอบในการจัดการ เป็นต้น

ขณะนี้การดำเนินงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ อยู่ในช่วงสุดท้าย ที่จะต้องทำการรวบรวมความคิดเห็นทั้งจากการสัมมนากลุ่มย่อย ความคิดเห็นจากประชาชนที่ส่งเข้ามา และจากการสำรวจความคิดเห็น (โพล) เพื่อนำไปพิจารณาว่าจะยืนยันตามแนวทางการแก้ไขเดิมหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง อย่างไร แล้วนำข้อสรุปไปจัดทำรายงานการศึกษาและร่างกฎหมายต่อไป ส่วนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา

ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของรัฐบาลนั้น ขณะนี้อยู่ในระหว่าง
การพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

**ก.๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งและการดำเนินการเลือกตั้ง
ในต่างประเทศ**

**คณะกรรมการการเลือกตั้ง
และการดำเนินการเลือกตั้งในต่างประเทศ**

- ◆ คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้งในประเทศอินเดีย
- ◆ คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้งในประเทศ
ออสเตรเลีย
- ◆ คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้งในประเทศ
ฟิลิปปินส์
- ◆ คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้งในประเทศญี่ปุ่น
- ◆ คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้งในประเทศ
สหพันธรัฐเยอรมัน

**คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้ง
ในประเทศไทย**

คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการเลือกตั้งในประเทศไทย*

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ และมีรูปแบบที่นับได้ว่ามีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (Election Committee)

คณะกรรมการการเลือกตั้งของอินเดียเป็นองค์กรอิสระ เป็นกลางและมีอำนาจกึ่งตุลาการ ตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ โดยมีนโยบายที่จะรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้คำปรึกษาดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภา สมาชิกสภาแห่งมลรัฐ ประธานาธิบดี และรองประธานาธิบดี ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นกลางทางการเมือง และบริสุทธิ์ยุติธรรม

โครงสร้าง

คณะกรรมการการเลือกตั้งของอินเดียเป็นหน่วยงานอิสระประกอบด้วย ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ๑ คน และกรรมการการเลือกตั้ง ๒ คน ซึ่งมีฐานะเท่าเทียมกัน ซึ่งประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้งโดยคำปรึกษาจากนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการการเลือกตั้ง และกรรมการการเลือกตั้ง มีวาระดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และต้องมีอายุไม่เกิน ๖๕ ปี ประธานกรรมการการเลือกตั้งจะดำรงตำแหน่งตามวาระของตนเป็นการถาวร และจะไม่ถูกโยกย้ายจากตำแหน่ง ยกเว้นจะมีเหตุผลเช่นเดียวกับการโยกย้ายประธานศาลฎีกา กล่าวคือ ประธานาธิบดีจะปลดประธานกรรมการการเลือกตั้งได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมด

ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งมีผู้ช่วย ๒ คน คือ รองกรรมการการเลือกตั้ง โดยรองกรรมการการเลือกตั้ง จะมีผู้ช่วยตามสายงาน คือ ผู้อำนวยการ ๑ คน นักกฎหมาย ๑ คน และเลขาธิการ ๕ คน หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ ๑๓ คน นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งยังแบ่งโครงสร้างย่อยออกอีก คือ ผู้อำนวยการเลือกตั้งระดับมลรัฐ ผู้อำนวยการเลือกตั้งระดับอำเภอ ผู้อำนวยการเขตการเลือกตั้ง นายทะเบียนเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง

อำนาจหน้าที่และการดำเนินการเลือกตั้ง

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งของอินเดียมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพสามารถจัดการเลือกตั้งที่มีเขตการเลือกตั้งจำนวนมากได้อย่างเรียบร้อย ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีอำนาจหน้าที่เพียงพอกับการจัดการดูแลการเลือกตั้งได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีดังต่อไปนี้

* คัดย่อจากบทความ รองศาสตราจารย์ ประณต นันทิยะกุล, ในคณะกรรมการการเลือกตั้งกับการจัดการเลือกตั้งในอินเดีย

๑. กำหนด วัน เวลา การเลือกตั้ง (ซึ่งการเลือกตั้งอาจกระทำกันหลายวัน) เสนอประธานาธิบดี เพื่อประธานาธิบดีจะเป็นผู้ประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาให้มีการเลือกตั้งตามวัน และเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ
 ๒. จัดทะเบียนรับรองพรรคการเมือง และกำหนดสัญลักษณ์ของพรรคการเมือง
 ๓. ให้คำปรึกษาแก่ประธานาธิบดี สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ขาดคุณสมบัติหลังจากการเลือกตั้ง
 ๔. เตรียมการและตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
 ๕. กำหนดที่ตั้งและหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ภายหลังจากคณะกรรมการแบ่งเขตการเลือกตั้ง (Delimitation Commission) แบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว
 ๖. รับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดวันเวลาของการรับสมัครแล้ว
 ๗. ควบคุมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
 ๘. นับคะแนนและประกาศผลการนับคะแนน
 ๙. ยกเลิกการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
 ๑๐. ตัดสินคดีต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป
- การดำเนินการเลือกตั้ง

กรรมการการเลือกตั้งอื่นจะปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ อันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ ยุติธรรม โดยปฏิบัติตามดังนี้

การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (Electoral Rolls)

สมาชิกสภาแห่งมลรัฐต้องจัดทำบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อใช้ในการเลือกตั้งสภาแห่งมลรัฐ และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้ยังนำไปใช้ในการเลือกตั้งสมาชิกโลกสภาด้วย ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่มีชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิร้องขอให้ใส่ชื่อตนในบัญชีได้ จนถึงวันสุดท้ายของการสมัครรับเลือกตั้ง

กำหนดการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้ประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง และวันสมัครรับเลือกตั้ง โดยเป็นไปตามประกาศของประธานาธิบดี ในการเลือกตั้งทั่วไปสำหรับสมาชิกโลกสภา ประกาศของผู้ว่าราชการ ในการเลือกตั้งทั่วไปสำหรับสมาชิกแห่งสภามลรัฐ ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งซ่อม การลงคะแนนเลือกตั้งเริ่มตั้งแต่ เวลา ๐๗.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. และการหาเสียงต้องยุติ ก่อน ๔๘ ชั่วโมงก่อนที่จะปิดหีบเลือกตั้ง

การรับสมัคร

ผู้ประสงค์ลงสมัครรับเลือกตั้งต้องกรอกใบสมัครตามแบบที่กำหนด ผู้สมัครไม่จำเป็นต้องสมัครในนามพรรคการเมือง เพียงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๑๐ คนรับรองเท่านั้น ผู้สมัครเป็นสมาชิก

โลกสภาต้องเสียค่าประกันการสมัคร ๑๐,๐๐๐ รูปี ผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาแห่งมลรัฐเสียค่าประกันการสมัคร ๕,๐๐๐ รูปี ผู้สมัครต้องยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการเขตการเลือกตั้ง (Returning Officer) ผู้สมัครสามารถถอนใบสมัครได้ตามเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นผู้อำนวยการเขตการเลือกตั้งจะประกาศรายชื่อผู้สมัครแข่งขันรับเลือกตั้ง

การเลือกตั้งทางไปรษณีย์

ในประเทศอินเดียกำหนดให้มีการเลือกตั้งทางไปรษณีย์กรณีดังต่อไปนี้

๑. ทหาร ข้าราชการของอินเดียที่ออกไปปฏิบัติงานนอกประเทศอินเดีย
๒. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ระหว่างถูกคุมขัง
๓. บุคคลที่ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ อาทิ ประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี ผู้ว่าการรัฐ คณะรัฐมนตรีของรัฐบาลกลาง และรัฐบาลมลรัฐ ฯลฯ และ
๔. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ต้องปฏิบัติหน้าที่เลือกตั้ง

การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง

ผู้อำนวยการเขตการเลือกตั้ง (Returning Officer) เป็นผู้รับผิดชอบการนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง ในเขตการเลือกตั้งของสมาชิกโลกสภาจะเป็นผู้กำหนดวัน เวลา และสถานที่การนับคะแนน และชี้แจงข้อมูลต่าง ๆ ให้ผู้สมัครได้รับทราบ

คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้กำหนดแนวทางในการนับคะแนนและประกาศผลแก่ผู้อำนวยการเขตการเลือกตั้ง และปฏิบัติหน้าที่ที่ถึงตุลาการ เช่น สามารถตัดสินให้มีการนับคะแนนใหม่หรือสั่งให้เลือกตั้งใหม่ภายใน ๑ เดือน ถ้าเห็นว่าการทุจริตเกิดขึ้น

การนับคะแนนจะกระทำการโดยการเทรวมบัตรเลือกตั้งคละเคล้าผสมกันไปในเขตการเลือกตั้งและนับคะแนน เมื่อเปิดบัตรขานคะแนนแล้ว ก็ให้หย่อนบัตรลงในกล่องของผู้สมัครคนนั้น (เฉลี่ยประมาณ ๒๙ กล่อง) เสร็จแล้วนำมานับคะแนนแต่ละกล่องอีกครั้ง

หลังนับคะแนนเสร็จ ผู้อำนวยการเขตการเลือกตั้งจะประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด จะเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งและส่งผลการเลือกตั้งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการเลือกตั้งของมลรัฐและรัฐบาลกลาง

ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งในอินเดียนั้น รัฐบาลกลางและรัฐบาลมลรัฐจะช่วยกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งคนละครึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการเตรียมการเลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเลือกตั้ง นอกจากนั้นรัฐบาลกลางและรัฐบาลมลรัฐต้องออกค่าใช้จ่ายเอง ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกโลกสภา การเลือกตั้งประธานาธิบดี การเลือกตั้งกลางเทอม การเลือกตั้งซ่อม การเลือกตั้งสมาชิกราชยสภา การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (สภาสูงของมลรัฐ) เป็นต้น

การตรวจสอบการเลือกตั้ง

นอกจากคณะกรรมการการเลือกตั้งอินเดียจะมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยแล้ว ยังต้องให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมด้วย ดังนั้น รัฐธรรมนูญจึงบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอินเดียมีอำนาจถึงตุลาการในการตรวจสอบการเลือกตั้งได้ ในกรณีที่การเลือกตั้งนั้นมีการทุจริตเกิดขึ้น

การร้องเรียนและฟ้องร้องการเลือกตั้ง

เมื่อมีการทุจริตการเลือกตั้งเกิดขึ้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจรับคำร้องเรียน และมีอำนาจตั้งคณะตุลาการการเลือกตั้ง (Election Tribunals)^๒ ซึ่งการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๑๐๐ - ๑๕๐ วัน มิฉะนั้นจะถือว่าการเลือกตั้งเป็นโมฆะ ให้มีการเลือกตั้งใหม่

กรณีมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คู่กรณีอาจฟ้องร้องไปที่ศาลสูงภายใน ๔๕ วันนับตั้งแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง และหลังจากที่ศาลสูงตัดสินแล้วสามารถอุทธรณ์ไปยังศาลสูงสุดเพื่อพิจารณาคัดสินใหม่ได้

อำนาจในการตัดสินคดีต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป

อำนาจนี้นับเป็นอำนาจที่ยิ่งใหญ่และสำคัญมากทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอินเดียมีอำนาจสูงสุดในการเลือกตั้ง

ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๒๔ (๑) บัญญัติไว้ว่า “หน้าที่อำนาจการโดยตรงในการควบคุมการเตรียมทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และหน้าที่ควบคุมการเลือกตั้งไปสู่รัฐสภาและสภาแห่งมลรัฐ การเลือกตั้งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีถูกมอบอำนาจไว้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง” จากบทบัญญัติดังกล่าวทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจอย่างกว้างขวาง รวมทั้งอำนาจในการตัดสินคดีความต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติ การเลือกตั้งประธานาธิบดี และรองประธานาธิบดี หรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการตัดสินของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบของศาลสูง แต่ศาลสูงจะไต่สวนหรือตัดสินคดีเกี่ยวกับการกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ต่อเมื่อ ผู้ได้รับความเสียหายจากการตัดสินของคณะกรรมการการเลือกตั้งมาร้องเรียนต่อศาลสูง

^๒ India Calling, The Electoral System in India, Monthly Programme Journal of the External Service Division, of All India Radio, Vol. 40 May 1996 No.5P.2

คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้ง
ในประเทศออสเตรเลีย

คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้งในประเทศออสเตรเลีย*

ประวัติความเป็นมา

แรกเริ่มการเลือกตั้งภายในประเทศออสเตรเลีย ดำเนินการโดยรัฐบาลกลาง จนในปี ๒๕๑๖ (๑๙๗๓) ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานการจัดการการเลือกตั้ง (The Australia Office) ขึ้น ด้วยเหตุผลที่ว่า สมควรให้มีองค์กรอิสระสำหรับจัดการเลือกตั้ง จนกระทั่งในปี ๒๕๒๗ (๑๙๘๔) จำนวนสมาชิกรัฐสภาได้เพิ่มขึ้น จำเป็นที่จะต้องกำหนดขอบเขตของเขตเลือกตั้งขึ้นใหม่ทั่วประเทศ สำนักงานดังกล่าวจึงได้ยกฐานะเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง

โครงสร้าง

คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วย

- ๑) ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะคัดเลือกจากผู้พิพากษาที่เสนอชื่อโดยอธิบดีศาลแห่งชาติ (Chief Justice of Federal Court) อยู่ในวาระไม่เกิน ๗ ปี
- ๒) สมาชิก ๒ คน ซึ่งคัดเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการกระทรวง (Secretary of a Government Department) หรือตำแหน่งเทียบเท่า อยู่ในวาระไม่เกิน ๗ ปี เช่นกัน
- ๓) เจ้าหน้าที่และลูกจ้างประจำซึ่งมิใช่ข้าราชการมีจำนวนประมาณ ๗๐๐ คน ในจำนวนนี้ ๓๐๐ คนจะประจำอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในกรุงแคนเบอร์รา และอีก ๔๐๐ คน จะประจำอยู่ในสำนักงานเขตเลือกตั้ง ๑๕๐ เขตเลือกตั้งทั่วประเทศ

อำนาจและหน้าที่

๑. จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (Electoral roll)
๒. จัดการการเลือกตั้ง
๓. กำหนดเขตการเลือกตั้ง
๔. จัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมือง โดย พรรคการเมืองนั้นๆ จะต้องจดทะเบียนกับคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน และเงินที่พรรคการเมืองจะได้รับนั้นคิดเป็นสัดส่วนตามคะแนนเสียงที่แต่ละพรรคได้รับตั้งแต่ร้อยละ ๔ ขึ้นไปของคะแนนเสียงที่พรรคได้รับเลือกตั้ง

* สถาบันพระปกเกล้าและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร “ประสบการณ์การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งในประเทศออสเตรเลีย”. รวมสรุปการบรรยายพิเศษและการสัมมนา มปป. ๒๕๔๑.

๕. ทำวิจัย และให้การสนับสนุนด้านการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง

ลักษณะเฉพาะของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. มีความเป็นอิสระและเป็นกลางทางการเมืองสูงมากทั้งในทางกฎหมายและการปฏิบัติ เพื่อจัดการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อได้รับเลือกแล้ว รัฐบาลกลางไม่มีอำนาจแทรกแซง สั่งการ โยกย้าย หรือถอดถอนคณะกรรมการ เว้นแต่กรรมการหรือคณะกรรมการจะกระทำความผิดหรือทุจริตในหน้าที่
๒. มีหน้าที่ประจำซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมสั่งการของคณะกรรมการเท่านั้น
๓. ได้รับเงินงบประมาณประจำปีจากรัฐบาลกลาง (๖๕ ล้านเหรียญออสเตรเลีย ในปี ๑๙๙๗) ในการดำเนินการภารกิจ หากในปีใดมีการเลือกตั้งทั่วไปก็จะได้เงินงบประมาณเพิ่มเติมอีก ๑ เท่าตัว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลกลางไม่มีอำนาจในการควบคุมการใช้จ่ายและจัดสรรเงินของคณะกรรมการ
๔. จนถึงบัดนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งยังสามารถจัดการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์และยุติธรรม เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากชาวออสเตรเลีย ตลอดจนทุกพรรคการเมืองและสถาบันต่างๆ ของออสเตรเลีย

เปรียบเทียบคณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศไทยและออสเตรเลีย

๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งของไทยจัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญและมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ทำให้เป็นการยากที่จะยุบเลิกคณะกรรมการการเลือกตั้งของไทย ยกเว้นการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ต่างกับของออสเตรเลียที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายจึงเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า แต่อย่างไรก็ตาม การดำรงอยู่ (Integrity) ของคณะกรรมการการเลือกตั้งขึ้นอยู่กับการทำงานที่เป็นอิสระเหนือการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้งกับความศรัทธาเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อองค์กรเป็นสำคัญ ประการสำคัญออสเตรเลียได้อาศัยกลไกของคณะกรรมการร่วมของรัฐสภาด้านการเลือกตั้งในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสานงานกับฝ่ายบริหารและฝ่ายรัฐสภา กับอำนาจสถานภาพขององค์กรและปรับปรุงการจัดการเลือกตั้งในออสเตรเลียให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
๒. เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งของไทย พบว่ามีการทุจริตในการเลือกตั้ง คณะกรรมการสามารถดำเนินการสอบสวนและชี้ขาดได้เอง ต่างกับออสเตรเลียที่จะต้องส่งเรื่องไปยังอัยการของรัฐเพื่อดำเนินคดีต่อไป

**คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้ง
ในประเทศฟิลิปปินส์**

คณะกรรมการเลือกตั้งและการจัดการเลือกตั้งในประเทศฟิลิปปินส์*

โครงสร้าง

รัฐธรรมนูญของประเทศฟิลิปปินส์ได้กำหนดกระบวนการเลือกตั้งเอาไว้ โดยให้มี Commission of election หรือเรียกชื่อย่อว่า “คอมมิเลค” ซึ่งคล้ายกับคณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศไทย โดยมีคณะกรรมการทั้งสิ้น 7 คน มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ในการดูแลการเลือกตั้งทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นเช่นระดับหมู่บ้าน จนถึงระดับชาติ เช่นการเลือกตั้งประธานาธิบดี โดยประธานาธิบดี จะเป็นผู้เสนอชื่อ คอมมิเลค ทั้ง 7 ท่าน (ประกอบด้วย ประธานหนึ่งคน และกรรมการอีก 6 คน) แล้วนำเข้ารัฐสภา เมื่อรัฐสภาเห็นชอบก็นำเข้าคณะกรรมการว่าด้วยการแต่งตั้ง (Commission on Appointment) ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลฎีกา 3 คน สมาชิกทั้งสองสภา ทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลในจำนวนเท่าๆกัน สภาละ 3 คน เพื่อตรวจสอบบุคคลดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

คุณสมบัติทั่วไปของกรรมการในคณะคอมมิเลค นั้น จะต้องจบการศึกษาขั้นต่ำปริญญาตรี และต้องผ่านการศึกษาวชิชากฎหมาย รวมทั้งต้องปฏิบัติการในด้านการกฎหมายมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี และไม่เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ โดย มีอย่างน้อย 3 คนที่ ต้องเป็นนักกฎหมายเนื่องจากต้องตัดสินใจเลือกตั้งและให้ความเห็นชอบต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ผู้ที่อยู่ในคณะคอมมิเลคส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องจากสังคมสูงมากไม่มีประวัติการคอร์รัปชันมาก่อน

คอมมิเลคถือเป็นหน่วยงานอิสระจากรัฐบาล มีศักดิ์ศรีเท่ากับกระทรวงกระทรวงหนึ่ง โดยมีแผนกย่อย หลายแผนก โดยเฉพาะแผนกกฎหมายมีถึง 1,000 คน ทั้งนี้เพื่อรองรับงานด้านสืบสวน สอบสวน ส่งเรื่องฟ้องศาล และอุทธรณ์ต่อศาลเมื่อคดีต่างๆ คัดสินไม่ยุติธรรม

อำนาจหน้าที่และการดำเนินการเลือกตั้ง

อำนาจหน้าที่

หน้าที่หลักของคอมมิเลค นั้น จะครอบคลุมการเลือกตั้งทั้งในแง่ของกระบวนการ และในแง่ของระดับชั้นการเลือกตั้ง ตั้งแต่การจดทะเบียนการเลือกตั้ง การดำเนินการเลือกตั้ง ตลอดจนการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแม้กระทั่งฟ้องร้องผู้กระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้ง

* (ข้อความจาก สีดา สอนศรี หนังสือพิมพ์ มติชน 22 กันยายน 2543)

การดำเนินการเลือกตั้ง

คอมมิเลคจะทำหน้าที่ทุกอย่างเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตั้งแต่รับจดทะเบียนพรรคการเมือง รับจดทะเบียนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ลงทะเบียนผู้เลือกตั้ง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ทหาร ตำรวจ และข้าราชการอื่นๆ ให้มาช่วยการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ ก่อนการเลือกตั้ง 6 เดือน คอมมิเลค ก็ทำหน้าที่ ประชาสัมพันธ์ ในการรณรงค์ ปลุกจิตสำนึกการเลือกตั้งโดยนำข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งลงในหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งพื้นที่หน้าหนังสือพิมพ์ส่วนนี้เรียกว่า Comelec space เป็นการให้ฟรีทุกสัปดาห์

การตรวจสอบการเลือกตั้ง

คอมมิเลคจะทำหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน และตัดสินคดีเลือกตั้งของผู้สมัครระดับท้องถิ่น ในระดับภาค ระดับจังหวัด เทศบาล เมือง และหมู่บ้าน และเป็นผู้ฟ้องผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อศาลถ้ามีการทุจริตการเลือกตั้ง หรือละเมิดกฎหมาย ส่วนการพิจารณาคดีใด ๆ รวมทั้งการอุทธรณ์ของผู้สมัครที่ทำผิดกฎหมายเลือกตั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคอมมิเลคก่อน นอกจากนั้นคอมมิเลคหรือตัวแทนหรือตัวแทนจากคอมมิเลคในท้องถิ่น (ที่เป็นผู้จับ กฎหมายและสอบสวน(เนติบัณฑิต)) จะไปร่วมในการพิจารณาคดีทุกครั้ง

หากมีการทุจริตเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น จะมีการส่งเรื่องไปที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งแต่ละเขต เป็นผู้พิจารณาในขั้นต้น ที่เป็นเช่นนั้นเพราะกฎหมายของฟิลิปปินส์กำหนดเอาไว้ว่าผู้ที่จะมาเป็น ผู้อำนวยการเลือกตั้งทุกเขตต้องสอบบาร์ได้แล้วและปฏิบัติการทางกฎหมายมาแล้ว จึงเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะสูงสามารถสืบสวนสอบสวนคดีเบื้องต้นท้องถิ่นได้ทันที จึงทำให้การพิจารณาคดีในระดับท้องถิ่นของคอมมิเลค ค่อนข้างจะรวดเร็ว แต่ถ้าเป็นคดีของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และประธานาธิบดีอาจจะช้าเพราะต้องส่งเรื่องไปที่ ศาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศาลสมาชิกวุฒิสภา และศาลฎีกา

ถ้าหากมีคดีฟ้องร้องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คอมมิเลคจะพิจารณาส่งฟ้องไปที่ศาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (Representative Electoral Tribunal) ถ้าเป็นคดีฟ้องร้องเกี่ยวกับ สมาชิกวุฒิสภา คอมมิเลคจะส่งฟ้องไปที่ศาล สมาชิกวุฒิสภา (Senate Electoral Tribunal) ซึ่งแต่ละศาลประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลฎีกา ศาลละ 3 คน และ สมาชิกวุฒิสภา ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านศาลละ 3 คน ประธานคือผู้พิพากษาศาลฎีกา แต่ถ้าเป็นคดีเกี่ยวกับประธานาธิบดี ให้ฟ้องไปที่ศาลฎีกา

การควบคุมการเลือกตั้ง โดยฝ่ายที่มีรัฐบาล

ที่กล่าวผ่านมาข้างต้น คือหน่วยงานคอมมิสชันซึ่งเป็นหน่วยงานของภาครัฐ แต่ในฟิลิปปินส์ มีอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญมาก คือนัมเฟรล NAMFREL ซึ่งเป็นหน่วยสังเกตการณ์เลือกตั้งของภาคเอกชน ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ปฏิบัติการและสังเกตการณ์การเลือกตั้งควบคู่ไปกับหน่วยเลือกตั้งของรัฐบาล รวมถึงตรวจตราการทำงานของฝ่ายรัฐบาล โดยมีอาสาสมัครอยู่ทั่วประเทศ จำนวน 500,000 คน เป็นหน่วยงานเอกชนที่ได้รับการช่วยเหลือด้านการเงินจากองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ ทำงานควบคู่ไปกับคอมมิสชัน นัมเฟรล ได้สร้างเครือข่ายกับองค์กรของเอกชนที่รัฐบาลยอมรับ โดยเฉพาะกับ กลุ่มพันธมิตร ประชาธิปไตย รวมถึงศาสนจักรทั่วประเทศ ในการประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้ตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีทางของประชาธิปไตย

คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้ง
ในประเทศไทย

คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้งในประเทศญี่ปุ่น

ระบบการเลือกตั้ง^๑

การเลือกตั้งสามารถแบ่งกว้างๆ ออกเป็นการเลือกตั้งทั่วประเทศและการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่น การเลือกตั้งทั่วประเทศ คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ส่วนการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นก็คือการเลือกตั้งผู้บริหารราชการส่วนจังหวัด อำเภอ ตำบล และการเลือกตั้งสมาชิกสภาบริหารส่วนท้องถิ่น

ในปี ค.ศ. ๑๙๙๔ ได้มีการแก้ไขกฎหมายเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเปลี่ยนจากระบบเขตเลือกตั้งขนาดกลางที่ใช้ติดต่อกันมานานมาเป็นระบบผสมระหว่างระบบเขตเลือกตั้งขนาดเล็กกับระบบสัดส่วนจากบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง (ปราร์ดีลิสต์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมี ๕๐๐ คน ในจำนวนนี้ ๓๐๐ คนมาจากการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งขนาดเล็ก (เขตเดี่ยวคนเดียว) อีก ๒๐๐ คนจะมาจากระบบสัดส่วนจากปราร์ดีลิสต์ที่แบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น ๑๑ บล็อก ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภาบริหารส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอายุครบ ๒๕ ปี ส่วนสมาชิกวุฒิสภามีสมาชิกต้องอายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง คือ ชายหญิงที่มีอายุครบ ๒๐ ปีขึ้นไป สมาชิกวุฒิสภามี ๒๕๒ คน ในจำนวนนี้ ๑๐๐ คนมาจากระบบสัดส่วนที่ถือเอาทั้งประเทศเป็นเขตเลือกตั้งเขตเดียว ส่วนอีก ๑๕๒ คน มาจากการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด โดย ๑ จังหวัดมีผู้แทน ๑-๔ คน

คณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศญี่ปุ่น^๒

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

คณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศญี่ปุ่น แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

๑) คณะกรรมการการเลือกตั้งระดับชาติ (Central Election Management Council) รับผิดชอบเกี่ยวกับการเลือกตั้งแบบสัดส่วนของทั้ง ๒ สภา และกำกับดูแลคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัด ประกอบด้วยจำนวนสมาชิกจำนวน ๕ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี ได้รับการแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรีตามคำแนะนำของรัฐสภา

๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัด (Prefectural Election Management Committees) รับผิดชอบเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาสูงของจังหวัด

^๑ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). กระแสสองญี่ปุ่น กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย. ๒๕๔๑.

^๒ Jichi Sogo Center. *Election System in Japan*. Tokyo, March 1996.

ผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกสภาจังหวัด และกำกับดูแลคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๔ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี ได้รับการแต่งตั้งโดยสภาจังหวัด

๓) คณะกรรมการการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น (Municipal (City, Town, & Village) Election Management Committees) รับผิดชอบเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาท้องถิ่น ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๔ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี ได้รับการแต่งตั้งโดยสภาท้องถิ่น

นอกจากคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กล่าวไว้ข้างต้น ยังมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกตั้งอื่นอีก อาทิเช่น

- ผู้อำนวยการการลงคะแนนเลือกตั้งและการตรวจนับคะแนน
(Superintendents of the poll or of the ballot counting)
- ผู้สังเกตการณ์การลงคะแนนเลือกตั้งและการตรวจนับคะแนน
(Observers of the poll or of the ballot counting)
- Election meeting (ดูแลเกี่ยวกับการประกาศผลผู้ชนะการเลือกตั้ง)
- Election sub-meeting (ดูแลเกี่ยวกับการนับคะแนนภายในเขตของตน ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกตั้งแบบสัดส่วน)

คณะกรรมการการเลือกตั้งและการจัดการการเลือกตั้ง
ในประเทศสหพันธรัฐเยอรมัน

คณะกรรมการการเลือกตั้งและการดำเนินการเลือกตั้ง ในประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมัน

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

ประเทศเยอรมันมีกฎหมายที่ใช้บังคับกับการเลือกตั้ง คือ รัฐธรรมนูญ(Basic law) ที่ให้สิทธิประชาชนในการเลือกตั้ง และกำหนดรูปแบบของการเลือกตั้ง กฎหมายเลือกตั้งของสหพันธ์รัฐ (Federal Election Law) กำหนดวิธีการเลือกตั้งและองค์การจัดการเลือกตั้ง

ประเทศเยอรมันมีการเลือกตั้ง ๒ แบบ คือแบบเลือกตั้งบุคคล และแบบบัญชีรายชื่อพรรค ซึ่งมีวิธีการคิดคะแนนที่แตกต่างจากของประเทศไทย ดังจะได้อธิบายต่อไป

คณะกรรมการเลือกตั้ง

เนื่องจากประเทศเยอรมันมีการปกครองแบบสหพันธ์ องค์การจัดการเลือกตั้งของประเทศนี้จึงมีลำดับชั้นเป็นกรรมการการเลือกตั้งชุดต่างๆ ที่สอดคล้องกับรูปแบบการปกครองแบบสหพันธ์ด้วย ตั้งแต่ระดับประจำหน่วย ระดับเขตเลือกตั้ง ระดับรัฐ และระดับชาติ ดังนี้

๑.คณะกรรมการเลือกตั้งระดับสหพันธ์

มีหน้าที่รวบรวมผลการเลือกตั้งทั่วประเทศ แล้วประกาศว่าบัญชีเลือกตั้งใดบ้างที่ได้รับเลือก และแต่ละบัญชีมีสิทธิส่งกี่ที่นั่ง พร้อมทั้งประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง

ประธานคณะกรรมการเลือกตั้ง จะได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยปกติจะแต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานสถิติของสหพันธ์

๒.คณะกรรมการเลือกตั้งระดับรัฐ

ในแต่ละรัฐจะมีคณะกรรมการเลือกตั้ง ๑ ชุด ทำหน้าที่รวบรวมผลการเลือกตั้งภายในรัฐของตน

๓.คณะกรรมการเลือกตั้งระดับเขตเลือกตั้ง

ในแต่ละเขตเลือกตั้ง จะมีคณะกรรมการเลือกตั้งระดับเขตเลือกตั้ง ๑ ชุด โดยแต่ละชุดมีหน้าที่รวมคะแนนภายในเขตเลือกตั้งที่ตนรับผิดชอบ

๔.คณะกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้ง

คณะกรรมการนี้ ทำหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง โดยมีการแบ่งประเภทออกไปตามลักษณะงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

* เรียบเรียงจาก บุญศรี มิวังศ์อุโฆษ, การเลือกตั้งและพรรคการเมือง : บทเรียนจากเยอรมัน, พี. เพรส : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๒.

คณะกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งทั่วไป ทำหน้าที่ตรวจนับคะแนนรวมทั้งประกาศผลของการนับคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนรับผิดชอบ

- (๑) คณะกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งเคลื่อนที่ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งทั่วไป แต่คณะกรรมการชุดนี้ จะเดินทางไปตามสถานที่ต่างๆ เช่น โรงพยาบาล บ้านพักคนชราหรือเรือนจำ เป็นต้น เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ที่จะใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามสถานที่ดังกล่าว ซึ่งไม่อาจใช้สิทธิตามปกติได้
- (๒) คณะกรรมการตรวจคะแนนที่ลงทางไปรษณีย์ ในเขตเลือกตั้งหนึ่งอาจมีคณะกรรมการ ๑ ชุด ทำหน้าที่ตรวจนับคะแนนที่ลงทางไปรษณีย์ โดยรับผิดชอบตลอดทั้งเขตเลือกตั้ง หรือให้คณะกรรมการหลายชุดนั้นแบ่งเขตกันรับผิดชอบก็ได้ตามความเหมาะสม

คณะกรรมการเลือกตั้งของเยอรมันนั้นมีลักษณะที่แยกขาดจากหน่วยงานของรัฐบาล กล่าวคือ รัฐบาลแต่งตั้งได้เฉพาะประธานเท่านั้น เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้ว ประธานของคณะกรรมการเลือกตั้งแต่ละชุดก็จะแต่งตั้งกรรมการอื่นๆ เข้ามารับผิดชอบงานในแต่ละส่วน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในยุโรปก่อนมีประสบการณ์ที่ไม่ดีจากการที่ให้นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการเลือกตั้งด้วย เพราะมีแนวโน้มที่จะทำการให้เป็นประโยชน์แก่พรรคที่อยู่ในคณะรัฐบาล

คณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้ง

เพื่อให้การกำหนดขอบเขตพื้นที่เลือกตั้งเป็นไปโดยเที่ยงธรรม กฎหมายเลือกตั้งได้กำหนดให้มีคณะกรรมการถาวรระดับสหพันธ์ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางรัฐบาลในกรณีที่จะต้องมีการออกกฎหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งเดิม

คณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้ง มีหน้าที่ประจำคือทำรายงานภายในระยะเวลาประมาณหนึ่งปีครึ่งภายหลังจากได้มีการเลือกตั้งทั่วไปแต่ละครั้ง เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้มีการปรับปรุงเขตเลือกตั้งต่างๆ ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้

วิธีการจัดการเลือกตั้ง

การแบ่งเขตเลือกตั้ง

ในการแบ่งเขตเลือกตั้งนั้น กฎหมายเลือกตั้งเยอรมันกำหนดหลักเกณฑ์กว้างๆ ว่า จำนวนประชากรในแต่ละเขตเลือกตั้ง ไม่ควรจะต่างจากตัวเลขของประชากรในเขตเลือกตั้งทุกเขตเกินกว่าร้อยละ ๒๕ และถ้าความต่างนี้เกินร้อยละ ๓๓ ๑/๓ เมื่อใดก็จะต้องมีการแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ โดยไม่ชักช้า ปัจจุบันมี ๓๒๘ เขต

การสมัครรับเลือกตั้ง

โดยปกติการสมัครรับเลือกตั้งในเยอรมันจะเป็นการเสนอชื่อโดยพรรคการเมือง ทั้งแบบแบ่งเขต และแบบบัญชีรายชื่อ แต่ผู้สมัครแบบแบ่งเขตอาจยื่นสมัครเองได้ โดยผู้สมัครประเภทนี้จะต้องยื่นใบสมัครพร้อมกับบัญชีรายชื่อพร้อมลายเซ็นของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีใบรับรองจากนายทะเบียนว่าอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ จำนวนอย่างน้อย ๒๐๐ คนที่สนับสนุนตน เว้นแต่ผู้สมัครจะเป็นชนกลุ่มน้อย(ผู้สมัครในกรณีนี้ ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปเพียง ๓ คนเท่านั้น และไม่เคยปรากฏว่ามีผู้ใดได้รับเลือกตั้งอีกเลย)

รัฐจะไม่เก็บค่าธรรมเนียมการสมัคร และยังมีเงินอุดหนุนช่วยค่าใช้จ่ายในการหาเสียงด้วย หากผู้สมัครได้รับคะแนนเสียงถึงเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อลดภาระทางการเงินของผู้สมัครเป็นการสนับสนุนให้คนดีเข้ามาแข่งขันกันมากขึ้น

ส่วนพรรคการเมืองที่จะเสนอชื่อผู้สมัครนั้น กฎหมายเลือกตั้งกำหนด พรรคการเมืองที่มีผู้แทนในสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งครั้งก่อนๆ ไม่ถึง ๕ คน จะต้องผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติการเป็นพรรคการเมืองจากคณะกรรมการเลือกตั้งระดับสหพันธ์ก่อนจึงจะมีสิทธิเสนอชื่อผู้สมัคร โดยต้องยื่นใบสมัครพร้อมกับบัญชีรายชื่อที่มีลายเซ็นของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่สนับสนุนพรรคอย่างน้อย ๒๐๐ คน

การลงคะแนน

ตามกฎหมายเลือกตั้งมาตรา ๔ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแต่ละคน มีคะแนนเสียง ๒ เสียง

(๑) คะแนนเสียงที่ใช้ลงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียวในเขตเลือกตั้งของตน เนื่องจากแต่ละเขตมีตัวแทนในสภาได้ ๑ คน

(๒) เป็นคะแนนเสียงที่ใช้ลงให้แก่บัญชีเลือกตั้งบัญชีใดบัญชีหนึ่ง ซึ่งจะมีการนับคะแนนแบบสัดส่วน

การนับคะแนนและประกาศผล

การคิดคะแนนเสียงประเภทแรกนั้น ใช้หลักคะแนนเสียงข้างมากรอบเดียว ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด เป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าคะแนนเท่ากัน ให้จับสลาก

ส่วนคะแนนเสียงที่สอง จะเป็นคะแนนที่นำมาคำนวณจำนวนที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคจะจัดสรรเพิ่มเข้าไปให้ครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ในการแบ่งเขตเลือกตั้งของเยอรมันนั้น จะแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น ปัจจุบันมี ๓๒๘ เขต จะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สองเท่าของเขต คือ ๖๕๖ คน และเมื่อมีการเลือกตั้ง ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดในแต่ละเขตจากการเลือกแบบแบ่งเขตจะได้

เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปแล้วซึ่งเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของทั้งสภา อีกครึ่งหนึ่งนี้จะคำนวณจะคะแนนที่สองซึ่งเป็นการลงคะแนนให้แก่พรรคการเมือง ว่าแต่ละพรรคจะได้ที่นั่งอีกพรรคละเท่าใด การคำนวณคะแนนเพื่อแบ่งปันจำนวนที่นั่งแบบสัดส่วนนี้ ใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์ ตามแนวคิดของ Hare และได้รับการดัดแปลงโดย Niemeyer มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี ๑๙๘๕ มีวิธีการคำนวณคือ จำนวนที่นั่งทั้งหมดในสภาผู้แทนราษฎรจะคูณกับคะแนนเสียงแบบสัดส่วนที่พรรคได้รับจากทั่วประเทศแล้วหารด้วยจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมดที่ผู้เลือกตั้งมาใช้สิทธิลงให้แก่พรรคที่ได้คะแนนรวมเกินร้อยละห้า เช่น จำนวนที่นั่งทั้งหมด ๑๐๐ ที่นั่ง มีพรรคการเมือง ๔ พรรค ในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตได้ผู้แทนราษฎรมา ๕๐ คน (ครึ่งหนึ่ง)จากหลายๆ พรรค ซึ่งพรรค ก. ได้รับเลือกตั้งมาแล้วจากรอบนี้ 15 คน หลังจากนั้นจะมีการคำนวณสัดส่วนจากคะแนนประเภทที่สอง ว่าแต่ละพรรคจะมีผู้แทนได้พรรคละกี่คน และจากการคำนวณคะแนนสัดส่วนจากคะแนนที่สอง ในแบบที่สอง สรุปได้ว่า พรรค ก. สามารถมีผู้แทนราษฎรได้ ทั้งหมด ๒๒ คน ดังนี้ พรรค ก.ได้รับเลือกตั้งไปแล้ว ๑๕ คน จึงสามารถจัดสรรสมาชิกของพรรคตนเอง เข้าไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อีก ๗ คน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้สมัครของพรรคก็ได้

หากคำนวณแล้วปรากฏว่าพรรคใดพรรคหนึ่งได้รับที่นั่งน้อยกว่าจำนวนที่ได้รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขต ก็ให้ถือว่าพรรคนั้นๆ ยังมีสิทธิในที่นั่งส่วนเกินนั้นต่อไป โดยไม่ต้องตัดออก เพราะถือว่าเป็นการได้รับเลือกตั้งจากประชาชนเช่นกัน

การนับคะแนนวิธีนี้จะทำให้คะแนนที่ประชาชนลงไป มีผลเสมอ เพราะในการลงคะแนนแบบแบ่งเขต คะแนนของผู้สมัครที่ได้รับเลือกเป็นอันดับหนึ่งเท่านั้นที่ส่งผลให้ผู้นั้นได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คะแนนของคนอื่นไม่มีผลเพราะไม่มากกว่า แต่การลงคะแนนแบบสัดส่วน ทุกคะแนนที่ลงไปจะส่งผลต่อจำนวนที่นั่งที่แต่ละพรรคจะได้รับเสมอ เป็นการส่งเสริมระบบพรรคการเมือง และให้ความสำคัญกับคะแนนเสียงของประชาชน

การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ระบบการเลือกตั้งของเยอรมันมีการควบคุมให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์เที่ยงธรรม โดยศาล โดยมีบทกำหนดโทษแก่ผู้ที่ใช้สิทธิพลบังคับแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ออกเสียงไปในทางใดทางหนึ่งตามความต้องการของผู้ที่ใช้สิทธิพลนั้น เป็นความผิดกฎหมายอาญาเยอรมันมาตรา ๑๐๘ (ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชกขู่เข็ญผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) มาตรา ๑๐๘ เอ (ความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) และมาตรา ๑๐๘ บี (ความผิดเกี่ยวกับการให้สินบนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) และยังเป็นเหตุฟ้องให้ศาลสั่งให้การเลือกตั้งนั้น เป็นโมฆะได้อีกด้วย หากเป็นที่พิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นมีอิทธิพลจนทำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่สามารถต้านทานความกดดันนั้น และไม่อาจจะตัดสินใจเลือกอย่างเสรีได้ และเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญด้วย

โดยกรรมการเลือกตั้ง จะมีบทบาทในการตรวจสอบการเลือกตั้ง โดยการควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตรวจสอบสมบัติของผู้สมัคร พิจารณาคำอุทธรณ์การรับรองหรือไม่รับรองผลการเลือกตั้งระดับมลรัฐและระดับเขตที่คณะกรรมการเลือกตั้งในระดับนั้นๆ ส่งมา และประกาศรับรองหรือไม่รับรองผลการเลือกตั้งทั้งในระดับประเทศ ระดับมลรัฐ และระดับเขต

ก.๕ ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่
ดำเนินการและผลที่ได้รับ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการและผลที่ได้รับ

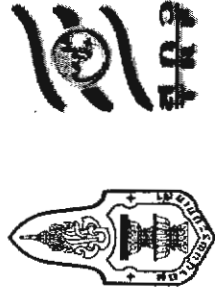
วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
1. รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาจัดทำข้อเสนอในรูปแบบรายงาน (Report) ของคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเสนอแนะการปรับปรุงการเลือกตั้งให้เกิดผลดีที่สุดในอนาคต	1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเลือกตั้งในประเทศไทยที่ผ่านมา 2. รวบรวมกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดและดำเนินการเลือกตั้ง 3. รวบรวมความคิดเห็นของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งแรก จากหนังสือพิมพ์ และบทความต่าง ๆ 4. ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ทั้งในแง่ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาในการวิจัย 5. นำเสนอแนวทางในการแก้ไขตามประเด็นปัญหาที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยข้อมูล และข้อเท็จจริงที่เก็บรวบรวมไว้ 6. จัดประชุมคณะผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลที่เกี่ยวข้องมานำเสนอข้อเท็จจริง และสภาพปัญหาทั้งใน	1. นำข้อมูลทั้งหมดที่ทำการรวบรวมไว้มาใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเลือกตั้งที่เหมาะสมสมอันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ต่อไป 2. นำผลจากการศึกษาวิจัยมาร่างกฎหมายในเบื้องต้น เพื่อนำเสนอผู้เกี่ยวข้องต่อไป

	ทางปฏิบัติ และทางกฎหมาย	
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องของทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการเสนอข้อเท็จจริง ข้อคิดและความเห็น ตลอดจนการดำเนินโครงการนี้	7. จัดประชุมคณะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายเบื้องต้น ณ โรงแรม รอยัลคิรฟ บีช พัทยา	1. นำผลจากการรับฟังความคิดเห็นมาใช้พิจารณาประกอบในการแก้ไขประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ 2. นำผลจากการรับฟังความคิดเห็นมาใช้พิจารณาประกอบในการกำหนดทิศทางในการยกร่างกฎหมายเบื้องต้น
3. นำเสนอรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะคณะกรรมการเลือกตั้ง คณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา รวมทั้งจัดพิมพ์รายงาน (Report) และข้อมูลที่ได้จากการรับฟังความเห็น เผยแพร่ทั่วไปแก่สาธารณชน	1. ทำแบบสอบถามข้อคิดความเห็นจากประชาชนทั่วประเทศทาง หนังสือพิมพ์ ผ่านตู้ ปณ. 230 2. จ้างสถาบันราชภัฏสวนดุสิต (สวนดุสิตโพล) เรื่อง "การแก้กฎหมายเลือกตั้ง" 3. จัดสัมมนาในระดับความคิด เรื่อง "การปรับปรุงระบบการเลือกตั้ง" ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ ยังไม่มีมีการดำเนินการในส่วนนี้เนื่องจากรายงานวิจัยยังไม่แล้วเสร็จโดยสมบูรณ์ ทั้งนี้จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อนี้ทันทีภายหลังงานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์แล้ว	-

ก.๕ ตารางเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและแนวทาง
การแก้ไขกฎหมายเลือกตั้ง

โครงการการศึกษาบทเรียนจากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเพื่อปรับปรุงระบบการเลือกตั้งให้ดีขึ้น

ตารางเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขกฎหมายเลือกตั้ง

รวบรวม

โดย

สถาบันพระปกเกล้าและสกว.

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓

ตารางเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขกฎหมายเลือกตั้ง

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓

๑. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปสู่ไว้ในร่างรัฐบาสแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา*	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม**	ข้อคิดเห็นจากประชาชน***	สวนดุสิตโพล****
๑. ปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจควบคุม กำกับ การเลือกตั้งและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาในการเลือกตั้ง โดยส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้ง	คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีอำนาจ ควบคุม กำกับ การเลือกตั้งและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาในการเลือกตั้ง โดยส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้ง	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหา	ที่ประชุมเป็นส่วนใหญ่อภิปรายไม่เห็นด้วยกับการแก้ไข ในการที่ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งแทนคณะกรรมการการเลือกตั้งบางส่วน และไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเหตุผลดังนี้	ตามข้อเสนอของสมาคมพัฒนาสังคม ไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหา	- เห็นด้วย ๖ คน - ไม่เห็นด้วย – - ข้อเสนอแนะ –	- เห็นด้วย ๘๑.๐๖ % - ไม่เห็นด้วย ๑๘.๓๕ % - ไม่ระบุ ๐.๕๕ %

หมายเหตุ * ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา เป็นข้อคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย ๓ กลุ่ม โดยกลุ่มที่ ๑ มีผู้เข้าร่วม ๔๖ คน กลุ่มที่ ๒ มีผู้เข้าร่วม ๓๑ คน กลุ่มที่ ๓ มีผู้เข้าร่วม ๒๖ คน

** จากการสัมมนาเรื่อง การปรับปรุงแก้ไขกฎกติกาและการจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา โดย สมาคมพัฒนาสังคม กรกฎาคม ๒๕๕๓

*** จากผู้ปฎ. ๒๓๐ ปณจ.นทพรี ๑๐๐๐๐ มีผู้ส่งจดหมายมาทั้งสิ้น ๘๖ ฉบับ

**** ความเห็นของประชาชนจากแบบสอบถามทั่วประเทศ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น ๒,๑๘๑ คน

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
เป็นการใช้อำนาจโดยเบ็ดเสร็จ จะสมควรให้คณะกรรมการเลือก ซึ่งมีแต่อำนาจในการออกกฎ และชี้ขาดควบคุม และชี้ขาดส่วนการดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นเรื่องของหน่วยงานอื่น ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานเดียวหรือหลายหน่วยงาน	(๒) ควบคุมกำกับให้เป็นไปตามกฎระเบียบ รวมทั้งระงับ ยับยั้งหรือสั่งให้แก้ไขการดำเนินการของส่วนราชการ (๓) ชี้ขาดปัญหา ยับยั้ง และให้ความเห็นชอบในการประกาศผลการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ให้ความเห็นชอบมีอำนาจสั่งการให้ลงคะแนนใหม่ เพิกถอนการเลือกตั้ง หรือสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ รวมตลอดทั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง		๑. หากจะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญขณะนี้ น่าจะเป็นการแก้ไข โดยยังมีได้มีการทดลองใช้ ที่ผ่านมามีเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนย่อมมีอิสระในการจัดการมากกว่า ๒. หากมีการแก้ไข จะนำไปสู่การจัดการเลือกตั้งในรูปแบบเดิม ซึ่งมีใช้การปฏิรูปทางการเมือง ๓. หากหน่วยงานของรัฐรับไปดำเนินการก็ไม่น่าจะทำได้ด้วยความเต็มใจหรือไม่ เพราะมีกฎหมายบังคับ ทั้งที่งานประจำต้องปฏิบัติอยู่แล้ว			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่นำไปสู่ไว้ในร่างรัฐบิลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			๔. หากมีการแก้ไข จะกระทบต่อโครงสร้างในการบริหารจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำเขต และ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ๕. แนวทางที่ควรเสนอ คือ ควรแก้ปัญหาให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถสรรหาบุคลากรที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เท่าที่ผ่านมากระทรวง ทบวง กรม ไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งที่คณะรัฐมนตรีเคยมีมติให้ต้องสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเห็นควรให้ตัดมติคณะรัฐมนตรีที่ระบุว่าหากหน่วยงานของรัฐมาช่วย			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่นำไปใช้ในร่างรัฐธรรมนูญแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			งาน โดยให้คำนึงถึงความเสียหายออกเพื่อมิให้เกิดข้ออ้างกับหน่วยงานต่างๆ อีก ทั้งยังควรให้การสนับสนุนการพิจารณาเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษแก่ผู้ปฏิบัติงานที่มาช่วยงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย ๖. ควรนำเสนอปัญหาการสั่งการไปยังหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งการอย่างเต็มที่มากกว่าจะแก้กฎหมาย ๗. ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้ เกิดจากอัตราค่าจ้างคนมีน้อย และงบประมาณจัดสรรไม่เพียงพอแต่อำนาจหน้าที่มีอยู่ชัดเจนแล้ว ซึ่งมิใช่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องรับผิดชอบการปฏิบัติงานมากเกินไป ดังนั้น การจัดการเลือกตั้ง			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่อยู่ในส่วนเดียวทั้งหมด เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย ๘. คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีภาระหน้าที่ทั้งทางด้านสร้างจิตสำนึกกับประชาชน ซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก แต่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบงบประมาณที่ได้รับอย่างจำกัด ที่ผ่านมาประชาชนมีส่วนร่วมในการเมือง และตรวจสอบการเลือกตั้งมากขึ้น ดังนั้น ประเด็นการแก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ใช่ประเด็นหลักที่ควรแก้ไขในขณะนี้ เพราะจะนำไปสู่การใช้อำนาจในการจัดการเลือกตั้งในระบบเดิม ๕. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีอำนาจ			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			คล้ายตุลาการ โดยมีหน้าที่ในการบริหารจัดการเลือกตั้งไปพร้อมกัน ๑๐. ถ้าให้หน่วยงานของรัฐเป็นหน่วยธุรการในการจัดการเลือกตั้งก็จะทำให้หน่วยงานนั้นไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ เพราะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงอาจทำให้ไม่มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ ควรที่จะใช้อำนาจหน้าที่เดิมไปก่อนแล้วค่อยแก้ไขข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง ๑๑. ปัจจุบันได้มีมติของคณะรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ แยกตามกระทรวง ทบวง กรมอยู่แล้ว อีกทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปใช้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			ยังสามารถร้องขอความร่วมมือ ให้หน่วยงานต่างๆ สนับสนุนช่วยเหลือ ทั้งด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และการสั่งให้ข้าราชการมาช่วยปฏิบัติงานอยู่แล้ว ๑๒. คี น ง บ ประมาณที่มีการใช้มากในสายตาของประชาชน เพราะมีกระบวนการจัดการเลือกตั้งเป็นแนวทางใหม่ๆ เกิดขึ้น เช่น การเลือกตั้งในต่างประเทศ การเลือกตั้ง ที่เลือกตั้งกลาง เป็นเหตุให้ต้องใช้งบประมาณสูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็สามารถเกินกว่างบประมาณที่รัฐเคยจัดการเลือกตั้ง ๑๓. การให้อำนาจหน้าที่เปิดเสรีอยู่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสามารถแก้ปัญหาได้			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้รับไปสัปดาห์ที่แล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ๑๔. ประเด็น ที่กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต ไม่มีความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นเพียงส่วนน้อยของกรรมการทั้งหมด และการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการเป็นการแสดงออกทางความคิดที่หลากหลาย จะสามารถป้องกันผลกระทบทำได้ หากมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดการเลือกตั้ง การเลือกตั้ง ก็ยากที่จะคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเข้าไปควบคุมให้เกิดความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เนื่องจากรัฐย่อมผูกพันกับอำนาจและอิทธิพลทางการเมือง ๑๕. หากมอบให้หน่วยงานของรัฐจัดการ			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปใช้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			เลือกตั้ง โดยกำหนดรายละเอียด ภารกิจ ให้แต่ละหน่วยงาน อาจก่อให้เกิดการก้าวร้าวอำนาจหน้าที่ และ ขาดการสั่งการ ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ๑๖. ที่ผ่านมาคณะกรรมการเลือกตั้งได้ทุ่มเทให้กับการปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มกำลังสามารถ และพยายามป้องกันปัญหาการกระทำทุจริตอย่างจริงจัง มีบางเรื่องที่ต้องนำมาพิจารณาแก้ไข เช่น ด้านโครงสร้างระบบ จึงไม่สมควรที่จะรื้อระบบการใช้ อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการเลือกตั้ง เพราะจะไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการปฏิรูปทางการเมือง ดังที่ประชาชนหวังไว้			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปใช้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			ข้อเสนอที่สนับสนุนให้แก้ไขอำนาจหน้าที่ ๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งขาดบุคลากรและไม่ได้รับความร่วมมือจากกระทรวง ทบวง กรมเท่าที่ควร จึงควรให้หน่วยงานต่างๆ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เสียเอง เพื่อความสะดวกและมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันไม่มีกฎหมายใดรองรับให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติภารกิจในการจัดการเลือกตั้งอย่างแน่นชัด การเสนอแก้ไขกฎหมายจึงเป็นการแบ่งเบาภาระให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีต้องรับผิดชอบด้านการเลือกตั้งอีกตั้ง อาจทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเวลาเพียงพอที่จะทุ่มเทให้กับการสืบสวนสอบสวนมากขึ้น			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๒. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญจะยังคงเกิดขึ้นอีกหรือไม่ จะสมควรให้สิทธิหรืออำนาจในการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยวินัยเสียก่อนที่จะดำเนินการต่อไปหรือจะควรปล่อยให้ดำเนินการไปแล้วศาลรัฐธรรมนูญจึงจะมาวินิจฉัยในภายหลังเรื่องเกิดแล้ว	ควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญได้	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้	ที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเพิ่มเติมแก้ไขรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหารือในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญได้ด้วยเหตุผลดังนี้ ๑. ศาลรัฐธรรมนูญน่าจะให้ความร่วมมือ โดยการให้คำปรึกษาตามที่องค์กรอิสระร้องขอก่อนที่จะดำเนินการในปัญหาใดปัญหาหนึ่งได้ เพราะหากปล่อยให้ดำเนินการไปแล้วมาวินิจฉัยภายหลังจะก่อให้เกิดปัญหาโดยรวมของประเทศ หากภายหลังการวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญตีความว่า การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระนั้นไม่ถูกต้อง	ข้อเสนอของสมาคมพัฒนาสังคมปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้	- เห็นด้วย ๕ คน - ไม่เห็นด้วย ๑ คน <u>ข้อเสนอแนะ</u> - เห็นว่าให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนหากมีความเห็นแย้งจึงส่งศาลรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญมีบทลงโทษคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่แล้ว หากกระทำการโดยไม่สุจริต	- เห็นด้วย ๘๗.๗๑ % - ไม่เห็นด้วย ๑๑.๕๕ % - ไม่ระบุ ๐.๗๓%

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปใช้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			๒. คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐ ซึ่งไม่มีหน่วยงานใดที่จะมีหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญได้ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญน่าจะเป็นที่พึงในการให้คำปรึกษาก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ๓. ศาลรัฐธรรมนูญมิใช่ศาลสถิตยุติธรรมที่ต้องพิพากษาว่าผิดหรือถูก จึงน่าที่จะให้คำแนะนำได้เปรียบเสมือนบิดาให้คำแนะนำปรึกษาแก่บุตร ข้อเสนอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญมิได้กำหนดบทบัญญัติใดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแก่หน่วยงานอิสระของรัฐ			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้ไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๓. อำนาจในการวินิจฉัยผู้สมัครสมบัติของผู้สมัครจะต้องเป็นอย่างไร ควรจะยังอยู่ที่ศาลรัฐธรรมนูญ หรือควรรอยู่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือควรอยู่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือควรอยู่ที่องค์กรใด เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และแน่นอน หรือจะควรปล่อยให้ดำเนินการไปแล้วศาลรัฐธรรมนูญจึงจะวินิจฉัยภายในภายหลังเรื่องเกิดแล้ว	ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง	มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๕/๑ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว ถ้าเห็นว่าผู้สมัครนั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้เพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบโดยทั่วกัน	ที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้งด้วยเหตุผลดังนี้ ๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อำนาจวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้สมัครก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง ทำให้อาจเกิดความเสียหาย เช่น การมีการวินิจฉัยว่าผู้สมัครจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ ๒. หากไม่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้สมัครทั้งก่อนประกาศผลและภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง จะทำให้การปฏิบัติงานของคณะ	ข้อเสนอของสมาคมพัฒนาสังคมปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	■ เห็นด้วย ๕ คน ■ ไม่เห็นด้วย ๑ คน ข้อเสนอแนะ ■ อำนาจการวินิจฉัยเห็นควรให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกวุฒิสภาแล้วมีกฎหมายลงโทษหากคณะกรรมการการเลือกตั้งทุจริต และเป็นการไปตามเจตนาของรัฐธรรมนูญให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งเกิดขึ้น ■ เห็นควรให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	■ เห็นด้วย ๕๐.๒๓ % ■ ไม่เห็นด้วย ๔๙.๗๗ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบิลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
	ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งเมื่อมีการนับคะแนนแล้ว แต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าเป็นการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ถือว่าบัตรที่ลงคะแนนให้ผู้นั้นเป็นบัตรเสีย แต่ถ้าเป็นการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ มีให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศชื่อผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามมาตรา ๗๖ และให้ตัดชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อ ถ้าการเพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๗๖ เป็นผลให้เหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งคนเดียว มิให้นำมาตรา ๗๔ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคะแนนเสียงข้างนำมาใช้บังคับ	กรรมการการเลือกตั้งกลาง, คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งเขต เขตการศึกษา และเขตอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ข้อเสนอไม่ควรให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเข้าใจว่าขณะนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งน่าจะมีความเห็นว่าที่ตามกฎหมายในการเพิกถอนผู้สมัครอยู่แล้ว				

๒.การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๑. ปัจจุบันจะต้องจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่จะมีการเลือกตั้ง นอกจากจะสิ้นเปลืองแล้วยังทำให้ต้องใช้เวลาไม่น้อยจะสมควรให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างมีประสิทธิภาพ	สมควรให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างถาวรเป็นรายปี ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งและพรรคการเมืองสามารถตรวจสอบและขอแก้ไขได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องรอให้มีการเลือกตั้ง ทั้งนี้ โดยไม่ต้องปิดประกาศทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง และต้องยกเลิกระบบทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	สมควรให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างถาวรเป็นรายปี ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งและพรรคการเมืองสามารถตรวจสอบและขอแก้ไขได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องรอให้มีการเลือกตั้ง ทั้งนี้ โดยไม่ต้องปิดประกาศทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง และต้องยกเลิกระบบทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประชุมเห็นด้วยในหลักการตามแนวทางการแก้ไข กล่าวคือสมควรให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างถาวรเป็นรายปีซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งและพรรคการเมืองสามารถตรวจสอบและขอแก้ไขได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องรอให้มีการเลือกตั้ง ทั้งนี้ โดยต้องปิดประกาศทุก	สรุปวิเคราะห์ปัญหา ๑) รายชื่อผู้มีสิทธิขาดหายเป็นจำนวนมากในหลายเขตเลือกตั้งทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมีการเคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลา และทางคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการทำเรื่องทะเบียนบ้านจึงยากแก่การตรวจสอบความถูกต้อง ๒) รายชื่อผู้ที่เสียชีวิตไปแล้วเป็นจำนวนมากที่ยังอยู่ในทะเบียนบ้านและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	เห็นด้วย ๗ คน ไม่เห็นด้วย — ข้อเสนอนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับแนวทางการแก้ไขที่สถาบันเสนอเพราะทำให้ประหยัดงบประมาณและควบคุมบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งง่ายขึ้น การทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ควรมอบให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดดำเนินการจัดทำเอง โดยจัดสรรงบประมาณตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดร้องขอ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีรายชื่อการตามข้อเสนอของสถาบัน ไม่เห็นด้วย เพราะปัจจุบันวิทยาการเทคโนโลยีก้าวหน้ามาก เราใช้ระบบ	■ เห็นด้วย ๖๖.๗๑ % ■ ไม่เห็นด้วย ๓๓.๒๙ % ■ ไม่ระบุ ๐.๗๑ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			ครั้งที่มีการเลือกตั้ง * หมายเหตุ ให้ นำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกในกลุ่มแสดง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นนี้ดังต่อไปนี้ (๑) ไม่เห็นด้วยกับ แนวทางการแก้ไขเพราะ การจัดทำทะเบียน หรือ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ต้องมีฐานอำนาจทาง กฎหมาย สำนักทะเบียนจัด ทำก็มีความผิดพลาดและ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหาก ให้ทำได้ง่ายจะทำให้ โกง การเลือกตั้งได้ง่าย (๒) เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขในหลักการที่ ให้จัดทำไว้อย่างถาวร แต่ ต้อง Update ข้อมูลให้ทัน	๒) เปรียบเทียบให้กรมการปกครองและหน่วยงานอื่น ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการทำทะเบียนบ้านตรวจสอบ ความถูกต้องและอำนวยความสะดวกแก่ชาวบ้านในการแก้ไขทะเบียนบ้านให้ถูกต้อง ๓) ควรให้ใช้ทะเบียน บ้านเป็นเสมือนบัญชีผู้ใช้ สิทธิ (ส.ว.๑๑) ได้ โดย เฉพาะในกรณีที่ต้องออกไป	คอมพิวเตอร์เก็บรายชื่อของบุคคล การแก้ไขหรือพิมพ์สำเนาทำได้อย่างรวดเร็ว ถ้าเป็นสมัยก่อนต้องพิมพ์ติดลงในแผ่นใบ แล้วนำไปอัดสำเนา จะแก้ไขก็ทำได้ลำบากใหม่ ใช้เวลามาก นำเห็นใจถ้าจะทำบัญชีถาวร แต่สมัยปัจจุบันควรใช้บัญชีรายชื่อที่ทันสมัยที่สุด โดยควรให้ผู้มีบัญชีรายชื่อ ในทะเบียนบ้านอย่างน้อย ๑ เดือน ให้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ไม่ควรเป็น ๓ เดือนเต็ม เหตุผลประกอบคือ บัตรประจำตัวประชาชน เดียวนี้ทำได้ทันที ไม่มีใบเหลือง มาใช้ในการทุจริต และการย้ายภูมิลำเนาของประชาชน เราเป็นประชาธิปไตย ย้ายภูมิลำเนาไปได้ทั่วประเทศ และตลอดเวลา ข้าราชการจะถูกย้ายจากหนี่งไปได้ก็	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			สมัยอยู่ตลอดเวลา เพราะระบบเลือกตั้งใหม่มีการเลือกตั้งตลอดทั้งปี หากทำทุกครั้งไม่ทัน แต่ไม่เห็นด้วยที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดทำ ควรให้หน่วยงานอื่นมีหน้าที่จัดทำ โดยมีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจน (๓) สำนักทะเบียนกลางพิมพ์บัญชีรายชื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด ๘ ชุด ซึ่งมีปัญหาเรื่องข้อมูลไม่ชัดเจนและไม่เป็นข้อมูลปัจจุบัน ควรมีข้อมูลต้นฉบับใส่ ดิคส์ไว้เพื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสามารถนำมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว เพราะมีการเลือกตั้งท้องถิ่นบ่อยครั้ง และกระดาศที่ใช้พิมพ์ควรให้คงทนมากกว่าเดิม		ควรให้เขาได้สิทธิ ไม่ใช่ถูกย้ายไปแล้วอยู่ไม่ครบ ๕๐ วัน เขาไม่มีสิทธิเลือกตั้งในที่แห่งใหม่ ▪ ในกฎหมายควรมีบทบัญญัติในการลงโทษผู้ให้ อยู่ บ้าง กำนัน เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ปลัดอำเภอ นายอำเภอ ที่เกี่ยวข้องในกรณีบกพร่องประเภท ไม่เข้มงวดกวดขัน ไม่ตรวจสอบ จัดให้มีหรือรู้เห็นเป็นใจ ให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตรับผิดชอบของตน ผิดจากความเป็นจริง (บัญชีผี)	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			(๔) เห็นควรให้ยกเลิกทะเบียนบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และใช้บัญชีทะเบียนราษฎรแทน เพราะเสียงบประมาณมากในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบให้สำนักงานทะเบียนอำเภอ/เทศบาลส่งสำเนาให้กรรมการประจำหน่วย และผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนไปแสดงในการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อลงคะแนนแล้วให้ประทับตราในสำเนาทะเบียนบ้าน (๕) เห็นด้วยที่จะให้มีบัญชีเลือกตั้งแยกออกมาใช้กับการเลือกตั้งโดยเฉพาะ (๖) เห็นด้วยกับหลักการให้ทำบัญชีถาวร เพราะ			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			เดิมมีปัญหาทางปฏิบัติสำนักทะเบียนกลางนำข้อมูลเก่ามาใช้ ทำให้ชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตกหล่นมาก (๘) เห็นว่าปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการจัดทำทะเบียนและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีไม่เพียงพอเห็นควรให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่และงบประมาณรวมไปถึงเทคโนโลยีในการจัดทำเพิ่มขึ้นด้วย (๘) เห็นว่าปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากมีเครื่องมืออุปกรณ์ในการ Update ข้อมูลไม่เพียงพอ ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแก้ไขปรับเปลี่ยนข้อมูล ดังนั้นเห็นด้วยกับแนวทางการเสนอที่ให้จัดทำทะเบียนบัญชีรายชื่อไว้ถาวร โดยให้สำนักทะเบียนกลางเป็นผู้มี			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไข ตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคม พัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจาก ประชาชน	สวนดุสิตโพล
			หน้าที่จัดทำโดยตรง จะช่วยลดปัญหาข้อตกหล่นลงได้ (๕) เห็นควรยกเลิกทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและให้ทำเฉพาะบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเท่านั้น (๑๐) เห็นควรกำหนดให้มีทะเบียนบ้านกลางสำหรับประชาชนที่ย้ายมาทำงานใน กรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดอื่นๆ (๑๑) เห็นควรให้คณะกรรมการเลือกตั้งเสนอปัญหานี้ไปยังสำนักทะเบียนราษฎรแล้วนำคอมพิวเตอร์มาใช้แก้ไขปัญหาหรือข้อมูลให้ถูกต้อง			

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๒. บรรดาระยะเวลาต่างๆ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง จะสมควรเปิดโอกาสให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะกำหนดหรือไม่ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และสามารถดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จโดยรวดเร็ว	ในการเลือกตั้งใหม่ตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการขยายระยะเวลาในการดำเนินการเลือกตั้งได้ เว้นแต่ในการเลือกตั้งทั่วไปการขยายระยะเวลาดังกล่าวต้องมีการหารือกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อน	มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑/๑ และ มาตรา ๑๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหรือขยายระยะเวลาดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งไว้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้ ในการเลือกตั้งทั่วไป ถ้า	ที่ประชุมเห็นด้วยกับหลักการซึ่งกำหนดให้การเลือกตั้งใหม่ตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการขยายระยะเวลาในการดำเนินการเลือกตั้งได้ แต่ไม่เห็นด้วยกับประเด็นการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งการขยายระยะเวลาดังกล่าวต้องมีการหารือกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อน สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นนี้ต่อไปนี้ (๑) ไม่เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข ไม่ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดระยะเวลาได้เอง เพราะไม่เชื่อใน	ข้อเสนอของสมาคมพัฒนาสังคมปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	■ เห็นด้วย ๙ คน ■ ไม่เห็นด้วย — ข้อเสนอแนะ ■ ไม่ต้องการหรือเพียงแจ้งให้พรรคการเมืองทราบ ■ เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข แต่ไม่ต้องการพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อน	■ เห็นด้วย ๘๖.๖๑ % ■ ไม่เห็นด้วย ๑๒.๔๓ % ■ ไม่ระบุ ๐.๙๖ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งให้รวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะขึ้นหรือขยายระยะเวลาการดำเนินการเลือกตั้งตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ เพื่อให้เชิญพรรคการเมืองทุกพรรคมาร่วมหารือกันก่อน	คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดระยะเวลาโดยกฎหมายนั้นมีการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่าเหมาะสม หากต้องการแก้ไขก็ควรแก้ไขกฎหมายในเรื่องนั้นๆ (๒) เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขในหลักการ แต่กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรกำหนดให้มีการหารือกับพรรคการเมืองด้วย (๓) เห็นว่าประเด็นนี้ไม่เป็นปัญหาอีกต่อไป (๔) ไม่เห็นด้วยที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดระยะเวลาได้ แต่เห็นว่าควรให้แก้ไขกฎหมายหากต้องการแก้ไขเปลี่ยนแปลงระยะเวลาต่างๆ			

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากกรรมการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			(๕) เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขพระราชวรให้ ความไว้วางใจต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง			
๓.การดำเนินการหลายอย่างหลายประการของผู้ที่ตั้งใจว่าจะสมัครรับเลือกตั้ง ถ้าได้กระทำก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้ง ไม่ถือว่าเป็นความผิดแต่การกระทำเดียวกันนั้นถ้าได้กระทำการภายหลังที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเลือกตั้งแล้ว กลับเป็นความผิดและถูกเรียกว่า “ซื้อเสียง” ควรมีการปรับปรุงอย่างไรจึง	กำหนดให้ ในระหว่างการมีพระราชกฤษฎีกาข้าราชการการเมืองทั้งหลาย ต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้ ๑) การแจกของ ไม่ว่าของส่วนตัว หรือของทางราชการ ๒) เปิดงาน จัด หรือร่วมการสัมมนา เว้นแต่งานราชพิธีหรือรัฐพิธี ในการบริจาคเงิน ให้พรรคการเมืองควบคุมบัญชีรายรับรายจ่ายให้รัดกุม ให้มีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งหรือไม่ อนึ่ง	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้	ที่ประชุมเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขหลัก การ แต่ในส่วนปลีกย่อยที่ประชุมมีความเห็นดังนี้ ▪ ควรให้พระราชกฤษฎีกามีผลย้อนหลัง ๖ เดือน ถึง ๑ ปี ▪ เห็นด้วยกับมาตรการต่างๆ ของสถาบันฯ : การแจกของ, การควบคุมบัญชี, ระบบบัญชีของพรรค, การบริจาคเงินในกรณีต่างๆ ฯลฯ ▪ ควรกำหนดเอาผิดกับการกระทำภายหลังวันเลือกตั้งแล้ว (ลงคะแนนก่อน จ่ายภายหลัง) ▪ ควรกำหนดบทลงโทษเพิ่ม หากดำเนินการ	ข้อเสนอของสมาคมไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้	- เห็นด้วย ๗ คน - ไม่เห็นด้วย — ข้อเสนอแนะ - ผู้ใดมีสถานะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว หากปรากฏพยาน หลักฐานของการกระทำทั้งโดยตนเอง ผู้รู้เห็นเป็นใจ หรือผู้ให้การสนับสนุน อันเป็นผลให้การเลือกตั้งขาดความสุจริตเที่ยงธรรม ย้อนหลังไป ๖ เดือน-๑ ปี ให้ถือเป็นเหตุขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้สมัครรายนั้นได้	- เห็นด้วย ๘๒.๘๕ % - ไม่เห็นด้วย ๕.๘๖ % - ไม่ระบุ ๑.๑๕ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
จะสามารถควบคุมได้โดยไม่กระทบต่อการบริการประชาชนที่ผู้จะสมัครนิยมทำกันอยู่ เช่น การบริการรถพยาบาล หรือรถรับส่งศพ	การใช้จ่ายของบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคนั้นให้ถือว่า เป็นรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและให้ถือว่าบุคคลนั้นบริจาคให้แก่พรรค และต้องปรากฏในบัญชีรายรับรายจ่ายของพรรคตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งผู้สมัครต้องดำเนินการดังนี้ ๑) การใช้จ่ายและการบริจาคในการเลือกตั้งต้องกระทำโดยผ่านบัญชีที่สมุหบัญชีเลือกตั้งควบคุมเท่านั้น และห้ามผู้อื่นใช้จ่ายเงินเพื่อผู้สมัครนอกจากการบริจาคเข้าบัญชีที่สมุหบัญชีเลือกตั้ง ควบคุม ๒) ให้ผู้สมัครแจ้งบัญชีทรัพย์สิน/หนี้สิน ต่อ		ผิดพระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง และควรรู้แจ้งด้วยคำที่กำกวม : การแจกของ, เป็ดงาน ▪ ควรรระบุให้กว้างขวางมากกว่าแนวทางการแก้ไข โดยให้รวมไปถึงเวลาก่อน มีพระราชกฤษฎีกาและหลังมีพระราชกฤษฎีกาด้วย เพื่อสนองต่อรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ▪ ควรให้ควบคุมไปถึงก่อนเวลา มีพระราชกฤษฎีกา ๖ เดือน ถึง ๑ ปี หาก ปรากฏว่ากระทำการใดอันมีผลเป็นการทุจริตหรือไม่สุจริตให้เพิกถอนสมาชิกภาพได้ ▪ เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขในหลักการ แต่ปฏิบัติได้ยาก เพราะมีการหลีกเลี่ยงไปจ่ายเงินภายใต้			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
	คณะกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมการสมัคร ๓) การบริจาคแก่ผู้สมัครให้ทำเป็นต้นทุนหรือหลักฐานอื่น และต้องกระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่การบริจาคจำนวนน้อย(เช่นไม่เกิน ๑๐๐ บาทต่อคน) การบริจาคเงินให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองต้องไม่เกินจำนวนเงินที่กฎหมายกำหนด การบริจาคเงินของสมาชิกพรรคการเมืองให้แก่พรรคการเมืองทำได้โดยไม่จำกัดจำนวนเงิน เงินของพรรคให้ใช้ได้เพื่อกิจกรรมของพรรคเท่านั้น		หลังวันเลือกตั้ง จึงควรควบคุมหลังวันเลือกตั้งด้วย ■ เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขในหลักการ แต่คำว่า “ข้าราชการการเมือง” และ “การแจกของ” ยังไม่ชัดเจน ควรระบุให้ชัดเจน ■ เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขในหลักการ แต่ควรควบคุมไปถึงก่อนมีพระราชกฤษฎีกาด้วย ■ เห็นว่าหากผู้สมัครกระทำผิด ควรเพิ่มโทษเป็น ๑ หรือ ๒ เท่า ■ เห็นว่าไม่ควรห้ามการเป็นวิทยากรร่วมรายการสัมมนาทางวิชาการ ■ เห็นว่าปัญหานี้มีมานาน คงไม่สามารถแก้ไขได้			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			- เห็นว่ามิมีปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่ผู้สมัครหาสมาชิกผู้ช่วยหาเสียง ซึ่งเป็นการเลิขการซื้อเสียง มีผลต่อการเลือกตั้งโดยตรง - เห็นควรเพิ่มเติมให้ผู้รับเงินมีความผิดด้วย - เห็นว่าผู้ใดมีสถานะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว หากปรากฏพยานหลักฐานของการกระทำทั้งโดยตนเอง ผู้รู้เห็นเป็นใจ หรือผู้ให้การสนับสนุน อันเป็นผลให้การเลือกตั้งขาดความสุจริตเที่ยงธรรม ย้อนหลังไป ๖ เดือน – ๑ ปี ให้ถือเป็นเหตุขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้สมัครรายนั้น			
๔. หลักเกณฑ์ในการดำเนินการรับสมัคร โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของผู้	ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่แนวทางในการพิจารณาไว้ล่วงหน้า	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้	ที่ประชุมเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข คือ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่แนวทางในการพิจารณาไว้ล่วงหน้า	สรุปวิเคราะห์ปัญหา ๑) กรอบการแนะนำตัวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา	- เห็นด้วย ๖ คน - ไม่เห็นด้วย – - ข้อเสนอแนะ –	ไม่ได้นำประเด็นนี้ออกทำการสำรวจ

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
สมัคร ยังไม่ได้รับ การเผยแพร่ให้ทัน ต่อเหตุการณ์และ อย่างทั่วถึง				ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๕๑ มีลักษณะครบถ้วนไป ไม่เพียงพอที่จะเป็นข้อมูลให้ประชาชนตัดสินใจว่าควรเลือกใครได้อย่างเพียงพอ ๒) ข้อกำหนดเกี่ยวกับ การแนะนำตัวมีลักษณะครบถ้วนไป เพียงให้ระบุประวัติส่วนตัว ประวัติการ ศึกษา และประวัติการทำงาน หรือประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นข้อมูลข่าวสารเบื้องต้น ที่ไม่น่าจะเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินใจได้ดีในการเลือกใคร ๓) การกำหนดกรอบในการแนะนำตัวมากเกินไป และมีแนวโน้มจะทำให้ผู้สมัครหันไปใช้วิธีการทุจริตมากขึ้น		

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล	
				๔) การเลือกตั้งเป็นการเลือกตัวแทนทางความคิดหรือตัวแทนทางอาชีพ มิใช่การเลือกคนที่ไม่รู้จัก ๕) การแนะนำตัวที่มีกรอบจำกัดทำให้คนคิดเก่งแต่ไม่ค่อยได้ปรากฏตัวในสื่อมวลชนเสียเปรียบเพราะเขตเลือกตั้งของสมาชิกวุฒิสภา เป็นเขตใหญ่ยากที่จะทำให้รู้จักกันโดยทั่วถึงได้โดยการแนะนำตัวที่มีกรอบแคบสั้น ๖) การห้ามหาเสียง อาจเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ ในเรื่องที่ว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูดการเขียน ฯลฯ ๗) ประชาชนไม่สนใจเวทีที่คณะกรรมการเลือกตั้งจัด เพราะไม่น่าสนใจ ไม่เห็นความสามารถใน			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล	
				การคิดและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผู้สมัคร ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ว่าใครมีความสามารถมากกว่าใคร และไม่ได้เนื้อหาสาระเพียงพอในการตัดสินใจเลือกได้ ๘) การใช้สื่อทางวิทยุและโทรทัศน์ให้เวลาน้อยเกินไป ๙) การติดป้ายแนะนำตัวดำเนินไปอย่างไม่มีระบบ ไม่มีการกำหนดจุดติดตั้งอย่างชัดเจน <u>ข้อเสนอแนะ</u> ๑) แก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญโดยขยายกรอบการแนะนำตัวซึ่งอาจครอบคลุมถึงประเด็นต่อไปนี้ (ก) สามารถให้แสดงวิสัยทัศน์ต่อประเด็นปัญหาต่างๆ ของประเทศชาติได้			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล	
				ทั้งเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และ/หรือ (๒) ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ ทักษะคติต่อการกลั่นกรองกฎหมาย ทักษะคติต่อการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การถอดถอนรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ของรัฐ และการเข้าราชการระดับสูง และการแต่งตั้งถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในองค์กรใหม่ตามรัฐธรรมนูญ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น ๒) ควรจัดเวทีในการแนะนำตัวในลักษณะให้ผู้สมัครมากล่าวสุนทรพจน์เชิงนโยบาย โดยห้ามการกล่าวร้ายโจมตีซึ่งกันและ			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล	
				กัน ๓) คณะกรรมการการเลือกตั้งควรเชิญตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มองค์กรชุมชน กลุ่มประชาคมจังหวัด กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน ฯลฯ เข้าร่วมรับฟังและซักถามผู้สมัคร กรณีที่ผู้สมัครจำนวนมากก็อาจจะหมุนเวียนกันติดตามเหตุการณ์ปกครองจนครบทั้งจังหวัด ในการจัดเวทีแต่ละครั้งอาจอัดด้วยเทปบันทึกภาพและเสียง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจนำไปเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ ได้ภายหลัง ๔) ควรเพิ่มเวลาในการแนะนำตัวทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ให้มากขึ้น และให้ผู้สมัครเสนอแนวคิดต่างๆ ในการทำงานของตนเองได้ รวมทั้งเปิด โอกาสให้			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๕. ระยะเวลาในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครมีจำกัด หากพบในภายหลังที่รับสมัครเรียบร้อยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการพบในระหว่างที่กำลังหาเสียงกันอยู่ หรือเมื่อเลือกตั้งแล้วแต่ก่อนมีการประกาศผลการเลือกตั้ง จะสมควรให้คณะกรรมการฯ ให้คณะกรรมการเลือกตั้งมีอำนาจการเลือกตั้งมีอำนาจ	ขยายระยะเวลาในการตรวจสอบ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เหมาะสม และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้พิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดแทนศาลยุติธรรมโดยกำหนดให้มีระยะเวลาในการตรวจสอบคุณสมบัติให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อในภายหลังถึงคุณสมบัติของผู้สมัครการเลือกตั้งมีอำนาจ	มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕/๑ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้	ที่ประชุมเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นเป็นสองส่วน คือส่วนแรกเห็นว่า ระยะเวลาในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นเหมาะสมอยู่แล้ว อีกส่วนหนึ่งเห็นว่า หากจะขยายระยะเวลาที่ไม่ควรเกิน ๑๔ วัน ส่วนข้อที่ว่า จะให้ผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิให้แก้ไขผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิ นั้น เห็นควรให้ใช้คำว่า	ประชาชนและสื่อมวลชนได้สอบถามได้ด้วยความกระตือรือร้นต่อการเลือกตั้งอาจขอหรือซื้อเวลาเองก็ได้ เพราะการเสียงบประมาณตรงนี้ น่าจะดีกว่าการเสียเงินในการจัดการเลือกตั้งใหม่ ๕) ควรมีการกำหนดจุดติดป้ายให้ชัดเจน	เห็นด้วย ๕ คน ไม่เห็นด้วย ๑ คน ข้อเสนอแนะ การตรวจจ ส อบ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้ถือว่าผู้สมัครรับรองตนเอง เมื่อตรวจพบภายหลังให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งตัดสินให้พ้นที่	■ เห็นด้วย ๕๐.๒๓ % ■ ไม่เห็นด้วย ๔๙.๗๖ % ■ ไม่ระบุ ๑.๔๑ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
ประชาชนอย่างไรเพื่อมิให้ต้องประสบผลจากการเลือกตั้งต่อไปและถ้าปรากฏว่าคนที่ยกคุณสมบัติได้รับเลือกก็ต้องยกเลิกการเลือกตั้งและไปดำเนินการเลือกตั้งใหม่	สมัครรายใจขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนการสมัคร แต่ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อในเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายหลังที่มีการนับคะแนนแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการดังนี้ (๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งที่เลือกผู้สมัครนั้นให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย (๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง พรรคการเมือง	คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว ถ้าเห็นว่าผู้สมัครนั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้เพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และดำเนินการตามที่เป็นเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบโดยทั่วกัน ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งตั้งพิทกอนการสมัครรับเลือกตั้งเมื่อมีการนับคะแนนแล้ว แต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าเป็นการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งที่ผู้สมัครนั้นเป็นบัตรเสีย แต่ถ้าเป็นการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ มิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศชื่อผู้นั้นเป็นผู้ได้	“ไม่นับคะแนน” แทนคำว่า “บัตรเสีย” สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นนี้ดังต่อไปนี้ (๑) เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดได้จนถึงก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง โดยตัดอำนาจศาลยุติธรรม (๒) เห็นว่าการให้ตรวจสอบคุณสมบัติจนถึงก่อนประกาศผลจะทำให้ผู้สมัครเสียประโยชน์ ควรกำหนดระยะเวลาไว้เป็นการแน่นอน เช่น ๑๔ วัน และเดิมเป็นอำนาจศาลยุติธรรมก็สามารถวินิจฉัยได้โดยไม่มีปัญหา ไม่ควรตัดอำนาจของศาลยุติธรรม	การตรวจสอบคุณสมบัติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และองค์กรอื่นๆ		

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไข	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		ตามร่างฯ ของรัฐบาล รับเลือกตั้งตามมาตรา ๗๗ และให้ตัดชื่อผู้ยื่นออกจากบัญชีรายชื่อ ถ้าการเพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๗๗ นี้เป็นผลให้เหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งคนเดียว มิให้นำมาตรา ๗๔ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคะแนนเสียงข้างนำมาใช้บังคับ	(๓) เห็นว่าไม่ควรใช้คำว่า “บัตรเสีย” ควรใช้คำอื่น เช่น “ไม่นับคะแนน” (๔) เห็นว่าระยะเวลา ๗ วันที่กฎหมายกำหนดไว้รวมกับระยะเวลาในช่วงรับสมัครด้วยก็เพียงพอแล้ว หากผู้สมัครไม่พอใจกับค่าวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีสิทธิฟ้องต่อศาลได้ และคณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีอำนาจฟ้องร้องผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติเพื่อให้เพิกถอน รวมถึงชดเชยค่าเสียหายได้	สรุปวิเคราะห์ปัญหา วิธีการแนะนำตัวในมาตรา ๗๒ ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้สมัคร ที่เป็น บุ ค ล สาธารณะปรากฏตัวในสื่อมวลชนบ่อยๆ ในอดีตมีแนวโน้มจะได้เปรียบผู้		
บ. ในขณะที่ยังสมัครทุกคนถูกห้ามมิให้โฆษณาทางทีวี หรือ วิทยุ หรือแม้แต่ใช้ไมโครโฟนแต่ผู้สมัครที่มีอาชีพเป็น พืชกรทางวิทยุ และที่ ทีวี ก ล บ	ควรห้ามผู้สมัครทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ สมาชิกวุฒิสภาที่ประกอบอาชีพสื่อมวลชน กระทำการในอาชีพนั้นในระหว่างที่มีพรรคไปจนถึงประกาศผลการเลือกตั้ง ในลักษณะ	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหานี้	ที่ประชุมเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข คือควรห้ามผู้สมัครทั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ สมาชิกวุฒิสภาที่ประกอบอาชีพสื่อมวลชน กระทำการในอาชีพนั้นในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาไปจนถึง	สรุปวิเคราะห์ปัญหา วิธีการแนะนำตัวในมาตรา ๗๒ ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้สมัคร ที่เป็น บุ ค ล สาธารณะปรากฏตัวในสื่อมวลชนบ่อยๆ ในอดีตมีแนวโน้มจะได้เปรียบผู้	■ เห็นด้วย ๕ คน ■ ไม่เห็นด้วย ๒ คน ข้อเสนอแนะ ■ ไม่เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข เพราะไม่น่าเป็นประเด็นที่สำคัญ อยู่ที่มีความสามารถของผู้สมัครมากกว่า	■ เห็นด้วย ๗๕.๘๔ % ■ ไม่เห็นด้วย ๒๔.๑๖ % ■ ไม่ระบุ ๑.๑๕ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
สามารถออกรายการเพื่อให้คนได้รู้จัก จะสมควรแก้ไขให้เกิดความเป็นธรรมหรือไม่	ที่จะทำให้นั้นมีโอกาสดีกว่าในการหาเสียงหรือแนะนำตัว ทั้งนี้ เพื่อให้มีความเท่าเทียมกันในการแข่งขันเข้าสู่ตำแหน่ง หนึ่ง ชำราชการก็ยังต้องลาออกไปสมัครรับเลือกตั้งเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นเรื่องอาชีพ เรื่องอาชีพเช่นกัน รัฐควรกำหนดให้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ให้โอกาสแก่ฝ่ายค้านและรัฐบาลโดยเท่าเทียมกัน ในการใช้สื่อดังกล่าวควรกำหนดให้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งออกประมวลจริยธรรมของผู้สมัครเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน ในการเข้าสู่ตำแหน่ง	แนวทางการแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ประกาศผลการเลือกตั้งในลักษณะที่จะทำให้นั้นมีโอกาสดีกว่าในการหาเสียงหรือแนะนำตัว ทั้งนี้ เพื่อให้มีความเท่าเทียมกันในการแข่งขันเข้าสู่ตำแหน่ง หนึ่ง ชำราชการก็ยังต้องลาออกไปสมัครรับเลือกตั้งเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นเรื่องอาชีพ เช่นกัน รัฐควรกำหนดให้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ให้โอกาสแก่ฝ่ายค้านและรัฐบาลโดยเท่าเทียมกัน ในการใช้สื่อดังกล่าวควรกำหนดให้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งออกประมวลจริยธรรมของผู้สมัครเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน ในการเข้าสู่ตำแหน่ง	สมัครอื่นๆ การจัดแนะนำตัวโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ยังมีน้อยจนเกินไป มาสามารถทำให้ประชาชนสามารถรับรู้ได้ทั่วถึง <u>ข้อเสนอแนะ</u> ๑) เพิ่มจำนวนครั้งในการแนะนำตัวและจำนวนครั้งในการจัดสรรเวลาออกอากาศทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ ๒) ร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดเวทีแนะนำตัวผู้สมัคร อาทิ สมาคมวิชาชีพต่างๆ องค์กรชุมชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ ๓) ความกำหนดค่าใช้จ่ายที่แน่นอนในการติดโปสเตอร์	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล

ต่อไปนี้

- การระบุคำว่า
“อาชีพสื่อมวลชน” อาจมี

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			ปัญหาในการตีความ เช่นเดียวกับการตีความเรื่อง “เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ” - กวระระบุห้ามทุกอาชีพกระทำการในลักษณะเช่นเดียวกัน เช่น อาจารย์ที่ไปสัมมนาทางวิชาการ - การกำหนดให้มีประมวลจริยธรรมจะไม่สามารถบังคับได้ ควรกำหนดเป็นข้อห้ามให้ชัดเจน เนื่องจากประมวลจริยธรรมอาจไม่มีความศักดิ์เท่ากับการกำหนดห้าม			
๘. จะสมควรกำหนดค่าใช้จ่ายในการแนะนำตัวของการสมาชิกสภาหรือไม่	๑) ควรกำหนดค่าใช้จ่ายในจำนวนที่ไม่สูงมาก ๒) ห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐสนับสนุนค่าใช้จ่ายไม่ว่าด้วยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้สมัครคนใด	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	ที่ประชุมเห็นด้วยกับแนวทางแก้ไข คือ ๑) ควรกำหนดค่าใช้จ่ายในจำนวนที่ไม่สูงมาก ๒) ห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ	ตามข้อเสนอของสมาคมพัฒนาสังคม ไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหานี้	เห็นด้วย ๖ คน ไม่เห็นด้วย — ข้อเสนอแนะ —	เห็นด้วย ๕๑.๕๒ % ไม่เห็นด้วย ๖.๕๑ % ไม่ระบุ ๑.๕๑ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
	การกระทำฝ่าฝืนตาม ๑) และ ๒) ผู้กระทำอาจถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๓) องค์การเอกชนใดที่รับเงินสนับสนุนจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรับการเมือง หรือรับจากต่างประเทศใน ๓ ปีที่ล่วงมา จะสนับสนุนผู้สมัครคนใดก็ได้ ผู้สมัครคนใดที่รู้เห็นเป็นใจกับการทำกิจกรรมซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์กรดังกล่าวให้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้		สนับสนุนหัวใจไม่ว่าด้วยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้สมัครคนใด การกระทำฝ่าฝืนตาม ๑) และ ๒) ผู้กระทำอาจถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๓) องค์กรเอกชนใดที่รับเงินสนับสนุนจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พรรคการเมือง หรือรับจากต่างประเทศใน ๓ ปีที่ล่วงมา จะสนับสนุนผู้สมัครคนใดก็ได้ ผู้สมัครคนใดที่รู้เห็นเป็นใจกับการทำกิจกรรมซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์กรดังกล่าวให้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้ แต่มีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้ - ควรกำหนดค่าใช้ จ่ายตามเขตเลือกตั้งที่มีอาณาบริเวณ ไม่เท่ากัน เช่น			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			กรุงเทพ กับ จังหวัดเล็ก ๆ ย่อมมีค่าใช้จ่ายไม่เท่ากัน - ค ว ร จ ำ กั ด ปริมาณสื่อที่ใช้ - ค ว ร จ ำ กั ด ที่มงาน /อาสาสมัคร / พนักงานของผู้สมัครแต่ละคน ▪ การตรวจสอบ NGO ที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากต่างประเทศกระทำได้อย่าง ค่าใช้จ่ายของ กรุงเทพมหานครและต่าง จังหวัดมีความแตกต่างกันมาก การกำหนดให้ชัดเจน ทำได้ยากหากควบคุมคุณสมบัติของผู้สมัครมากเกินไป คนที่มีความสามารถอาจไม่ลงสมัครเลือกตั้ง เพราะมีข้อจำกัดในการสมัคร, การกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับวิชาชีพมาก			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๘. ข้อความในการแนะนำตัวที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด จะเป็นการจำกัดเกินไปหรือไม่ จะสมควรให้ผู้สมัครได้แสดงทัศนคติ ความตั้งใจ และแม้แต่นโยบายส่วนตัวหรือไม่	ต้องไม่มีการโจมตีหรือกล่าวหาผู้สมัครรายอื่น แต่แสดงความดีใจในการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกวุฒิสภาได้ ผู้กระทำการฝ่าฝืน อาจถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้	ที่ประชุมเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข คือ ผู้สมัคร สมาชิกวุฒิสภาต้องไม่มีการโจมตีหรือกล่าวหาผู้สมัครรายอื่น แต่แสดงความดีใจในการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกวุฒิสภาได้ ผู้กระทำการฝ่าฝืน อาจถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง แต่มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ การแสดง ทัศนคติ และแนวทางการทำงานของซึ่งคนมีหน้าที่จะช่วยให้ประชาชนเข้าใจแนวทางการทำงานของ สมาชิกวุฒิสภา ตามหน้าที่ที่ได้มากขึ้น และควรให้ผู้สมัครสามารถวิจารณ์การดำเนินนโยบายของรัฐได้ตามสมควร ▪ มี ผู้ ตั้ง ข้อสังเกตว่าโทษของการโจมตีผู้สมัครอื่นถึงขั้นเพิกถอนสิทธิในการสมัครนั้น	<u>สรุปวิเคราะห์ปัญหา</u> ๑) การหาเสียงในรูปแบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะนำไปสู่การโจมตีกล่าวร้ายซึ่งกันและกัน ก็ไม่เหมาะสมกับการสมัครวุฒิสมาชิก เพราะถือว่าตำแหน่งวุฒิสมาชิกเป็นตำแหน่งอันทรงเกียรติ และเป็นผู้ใหญ่ของบ้านเมือง <u>ข้อเสนอแนะ</u> ๑) แก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ โดยขยายกรอบการแนะนำตัว ซึ่งอาจครอบคลุมถึงประเด็นต่อไปนี้ (ก) สามารถให้แสดงวิสัยทัศน์ต่อประเด็นปัญหาต่างๆ ของประเทศชาติได้ ทั้งเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และ/หรือ	■ เห็นด้วย ๙ คน ■ ไม่เห็นด้วย — ■ ข้อเสนอแนะะ —	■ เห็นด้วย ๕๑.๕๒ % ■ ไม่เห็นด้วย ๓๖.๓๔ % ■ ไม่ระบุ ๑.๑๔ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			รุนแรงไปหรือไม่ ทั้งนี้ หากมีการกล่าวโจมตีและเกิดความเสียหาย ก็มีช่องทางในการฟ้องร้องตามปกติอยู่แล้ว เช่น การหมิ่นประมาท ▪ มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าการอ้างอิงสถาบันทางประเพณี และเป็นสถาบันหลักของชาตินั้นเป็นสิ่งไม่สมควร ผู้สมัครจึงควรระมัดระวังประเด็นนี้ ▪ มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าไม่ควรพิจารณารายละเอียดในเรื่องการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เห็นด้วยกับการลงโทษโดยการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เพราะโทษทางอาญาก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งแยกต่างหาก เห็นควรให้มีการกำหนดประเด็นเงินนโยบายการบริหารระดับชาติที่สำคัญ	(ข) ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา อาทิ ทัศนคติต่อการกลั่นกรองกฎหมาย ทัศนคติต่อการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การถอดถอนรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ของรัฐ และข้าราชการระดับสูง และการแต่งตั้งถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรใหม่ตามรัฐธรรมนูญ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น ๒) ควรจัดเวทีในการแนะนำตัวในลักษณะให้ผู้สมัครมากล่าวสุนทรพจน์เชิงนโยบาย โดยห้ามการกล่าวร้ายโจมตีซึ่งกันและกัน		

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			ทั้งในอนาคต และบางปัญหาที่ผ่านมาในอดีต โดยองค์กร สถาบัน หรือผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพและวิชาการด้านต่างๆ นำมาตั้งเป็นหัวข้อซึ่งผู้สมัครจะแสดงทัศนะให้ประชาชนเปรียบเทียบกันได้ นอกเหนือจากผลงานส่วนตัวที่ไม่เหมือกันซึ่งเปรียบเทียบกันไม่ได้			
๕. การกำหนดให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการแนะนำตัวและจัดสถานที่ให้ แต่ที่ผ่านมามีปรากฏการณ์ว่ารัฐโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่สามารถจะทำได้ อย่างเป็นทางการถึง เพราะขาดความเข้าใจและกำลังเงิน จะสมควรให้รัฐเป็นผู้จัดทำต่อ	รัฐอำนวยความสะดวกและจัดให้เฉพาะบางเรื่องที่ทำร่วมกันแล้วจะเป็นการประหยัดในการนี้ จะให้ผู้สมัครออกค่าใช้จ่ายบางส่วนก็ได้ โดยไม่ให้เป็นค่าใช้จ่ายในการแนะนำตัว	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	การแนะนำตัวควรให้รัฐดำเนินการเช่นเดิม หรือให้ผู้สมัครดำเนินการเอง ที่ประชุมเห็นด้วยที่จะให้รัฐอำนวยความสะดวกให้มากที่สุด และจัดให้เฉพาะบางเรื่องที่ทำร่วมกันแล้วจะเป็นการประหยัด ในการนี้จะให้ผู้สมัครออกค่าใช้จ่ายร่วมบางส่วนก็ได้ โดยไม่ให้เป็นค่าใช้จ่ายในการแนะนำตัว	ตามข้อเสนอของสมาคมไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหานี้	- เห็นด้วย ๖ คน - ไม่เห็นด้วย — ข้อเสนอแนะ - เห็นด้วย แต่รัฐเท่านั้นเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งมีฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่เท่าเทียมกัน หากให้ผู้สมัครมีส่วนรวมในการช่วยค่าใช้จ่าย อาจเป็นช่องทางให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบ และเกิดการทุจริตขึ้นได้	- เห็นด้วย ๘๘.๒๖ % - ไม่เห็นด้วย ๑๐.๖๘ % - ไม่ระบุ ๑.๐๕ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไข ตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคม พัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจาก ประชาชน	สวนดุสิตโพล
ไป หรือจะสมควร ปล่อยให้เป็นเรื่อง ของผู้สมัครเอง			มีข้อสังเกตว่า การ มีการกำหนดราคากลางเพื่อ เป็นแนวทางในการคำนวณ ค่าใช้จ่าย เช่น ค่าจัดพิมพ์ แผ่นปลิวหาเสียงสามารถ กำหนดราคากลางจากขนาด และจำนวนพิมพ์ได้ เพื่อจะ ได้มีความชัดเจนเรื่องค่าใช้จ่าย			
๑๐. การควบคุม ค่าใช้จ่ายในการ เลือกตั้งของ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ยังมีได้คลุมถึงค่าใช้จ่าย ที่ใช้ไปก่อนหน้านี้ พระราชกฤษฎีกา จะก่อให้เกิดความ ได้เปรียบเสียเปรียบ และทุบเงินทองเกิน กว่าเหตุหรือไม่	ใช้แนวทางในทาง ดำเนินการตามข้อ ๓ ของ ประเด็นปัญหาการดำเนินการ จัดการเลือกตั้ง	มาตรา ๘ ให้ยกเลิก ความในมาตรา ๔๐ แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไป นี้ มาตรา ๔๐ เมื่อได้มีการ ประกาศพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้ง การใช้จ่าย ในการเลือกตั้งและวิธีการ หาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง นั้นให้เป็นไปตามบท	ประเด็นที่ ๑๐ และ ๑๑ การควบคุมค่าใช้จ่ายโดยให้ มีบัญชีค่าใช้จ่ายในการ เลือกตั้งกลางสำหรับผู้ สมัครและพรรคการเมือง ตามมาตรการในข้อเสนอที่ ๒ ของสถาบันฯ ที่ประชุมเห็นด้วย กับแนวทางการควบคุมการ ใช้จ่ายในการเลือกตั้ง โดย ให้พิจารณาในรายละเอียด เช่น การจ้างอาสาสมัครช่วย หาเสียงหรือนำตัว ควร จะกำหนดจำนวน ซึ่งถือ	ตามข้อเสนอของสมาคม ไม่ปรากฏแนวทางในการ แก้ปัญหา	- เห็นด้วย ๓ คน - ไม่เห็นด้วย – ข้อเสนอแนะ - กำหนดราคากลางของ วัสดุ สื่อ วิธีการแสดง เพื่อแนะนำตน ผลงา นโยบาย ฯลฯ ให้ใช้เป็ เกณฑ์คิดประเมินค่าใช้จ่าย ของผู้สมัคร โดยถือตาม อัตราที่องค์การคณะกรรมการ เลือกตั้ง - เรื่องการควบคุมการใช้ งบประมาณการหาเสียง เลือกตั้งแต่ละครั้งควร	- เห็นด้วย ๘๒.๘๕ % - ไม่เห็นด้วย ๕.๘๖ % - ไม่ระบุ ๑.๑๕ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		บัญญัติในส่วนนี้	เป็นการควบคุมการใช้จ่ายในการเลือกตั้งอีกส่วนหนึ่ง หากจะกำหนดระยะเวลาในการควบคุมการใช้จ่ายไม่ควรมีระยะเวลานานเกินไป มีผู้เสนอว่าระยะเวลาการควบคุมค่าใช้จ่าย อาจกำหนดเป็น ๓ - ๔ เดือน, ๖ เดือน หรือ ๑ ปี ในช่วงที่ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง รวมทั้งการนำสิ่งของทางราชการ เช่น งบประมาณสงเคราะห์ ไปแจกจ่ายในนามตัวเองก็ควรพิจารณาจำกัดไว้ด้วย มีข้อสังเกตว่า การควบคุมค่าใช้จ่ายในเรื่องการบำเพ็ญประโยชน์หรือสาธารณกุศลที่บุคคลได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้วนั้น จะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญหรือไม่	กำหนดขอบเขต สถานที่หาเสียงให้ชัดเจนและจำนวนเงินที่ใช้ในการหาเสียงให้ชัดเจน เช่น ๑. จัดให้มีการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองทางโทรทัศน์ตามเวลาและจำนวนครั้งตามที่กำหนดทั้งที่เป็นส่วนของรัฐและเอกชน ๒. จัดให้มีการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองทางสถานีวิทยุกระจายเสียงตามเวลาและจำนวนครั้งตามที่กำหนดทั้งที่เป็นส่วนของรัฐและเอกชน ๓. จัดให้มีการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมือง โดยผ่านเครื่องขยายเสียงตามจุดที่กำหนด ๔. จัดสถานที่ติดตั้ง		

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			สมาชิกในกลุ่มแสดงความความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นนี้ดังต่อไปนี้ (๑) เห็นว่าตามแนวทางการแก้ไขเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ ควรมีระยะเวลาจำกัดไว้ให้ชัดเจนและไม่ควรกำหนดไว้เป็นเวลานานมาก (๒) เห็นว่าควรเริ่มจำกัดเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเช่นเดิม เพราะหากให้ย้อนหลังไปจะมีปัญหาว่าควรรย้อนไปเป็นเวลาเท่าใดจึงจะเหมาะสม (๓) เห็นว่ามาตรการตรวจสอบต่างๆ มีมากอยู่แล้ว หากกำหนดเวลาย้อนไปควบคุมก่อนมีพระราชกฤษฎีกา ๖ เดือน จะมีปัญหาในทางปฏิบัติมาก		ป้ายโฆษณาเสียขนาดใหญ่ตามอำเภอหรือเขตพรรคการเมืองละ ๒ แผ่นป้าย ๕. จัดสถานที่ติดตั้งป้ายโฆษณาเสียขนาดเล็กตามสถานที่ต่างๆ ๖. แผ่นป้ายโฆษณาเสีย พรรคการเมืองละ ๒๐๐,๐๐๐ แผ่น พร้อมประทับตราจากทางราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๗. รถบรรทุก รถรับจ้างโฆษณาเสีย พรรคการเมืองละไม่เกิน ๓๐ คัน	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไข ตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคม พัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจาก ประชาชน	สวนดุสิตโพล
			เพราะมีแนวทางปฏิบัติมานาน จึงไม่เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข (๔) เห็นว่าควรควบคุมการแจกของประเภทอื่นด้วย นอกจากการแจกเงิน และควรควบคุมเรื่องการนำสิ่งของไปแจกในนามส่วนราชการ เช่น กรมประชาสงเคราะห์			
๑๑. ทุกวันนี้ การดูแลค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง คงอาศัยแต่บัญชีรายชื่อของผู้สมัครที่ ต้องยื่นภายหลังการเลือกตั้ง จะมีวิธีใดที่จะตรวจสอบตลอดระยะเวลาเพื่อรวบรวมไว้ตรวจสอบเทียบกับบัญชีรายชื่อ	ใช้แนวทางในทางดำเนินการตามข้อ ๓ ของประเด็นปัญหาการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้	เห็นด้วยกับแนวทางแก้ไขของสถาบัน โดยให้เหตุผลอย่างเดียวกับข้อ ๑๐	ตาม ข้อเสนอ ของสมาคมไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้	■ เห็นด้วย ๓ คน ■ ไม่เห็นด้วย — ■ ข้อเสนอแนะ —	■ เห็นด้วย ๘๒.๘๕ % ■ ไม่เห็นด้วย ๕.๕๖ % ■ ไม่ระบุ ๑.๑๕ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากกรรมการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๑๒. เมื่อคณะกรรมการเลือกตั้งผู้ที่มี การดำเนินการเลือกใหม่ผู้สมัครบางคนไม่ประสงค์จะไป หรือสมัครต่อไป หรือเขาขาดคุณสมบัติไปแล้ว เช่น กลับไปรับราชการใหม่ แล้ว จะยอมให้เขาถอนตัวหรือไม่ และจะทำอย่างไรจึงจะไม่ให้มีการฮั้วกัน หรือซื้อผู้สมัครให้ถอนตัว	๑. ในกรณี ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของถอนตัวใน การเลือกตั้งใหม่ โดยได้รับ ความยินยอมจากพรรคการเมืองและคณะกรรมการ เลือกตั้งอนุญาต ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการตกลงร่วมกัน ระหว่างพรรคการเมือง อันจะทำให้การจัดตั้งรัฐบาล เป็นไปโดยง่ายขึ้น ๒. ในกรณี ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็น สมาชิกสภา ของถอนตัวได้ ในกรณี มีการเลือกตั้งใหม่ เพื่อให้ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ ของผู้สมัคร ซึ่งหากมิให้ ถอน ก็อาจทำให้ตนเองขาด คุณสมบัติได้อยู่แล้ว อาทิ การ ไปสมัครเป็นสมาชิก พรรคการเมือง หรือกลับ เข้ารับราชการ	ส่วนที่ ๑๐ การดำเนิน การกรณี การเลือกตั้งไม่ สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม มาตรา ๘๕/๘ เมื่อ ได้มี การนับคะแนนเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏต่อคณะกรรมการ เลือกตั้งว่า การเลือกตั้ง แบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตใดมิได้เป็น ไปโดยสุจริต และ เทียบ รรม ณะ กรรมการการเลือกตั้งจะจุด การประกาศผลการเลือกตั้ง และจัดให้มีเขตเลือกตั้ง ใหม่ในเขตนั่นก็ได้ ในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ถ้าผู้สมัครผู้ใดประสงค์จะ ขอถอนการสมัครรับเลือก ตั้ง โดยได้รับความเห็นชอบ จากพรรคการเมืองที่ผู้นั้น เป็นสมาชิก คณะกรรมการ เลือกตั้งจะอนุญาตให้ผู้ นั้นถอนชื่อจากการเป็นผู้ สมัครก็ได้ แต่มิให้คืนเงิน	การถอนตัวของผู้สมัคร ในกรณี ที่กรรมการการ เลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้ง ใหม่ที่ประชุมไม่เห็นด้วยที่ จะให้มีการถอนตัว เนื่องจากเป็นช่องทางให้มีการ “ฮั้ว” หรือสมคบคิดในการ ซื้อตัวผู้สมัครบางคนเพื่อให้ ถอนตัวจากการเลือกตั้งได้ สำหรับผู้สมัครที่เป็นข้าราชการ ไม่สมควรให้กลับรับ ราชการจนกว่าการเลือกตั้ง จะเสร็จสิ้น เพราะถือว่า กระบวนการเลือกตั้งยังไม่จบสิ้น สมาชิกในกลุ่ม แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นนี้ ดังต่อไปนี้ (๑) เห็นว่าไม่ควรให้ผู้ สมัครถอนตัว เพราะจะทำให้ มีการซื้อตัว หรือฮั้วกัน โดยเฉพาะการให้พรรคการ	ตามข้อเสนอของ สมาคมไม่ปรากฏแนวทาง ในการแก้ปัญหา	■ เห็นด้วย ๖ คน ■ ไม่เห็นด้วย 1 คน ข้อเสนอแนะ ๑. ถอนตัวไม่ได้ หากถอน ตัวได้จะเป็นช่องว่างการซื้อ ตัวผู้สมัครให้ถอนการ สมัคร ๒. ถอนตัวไม่ได้ เหตุผล เหมื่อนข้อ ๑ ผู้สมัคร สมาชิกวุฒิสภา เป็นผู้ทรง คุณวุฒิอยู่แล้ว ย่อมรู้ว่าตนมี คุณสมบัติหรือไม่	■ เห็นด้วย ๘๖.๐๖ % ■ ไม่เห็นด้วย ๑๓.๙๓ % ■ ไม่ระบุ ๑.๖๐ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไข ตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคม พัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจาก ประชาชน	สวนดุสิตโพล
		ค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้ง	เมื่อตกลงร่วมกันจะทำให้มีการฮั้วกันระหว่างพรรคการเมืองมากขึ้น (๒) เห็นว่าการถอนการสมัครเป็นสิทธิของผู้สมัครเช่นเดียวกับสิทธิในการสมัคร ควรให้ถอนการสมัครได้ เพราะในทางพฤตินัยนั้นผู้สมัครสามารถถอนตัวได้ง่าย โดยการไม่หาเสียง หรือแนะนำตัว ดังนั้น การจะเขียนหรือไม่ก็มีผลเช่นเดียวกัน			
๑๓. การเสียชีวิตที่เท่าที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน เพียงพอที่จะทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกไปใช้สิทธิหรือไม่	ควรกำหนดให้เรียกเก็บเงินจากผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นค่าปรับหรือลงโทษผู้นำเข้ากองทุนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยหรือกองทุนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เรียกเก็บ ถ้าไม่มีเงินจ่ายก็ให้ทำงานสาธารณะตามที่กำหนด ทั้ง	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	ที่ประชุมเห็นว่า การเสียชีวิตที่มีอยู่ปัจจุบันพอเพียงที่จะส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่ที่ปัจจุบันใช้สิทธิน้อยลงเพราะมีการเลือกตั้งหลายครั้ง ประชาชนจึงเบื่อหน่าย ขณะที่การเก็บค่าปรับหรือลงโทษซึ่งเป็นการให้	ตามข้อเสนอของสมาคมไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	- เห็นด้วย ๘ คน - ไม่เห็นด้วย ๑ คน ข้อเสนอแนะ - การถอนสิทธิบัตรมีข้อเสียสิทธิเพิ่มมากกว่าที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน เห็นด้วยถ้าจะมีการเสียค่าปรับแต่ไม่ควรให้เป็นการบีบบังคับเกินไปหรือให้	- เห็นด้วย ๖๕.๒๕ % - ไม่เห็นด้วย ๓๓.๗๕ % - ไม่ระบุ ๑.๐๑ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
	นี้เว้นแต่จะได้แจ้งเหตุ ขัดข้องล่วงหน้าก่อนเป็น เวลาไม่น้อยกว่าสิบวัน ถ้า เป็นกรณีที่ไม่แจ้งแจ้งล่วงหน้า ได้ให้แจ้งภายหลัง ทั้ง นี้โดยให้ยกเลิกการเสียชีวิต ในปัจจุบัน		บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาจทำให้ประชาชนเดือดร้อนได้ ควรจะเพิ่มช่องทาง การใช้สิทธิแก่ประชาชนมี ข้อคิดเห็นจากบางท่านว่า การตัดสินใจให้คนไป อาจเป็นแรงจูงใจให้คนไป ใช้สิทธิมากขึ้น <u>สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นนี้ดังต่อไปนี้</u> (๑) เห็นว่าการเก็บ ค่าพินัยหลวงก็ถือการปรับ ซึ่งเป็นโทษทางอาญา ไม่ เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข เพราะมิใช่การเสียชีวิตตามที่กฎหมายกำหนดและ ควรกำหนดเรื่องการเสียชีวิตเสียใหม่ (๒) เห็นว่าการ กำหนดให้เสียค่าพินัยหลวง จะทำให้ประชาชนเดือด		ช่องทางกับผู้ไม่รับ ผิดชอบกับส่วนรวมแก้ ปัญหาด้วยเงินที่หาทุจริตมา ▪ คนไทยรักสงบ รัก อิสระ ไม่ชอบบีบบังคับ ไม่ ชอบฝ่าฝืน โดยส่วนมาก ฉะนั้นควรจัดการในข้อ ๑๔ (อำนวยความสะดวกในการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง) อย่างดี แล้วถ้าไม่ไปจึงต้องมีบทลงโทษ ▪ ให้ปลูกจิตสำนึกของผู้ มีสิทธิเลือกตั้ง โดยประชา สัมพันธ์ให้กว้างขวางเป็น ระยะๆ ผ่านสื่อ หนังสือ พิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			รื้อนมาก (๓) ไม่เห็นด้วยกับแนวทางแก้ไข เพราะที่ผ่านมาประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งแรกถึง ๘๘ % การที่ประชาชนไปใช้สิทธินี้ลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากการประชาชนเบื่อกการบริหารจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่าควรให้การศึกษามีการหาเสียงแนะนำตัวอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น จะเป็นแนวทางที่ดีที่สุด (๔) ไม่เห็นด้วยกับการเก็บค่าพินัยหลวง เพราะการกำหนดเรื่องเสียสิทธิแล้ว (๕) ไม่เห็นด้วยกับแนวทางแก้ไข แต่เห็นว่าควรอำนวยความสะดวกให้ประชาชนให้มากที่สุด			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			(๖) เห็นว่าควรกำหนดให้หน่วยเลือกตั้งที่มีผู้มาใช้สิทธิร้อยละ ๗๐-๘๐ โดยมีบัตรเสียไม่เกินร้อยละ ๕ ได้รับประโยชน์สาธารณะ อาทิ ห้องสมุด สวนสาธารณะ ห้องประชุม เวทีชุมชน ฯลฯ ตอบแทนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้แบ่งมาจากงบอุดหนุนพรรคการเมือง สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป หากคะแนนไม่ถึงร้อยละ ๗๐ ให้ประกาศซื้อพร้อมสถาบันการศึกษาที่จบมา เพื่อให้สถาบันการศึกษาช่วยกวาดล้างสิ่งสกปรกในจิตใจของคนให้สนใจใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขตามร่างของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๑๔. การอำนวยความสะดวกให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในประเทศด้วยวิธีการให้ลงคะแนนล่วงหน้า จะเป็นส่วนช่วยให้ทุจริตหรือไม่ และการเป็นช่องทางให้ทุจริตหรือไม่ และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ไม่สะดวกเข้าถึง หรือไม่	อำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้ผู้ลงทะเบียนล่วงหน้า ซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้ง และประสงค์จะให้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนอยู่ได้ โดยให้ลงทะเบียนล่วงหน้าเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางในแต่ละจังหวัดจำนวน ๑ แห่ง	มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๑/๑ และ มาตรา ๘๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๑/๑ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดอยู่ในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๘๐ ผู้ใดประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนอยู่ ต้องมาลงทะเบียนเพื่อมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด	ที่ประชุมเห็นด้วย มีข้อเสนอให้ใช้สิทธิเฉพาะระบบบัญชีรายชื่อเท่านั้น และอาจให้อำนาจแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการกำหนดระยะเวลาเอง บางท่านตั้งข้อสังเกตว่าการใช้สิทธิล่วงหน้าที่ผ่านมาเป็นช่องทางให้มีการทุจริต สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นนี้ดังต่อไปนี้ (๑) เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขในการจัดการปฏิบัติทำได้ยาก เพราะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมี ๔๐๐ เขต ต้องจัดเลือกตั้งกลางถึง ๔๐๐ เขต ในแต่ละจังหวัด ซึ่งต้องใช้งบประมาณและบุคลากรจำนวนมาก	ตามข้อเสนอของสมาคมพัฒนาสังคม ไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	■ เห็นด้วย ๔ คน ■ ไม่เห็นด้วย — ข้อเสนอแนะ ■ เห็นด้วยเฉพาะการเลือกตั้งครั้งใหญ่เท่านั้น ■ ในการจัดที่เลือกตั้งกลางจังหวัดละ ๑ แห่งนั้น ควรจัดให้มีจำนวนหน่วยเลือกตั้งเพียงพอต่อจำนวนของผู้ลงทะเบียนขอใช้สิทธิ พร้อมทั้งใช้ระเบียบหลักเกณฑ์ทั้งหมดเช่นเดียวกับการใช้สิทธิในวันปกติ อาทิ ห้ามจำหน่ายสุรา เป็นต้น ■ การอำนวยความสะดวกให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในประเทศด้วยวิธีการให้ลงคะแนนล่วงหน้าก่อนไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน และมีหน่วยเลือกตั้ง ๑ แห่งในแต่ละจังหวัด ถ้าจะทำวิธีนี้จะทำให้ประชาชนที่ต้องการลงคะแนนแบบนี้ได้รับรู้	■ เห็นด้วย ๘๗.๔๔ % ■ ไม่เห็นด้วย ๑๑.๓๓ % ■ ไม่ระบุ ๑.๒๔ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไข	ข้อคิดเห็นจากกรรมการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล	
	เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดมาลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งกลางตามที่ระบุไว้ ตั้งแต่การเลือกตั้งที่จัดให้มีขึ้นภายหลังวันที่ลงทะเบียนเป็นเวลายี่สิบวันเป็นต้นไป จนกว่าจะลงทะเบียนเปลี่ยนแปลง และให้หมดสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งเดิม	ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งตามมาตรานี้ สำหรับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งใด ต้องลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งก่อนวันเลือกตั้งครั้งนั้น ไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน	ผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ต้องใช้สิทธิลงคะแนนเพื่อ	(๒) เห็นว่าควรให้ผู้อยู่นอกภูมิลำเนาลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อเท่านั้น (๓) เห็นว่าการจัดที่เลือกตั้งกลางให้ นั่นเป็นช่องทางให้ทุจริต และมีใช้การอำนวยความสะดวกอย่างแท้จริง แต่เนื่องจากเหตุจำเป็น ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเช่นนั้น ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง (๔) เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข การจัดเลือกตั้งล่วงหน้า ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ จะจัดล่วงหน้าก็วันก็ได้ เพื่อให้ส่งผลกระทบไปนับ ณ ที่นับคะแนนได้ทัน (๕) เห็นด้วยกับแนวทางแก้ไข และเห็นว่า การจัดเลือกตั้งล่วงหน้า เป็นการอำนวยความสะดวก		และเตรียมตัววางแผนว่าตนจะลงคะแนนล่วงหน้า ๑-๒ เดือน และแจ้งความจำนงค์ตนจะไปลงคะแนนในวันนั้น ถ้ามีจำนวนผู้ต้องการลงคะแนนไม่ถึง...คน ซึ่งไม่คุ้มกับการจัดการและงบประมาณ น่าจะหาวิธีอื่น	สวนดุสิตโพล
	ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งตามมาตรานี้ สำหรับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งใด ต้องลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งก่อนวันเลือกตั้งครั้งนั้น ไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน	ผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ต้องใช้สิทธิลงคะแนนเพื่อ	(๒) เห็นว่าควรให้ผู้อยู่นอกภูมิลำเนาลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อเท่านั้น (๓) เห็นว่าการจัดที่เลือกตั้งกลางให้ นั่นเป็นช่องทางให้ทุจริต และมีใช้การอำนวยความสะดวกอย่างแท้จริง แต่เนื่องจากเหตุจำเป็น ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเช่นนั้น ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง (๔) เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข การจัดเลือกตั้งล่วงหน้า ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ จะจัดล่วงหน้าก็วันก็ได้ เพื่อให้ส่งผลกระทบไปนับ ณ ที่นับคะแนนได้ทัน (๕) เห็นด้วยกับแนวทางแก้ไข และเห็นว่า การจัดเลือกตั้งล่วงหน้า เป็นการอำนวยความสะดวก		และเตรียมตัววางแผนว่าตนจะลงคะแนนล่วงหน้า ๑-๒ เดือน และแจ้งความจำนงค์ตนจะไปลงคะแนนในวันนั้น ถ้ามีจำนวนผู้ต้องการลงคะแนนไม่ถึง...คน ซึ่งไม่คุ้มกับการจัดการและงบประมาณ น่าจะหาวิธีอื่น	สวนดุสิตโพล	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		ประเทศใกล้เคียงที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกักราชอาณาจักรให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาตรา ๘๔ ในประเทศไทยผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งความประสงค์ขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเกินห้าร้อยคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งในประเทศนั้น แต่ถ้าน้อยกว่าห้าร้อยคน หรือมีเหตุจำเป็นอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์หรือโดยวิธีอื่นใด	เพื่อประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และควรงำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตด้วย (๒) เห็นว่าผู้อยู่ต่างประเทศมิได้เสียภาษีในประเทศไทย จึงไม่ควรมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง แต่เพื่อความสมานฉันท์ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยลงคะแนนทางไปรษณีย์ และออกค่าอากรแสตมป์เอง ไม่ควรงำภาษีอากรของผู้ที่อยู่ในประเทศไปใช้เพื่อการนี้			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไข ตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคม พัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจาก ประชาชน	สวนดุสิตโพล
		ที่มีใช้การจัดตั้งสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่แจ้งความประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรมีสิทธิขอให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเอกสารทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งให้ตนได้ แต่ต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการส่งเอกสารดังกล่าวตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้นั้นมารับเอกสารด้วยตนเอง ณ สถานทูตหรือสถานกงสุลหรือสถานที่อื่นใดในต่างประเทศ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ให้ผู้นั้นไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งเอกสาร				

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		การลงคะแนนเลือกตั้งที่จัดให้มีขึ้น ณ ประเทศใดไม่ว่าด้วยวิธีใด ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าได้มีการกระทำอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อันจะเป็นเหตุให้เกิดความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งไม่ให้นับคะแนนเลือกตั้งดังกล่าวและให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งนั้นเป็นบัตรเสีย เมื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นหมดสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เว้นแต่ได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงล่วงหน้าตามเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด				

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๑๖. การนับคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่จุดเดียว กฎหมายกำหนดให้รอหีบบัตรเลือกตั้งมาพร้อมกันทั้งหมดจึงจะเปิดหีบเพื่อนับได้ ถ้าหีบมาไม่ถึงเพียง ๒ - ๓ หีบ หรือสูญหายไป ทำอย่างไร	ควรกำหนดให้การนับคะแนนเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สามารถเริ่มนับคะแนนก่อนที่หีบบัตรเลือกตั้งมาครบทุกหน่วยเลือกตั้งได้โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้ ๑) เมื่อหีบบัตรเลือกตั้งมาถึงสถานที่นับคะแนนจำนวน ๑ ใน ๓ ของหน่วยเลือกตั้งทั้งหมดในเขตเลือกตั้งนั้น ๒) หากหีบบัตรเลือกตั้งใดมาถึงสถานที่นับคะแนนเมื่อพ้นเวลา ๒๔ ชั่วโมง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือสั่งการอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร ๓) ถ้าหน่วยเลือกตั้งมีหลักฐานอันควรเชื่อว่าการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายเกิดขึ้นคณะ	มาตรา ๕ ให้ยกเลิกข้อความในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน มาตรา ๖๘ โดยปกติให้นับคะแนน ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แต่ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดสถานที่นับคะแนนในเขตเลือกตั้งใดเพิ่มขึ้นก็ได้ การนับคะแนนตามสถานที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มนับเมื่อหีบบัตรเลือกตั้งจากหน่วยเลือกตั้งมาถึงสถานที่นับคะแนน	ที่ประชุมเห็นด้วยแต่จำนวนหีบบัตรอาจกำหนดให้เป็น ๑ ใน ๒ ของจำนวนหีบทั้งหมด, ระยะเวลาในการจัดหีบเลือกตั้งให้คำนึงถึงที่ตั้งระยะทางและเหตุผลของการที่ส่งหีบล่าช้าก่อนที่จะตัดการนับคะแนนในส่วนนั้น สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นนี้ (๑) เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขในหลักการ แต่ส่วนปลีกย่อย เช่น การกำหนดจำนวนหีบบัตร ๑ ใน ๓ น้อยเกินไป ควรกำหนด ๑ ใน ๒ และระยะเวลา ๒๔ ชั่วโมงนั้นควรคำนึงถึงระยะทางในการขนส่งหีบบัตรด้วยว่ามากนักหรือทุรกันดารมากน้อย	สรุปประเด็นปัญหา การนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งทำให้ ๑) เกิดความคลั่งคลึงกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งที่เป็นการเลือกตั้งตัวแทนประชาชนเช่นเดียวกัน ๒) การนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งมีข้อเสียมาก เพราะผู้สมัครและหีวนับคะแนนสามารถควบคุมและตรวจสอบการลงคะแนนเสียงของชาวบ้านได้ง่าย ทำให้พวกเขาสามารถซื้อเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓) กรรมการในหน่วยเลือกตั้งสามารถทุจริตการลงคะแนนเสียงได้ง่าย หากพวกเขาถูกซื้อโดยผู้สมัคร เช่นการอ่านคะแนนไม่ตรงกับกาในบัตร เป็นต้น	■ เห็นด้วย ๖ คน ■ ไม่เห็นด้วย ๓ คน ข้อเสนอแนะ ■ การนับคะแนนเมื่อหน่วยเลือกตั้งส่งหีบบัตรเลือกตั้งเกินครึ่งหนึ่งสามารถดำเนินการนับคะแนนได้โดยไม่ต้องรอให้ครบทุกหน่วยเลือกตั้ง ■ ปัจจุบัน “การนับคะแนนเลือกตั้งให้กระทำที่เลือกตั้ง” ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการคณะกรรมการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลางไม่สามารถที่จะประกาศ รับรองผลการนับคะแนนได้ เพราะต้องรอผลการตรวจสอบการทุจริตการเลือกตั้งจาก คณะกรรมการ	■ เห็นด้วย ๘๔.๓๖ % ■ ไม่เห็นด้วย ๑๔.๐๘ % ■ ไม่ระบุ ๑.๕๖ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
	กรรมการการเลือกตั้งจะสั่งให้เปิดหีบหรือสั่งให้มีการคะแนนหรือสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นได้	แล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนหน่วยเลือกตั้งที่กำหนดให้นับคะแนน ณ สถานที่นับคะแนนนั้น ถ้าหีบบัตรเลือกตั้งจากหน่วยเลือกตั้งใดส่งมาถึงสถานที่นับคะแนนเมื่อพ้นกำหนดเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยสั่งการให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับการเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นหรือสั่งการอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อให้เกิดความสุจริตและเที่ยงธรรมได้	เพียงใด และอำนาจในการสั่งให้เลือกตั้งใหม่นั้นไม่ควรให้บังคับให้ส่งเท่านั้น แต่ควรระบุไว้ให้สามารถเลือกได้ โดยใช้คำว่า “อาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่” (๒) เห็นว่าการนับคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ควรแก้ไขให้เหมือนการนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่ให้นับคะแนน ณ ที่เดียวกันทั้งเขตเลือกตั้ง	ข้อเสนอแนะแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๐ วรรค ๓ โดยกำหนดว่า (ก) อำเภอแต่ละอำเภอจะมีศูนย์กลางการนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งในอำเภอนั้นเพียงแห่งเดียว หรือ (ข) ให้มีการนับคะแนนเพียงทีเดียวในเขตเลือกตั้งนั้น	เลือกตั้งจังหวัดแต่การนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งปรากฏให้เห็นแล้วว่าคะแนนผู้สมัครคนใดคนหนึ่งได้มาแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลางไม่ประกาศรับรองผลคะแนนนั้นๆ ทำให้มีการเลือกตั้งซ้ำแล้วซ้ำอีก การแก้ไขเห็นว่า ๑.๑ ควรตรวจสอบการทุจริตการเลือกตั้งของผู้สมัคร ตั้งแต่วันประกาศรับสมัครรับเลือกตั้งก่อนนับคะแนน หากปรากฏผู้สมัครใดทุจริตการเลือกตั้ง ให้งดการนับคะแนนผู้สมัครผู้นั้นไว้ โดยให้นับเป็นบัตรเสียไป นอกนั้นให้นับคะแนนตามปกติ แล้วประกาศผลคะแนนของผู้สมัครตามลำดับ หรือ ๑.๒ ไม่นับคะแนนใน	สวนดุสิตโพล

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล	
		มิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง หรือไม่นับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้นและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ได้ มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๔/๑ ในกรณีที่หีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งจากที่เลือกตั้งกลางสูญหายหรือเสียหาย หรือมีกรณีที่เห็นว่าการลงคะแนนเลือกตั้งนั้นไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม คณะกรรมการจะสั่งให้ลงคะแนนใหม่ หรือสั่งให้บัตรเลือกตั้งจากที่เลือกตั้งกลานั้นเป็นบัตรเสียก็ได้			วันเลือกตั้ง หลังจากปิดหีบบัตรลงคะแนนแล้ว ควรตรวจสอบการทุจริตของผู้สมัครก่อน หากปรากฏผู้สมัครผู้ใดมีการทุจริตเลือกตั้ง ให้งดนับคะแนนของผู้สมัครผู้นั้นเสีย โดยให้นับเป็นบัตรเสียไป นอกนั้นให้นับคะแนนตามปกติ ตาม ๑.๑ จากการแก้ไขตาม ๑.๑ หรือ ๑.๒ ดังกล่าว เป็นการตัดของเสียออกก่อน คงเหลือไว้แต่ของดีจึงเริ่มนับคะแนน แล้วประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง จะเห็นว่าการเลือกตั้งซ้ำแล้วซ้ำอีกจะไม่เกิด ■ การเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภาครั้งแรก มีการซื้อสิทธิขายเสียงอย่างเปิดเผยเห็นได้ชัดเจน การเลือกตั้งครั้งที่ ๒ การซื้อสิทธิขายเสียง		

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
					ได้เปลี่ยนรูปแบบไป เหตุการณ์ต่างๆ ดูเหมือนเงินยวบยาบ แต่ผู้สมัครมีกลวิธีที่แยบยล โดยผู้สมัครหรือตัวแทนผู้สมัคร เข้าไปติดต่อกับผู้นำหรือหัวหน้าคะแนนในหมู่บ้านว่าให้ช่วยหาเสียงหรือช่วยหาคะแนนให้ (แบบลับๆ) โดยให้หัวหน้าคะแนนเข้าไปติดต่อซื้อเสียงแต่ละหลังคาเรือนในหมู่บ้าน (ยกเว้นหลังคาเรือนที่มีการศึกษา เช่น เป็นครู ทหาร ตำรวจหรือผู้มีหน้าที่ในองค์กรส่วนท้องถิ่น) โดยหัวหน้าคะแนนไปให้สัญญากับชาวบ้านว่าจะจ่ายเงินให้หัวละ ๕๐ บาทหรือ ๑๐๐ บาท แล้วแต่ท้องถิ่นที่จะจ่ายเงินเมื่อการเลือกตั้งผ่านไป ๒-๓ เดือนก่อนเพื่อให้เหตุการณ์ต่างๆ สงบเรียบร้อยก่อน วิธีการนี้ได้	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
					ผล ๑๐๐% เพราะผู้สมัครไม่ต้องออกแรงมากก็จะจ่ายเงินตามคะแนนที่ได้ทำนั้น เช่นหมู่บ้าน ก. สมัครได้คะแนน ๓๐๐ คะแนน ก็จ่ายเงินตามคะแนนที่ได้คือ ๓๐๐*๕๐=๑๐ ถึง ๑๐ บาท จะเป็นค่าเหนื่อยของหัวหน้าคะแนนเอง ผลเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภา ปรากฏว่าวิ่งดังกล่าวดำเนินการเลือกคือผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งและไม่มีใครจับได้ ดังนั้นจึงขอเสนอแก้ไขกฎหมายดังนี้ ■ วิธีการนับคะแนนขอให้แก้ไขจากการนับที่หน่วยเลือกตั้งให้ไปนับรวมที่อำเภอแห่งเดียว เพราะผู้สมัครจะไม่สามารถใช้คะแนนได้ว่าหมู่บ้านนั้นๆ ได้คะแนนกี่คะแนน จะทำให้การซื้อ	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
					สิทธิขายเสียหมดไป ■ ให้เลื่อนผู้สมัครคนถัดไปให้ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนั้นๆ ยกเว้น ลาออกหรือตาย ถึงจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ ■ ควรรอ ร วจ นั บคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง เพราะจะทราบคะแนนของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งทันทีว่าคะแนนแต่ละคนได้เท่าไร แล้วจึงส่งคะแนนเข้าส่วนกลาง หากมีการทุจริตในการนับคะแนนก็สามารถตรวจสอบได้ทันที ■ เพื่อให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการออกระเบียบกำหนดเวลาเริ่มนับคะแนนเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อได้ ตามที่เห็นสมควร ต้องแก้	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
					ใจ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ม.๖๘ เสียใหม่ <u>ข้อความเดิม</u> “การนับคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดให้เริ่มนับเมื่อมีการส่งหีบบัตรเลือกตั้ง จากหน่วยเลือกตั้งนั้นทุกแห่งในเขตเลือกตั้งนั้นมาที่นับคะแนนครบถ้วนแล้ว” <u>ให้แก้เป็นข้อความใหม่</u> ว่า “การนับคะแนนเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ จะเริ่มนับคะแนนเลือกตั้งเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด”	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขตามร่างฯ ของรัฐบาล	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๑๗. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้าเกิดกรณีต้องเลือกซ้ำแล้วซ้ำเล่าอย่างที่เกิดขึ้นกับการเลือกตั้งสมาชิกสภา จะแก้ไขปัญหาสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างไร	ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันเลือกตั้ง	มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑/๑ และมาตรา ๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑/๑ การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง	ไม่ได้นำประเด็นปัญหานี้เข้าสู่การพิจารณาในที่สัมมนา	ตามข้อเสนอแนะของสมาคมไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	- เห็นด้วย ๔ คน - ไม่เห็นด้วย ๒ คน - ข้อเสนอนะ —	ไม่ได้นำประเด็นปัญหานี้ ออกสำรวจความคิดเห็น

๖. การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้ดำเนินการไว้ในร่างรายงานแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีการเลือกตั้งเอง กำลังคนของตนเอง และขีดความเชี่ยวชาญในการสืบสวนสอบสวนเองได้ทั้งหมด และเมื่อฝ่ายสอบสวนได้ดำเนินการแล้วก็จะต้องส่งมาให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ถ้าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะมีถึง ๔๐๐ เขต บวกกับการเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่ออีก ๖๖ จังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำอย่างไรจึงจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้รอบคอบและภายในเวลาอันรวดเร็ว	๑) ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบจำนวนการสอบสวนขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ จากข้าราชการตุลาการ ข้าราชการอัยการ และข้าราชการอื่น เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบจำนวนการสอบสวน และรับฟังคำชี้แจงหรือพยานหลักฐานแทนคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนที่จะมีการประกาศรับรองผล การเลือกตั้ง ๒) ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาคนหนึ่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานในกรณีที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะวินิจฉัยเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งความเห็นพร้อมทั้งจำนวนการสืบสวนสอบสวนไปยังคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่า	ส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม มาตรา ๘๕/๓ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วย ประธาน ศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาคนหนึ่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานในกรณีที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะวินิจฉัยเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งความเห็นพร้อมทั้งจำนวนการสืบสวนสอบสวนไปยังคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่า	ข้อสังเกต ปัญหาของการสืบสวนสอบสวนมีดังนี้ - ความไม่ชัดเจนของกฎหมาย - บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญ - ปัญหาการขาดพยานหลักฐาน โดยเฉพาะพยานบุคคลที่ไม่ให้ความร่วมมือ - ความไม่เป็นกลาง โดยเฉพาะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบางคน - ศักยภาพในการทำงานของกรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบางจังหวัดไม่พร้อม การสืบสวนสอบสวนวินิจฉัย ต้องพิจารณาประสิทธิภาพของกระบวนการปฏิบัติด้วย เช่น - การแจ้งเหตุของอาสา	สรุปวิเคราะห์ปัญหา ๑) จำนวนบุคลากรไม่เต็มตามกรอบที่กำหนด ทำให้ต้องขี้นบุคลากรจากหน่วยงานอื่น และมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาการยืมสำหรับเหตุผลของการขาดบุคลากร คือรัฐบาลไม่สนับสนุน ๒) บุคลากรส่วนใหญ่ที่ยืมมาจากหน่วยงานอื่น การให้หรือไม่ให้ และการจะให้ใครมา ขึ้นกับต้นสังกัด ทำให้บางครั้งได้คนที่ไม่มีความเหมาะสม ๓) มีปัญหาในเรื่องความเป็นกลางของบุคคล ข้อเสนอแนะ ๑) ประสานงานกับรัฐบาลเพื่อชี้ให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้น ๒) รายงานข้อเท็จจริงต่อประชาชน โดยผ่านสื่อ	■ เห็นด้วย ๓ คน ■ ไม่เห็นด้วย – ข้อเสนอแนะ ■ สมควรมี “ศาลเลือกตั้ง” เพื่อพิจารณาตัดสินข้อเท็จจริงที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอมา โดยเฉพาะ และการพิจารณาต้องกระทำโดยเร็วที่สุด	■ เห็นด้วย ๕๓.๒๑ % ■ ไม่เห็นด้วย ๔๕.๔๑ % ■ ไม่ระบุ ๑.๓๘ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		ความเห็นดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำการไม่เที่ยงธรรมหรือไม่หากคณะกรรมการดังกล่าวมีความเห็นต่างไปจากความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงจำเป็นต้องมีเหตุผลและต้องประกาศคำวินิจฉัย	สมัครสังเกตการเลือกตั้ง - ผู้รับแจ้งเหตุ - การทำงานของตำรวจ - การทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีความเห็นเป็น ๒ ฝ่ายดังนี้ ๑. ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบสำนวนการสืบสวนสอบสวนหลายคณะ ทั้งส่วนกลาง และระดับจังหวัด เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งขาดกำลังคน และมีข้อจำกัดในขีดความสามารถและความเชี่ยวชาญในการสืบสวนสอบสวนจะต้องมีการประสานกับหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญ เข้ามาช่วยงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ	มวลชนแขนงต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ๓) การยืมตัวบุคลากรจากหน่วยงานอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งควรเป็นผู้ระบุและคัดเลือกเองว่าต้องการใครบ้าง และผู้ที่ได้รับเลือกจะต้องสมัครใจมา และคณะกรรมการการเลือกตั้งควรเสนอหลักการนี้ต่อรัฐบาลและรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ๔) ควรมีบทลงโทษคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ทำหน้าที่ไม่เป็นอย่างชัดเจน		

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดด้วย ๒. เห็นด้วยกับการมีคณะกรรมการตรวจสอบแต่ไม่เห็นด้วยหากจะมีหลายคณะ เพราะจะเกิดปัญหาความเป็นเอกภาพในการทำงาน ทำให้การปฏิบัติงานไม่ได้ผล ควรให้มีจำนวนน้อย และคัดลงในพื้นที่ทำงานร่วมกับกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มติที่ประชุม เห็นด้วยในหลักการ			

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขเชิง คณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไป ใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคม พัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๒. ก่อนวันเลือกตั้ง หากคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่ามี การทุจริตอย่าง ชัดแจ้ง หรือเกิดความไม่เป็นธรรม อย่างชัดเจนจะสม ควรรให้ คณะ กรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการตัด งบประมาณในการตัด ไฟเสียแต่ต้นลมได้ มากน้อยเพียงไร	๑) เมื่อมีพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งจนถึงวัน ประกาศผลการเลือกตั้งให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมี อำนาจเข้าไปในเคหสถาน สถาน ที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำอันเป็นการฝ่า ฝืนต่อกฎหมายเพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด และในกรณีที่มีเหตุอันควร เชื่อได้ว่าหากแก่นั้นชำรุดเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกลัก ยักซ่อน ท้ายหรือทำให้ เข้าทำการค้น โดยไม่ ต้องมี หมายค้นก็ได้	ส่วนที่ ๑๐ การดำเนิน การเลือกตั้งกรณีการเลือก ตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยง ธรรม มาตรา ๘๕/๖ ก่อนวัน เลือกตั้ง ถ้ามีเหตุอันควร เชื่อได้ว่าทำการเลือกตั้งใน หน่วยเลือกตั้งใดหรือใน เขตเลือกตั้งใดจะมีได้เป็น ไปโดยสุจริตหรือเที่ยง ธรรม อันเกิดจากการ กระทำของเจ้าพนักงานผู้ ดำเนินการเลือกตั้งหรือ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้ คณะกรรมการการเลือก ตั้งมีอำนาจประกาศงด การลงคะแนนเลือกตั้งใน หน่วยเลือกตั้งหรือในเขต เลือกตั้งนั้น และให้ กำหนดวันลงคะแนน เลือกตั้งใหม่ มาตรา ๘๕/๔ ในกรณี ที่ ป ร ก ฎ ต่อ ค ณะ กรรมการการเลือกตั้งว่าผู้	มติที่ประชุม เห็นด้วย แต่มีการตั้งข้อสังเกตว่า วิธี การตามข้อ ๑) และข้อ ๒) นั้น ให้ อำนาจ ค ณะ กรรมการการเลือกตั้งมาก เกินไป จะเป็นการละเมิด สิทธิของประชาชนได้ และ กรรมการการเลือกตั้งเอง อาจถูกตั้งข้อสงสัยในเรื่อง ความ โปร่งใสได้ จึงควรมี เงื่อนไขในการใช้อำนาจ โดยไม่ให้กระทบสิทธิของ ประชาชนขั้นพื้นฐานตาม กฎหมาย	สรุปวิถึการแก้ปัญหา ขาดพยานหลักฐานที่ แน่หนานในการจัดทุจริต เลือกตั้งหลักฐานมักโยยไม่ ถึงตัวผู้สมัคร และขาด พยาน ข้อเสนอแนะ ๑) ให้ผู้สมัครแสดงบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ในวันสมัครรับเลือกตั้ง (๒) ค ว ร ให้ ค ณะ กรรมการการเลือกตั้งมี อำนาจในการตรวจสอบ บัญชีของผู้สมัครในช่วง ๓๐ วันก่อน และหลังการ เลือกตั้ง ๓) คณะกรรมการการ เลือกตั้งควรพัฒนาระบบ การจับทุจริตซึ่งมีกิจกรรม หลัก ๓ ขั้นตอนดังนี้ (ก) กิจกรรมต้นน้ำ ซึ่งได้ แก่ การจัดระบบฐานข้อมูล เกี่ยวกับผู้สมัคร เพื่อนำไป	■ เห็นด้วย ๖ คน ■ ไม่เห็นด้วย – ข้อเสนอแนะ ■ คณะกรรมการการ เลือกตั้ง ควรมีอำนาจใน การจัดการลงโทษกับผู้ สมัครและผู้เกี่ยวข้องที่ กระทำการทุจริตในการ เลือกตั้งทุกรูปแบบ รวม ทั้งการซื้อสิทธิขายเสียง	■ เห็นด้วย ๕๑.๓๓ % ■ ไม่เห็นด้วย ๓๘.๖๖ % ■ ไม่ระบุ ๑.๐๑ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
	ยึดหรืออายัดแล้วให้ยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลพิจารณาว่ามีคำสั่งว่าเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวจะได้ใช้หรือใช้เพื่อการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ๓) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศงดการลงคะแนนและกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยการกระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ	ใดกระทำการใด ๆ เพื่อผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันอาจก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมในการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้สมัครรับพรรคกระทำหรือมีคำสั่งให้แก้ไขการกระทำตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้ ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่งและการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อรายงานให้คณะกรรมการการ		วิเคราะห์ประเมินว่าผู้สมัครคนใดบ้างที่สื่อเวทาจตุริตและหากทุกจตุริตจะมีแนวโน้มกระทำอย่างกว้างขวางเพียงใด ด้วยวิธีอะไรบ้าง (๗) กิจกรรมกลางน้ำ ได้แก่ การส่งทีมสืบสวนสอบสวนที่มีประสบการณ์ลงไปเกาะติดสถานการณ์เพื่อหาพยานหลักฐานและพยานในการทุจริตอย่างชัดเจน และเมื่อมีการสืบชัดแจ้งแล้วว่ามี การทุจริตก็ส่งทีมสืบสวนสอบสวนที่มีประสบการณ์ ซึ่งอาจมีองค์ประกอบ คือ หมายตำรวจฝ่ายสอบสวน และอัยการลงไปสอบสวนให้ชัดเจน (๘) กิจกรรมปลายน้ำ ได้แก่ หากมีการวินิจฉัยแขวนหรือตัดสินคดีผู้สมัคร ควรใช้ข้อมูลคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นหลัก และใช้ข้อมูลอื่น ๆ		

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		เลือกตั้งพิจารณาดำเนินการต่อไป มาตรา ๘๕/๕ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใด ให้เสนอให้ และสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือก ตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือให้จูงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการดังกล่าวแม้จะยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินคดีกับผู้นั้นได้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่งให้คณะกรรมการ		ประกอบ เมื่อผู้สมัครคนใดที่ถูกแขวน และ/หรือตัดสิทธิ ควรส่งฟ้องทั้งทางอาญาและทางแพ่ง		

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		การเลือกตั้งขึ้นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่ขัดหรืออาชญาอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่ขัดหรืออาชญาตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้อง ถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกตั้งโดยมิชอบกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง	มติที่ประชุม เห็นด้วย แต่ควรมีเงื่อนไขและรายละเอียดเพิ่มขึ้น	ตามข้อเสนอของสมาคมไม่ปรากฏแนวทางแก้ไขปัญหาในข้อนี้	- เห็นด้วย ๖ คน - ไม่เห็นด้วย – - ขอเสนอแนะ –	- เห็นด้วย ๕๑.๓๓ % - ไม่เห็นด้วย ๓๘.๕๒ % - ไม่ระบุ ๑.๑๕ %
๓. ในวันเลือกตั้ง หากพบการกระทำทุจริตคณะกรรมการการเลือกตั้งจะสมควรมีอำนาจจัดการทุจริตนั้นได้อย่างไร	เป็นไปตามแนวทางข้อเสนอในเรื่องการพบทุจริตก่อนการเลือกตั้งในข้อ ๒ ของประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบการเลือกตั้ง	มาตรา ๘๕/๔ ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันอาจก่อให้เกิดความ				

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		ไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมในการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ขึ้นระงับการกระทำหรือมีคำสั่งให้แก้ไขการกระทำตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้ ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่งและการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อยางานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการต่อไป มาตรา ๘๕/๕ ในกรณี				

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใด ให้เสนอให้ และสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตัวให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือให้จูงเงินลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการดังกล่าวแม้จะยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินคดีกับผู้ใดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อการเลือกตั้งหรือศาลแพ่งที่ศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่ยึดหรืออายัดอยู่ในเขต				

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
๔. ในกรณีที่ได้รับเลือกตั้งตกเป็นผู้ทุจริตหรือกระทำการอันไม่เป็นธรรมจะสมควรให้คณะกรรมการเลือกตั้งตัวแทนแล้วตั้งให้เลือกตั้งใหม่หรือสมควรแก้ไขด้วยวิธี	เห็นควรให้คณะกรรมการเลือกตั้งมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้ทุจริตการเลือกตั้ง โดยมีอำนาจสั่งการดังต่อไปนี้ ๑) ก่อนประกาศผล การเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการเลือกตั้งเพิก	ส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม มาตรา ๘๕/๕ ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดกระทำการใด ๆ	มติที่ประชุม เห็นด้วยกับการให้อำนาจคณะกรรมการเลือกตั้งเพิกถอนได้ ส่วนเมื่อเพิกถอนแล้ว ควรให้มีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ต้องการเลือกตั้งโดยมีข้อสังเกตว่าต้องใช้อำนาจอย่างระมัดระวัง เพราะอาจเป็น การกลั่นแกล้งผู้สมัครได้	ตามข้อเสนอแนะของสมาคมไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้	เห็นด้วย ๑๕ คน ไม่เห็นด้วย ๓ คน ข้อเสนอแนะ ■ ผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ที่ทุจริตในการเลือกตั้ง ถ้ามีหลักฐานที่เชื่อถือได้ ควรตัดสิทธิในการสมัครคราวต่อไป	■ เห็นด้วย ๘๕.๕๐ % ■ ไม่เห็นด้วย ๑๔.๕๐ % ■ ไม่ระบุ ๑.๙๐ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
อื่น เช่น เลื่อนผู้สมัครที่ได้คะแนนลำดับถัดไปได้คะแนนถึงจำนวนที่กำหนดให้ขึ้นมาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งแทน	ถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ขึ้นเป็นเวลา ๑ ปีนับแต่วันที่มีคำสั่ง ซึ่งส่งผลให้ต้องขิดชื่อผู้ขึ้นออกจากประกาศผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้วเลื่อนผู้สมัครที่ได้คะแนนลำดับถัดไปที่ได้คะแนนถึงจำนวนที่กำหนดให้ขึ้นมาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งแทนได้ ๒) ภายใน ๒ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการเลือกตั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ขึ้นเป็นเวลา ๑ ปี ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลนั้นพ้นจากสมาชิกภาพ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่	โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนได้รับเลือกตั้ง หรือ ได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริต โดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำ ทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกผู้นั้นมีกำหนดเวลาหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องสั่งภายในสองปีนับแต่มีการเลือกตั้งแล้วแจ้งให้ประธานแห่งสภาที่ผู้ขึ้นเป็นสมาชิกและนายกรัฐมนตรีทราบ ให้นำความในมาตรา ๘๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม			อย่างน้อย ๑ สมัย แต่ละประเภทตามวาระ - ให้แก้ไข พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ใหม่เกี่ยวกับในกรณีผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งได้กระทำทุจริตในการเลือกตั้ง ให้ถอดถอนได้แม้จะประกาศแล้ว - ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งแต่ละครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องตรวจสอบรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้ง และต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน เมื่อได้ข้อเท็จจริงอันน่าเชื่อถือได้ว่าเป็นการทุจริตจริง ก็ให้	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาสแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล		
					เลือกผู้ที่ได้คะแนนในอันดับถัดไป ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ถูกคัดค้านหรือถูกร้องเรียนว่าทุจริตในการเลือกตั้ง ซึ่มาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งแทน ขกเว้นกรณีผู้ได้รับการเลือกตั้งถึงแก่กรรม หรือผู้ได้รับการเลือกตั้งแต่ลาออกไป 2 กรณีนี้จะไม่ใช้วิธีเลือกอันดับรองขึ้นมาแทนแต่ต้องจัดเลือกตั้งใหม่ การแก้ปัญหาดังวิธีนี้ คือ การเลือกผู้ที่ได้คะแนนรองขึ้นมาแทนผู้ทำการทุจริตการเลือกตั้ง จะไม่มีการลอบทำร้ายกันถึงชีวิตแน่ๆ เพราะถ้าผู้ได้รับการเลือกตั้งถึงแก่กรรมก็ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ สำหรับระยะเวลาการขึ้นคัดค้านการทุจริตเลือกตั้ง ให้ยื่นได้ตั้งแต่วันรับ		เลือกผู้ที่ได้คะแนนในอันดับถัดไป ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ถูกคัดค้านหรือถูกร้องเรียนว่าทุจริตในการเลือกตั้ง ซึ่มาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งแทน ขกเว้นกรณีผู้ได้รับการเลือกตั้งถึงแก่กรรม หรือผู้ได้รับการเลือกตั้งแต่ลาออกไป 2 กรณีนี้จะไม่ใช้วิธีเลือกอันดับรองขึ้นมาแทนแต่ต้องจัดเลือกตั้งใหม่ การแก้ปัญหาดังวิธีนี้ คือ การเลือกผู้ที่ได้คะแนนรองขึ้นมาแทนผู้ทำการทุจริตการเลือกตั้ง จะไม่มีการลอบทำร้ายกันถึงชีวิตแน่ๆ เพราะถ้าผู้ได้รับการเลือกตั้งถึงแก่กรรมก็ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ สำหรับระยะเวลาการขึ้นคัดค้านการทุจริตเลือกตั้ง ให้ยื่นได้ตั้งแต่วันรับ	สวนดุสิตโพล

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
		งานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแจ้งรายงานการทำธุรกรรมของบุคคลที่น่าจะเกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ทราบ หรือให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นแจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินตาม ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ				
๘. เมื่อมีผู้คัดค้านการเลือกตั้งภายหลังจากที่ได้ประกาศผลไปแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำอย่างไรจึงจะให้สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกวุฒิสภา	ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีหลักฐานอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งได้ และจะส่งผลดังต่อไปนี้ ๑) พ้นจากสมาชิกภาพ	ตามร่างฯ ของรัฐบาลไม่ปรากฏแนวทางในการแก้ปัญหา	ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีหลักฐานอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งได้ และจะส่งผลดังต่อไปนี้ ๑) พ้นจากสมาชิก	ตามข้อเสนอของสมาคมไม่ปรากฏแนวทางแก้ไขปัญหาในข้อนี้	เห็นด้วย ๓ คน ไม่เห็นด้วย – ข้อเสนอแนะ - ควรมีบทลงโทษผู้กระทำความผิดในการทุจริตการเลือกตั้งทั้งในทางแพ่งและทางอาญาเพิ่มขึ้น - ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	เห็นด้วย ๕๐.๘๓ % ไม่เห็นด้วย ๔๙.๑๗ % ไม่ระบุ ๑.๖๐ %

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
นั้นพ้นจากสมาชิกภาพ เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดเหตุแห่งการพ้นจากสมาชิกภาพไว้แน่นอน อนาคตว่าไม่ได้รับเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนการเลือกตั้งไว้ให้เป็นการเลือกตั้งไว้ให้เป็นเหตุในการพ้นจากสมาชิกภาพ นอกจากคนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนการเลือกตั้งไว้ให้ จากสมาชิกภาพ นอกจากคนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งยังมีมติว่าทุจริตจะยังมีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งได้อีก จะสมควรแก้ไขหรือไม่อย่างไร	การเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ สมาชิกวุฒิสภา (๒) จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่ได้	1	ภาพการเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ สมาชิกวุฒิสภา (๒) จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่ได้ มติที่ประชุม เห็นด้วยตามแนวทางของสถาบันพระปกเกล้า และควาในมาตรา ๘๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา และมาตรา ๘๗ ของรัฐธรรมนูญสอดคล้องกันอยู่แล้ว ข้อสังเกต -ใน มาตรา ๘๖ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งฯ ได้ระบุชัดเจน ถึงการพ้นสมาชิกภาพของสมาชิก		สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ใดกระทำความผิดพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จน คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยชี้ขาดว่ามีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้น จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดอันเกิดขึ้นจากการดำเนินการเลือกตั้งใหม่ ใน เขตเลือกตั้งนั้นๆ	

ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางแก้ไขที่ได้นำไปใช้ไว้ในร่างรัฐบาลแล้ว	ข้อคิดเห็นจากการสัมมนา	ข้อเสนอสมาคมพัฒนาสังคม	ข้อคิดเห็นจากประชาชน	สวนดุสิตโพล
			สภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๕๗ ในรัฐธรรมนูญ เรื่องการสืบสมาชิกภาพของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา -ประเด็นการร้องคัดค้าน ตามมาตรา ๕๔ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งฯ จะต้องเป็นการร้องคัดค้านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้คัดค้านได้เฉพาะในส่วนบุคคลในกรณีบัญชีรายชื่อ แต่ไม่มีสิทธิร้องคัดค้านผลการนับคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่ประกาศแล้ว			

ก.๖ ตารางเปรียบเทียบการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์

ตารางเปรียบเทียบการนำผลการศึกษาวัดไปใช้ประโยชน์

(เฉพาะส่วนที่เป็น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ....)

แนวท่วงท่าของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในร่างพระราชบัญญัติที่เป็นข้อเสนอในวงวิจัย	แบบ กฎหมาย ร่าง	กรณี ปัญหา	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นระหว่างบทนิยามคำว่า "ผู้สมัคร" และคำว่า "วันเลือกตั้ง" ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ "คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด" หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง "นายทะเบียน" หมายความว่า นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร"	✓	✓	
มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔/๑ และมาตรา ๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ "มาตรา ๔/๑ การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง มาตรา ๔/๒ ในกรณีที่มีคณะกรรมการการเลือกตั้งตั้งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นขอเพิกถอนการเลือกตั้ง	✓		มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔/๑ และมาตรา ๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ "มาตรา ๔/๑ การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง มาตรา ๔/๒ ในกรณีที่มีคณะกรรมการการเลือกตั้งตั้งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นขอเพิกถอนการเลือกตั้ง

แนวหลังแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ใบร่างพระราชบัญญัติ ที่เป็นข้อเสนอในงานวิจัย	เดิม กฎหมาย แล้ว	ยังไม่แก้ไข แล้ว	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับแล้ว ระยะเวลา หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่มี บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการ เลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไป โดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้"
การที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งตามที่มีบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไป โดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้ "ในการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า เพื่อ ประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งให้รวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม คณะกรรมการ การเลือกตั้งจะเสนอหรือขอขยายระยะเวลาการดำเนินการเลือกตั้งตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก็ได้ แต่ให้เพื่อพรรคการเมืองทุกพรรคมีส่วนร่วมหารือก่อน"			
มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปมีแทน "มาตรา ๑๒ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้ง ให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของ หน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่นรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เป็นผู้ อำนวยความสะดวกประจำเขตเลือกตั้ง มีหน้าที่ เกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและดำเนินการที่จำเป็นเกี่ยว กับการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้		✓	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ แบ่งพรรคและภัยคุกคาม	เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้งให้คณะกรรมการเลือกตั้ง ตั้งมีอำนาจแต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง แต่งตั้งคณะบุคคล หรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ ตามสมควร"	"มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง บุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้ (๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดคน มี หน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง (๒) คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนตามที่ได้เห็นสมควร มีหน้าที่เกี่ยวกับการนับคะแนนในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งสำหรับเขตเลือกตั้งแต่ละ แห่ง ให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของ รัฐทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำ หน่วยเลือกตั้งและคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง	มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน "มาตรา ๑๔ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตั้งตามมาตรา ๑๓	ไม่ เป็น ปัญหา	ไม่ เป็น ปัญหา
---	--	---	--	-------------------------------	-------------------------------

แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องผู้ทรงคุณวุฒิ ในราชพระธรรมนูญ ๖๖ (๖) ที่เป็นการแก้ไขข้อบกพร่อง	เป็น เรื่อง แล้ว	ยังไม่ แล้ว	พร้อมที่จะมีมติที่ปรึกษาบังคับใช้แล้ว
(๖) ให้ปรับข้อบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ การพิจารณาเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งและผู้ที่พ้นจากตำแหน่งที่ส่งผู้สมัครรับ เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อเป็นการรวมการ ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือที่ส่ง สมัครแบบบัญชีรายชื่อเสนอรายชื่อผู้แทนของพรรคการเมืองนั้นพรรคการเมืองและ หนึ่งคนด้วยคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดก่อนรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ด วันเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ในกรณีที่ที่มีการรวมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามกฎหมายพรรคหนึ่งมีจำนวน ไม่ถึงเจ็ดคน ให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งใน เขตเลือกตั้งนั้นเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ได้จำนวนตามมาตรา ๑๓ (๑)			
มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้ แทน “มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้ง กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓(๒) จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง นั้น และให้มีผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือที่ส่ง		✓	

แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เป็นข้อเสนอแนะในร่าง	เห็น สมควรแก้ไข	เห็นเป็น ควรแก้ไข	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
สมัครแบบบัญชีรายชื่อเป็นการรณรงค์และแนะนำเลือกตั้งตามจำนวนที่เพียงพอกับการจัดระบบนับคะแนนด้วย หลักการเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และจำนวนของกรรมการนับคะแนนให้ เป็นไปตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๑๖ นอกจากที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้คณะกรรมการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติ หน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วย เลือกตั้ง และคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้กรรมการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการเลือกตั้ง ตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนน หรือผู้ที่ ได้รับการแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่กระทำการอื่นใดเพื่อขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการเลือกตั้ง ในกรณีที่มีบุคคลสามารถหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการเลือกตั้ง และได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความ คุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่งและอาญา มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐ ธรรมนูญนี้ ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วย			

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในชั้นพิจารณาข้อพิพาทคดี	เป็นประธาน คณะ	มติ เห็นชอบ	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
เลือกตั้ง กรรมการบริหาร คณะ และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งจนถึงสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่ มาตรา ๑๙ คำตอบแทนของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามคณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด			
มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้มีความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีได้แจ้งเหตุยกเว้นไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ หรือแจ้งเหตุแล้ว แต่เหตุอันมิใช่เหตุอันสมควรให้ถือว่าผู้นั้นเป็นบุคคลซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีแจ้งเหตุอันสมควรที่ทำได้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ดังเสียคำปรับทางปกครองเป็นเงิน ๒๐๐ บาท ผู้ซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีแจ้งเหตุอันสมควรที่ทำได้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้คงตามมาตรา ๒๔ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่สามรถชำระเงินค่าปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีส่วนงานศาลาจะระงับคดีคณะกรรมการการเลือกตั้ง	✓		

แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในราชพิธีการหมั้นและพิธีการแต่งงาน	เดิม กฎหมาย เดิม	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ “มาตรา ๒๓/๑ ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่เก็บเงินค่าปรับดังกล่าว และให้นำส่งเงินดังกล่าวเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”		✓	
มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น “มาตรา ๒๔ เมื่อนายทะเบียนออกมายังจัดส่งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแต่ละหน่วยเลือกตั้งในเขตอำเภอหรือเทศบาลที่จัดส่งต่อคณะกรรมการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัดที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ที่เลือกตั้ง และเขตชุมชนหนาแน่นเพื่อให้สมควรและแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังเจ้าบ้านเพื่อทราบทางไปรษณีย์ด้วย		✓	

แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในราชพระธรรมนูญ ที่เสนอไปเป็นวิธี	แบบ ของ แก้ไข	แก้ไข แล้ว	พจนานุกรมบัญชีวิธีมีผลบังคับใช้แล้ว
หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งรายชื่อบุคคลที่มีสิทธิเลือกตั้งไปยังเจ้าบ้านทางไปรษณีย์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าการหรือผู้หรือชื่อบุคคลในทะเบียนของตนไม่มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแห่งนั้นหรือเลือกตั้งที่ตนหรือผู้นั้นสมควรชื่อนั้นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เมื่อได้รับคำร้องตามกฎหมายหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน และถ้าเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้รับชื่อตามที่ยื่นคำร้องลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็ว เมื่อเดิมชื่อแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ยื่นคำร้อง ถ้านายทะเบียนเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้ยื่นชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้ส่งเดิมชื่อตามที่ยื่นคำร้องลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ให้ส่งยกคำร้อง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องโดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคสองหรือเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันยื่นคำร้อง ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เพื่อให้พิจารณาว่าจะให้เดิม			

แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในร่างพระราชบัญญัติให้เป็นข้อเสนอลงนามวิจัย	เดิม	ยังไม่เริ่ม แก้ไข	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
คือไม่บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ยื่นคำร้องหรือไม่ ในกรณีใดคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่า ผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีสิทธิอยู่ในขณะยื่นคำร้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบโดยเร็ว พร้อมทั้งมีคำสั่งไปยังนายทะเบียนเพื่อให้งดเป็นกรณแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดไม่ให้ถูกต้อง คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งออกตั้งแต่บัดนี้จึงมีผลตั้งแต่วันถัดจากนี้เป็นต้นไป มาตรา ๒๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา ๒๔ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนเพื่อให้งดชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อนายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรสั่งยกชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นและเจ้าบ้านทราบ และให้นำความไปมาตรา ๒๕ บรรทัดสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม			
มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ “มาตรา ๒๘/๑ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการ		✓	

แนวทางแก้ไขของคนผู้ทรงคุณวุฒิ ในราชพัสดุราชบัญญัติ ที่เป็นข้อเสนอในงานวิจัย	เป็น กฎหมาย แล้ว	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้นาย ทะเบียนแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น"			
มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มจำนวนผู้ไปเป็นมาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๐/๑ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตัวผู้สมัคร และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการการ เลือกตั้งและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ"		✓	
มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๒ แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "มาตรา ๓๒ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ รับใบสมัครแล้ว ให้ลงบันทึกการรับสมัครไว้เป็นหลักฐานและออกไปรับใบจากผู้สมัคร ในวันนั้น และให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐานการ สมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร และสอบถามว่าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้ง		✓	

แบบฟอร์มแก้ไขของคณะบริหารคดี ในร.พ.พระราชบัญญัติให้เป็นข้อบังคับของศาล	ให้ คณะ แก้ไข	เป็น ข้อ บังคับ	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
หรือไม่ หากการตรวจสอบปรากฏความบกพร่องในการ ส่งหลักฐานการสมัครที่ผู้สมัครต้องยื่นตามมาตรา ๓๑ หรือมีปัญหว่าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแจ้งให้ผู้สมัครดำเนินการแก้ไขให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนด แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแจ้งให้ดำเนินการแก้ไข ถ้าผู้สมัครแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จหรือสละถอนแล้วผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งได้ ก็ให้ประกาศการรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้หมู่บ้าน และที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ผู้นั้นสมัคร การตรวจสอบและการสอบสวนของผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันปิดการรับสมัคร ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีชื่อผู้สมัคร ปรากฏอยู่ผู้สมัคร พรรคการเมืองที่สังกัด และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่ใช้ในการลงคะแนน ทั้งนี้ตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด			
มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของ มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก		✓	

แนวทางการแก้ไขข้อพิพาทของคู่กรณี (กรณีผู้ ประกอบพระราชบัญญัติ) ซึ่งเป็นข้อเสนอในทางคดี	เมื่อ ทนาย รับ คดี	ยังไม่ เริ่ม ทนาย รับ คดี	ยังไม่ เริ่ม ทนาย รับ คดี	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
วุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้สมัครในการเลือกตั้งใหม่ตามคำสั่งของคณะกรรมาธิการ เลือกตั้ง ซึ่งมีได้เป็นการเลือกตั้งใหม่เนื่องจากคำสั่งด้านการเลือกตั้งที่กรมการ บัญชีประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะขอขออนุญาตสมัครมิได้ เว้นแต่จะได้รับ ขออนุญาตจากกรมการเลือกตั้ง และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการเลือกตั้ง หากคณะ กรรมการการเลือกตั้งอนุญาตให้ขออนุญาตสมัครนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง พิจารณาผู้สมัครจากบัญชีผู้สมัครและประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบ ณ ศาลา กลางจังหวัด ที่ราชการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งที่ผู้นั้นสมัคร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ผู้สมัครซึ่งได้รับอนุญาตให้ขออนุญาตสมัครตามวรรคสอง ไม่อาจ เรียกคืนค่าธรรมเนียมนายกรัฐมนตรีเลือกตั้งซึ่งได้ชำระไว้แล้วตามมาตรา ๓๑ "				
มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อเป็นผู้สมัครในประกาศของผู้ อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๓๒ ผู้สมัครผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำ ร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ		✓		

แนวทางแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ แห่งพระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องในทางวิธี	ปัญหา และข้อ ขัดข้อง	วิธีแก้ไข ที่เหมาะสม	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
สมัครรับเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในห้า วันนับแต่วันได้รับคำร้อง มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายตราขึ้นให้ใช้เสียง ข้างมาก และให้เป็นที่สุด"			
มาตรา ๑๖ ให้เป็นความผิดต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓-๓ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ "มาตรา ๓๑/๑ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ ว่า ผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้นั้นขาด คุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้เพิกถอนการสมัคร รับเลือกตั้งของผู้นั้น และดำเนินการตามกฎหมายนี้ต่อไปให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดโดยทั่ว กัน		✓	
ในการนิยามวรรคหนึ่ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอนการ สมัครรับเลือกตั้งเมื่อมีการนับคะแนนแล้ว แต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าเป็น การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้ผู้นั้นเป็นบัตร เสีย แต่ถ้าเป็นการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ มีคณะกรรมการการการเลือกตั้งประกาศ ชื่อผู้ได้เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามกฎหมายตรา ๓๒ และให้ตัดชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อ ถ้าการเพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายตรา ๓๑ ให้ผลให้เหลือ			

แบบร่างแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ปฏิญญาพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นข้อเสนอในทาง เชิงปฏิบัติ	ปัญหา ข้อบกพร่อง	ข้อเสนอ แก้ไข	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
ผู้สมัครเพียงคนเดียว มิให้นำมาตรา ๗๕ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคะแนนเสียงนั้นเข้ามาใช้ บังคับ มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๔๐ ก่อนมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งและเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่ง การใช้จ่ายและ วิธีการเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งให้เป็นไปตามบท บัญญัติในส่วนนี้	✓		“มาตรา ๔๐ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือก ตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง นั้นให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้”
มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๐/๑ มาตรา ๔๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ “มาตรา ๔๐/๑ ก่อนมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดการกระทำที่ การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และคณะ กรรมการการเลือกตั้งอาจสั่งการกระทำดังกล่าวไม่สุจริตดำเนินการดำเนินการตามส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการเป็นการเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประมวล ๓ การคัด	✓		

บทว่าทรงแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรา ๓๓๓ ขบัญญัติให้เป็นอันแทนอยู่ในรัฐธรรมนูญ	แก้ไข โดยคณะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ยังไม่เป็น ผลสมบูรณ์	พระราชบัญญัติที่เผลอบังคับใช้แล้ว
คืนการเลือกตั้ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา มาตรา ๔๐/๒ การควบคุมค่าใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการหาเสียง เลือกตั้งของผู้ที่แสดงใจไปปรากฏแก่บุคคลทั่วไปทุกประเภทประสงค์รับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งเลือกตั้งต่อไปมีจนถึงวันเลือกตั้ง ให้ถือว่าเป็นการ ใช้จ่ายในวงสภาคณะผู้แทนราษฎรใช้จ่ายในการเลือกตั้งและให้นับมากำหนดรวมเป็นค่าใช้จ่าย ในการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๑ (๑) กรณีย้ายของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ให้เริ่มนับตั้งแต่หนึ่ง ปีก่อนวันที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการ เลือกตั้งทั่วไป (๒) กรณีมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้เริ่มนับตั้งแต่สัปดาห์ก่อน วันที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้ง ทั่วไป			
มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปแทน		✓	

ข้อเสนอแนะแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในราชพัสดุที่ปฏิบัติ ที่เป็นข้อบกพร่องในทางปฏิบัติ	เป็น กรณี ทั่วไป	ยังไม่เป็น ปัญหา	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
"มาตรา ๔๑ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งดังต่อไปนี้ (๑) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแต่ละคนที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบ่งเขตเลือกตั้ง (๒) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองที่อาจใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ในการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหารือกับหัวหน้าพรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งหลังสุด ตั้งแต่เวลาเริ่มควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๐/๒ ถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายเกินกว่าจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่งไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายก่อนหรือขณะหรือหลังการเลือกตั้งก็ตาม ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลใดใช้จ่าย หรือรับว่าจะใช้จ่ายหรือนำมาให้ได้โดยไม่คิดค่าตอบแทนตามปกติเพื่อกระทำความเลวเลือกตั้งโดยความยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ในกรณีนำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้นๆ			

แนวทางแก้ไขหรือส่งเสริมให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ในระบอบประชาธิปไตยได้ใช้อำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ	เป็น อย่างไร	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
มาตรา ๔๒ ในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ผู้สมัครต้องใช้จ่ายเพื่อการเลือกตั้งผ่านสมุหบัญชีเลือกตั้งของตน โดยต้องแต่งตั้งสมุหบัญชีเลือกตั้งตั้งแต่เวลาเริ่มควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งหรือปฏิบัติตนเป็นสมุหบัญชีเลือกตั้งทันทีและแต่งตั้งสมุหบัญชีเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันดังกล่าว ในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ พรรคการเมืองต้องใช้จ่ายเพื่อการเลือกตั้งผ่านสมุหบัญชีเลือกตั้งของพรรคการเมือง และพรรคการเมืองต้องแต่งตั้งสมุหบัญชีเลือกตั้งพร้อมกับการจัดตั้งพรรคการเมือง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมุหบัญชีเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศกำหนด ถ้าสมุหบัญชีเลือกตั้งดังตาย ลาออกหรือมีการเลิกการแต่งตั้ง ผู้สมัครต้องทำหน้าที่เป็นสมุหบัญชีเลือกตั้งทันทีและให้ความร่วมมือในพรรคที่ ข้างต้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม มาตรา ๔๓ สมุหบัญชีเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) รับและจ่ายเงินหรือสินทรัพย์ใด ๆ เพื่อการใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนผู้สมัครหรือพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี (๒) จัดทำบัญชีรายรับและรายจ่าย ตลอดจนเก็บหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศกำหนด (๓) เก็บรักษาเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่			

แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ในทางพระธรรมนูญให้เป็นข้อเสนองานวิจัย	ที่ ๒ กฎหมาย แล้ว	ยังไม่เป็น ส่วนแยก	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศกำหนด (๔) จำนวนเจ้าหน้าที่ขึ้นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศ กำหนด			
มาตรา ๒๐ ไม่ให้เพิ่มควมต้อไปเป็นมาตรา ๔๓/๑ มาตรา ๔๓/๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๓/๔ มาตรา ๔๓/๕ และมาตรา ๔๓/๖ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔๓/๑ ว่ากันมิให้ผู้สมัคร พรรคการเมืองหรือบุคคลใดๆ เว้น แต่สมัครบัญชีเลือกตั้งรับรายชื่อได้จนถึงวันหรือถึงวันเพื่อออกการเลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการ บริจาคทางการเมืองแก่สมัครบัญชีเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหรือ พรรคการเมืองโดยบุคคลใดรับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้ สมัครลงบัญชีรายชื่อหรือเป็นการกระทำของสมัครบัญชีเลือกตั้ง ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้ (๑) การใช้จ่ายโดยผู้สมัครในการเลือกตั้งน้อยขึ้นเป็นการเฉพาะตัว ของผู้สมัครที่เกี่ยวข้องกับหรือเนื่องในการเลือกตั้ง (๒) การให้หรือรับเงินหรือสินทรัพย์จำนวนเล็กน้อยที่อาจกระทำใน การเลือกตั้งตามกฎหมายนี้ ที่ละรวมขึ้นบัญชีความเพื่อเพื่อตามปกติตามบัญชี		✓	

เปลี่ยนรูปแบบการใช้เอกสารของผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่เป็นผู้เสนอในสารวิจัย	เป็น กฎหมาย แล้ว	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาตรา ๔๓/๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจบริจาคทางการเมืองให้แก่ผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศกำหนด และกาารบริจาคต้องส่งมอบให้แก่ศูนย์บัญชีเลือกตั้งของผู้สมัครโดยตรง เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๔๓/๒ วรรคสอง (๒) ผู้สมัครต้องนำสิ่งที่มีมูลค่าให้แก่ศูนย์บัญชีเลือกตั้งของตนภายใน เจ็ดวัน ผู้บริจาคทางการเมืองมีสิทธิโอนมูลค่าของสิ่งที่มีมูลค่าไปให้เป็นค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่กำหนด ไม่ประมาทวิธีราชการ ห้ามมิให้นิติบุคคลให้การบริจาคแก่ผู้สมัคร มาตรา ๔๓/๓ คณะกรรมการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศกำหนดให้การบริจาคการเมืองเป็นเงินแก่ผู้สมัครหรือการใช้จ่ายในการเลือกตั้งเป็นเงินของศูนย์บัญชีเลือกตั้งเกินจำนวนเท่าใดจะต้องจ่ายเป็นเงินสดหรือทรัพย์สินที่จับต้องได้หรือต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือผู้จ่ายและผู้รับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการรับบริจาคทางการเมืองหรือการใช้จ่ายในการเลือกตั้งกรณีอื่นๆ			

แผนการแก้ไขข้อบกพร่องผู้ทรงคุณวุฒิ ในราชพระราชบัญญัติ ที่เป็นข้อเสนอในงานวิจัย	เป็น กฎหมาย แล้ว	พิจารณา จนแล้ว	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
ราชรัฐและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ "บทบัญญัติวรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องจนถึงวันเลือกตั้ง"			
มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นอกจากรัฐจัดตั้งปิดประกาศและติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับกาเลือกตั้งในสถานที่สาธารณะ ซึ่งเป็นของรัฐ จัดสรรเวลาออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองเรียกกระทำกิจการอื่นที่ขัดขวางการกาเลือกตั้งประกาศที่กำหนดให้รู้ด้วยตนเอง"	✓		
มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๐/๑ มาตรา ๕๐/๒ และมาตรา ๕๐/๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ "มาตรา ๕๐/๑ ในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด จนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายการเมือง กระทำการดังต่อไปนี้	✓		

บทของแก้ไขข้อบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ ในร่างพระราชบัญญัติ ที่เป็นข้อเสนอในสภาผู้แทน	แก้ไข กฎหมาย แล้ว	ยังไม่แก้ไข กฎหมาย	พระราชบัญญัติ ที่มีผลบังคับใช้แล้ว
(๑) ให้ สัญญาว่าจะให้ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ไม่ว่าทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น จะเป็นของทางราชการ องค์การสาธารณกุศล หรือของส่วนบุคคล (๒) จัด เบียด หรือเข้าร่วมงานสาธารณกุศลและการสัมมนา เว้นแต่จากราชพิธีและรัฐพิธี มาตรา ๕๐/๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองกระทำการใดๆ ซึ่งเป็นการทำไปปรากฏชื่อ ภาพ หรือเสียงในสื่อสาธารณะต่างๆ ในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาตรา ๕๐/๓ บุคคลไม่ว่ามีส่วนได้เสียหรือไม่มีสิทธิขอตรวจดูบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้สมัครได้ยื่นไว้และบัญชีรายรับและรายจ่ายที่ตนมีบัญชีการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจัดทำ ตลอดจนหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ในกรณีนี้จะกำหนดให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขอตรวจดูก็ได้			
มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ต้องมีชื่อทั้งที่เครื่องหมายว่า		✓	

แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในร่างพระราชบัญญัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ	เป็น กฎหมาย แล้ว	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติให้ผลบังคับใช้แล้ว
ไม่ประสงค์จะลงคะแนนด้วย ลักษณะและที่มาของที่นั่งบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง วิธีการ เตรียมหาเสียงและวิธีการลงคะแนนในบัตรเลือกตั้ง การอำนวยความสะดวกสำหรับ การลงคะแนนของคนพิการ ให้เป็นการพิเศษเฉพาะรวมทั้งการปิดบัตรเลือกตั้งในช่วง ในที่นั่งบัตรเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติกาซึ่งตราโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง"			วรรคสามของมาตรา ๖๔ "ถ้าที่บัตรเลือกตั้งจากหน่วยเลือกตั้งใดส่งมาถึงสถานที่ นับคะแนนล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยง ธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยสั่งมิให้เปิดให้มีการเลือก ตั้งหรือไม่นับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้นก่อนแล้วจึงสั่งให้มีการ เลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น" มาตรา ๔๔/๑ ในกรณีของที่บัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้ แทนที่บัตรเลือกตั้งจากที่เลือกตั้งกลางสูญหายหรือเสียหาย หรือมี กรณีเห็นว่าว่าการลงคะแนนเลือกตั้งนั้นไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม คณะกรรมการจะสั่งให้ลงคะแนนใหม่ หรือสั่งให้บัตรเลือกตั้งจากที่ เลือกตั้งกลางนั้นเป็นบัตรเสียก็ได้
มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา ๖๔ โดยปกติให้นับคะแนน ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งตามที่คณะ กรรมการการเลือกตั้งกำหนด แต่ในกรณีมีความจำเป็นตามลักษณะพื้นที่ คณะกรรม การเลือกตั้งจะกำหนดสถานที่นับคะแนนในเขตเลือกตั้งใดเพิ่มขึ้นก็ได้ การนับคะแนนเลือกตั้งในสถานที่นับคะแนนตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มนับเมื่อ ที่บัตรเลือกตั้งจากหน่วยเลือกตั้งมาถึงสถานที่นับคะแนนแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งใน สามของจำนวนหน่วยเลือกตั้งที่กำหนดให้นับคะแนน ณ สถานที่นับคะแนนนั้น ถ้าที่บัตรเลือกตั้งจากหน่วยเลือกตั้งใดส่งมาถึงสถานที่นับคะแนน เมื่อพ้นกำหนดเวลาสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุ อันสมควร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยสั่งการให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับ	✓		

แบบร่างแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในร่างพระราชบัญญัติ ที่เสนอเสนอร่างแก้ไข	เดิม มาตรา ๖๕	อยู่ในแก้ไข มาตรา ๖๕	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
หน่วยเลือกตั้งนั้น หรือสั่งการอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อให้เกิดความยุติธรรมได้ ในกรณีที่มีเหตุสมควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่การอื่นเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายในหน่วยเลือกตั้งใด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง หรือไม่นับคะแนน ของหน่วยเลือกตั้งนั้น และสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ได้”			
มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๓) วิธีการปฏิบัติของคณะกรรมการการนับคะแนนเลือกตั้งในการนับบัตรเลือกตั้งมารวมกันและนับบัตรเลือกตั้งรวมกันในสถานที่นับคะแนนจะต้องกำหนดมาตรการที่จะทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อได้ว่าเป็นการนับบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในขณะนับคะแนน”		✓	
มาตรา ๒๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคห้าของมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ “ความในวรรคสี่มิให้ใช้บังคับกับบัตรเสียตามมาตรา ๓๗/๑ วรรคสอง มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕/๔”		✓	

แนวร่วมแก้ไขรัฐธรรมนูญ ในร่างพระราชบัญญัติที่เป็นข้อเสนอแนะ	เป็น กฎหมาย แล้ว	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
มาตรา ๒๔ ไปยกเลิกความในมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "มาตรา ๙๙ ภายในได้บังคับบทบัญญัติแห่งส่วนที่ ๑๑ การดำเนินการกรรณิการเลือกตั้งไม่เสร็จสิ้นหรือไม่เที่ยงธรรม เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับผลการนับคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๙๒ และผลการคำนวณสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๖ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศว่าผู้สมัครผู้ใดเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ"	✓	✓	
มาตรา ๒๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๑/๑ และมาตรา ๘๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ "มาตรา ๘๑/๑ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้โดยอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจังหวัดที่ตนมีที่อยู่เฉพาะบ้าน หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้โดยอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจังหวัดที่ตนมีที่อยู่เฉพาะบ้าน หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้โดยตามมาตรา ๘๐ ผู้ใดประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนอยู่ ต้องมาลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด	✓		มาตรา ๘๑/๑/๑ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้โดยอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจังหวัดที่ตนมีที่อยู่เฉพาะบ้าน หรือเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๘๐ ถ้าประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนอยู่ ต้องมาลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีสิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง

แผนผังการขึ้นของคณะกรรมาธิการ ในราชพระราชบัญญัติที่เป็นร่างเสนอในวาระข้อ	เป็น กรรมาธิการ	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งกลางที่ระบุไว้จนกว่าจะลงทะเบียนเปลี่ยนแปลง และให้หมดสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งเดิม ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งตามมาตรานี้สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใด ต้องลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งก่อนวันเลือกตั้งครั้งนั้นไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งต้องใช้สิทธิลงคะแนนเพื่อเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครบเก้าสิบวันครั้งสุดท้ายตามมาตรา ๘๐ แล้วแต่กรณี มาตรา ๘๑/๒ ในการดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๘๑/๑ ให้คณะกรรมการเลือกตั้งจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางจังหวัดละหนึ่งแห่ง เว้นแต่มีความจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ จะจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้ เมื่อปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้ดำเนินการส่งบัตรเลือกตั้งไปนับคะแนนที่สถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ถ้าบัตรเลือกตั้งได้ส่งมาถึงสถานที่นับคะแนนเมื่อพ้นยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งนั้นส่งมาถึงเกินกำหนดเวลา และมีให้มีคะแนนบัตร		ตั้งแต่เมื่อพ้นยี่สิบวันนับจากวันที่ยื่นคำขอลงทะเบียน โดยไม่ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนลงทะเบียนไว้และให้หมดสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งเดิมที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการลงทะเบียนเปลี่ยนแปลง ในกรณี ให้คณะกรรมการเลือกตั้งบันทึกการลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งกล่าวไว้ในทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อใช้ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้หมายเหตุดูกานที่ใช้ใช้สิทธิไว้ในประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย ผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งอาจขอลงทะเบียนเปลี่ยนแปลงจังหวัดที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งได้โดยให้เหตุผลเมื่อพ้นยี่สิบวันนับจากวันที่ยื่นคำขอลงทะเบียนเปลี่ยนแปลง และให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีนี้จะขอเปลี่ยนแปลงทะเบียนในการเลือกตั้งคราวใดเกินหนึ่งครั้งไม่ได้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนอกเขตตามวรรคหนึ่งต้องใช้สิทธิลงคะแนนเพื่อเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครบเก้าสิบวันครั้งสุดท้ายตามมาตรา ๘๐ แล้วแต่กรณี ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้ง

เป็นราชบัณฑิตในพระบรมราชูปถัมภ์ ในตำแหน่งพระบรมราชบัณฑิตพิเศษพิเศษในราชบัณฑิต	เป็น กรรมการ	เป็น กรรมการ	พระบรมราชบัณฑิตพิเศษพิเศษ
เลือกตั้งดังกล่าว วิธีการลงคะแนน การนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้งและการ ดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการ เลือกตั้งกำหนด"			ใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หาก บุคคลผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือก ตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่า การลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุ อันสมควรและไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๒๓" มาตรา ๔๑/๒ ในการดำเนินการเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งกลางจังหวัดละหนึ่ง แห่ง เว้นแต่มีความจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ จะจัดให้มีการเลือกตั้ง กลางมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้ วิธีการลงคะแนน การนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้งและการ ดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด
มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๔ แห่งพระ ราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปแทน มาตรา ๔๓ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการ เลือกตั้งทั่วไปให้มีเป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีอายุเกินที่ย่อนอายุ ตามกฎหมายจะยังใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้ เมื่อได้แจ้งการขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	✓		มาตรา ๔๓ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการ เลือกตั้งทั่วไปให้มีเป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ นอกราชอาณาจักรจะขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ประเทศที่ตน มีถิ่นที่อยู่ได้ เมื่อได้แจ้งการขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กล่าวใช้สิทธิลงคะแนนในประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่หรือในประเทศใดก็ได้ เพียงที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

แนวทางการแก้ไขและส่งเสริมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในร่างพระราชบัญญัติให้เป็นอิสระจากอิทธิพลของรัฐ	ปัญหา ที่พบ	ยังไม่เริ่ม กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
กล่าวให้ผู้สิทธิเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมติเห็นชอบหรือในประเด็นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หลักการและวิธีการแจ้งความประสงค์ให้ผู้สิทธิเลือกตั้ง นอกเหนือจากวิธีการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา มาตรา ๔๔ ในประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งแจ้งความประสงค์ ให้ผู้สิทธิเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีสถานที่ ลงคะแนนเลือกตั้ง ในประเทศไทย แต่ได้มีการอำนวยความสะดวกให้ผู้สิทธิเลือกตั้ง จากเป็นศูนย์ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ทางไปรษณีย์หรือโดยวิธีอื่นใดที่มิใช่เป็นการเลือกตั้งที่ลงคะแนนเลือกตั้งได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ผู้สิทธิเลือกตั้งที่แจ้งความประสงค์จะให้ผู้สิทธิเลือกตั้งตั้งสมาคมพรรค หนึ่งมีสิทธิหรือไม่นั้นงานคณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเอกสารไปยังที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้งให้ทราบได้ แต่ต้องเป็นผู้ยื่นคำขอใช้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เว้นแต่เป็นกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอเอกสารด้วยตนเอง ณ สถานที่หรือสถานลงคะแนนเลือกตั้งอื่นใดในต่างประเทศที่คณะกรรมการการ เลือกตั้งกำหนด ให้ผู้ยื่นคำขอต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งเอกสาร การลงคะแนนเลือกตั้งที่จัดให้มีขึ้น ณ ประเทศไทย ไม่รวมถึงวิธีใด			หลักการและวิธีการแจ้งความประสงค์ให้ผู้สิทธิเลือกตั้งนอกเหนือจาก นอกเหนือจากวิธีการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากผู้มี สิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรที่ได้ขอใช้สิทธิเลือกตั้ง หนึ่งมิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือ ว่าการขอใช้สิทธินั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่เสียสิทธิตาม มาตรา ๒๓ มาตรา ๔๔ ในประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งแจ้งความประสงค์ ให้ผู้สิทธิเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง จัดให้มีสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งในประเทศไทยนั้น แต่ถ้ามียกกว่า ให้ผู้ยื่นคำขอมีเหตุจำเป็นอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้ มีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์หรือโดยวิธีอื่นใดที่มี ในการเลือกตั้งสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

บทแก้ไขของคณะผู้ทบทวน	เป็น ข้อบกพร่อง หรือไม่	อยู่ใน ร่างหรือไม่	พระราชบัญญัติ ที่มีผลบังคับใช้แล้ว
ถ้ามีหลักการหรือได้ดำเนินการที่ก่อให้เกิดความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ อันจะเป็นเหตุให้เกิดความไม่สุจริตหรือไม่เพียงธรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งไม่ให้มีคะแนนเลือกตั้งดังกล่าวและให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งนั้นเป็นบัตรเสีย"			
มาตรา ๓๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ "มาตรา ๔๔/๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดลงทะเบียนหรือขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นหมดสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เว้นแต่จะได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงล่วงหน้าตามเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด"	✓		
มาตรา ๓๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการนี้ ยังไม่สุจริตหรือไม่เพียงธรม และมาตรา ๔๔/๑ มาตรา ๔๔/๒ มาตรา ๔๔/๓ มาตรา ๔๔/๔ มาตรา ๔๔/๕ มาตรา ๔๔/๖ มาตรา ๔๔/๗ มาตรา ๔๔/๘ มาตรา ๔๔/๙ และมาตรา ๔๔/๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เพียงธรม	✓		

แนวทางการแก้ไขผลกระทบด้านสุขภาพ ในต่างประเทศของปฏิกิริยาที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ	เป็น ของ แล้ว	ยังไม่ ของ แล้ว	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
เพื่อส่งเสริม คณะกรรมการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งข้าราชการตุลาการ ข้าราชการ อัยการ และข้าราชการอื่น หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการดังกล่าว ตามจำนวนที่เหมาะสม และเป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะตามความจำเป็น เพื่อช่วยคณะ กรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการตรวจสอบสำนวนการสอบสวน รวมทั้งรับฟัง คำชี้แจงหรือพยานหลักฐาน เห็นคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ ในกรณีที่เกิดคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งข้าราชการตุลาการ หรือ ข้าราชการอัยการ ให้ข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งมากับปฏิกิริยาที่ไม่ต้องได้รับ ความเห็นชอบจากคณะกรรมาการตุลาการศาลยุติธรรม หรือคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี			
การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นไปตามพ มาณที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๘๖/๓ ไม่มีความจำเป็นที่การตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาคน หนึ่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคนี้			
ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้เพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งความเป็นพยานด้วยส่วน ความ การสอบทราบไปยังคณะกรรมการคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่าเป็น ความ เห็นดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำการ			

คณะกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในวาระที่สามสมัย	เป็น มติเอกฉันท์	มติเอกฉันท์ ของคณะ	มาตรา ๘๕/๔ ในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ไม่เพียงธรรมดาหรือไม่ หากคณะกรรมการดังกล่าวมีความเห็นต่างไปจากความเห็น ของคณะกรรมการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีคำวินิจฉัยตาม ความเห็นเดิมก็ได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและให้ประกาศคำวินิจฉัยพร้อมทั้งเหตุผล และควมเห็นของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งไปราชกิจจานุเบกษา การให้ความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทำการภายในเวลา เกินห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการเลือกตั้ง			มาตรา ๘๕/๔ ในกรณีที่มีปรากฏต่อคณะกรรมการเลือกตั้งว่า ผู้ใดกระทำใด ๆ เพื่อผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันอาจก่อให้เกิด ความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้มีอำนาจกระทำการหรือมีคำสั่ง ให้แก้ไขการกระทำตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้
ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการ กระทำตามวรรคหนึ่ง และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐ ธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะ กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ดำเนินการต่อไป	✓		ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็น การกระทำตามวรรคหนึ่ง และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐ ธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีตามพระ ราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและ ดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ จังหวัดเพื่อรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการ ต่อไป
มาตรา ๘๕/๕ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใด ให้ เสนอให้ หรือ	✓		มาตรา ๘๕/๕ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใด ให้ เสนอให้ และ

แนวทางการแก้ไขของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ในร่างพระราชบัญญัติ ที่ยื่นข้อเสนอในทางวิสัย	เพิ่ม มาตรา ๔๕	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลใช้แล้ว
ผู้ปัญหาจะให้เป็นหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือให้เร่งวันลงคะแนนเลือกตั้ง ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อใช้ในการตั้ง กลหาแม้จะยังไม่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ละเมิดคดีกับผู้ใดได้ ให้คณะกรรมการการ เลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้ใด ให้เป็นการชั่วคราวจน กว่าศาลจะมีคำสั่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่ง ที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาล ภายในเวลาวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรค หนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการได้สมควรโดยเร็วให้แล้วเสร็จภายในหก วันนับแต่วันได้รับคำร้อง ถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้นำหรือ จะได้นำเพื่อการเลือกตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเงิน หรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง	✓		ผู้ปัญหาจะให้เป็นหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการจูงใจให้ผู้มี สิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือ ให้เร่งวันลงคะแนนเลือกตั้งให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือ จัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อค่าเป็นค่าเป็นการดังกล่าวแม้จะยังไม่ให้ ฐานเพียงพอก็จะดำเนินคดีกับผู้ใดได้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้ใดได้เป็นการชั่วคราว จนกว่าศาลจะมีคำสั่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือ ศาลแพ่งที่ยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรือ อายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการในส่วน ที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จภายในหกวันนับแต่วันได้รับคำร้อง ถ้าศาลเห็นว่า เงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้นำหรือจะได้นำเพื่อการเลือกตั้ง โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สิน นั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง
มาตรา ๔๕/๖ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการ เลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดจะมีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมอันเกิดจากการ กระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้คณะกรรมการกา รเลือกตั้งมีอำนาจประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือในเขตเล็			มาตรา ๔๕/๖ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการ เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดจะมีได้เป็นไปโดย สุจริตหรือเที่ยงธรรมอันเกิดจากการกระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการ การเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมี

แนบหลักฐานการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้แทนพรรคการเมือง ในคณะกรรมการปฏิบัติ ที่เป็นข้อเสนอแนะในงานวิจัย	แก้ไข กฎหมาย แล้ว	ยังไม่แก้ไข	พรรคการเมืองปฏิบัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
ตั้งนั้น และให้กำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่			อำนาจประกาศการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือใน เขตเลือกตั้งนั้น และให้กำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่
มาตรา ๘๕/๗ เมื่อได้มีการนับคะแนนเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้งว่าการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริต หรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงจะประกาศผลการเลือกตั้ง และจัด การเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้นก็ได้ ในทางปฏิบัติให้มีการเลือกตั้งใหม่ไม่รวดเร็วเพียงพอ ถ้าผู้สมัครผู้ใดประสงค์จะ ขอถอนการสมัครรับเลือกตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากพรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็น สมาชิก คณะกรรมการการเลือกตั้งจะอนุญาตให้ผู้นั้นถอนชื่อจากการเป็นผู้สมัครก็ได้ แต่มิให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้ง	✓		มาตรา ๘๕/๗ เมื่อได้มีการนับคะแนนเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งว่า การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใน เขตใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงจะประกาศผลการเลือกตั้ง และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ใน เขตนั้นก็ได้
มาตรา ๘๕/๘ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ ว่า พรรคการเมือง เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือสมาชิกของพรรคการเมือง ผู้ใด ได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือก่อให้เกิด กระทำ สัมปทาน หรือรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวเพื่อประโยชน์แก่พรรค การเมือง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำดังกล่าวจะเป็นผลให้การ เลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศให้บัตร เลือกตั้งที่ลงคะแนนให้แก่พรรคการเมืองนั้นเป็นบัตรเสียและมีให้นับเป็นคะแนน ทั้งนี้ เฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีการกระทำนั้น และให้นำความในมาตรา ๘๕/๓ มาใช้บังคับโดย	✓		

อนุโลม การกำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนด จากหน่วยเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง หรือเขตจังหวัดก็ได้ โดยคำนึงถึง ผลกระทบแห่งการกระทำนั้น	เป็น กรณี นี้	ซึ่งเป็น กรณี อื่น	พระราชบัญญัติ ที่มีผลบังคับใช้แล้ว
มาตรา ๘๕/๓ ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับเลือกตั้ง สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อใช้ตนและ รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมากโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมือง ได้กระทำการนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกผู้นั้นมีกำหนดลงหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องส่งภายในสอง นับแต่วันเลือกตั้ง แล้วแจ้งให้ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกและนายกรัฐมนตรี ทราบ ให้นำความในมาตรา ๘๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตาม วรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม	✓		มาตรา ๘๕/๓ ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาผู้ใด กระทำ การใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อใช้ตนได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมา โดยไม่สุจริต โดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองได้กระทำการ นี้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือ กฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง คณะ กรรมการการเลือกตั้งจะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกผู้นั้นมี กำหนดลงหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องส่งภายในสองนับแต่วันที่มีการเลือกตั้ง แล้วแจ้งให้ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกและนายกรัฐมนตรี ทราบ ให้นำความในมาตรา ๘๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตาม วรรคหนึ่งโดยอนุโลม
มาตรา ๘๕/๑๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อ จริง เกี่ยวกับการเลือกตั้งและป้องกันมิให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยง	✓		มาตรา ๘๕/๑๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวน เพื่อหาข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการเลือกตั้งไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยง

แนวทบทวนแก้ไขของคณะกรรมาธิการ ในราชบัณฑิตยสภา	เรื่อง พยาน (๕)	ชื่อ พยาน	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมี หมายมีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) เข้าไปไม่เคสสถาน สถาน ที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ ว่า มีการกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด และในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อ ได้ว่าหากเน้นเข้าเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงภาพไปจากเดิม จะเข้าทำการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ให้บันทึกพฤติการณ์แห่งกรณีไว้ และถ้าการค้นในเวลาดังกล่าวข้างต้นยังไม่แล้ว เสร็จ จะกระทำต่อไปจนแล้วเสร็จก็ได้ อำนาจตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้นับแต่วันที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง และจะขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปช่วยเหลือใน การดำเนินการตามความจำเป็นด้วยก็ได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบอำนาจให้กรรมการการเลือกตั้งประจำ จังหวัดหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ค้นก็ได้ แต่ผู้มอบอำนาจต้องได้รับหมายค้นจาก ศาลด้วย" (๒) ขอให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแจ้งรายงานการทำ กรรมของบุคคลที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ ทราบ หรือให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการ			ธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่คณะ กรรมการการเลือกตั้งมอบหมายมีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑)... (๒) ขอให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแจ้ง รายงานการทำการกรรมของบุคคลที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ทราบ หรือให้ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินอื่นแจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินตามที่มีคณะ กรรมการการเลือกตั้งร้องขอ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในราชโอรสสายสืบปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ต่อไปตราไว้	เป็น กฎหมาย แล้ว	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นแจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินตามที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งร้องขอ			
มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง และวรรคสามของมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปแทน “ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายของผู้สมัคร แต่ละคนที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และกำหนดวงกตของวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ใน การแนะนำตัวด้วย ในการแนะนำตัวของผู้สมัคร ผู้สมัครจะแสดงทัศนคติ นโยบาย เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกวุฒิสภาก็ได้ แต่จะกล่าวหาว่าผู้สมัครรายอื่นมิได้	✓		
มาตรา ๓๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๑/๑ แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ "มาตรา ๓๑/๑ ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งองค์กรเอก ชนที่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พรรคการเมือง หรือจาก แหล่งเงินทุนต่างประเทศ ภายในระยะเวลาสามปีก่อนมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการ เลือกตั้ง กระทำการสนับสนุน หรือจูงใจไม่ว่าด้วยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้สมัคร	✓		

แบบที่ ๓-๒ (แบบแก้ไข) ของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาข้อเสนอนี้เป็นข้อเสนอนี้	เป็น ข้อเสนอนี้ หรือไม่	ข้อเสนอนี้ หรือไม่	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
คนใดคนหนึ่ง ผู้ใดฝ่าฝืน ความในวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิก ถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาหนึ่งปี"			
มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๑/๑ แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ "มาตรา ๑๐๑/๑ ผู้ใดกระทำความผิดให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใด กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อันเป็น เหตุให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิก ถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลากำปำ ถ้าการกระทำตามกฎหมายวรรคหนึ่งเป็นการที่จะแก่งแย่งให้ผู้สมัครนั้นถูก เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อให้มีการระงับการประกาศผลเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำ คุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี ถ้าการกระทำตามกฎหมายวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ข้อมูลเท็จต่อคณะ กรรมการการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งเป็นเวลาคี่สิบปี ถ้าการกระทำตามกฎหมายวรรคสองหรือวรรคสาม เป็นการกระทำหรือ		✓	

และทรงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ทรงคุณวุฒิ ในราชบัณฑิตยสถานปฏิบัติให้เป็นข้อเสนอในทางวิจัย	เป็น ข้อเสนอแนะ	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
ให้ผู้สมทบทำ สมัยเสนอ หรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากพรรคการเมือง ให้เป็นผู้ดำเนินการช่วยการในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการขึ้นจากเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง			
มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "มาตรา ๑๐๒ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองหรือสมุห์บัญชีเลือกตั้งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๐ พรรคสาม หรือมาตรา ๕๒ พรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินกว่าจำนวนเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากันหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี	✓		
มาตรา ๑๐๓ สมุห์บัญชีเลือกตั้งผู้ใดจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท			

เป็นองค์ประกอบที่ใช้ประกอบการระบุหลักฐานข้อเท็จจริง ในร่างพระราชบัญญัติ ที่เป็นการเสนอไปยังงานวิจัย	เป็น องค์ประกอบ	ซึ่งเป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนดให้ถือเป็นสาระสำคัญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปีและห้ามเป็นสมุหบัญชีเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่กำหนด มาตรา ๑๐๓/๑ สมุหบัญชีเลือกตั้งผู้ใดทำให้เสียหาย ซอมแซม ทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งบัญชีที่ต้องจัดทำหรือสิ่งที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้นำมาตรา ๑๐๓ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม มาตรา ๑๐๓/๒ สมุหบัญชีเลือกตั้งผู้ใดลงรายการเท็จ แก้ไข หรือละเว้นการลงรายการในบัญชีเพื่อให้ผิดความเป็นจริงหรือแก้ไข ทำให้หายหรือซ่อนเร้น ทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งสิ่งที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเพื่อให้ความผิดเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้นำความในมาตรา ๑๐๓ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม มาตรา ๑๐๓/๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓/๒ วรรคหนึ่งหรือมาตรา ๔๓/๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี มาตรา ๑๐๓/๔ ผู้สมัคร สมุหบัญชีเลือกตั้ง หรือบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา			

แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องผู้ทรงคุณวุฒิ ในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	เป็น กฎหมาย แล้ว	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
๔๓/๒ วรรคสอง มาตรา ๔๓/๓ วรรคสองหรือมาตรา ๔๓/๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี"			
มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน "มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๔๕/๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"		✓	
มาตรา ๓๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ "มาตรา ๑๑๑/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕/๑๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดกระทำการใด ๆ ให้บุคคลอื่นล่วงรู้ข้อมูลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับตามมาตรา ๔๕/๑๐(๒) โดยมีใช่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"		✓	

แนวข้อปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่ ของพระมหากษัตริย์	เป็น กฎหมาย แล้ว	ยังไม่เป็น กฎหมาย	พระราชบัญญัติที่มีผลบังคับใช้แล้ว
มาตรา ๓๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๔-๑๑ และมาตรา ๓๔-๑๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ "มาตรา ๑๓๓/๔ ผู้สมัครคนใดดำรงตำแหน่งผู้สูงส่งเคยกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นตัวแทนในทางเลือกตั้งของคณะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งหรือห้าปี ไม่เกินสองปี มีบทบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี มาตรา ๑๓๔/๓ ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยโดยระบอบการปกครองมีผลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกี่ยวกับการรวมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้กระทำความผิดนั้นด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้น"		✓	

ก.๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓

เป็นกฎหมาย

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ
และเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔/๑ และมาตรา ๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๗/๑ การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๗/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ยุบหรือขยายระยะเวลา หรืองดเว้นการดำเนินการ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนน้อยจะรวมหมู่บ้านที่อยู่ติดกันตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ สำหรับ ในเขตเทศบาล เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้แขวงถนน ตรอก หรือซอย เป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

“พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อ มีสิทธิเสนอรายชื่อผู้แทนของพรรคการเมืองนั้นหนึ่งคนเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้าผู้แทนของพรรคการเมืองซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดไม่อยู่หรือไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ในขณะใด มิให้นำผู้แทนพรรคการเมืองดังกล่าวเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งใน ขณะนั้น”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

“กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองมิให้ได้รับค่าตอบแทน ตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๔ ในกรณีที่มีผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อเป็นผู้สมัครในประกาศของผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๓๒ ให้ผู้สมัครผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินการพิจารณา เมื่อศาลฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้วให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้รับสมัครให้ประกาศชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๓๒ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

"มาตรา ๓๔/๑ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยเร็ว ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้นั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้เพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าไม่มีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง หรือมีการยื่นคำร้องแล้วแต่ศาลฎีกายังไม่มีคำวินิจฉัย ให้การพิจารณาเป็นอันยุติและให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศการรับสมัครที่มีผลอยู่ในวันเลือกตั้ง"

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔๐ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้"

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

"ถ้าหีบบัตรเลือกตั้งจากหน่วยเลือกตั้งใดส่งมาถึงสถานที่นับคะแนนล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาสิบสองชั่วโมงนับแต่เวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยสั่งมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งหรือไม่นับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้นก่อนแล้วจึงสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น"

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคห้าของมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

"ความในวรรคสี่มิให้ใช้บังคับกับบัตรเสียตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๔๕/๔ วรรคหนึ่ง"

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๘๗ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณียกเลิกเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับผลการนับคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๗๒ และผลการคำนวณสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองตามมาตรา ๗๖ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศว่า ผู้สมัครผู้ใดเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๑/๑ และมาตรา ๔๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑

"มาตรา ๔๑/๑ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจังหวัดที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๔๐ ถ้าประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนอยู่ ต้องมาลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีสิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งได้เมื่อพ้นยี่สิบวันนับจากวันที่ยื่นคำขอลงทะเบียน โดยให้ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนลงทะเบียนไว้และให้หมดสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งเดิมที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการลงทะเบียนเปลี่ยนแปลง ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งบันทึกการลงทะเบียนขอใช้สิทธิดังกล่าวไว้ในทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อใช้ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้หมายเหตุสถานที่ไปใช้สิทธิไว้ในประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย

ผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งอาจลงทะเบียนเปลี่ยนแปลงจังหวัดที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งได้ โดยให้มีผลเมื่อพ้นยี่สิบวันนับจากวันที่ยื่นคำขอลงทะเบียนเปลี่ยนแปลง และให้นำความในวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในการนี้ จะขอเปลี่ยนแปลงทะเบียนในการเลือกตั้งคราวใดเกินหนึ่งครั้งไม่ได้

ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตตามวรรคหนึ่งต้องใช้สิทธิลงคะแนนเพื่อเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครบถ้วนครบถ้วนครั้งสุดท้ายตามมาตรา ๔๐ แล้วแต่กรณี

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไป หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากบุคคลผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่า การลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๒๓

มาตรา ๔๑/๒ ในการดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๑/๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางจังหวัดละหนึ่งแห่ง เว้นแต่มีความจำเป็นจะจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้

วิธีการลงคะแนน การนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้งและการดำเนินการอื่นที่จำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้มีความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๔๓ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในนอกราชอาณาจักรจะขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้

เมื่อได้แจ้งการขอใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวใช้สิทธิลงคะแนนได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๕

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์การขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในนอกราชอาณาจักรได้ขอใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่า การขอใช้สิทธินั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๒๓

มาตรา ๔๕ ในประเทศใดที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งความประสงค์ขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเกินห้าร้อยคนและอยู่ในพื้นที่ที่มีความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งในประเทศนั้น แต่ถ้ามีจำนวนน้อยกว่าห้าร้อยคนหรือมีเหตุจำเป็นอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์หรือโดยวิธีอื่นใดที่มิใช่เป็นการจัดตั้งสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

"มาตรา ๘๔/๑ เมื่อขอให้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๘๓ แล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
นั้นหมดสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เว้นแต่จะได้แจ้งการเปลี่ยนแปลง
ล่วงหน้าตามเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด"

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๘๕ การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งตามส่วนที่ ๙ นี้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง
อาจดำเนินการล่วงหน้าเพื่อนำบัตรเลือกตั้งมานับรวมในวันเลือกตั้งได้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเฉพาะท้องถิ่น
คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้

ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งส่งมาถึงสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งใด หลังจากเริ่มนับ
คะแนนแล้ว ให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งนั้นเป็นบัตรเสีย

ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งจากที่ใดสูญหาย หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งที่ใด
มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยสั่งมิให้นับคะแนนจากที่นั้นก่อน
แล้วจึงสั่งให้บัตรเลือกตั้งจากที่นั้นเป็นบัตรเสีย"

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้
เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมาตรา ๘๕/๑ มาตรา ๘๕/๒ มาตรา ๘๕/๓ มาตรา ๘๕/๔
มาตรา ๘๕/๕ มาตรา ๘๕/๖ มาตรา ๘๕/๗ มาตรา ๘๕/๘ มาตรา ๘๕/๙ และมาตรา ๘๕/๑๐
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๔๑

ส่วนที่ ๑๐

การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๘๕/๑ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวน แล้วเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใด กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดข้อกังขา สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำความดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำนั้นน่าจะส่งผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายเป็นเวลาหนึ่งปี โดยให้มีผลนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืน ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นระงับหรือดำเนินการใด เพื่อแก้ไขความไม่สุจริต และเที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น

มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรานี้ต้องมีคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์

เมื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครคนใดแล้ว ให้พิจารณาดำเนินการให้มีการดำเนินการ คัดค้านว่าแก่ผู้สมัครผู้นั้นด้วย

ในกรณีที่มิมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรานี้ภายหลังวันลงคะแนนและผู้สมัครที่ถูก เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งมาก ที่สุดในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๘๕/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ สืบสวนสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็วและเป็นไปโดยเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งข้าราชการ อัยการ ข้าราชการอื่น หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการดังกล่าว หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการตุลาการ ตามจำนวน ที่เหมาะสม เป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะตามความจำเป็น เพื่อช่วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการดำเนินการตรวจสอบสำนวนการสืบสวนสอบสวน รวมทั้งรับฟังคำชี้แจงหรือพยานหลักฐานแทน คณะกรรมการการเลือกตั้งได้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งข้าราชการชั้น หรือข้าราชการอื่น ให้ข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งมาปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารงานบุคคล หรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการดังกล่าว แล้วแต่กรณี

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การแต่งตั้งตามมาตรา นี้ ให้มีผลเฉพาะในระหว่างเวลานับแต่วันมีพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตที่มีการเลือกตั้ง เว้นแต่คณะกรรมการบริหารงานบุคคล หรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้น แล้วแต่กรณี จะเห็นชอบ ให้ขยายระยะเวลาดังกล่าว

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับคำตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด มาตรา ๘๕/๓ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็น ประธานกรรมการกฤษฎีกาทุกคณะตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งไม่เป็นข้าราชการ ที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมือง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา นี้ ในกรณีที่ประธานกรรมการกฤษฎีกาคณะใดไม่อาจดำรงตำแหน่งกรรมการได้ ให้กรรมการกฤษฎีกาประจำคณะนั้นเลือกกรรมการกฤษฎีกาคนหนึ่งในคณะเดียวกันที่ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังกล่าวเป็นกรรมการแทน ในกรณีที่ไปอาจหากรรมการแทนได้ ให้คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยกรรมการ เท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะวินิจฉัยให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งความเห็นพร้อมด้วยสำนวนการสืบสวนสอบสวนไปยังคณะกรรมการ ตามวรรคหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่าความเห็นดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำการโดยเที่ยงธรรมหรือไม่ หากคณะกรรมการดังกล่าวมีความเห็น ต่างไปจากความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีคำวินิจฉัยตามความ เห็นเดิมก็ได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและให้ประกาศคำวินิจฉัยพร้อมทั้งเหตุผลและความเห็นของ คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งในราชกิจจานุเบกษา

การให้ความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคสอง ต้องกระทำโดยที่ประชุม คณะกรรมการที่มีกรรมการร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามและต้องกระทำภายในเวลาไม่เกินห้าวัน นับแต่วันได้รับเรื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากพ้นห้าวันแล้วยังไม่มีความเห็นของ คณะกรรมการ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการต่อไป

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับคำตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๘๕/๔ ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำหรือมีคำสั่งให้แก้ไขการกระทำตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้

ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๘๕/๕ ในระหว่างระยะเวลาตามมาตรา ๔๐ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้ใด ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่ยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้อง ถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๘๕/๖ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดจะมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อันเกิดจากการกระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือในเขตเลือกตั้งนั้น และให้กำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๘๕/๗ เมื่อได้มีการนับคะแนนเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะงดการประกาศผลการเลือกตั้ง และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้นก็ได้

มาตรา ๘๕/๘ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า พรรคการเมือง เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือสมาชิกของพรรคการเมือง ผู้ใดได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือก่อให้เกิดข้อกังขา สันนิษฐาน หรือรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวเพื่อประโยชน์แก่พรรคการเมือง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำ

ดังกล่าวน่าจะเป็นผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศให้บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้แก่พรรคการเมืองนั้นเป็นบัตรเสียและมีให้นับเป็นคะแนน ทั้งนี้ เฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีการกระทำนั้น

การกำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดจากหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งก็ได้ โดยคำนึงถึงผลกระทบแห่งการกระทำนั้น

ให้นำความในมาตรา ๘๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๘๕/๔ ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริต โดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำ ทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกผู้นั้นมีกำหนดเวลาหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องสั่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง แล้วแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีทราบ

ให้นำความในมาตรา ๘๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๘๕/๑๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกตั้งและป้องกันมิให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อตรวจ ค้น ยึด หรืออาบัติเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด และในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเป็นข้าเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกยักย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม จะเข้าทำการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ และต้องบันทึกพฤติการณ์แห่งกรณีไว้

อำนาจตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้นับแต่วันที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง และจะขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐช่วยเหลือในการดำเนินการตามความจำเป็นด้วยก็ได้

คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบอำนาจให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ค้นก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจต้องได้รับหมายค้นจากศาลด้วย

(๒) ขอให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแจ้งรายงานการทำธุรกรรมของบุคคลที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ทราบ หรือให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นแจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ"

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ให้นำนบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง ส่วนที่ ๓ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ส่วนที่ ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส่วนที่ ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งเฉพาะมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๗ ส่วนที่ ๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง ส่วนที่ ๘ การลงคะแนนเลือกตั้งสำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้ง และส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ของหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในหมวดนี้"

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

"มาตรา ๑๐๑/๑ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะเกลี้ยให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคสองหรือวรรคสามเป็นการกระทำ หรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง"

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๔ มาตรา ๕๐ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๕/๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

"มาตรา ๑๑๑/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕/๑๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดกระทำการใดให้บุคคลอื่นล่วงรู้ข้อมูลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับตามมาตรา ๔๕/๑๐ (๒) โดยมีเจตนาเป็นการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

"มาตรา ๑๑๓/๑ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้ใดฐานกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และผู้นั้นเป็นผู้ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือเป็นผู้กระทำการใดอันเป็นเท็จเพื่อจะแก่งแย่งให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๑/๑ วรรคสอง อันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งใด ให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้นั้นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่นั้นด้วย ทั้งนี้ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่หลายคน ให้ทุกคนรับผิดชอบใช้ค่าใช้จ่ายร่วมกันอย่างลูกหนี้ร่วม

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นและพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างในเขตเลือกตั้งนั้นด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เงินได้ตามมาตรานี้ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ถูกต้องตามมติของรัฐสภา

Page 28, 29

(นายสิทธิชัย พิมพ์เสน)

ผู้อำนวยความสะดวกการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

7-227

[Signature] ทาน

ภาคผนวก ข

- ข.๑ แบบสอบถามที่ใช้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทางหนังสือพิมพ์ / ผลการ
วิเคราะห์
- ข.๒ สวนดุสิตโพล / ผลการวิเคราะห์
- ข.๓ ข้อเสนอ เรื่อง การปรับแก้กฎหมายและการจัดการการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
ของ สมาคมพัฒนาสังคม /สรุปวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

**ข.๑ แบบสอบถามที่ใช้สำรวจความคิดเห็นของประชาชน
ทางหนังสือพิมพ์ / ผลการวิเคราะห์**

5

10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044

สถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแห่งชาติ
ขอเชิญประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
ตามโครงการศึกษาบทเรียนจากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเพื่อปรับปรุงระบบเลือกตั้งให้ดีขึ้น
โดยส่งมายังสถาบันพระปกเกล้า

5 ปี
รวม
รวม
รวม

๒. ปัญหาการเลือกตั้ง สส.

๒.๑ การควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของ ส.ส. ซึ่งมีผลถึงค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปก่อนมีพระราชบัญญัติ
จะก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบและทุ่มเงินทองเกินกว่าเหตุหรือไม่

* ใช้แนวทางในทางดำเนินการตามข้อ ๒ ของประเด็นปัญหาก่อนมีพระราชบัญญัติให้มีการเลือกตั้ง

๒.๒ ทุกวันมีการดูแลค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง คงอาศัยแต่บัญชีรายชื่อของผู้สมัครที่ค่อนข้างยากของการ
เลือกตั้ง จะมีวิธีใดที่จะตรวจสอบตลอดระยะเวลา เพื่อรวบรวมไว้ตรวจสอบเทียบเคียงกับบัญชีรายชื่อ

* ใช้แนวทางในทางดำเนินการตามข้อ ๒ ของประเด็นปัญหาก่อนมีพระราชบัญญัติให้มีการเลือกตั้ง

๒.๓ จะสมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์
รายงานการเคลื่อนไหวทางบัญชีของผู้สมัครและผู้เกี่ยวข้องหรือไม่

* สมควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เรียกเก็บ ถ้า
แจ้งรายงานการทุจริตของบุคคลที่จะเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง หรือให้องค์กรแห่งประเทศไทย
หรือธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นแจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินตามที่ร้องขอ

ค. การใช้สิทธิเลือกตั้ง

๑. การเลือกตั้งที่เท่าเทียมกันในปัจจุบัน เพียงพอที่จะทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกไปใช้สิทธิหรือไม่

* ควรกำหนดให้เรียกเก็บเงินจากผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นค่าปรับหรือค่าเสียหายเพื่อจูงใจให้ไปใช้สิทธิ
พระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เรียกเก็บ ถ้า
ไม่มีการแจ้งความให้ทางราชการตามที่กำหนด ทั้งในวันและจะได้อะไรจากผู้สมัครล่วงหน้าก่อนเป็นเวลานาน
น้อยกว่าสิบวัน ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจแจ้งล่วงหน้าได้ให้แจ้งภายหลัง ทั้งนี้โดยให้ยกเลิกการใช้สิทธิในวันเลือกตั้ง
๒. การอำนวยความสะดวกให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในประเทศด้อยพัฒนาให้สะดวกและปลอดภัย จะเพียงพอ
ให้ทุจริตหรือไม่ และเป็นภาระอำนวยความสะดวกแก่จริงหรือไม่

* อำนาจความสะดวกในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้ง และประสงค์จะใช้สิทธิ
เลือกตั้งในจังหวัดที่ตนอยู่ได้ โดยให้ลงทะเบียนก่อนวันเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน และให้
คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางในเขตจังหวัดจำนวน ๑ แห่ง

๓. การจัดให้คนที่ย่างต่างประเทศลงคะแนนในการเลือกตั้งระดับประเทศทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นการ
เลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งใหม่หรือเลือกตั้งซ่อมจะเป็นการใช้จ่ายเกินตัวหรือไม่ในยามที่เศรษฐกิจ
เป็นเช่นนี้ โดยเฉพาะเมื่อคำนึงถึงจำนวนผู้มาใช้สิทธิที่ผ่านมา

* ควรให้การจัดการเลือกตั้งให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งต้องดำเนินการดังนี้

๑) ประเทศที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนมากและลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ขอใช้สิทธิลงคะแนนเกินกว่า ๕๐๐ คน
ขึ้นไปถึงควรจัดให้มีที่เลือกตั้งกลาง

๒) ประเทศที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนมากและลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ขอใช้สิทธิลงคะแนนไม่ถึง ๕๐๐
คนหรือมีเหตุจำเป็น ให้จัดให้มีการลงคะแนนทางไปรษณีย์หรือวิธีอื่น

๔. การให้ทำเครื่องหมายกากบาทในบัตรเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว เป็นต้นเหตุให้มีบัตรเสียจำนวนมาก
หรือไม่สมควรเปิดโอกาสให้ใช้เครื่องหมายได้ หลายอย่างหรือไม่ เช่น เครื่องหมายกากบาท เครื่องหมายกาก
หรือแม้แต่กากกลม

* เห็นควรให้กำหนดบัตรเลือกตั้งและวิธีการทำเครื่องหมายและวิธีการการลงคะแนนในบัตรเป็นไปตามที่
กำหนดในพระราชบัญญัติ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ง. การนับคะแนน

การนับคะแนนของ สส. ที่จุดเดียว กฎหมายกำหนดให้หรือบัตรเลือกตั้งมาพร้อมกันทั้งหมดจะเปิดหีบ
เพื่อเปิดได้ ถ้าเป็นมาไม่ถึงเพียง ๒ - ๓ หีบหรือสูญหายไป จะทำอย่างไร

* ควรกำหนดให้กรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. สามารถเริ่มนับคะแนนก่อนที่หีบบัตรเลือกตั้งมาครบทุกหีบ
เลือกตั้งได้โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

๑) เมื่อหีบบัตรเลือกตั้งมาถึงสถานที่นับคะแนนจำนวน ๑ ใน ๓ ของหีบเลือกตั้งทั้งหมดในเขตเลือก
ตั้งนั้น

๒) หากหีบบัตรเลือกตั้งใดมาถึงสถานที่นับคะแนนเมื่อพ้นเวลา ๒๔ ชั่วโมง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง
สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือสั่งการอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร

๓) ถ้าหีบเลือกตั้งมีหลักฐานอันควรเชื่อว่าการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายเกิดขึ้นคณะกรรมการ
การเลือกตั้งจะสั่งให้มีการนับคะแนนหรือสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหีบเลือกตั้งนั้นได้
ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการนับคะแนนคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจสอบการเลือกตั้ง

๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีกำลังคนของตนเองและมีความเชี่ยวชาญในการสืบสวนสอบสวนเองได้
ทั้งหมด และเมื่อมีข้อสงสัยว่าได้นำการเลือกตั้งแล้วจะต้องส่งมาให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ถ้า
เป็นการเลือกตั้ง สส. ซึ่งจะมีถึง ๕๐๐ เขต บางกับการเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่ออีก ๗๖ จังหวัด คณะ
กรรมการการเลือกตั้งจะทำงานอย่างไร จึงจะสามารถดำเนินการได้อย่างรอบคอบและภายในเวลาอันรวดเร็ว

* ๑) ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบตรวจสอบสำนวนการสอบสวนขึ้นคณะหนึ่งหรือ
หลายคณะ ยกข้าราชการศาลฎีกา ข้าราชการอัยการ และข้าราชการอื่น เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบสำนวน
การสอบสวน และรับฟังคำชี้แจงหรือพยานหลักฐานแทนคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนที่จะมีการ
ประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง

๒) ให้คณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด
และผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งของรัฐสภาคนหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
ของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒. ก่อนวันเลือกตั้ง หากคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่าการทุจริตอย่างชัดเจน หรือเกิดความไม่เป็น
ธรรมอย่างชัดเจนจะสมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการสั่งให้เสียเลือกตั้งในไม่ช้าหรือไม่

* ๑) เมื่อมีพระราชบัญญัติให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง
มีอำนาจเข้าไปในเขตเลือกตั้ง สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำ
อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เพื่อตรวจค้น บิด หรือย้ายเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด
และในการที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นเข้า เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูก
ยึดย้าย ซุกซ่อน ท้าย หรือทำให้ทำการค้นโดยมีอำนาจหน้าที่ให้

๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้กระทำการทุจริตเลือกตั้ง
หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการดังกล่าว เมื่อยึดหรืออายัดแล้วให้ยื่นคำร้องศาล เพื่อให้
ศาลพิจารณาคำสั่งว่าเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวจะไว้หรือให้เพื่อการใช้หรือให้เพื่อการใช้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๓) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศผลการลงคะแนนและกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่
เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยการ
กระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

๓. ในวันเลือกตั้ง หากพบการกระทำทุจริตคณะกรรมการการเลือกตั้งจะสมควรมีอำนาจจัดการทุจริต
นั้นได้อย่างไร

* เป็นไปตามแนวทางข้อเสนอในเรื่องการพบทุจริตก่อนการเลือกตั้งใน ๒ ของประเด็นปัญหาก่อนมีอำนาจ
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจสอบการเลือกตั้ง

๔. ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกตั้งลงคะแนนเป็นผู้ทุจริตหรือกระทำการอื่นไม่เป็นธรรม จะสมควรให้ คณะกรรมการ
การเลือกตั้งสั่งแขวนแล้วสั่งให้เลือกตั้งใหม่ หรือสมควรแก้ไขด้วยวิธีอื่น เช่น เลือกผู้สมัครที่ได้คะแนน
ลำดับถัดไปได้คะแนนถึงจำนวนที่กำหนดให้ขึ้นมาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งแทน

* เห็นควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้ทุจริต
การเลือกตั้ง โดยไม่จำเป็นต้องสั่งการดังต่อไปนี้

๑) ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้หนึ่งเป็นเวลา
๑ ปีนับแต่วันที่มีคำสั่ง ซึ่งส่งผลให้ต้องจัดเลือกตั้งใหม่จากประกาศผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้วเลือกผู้สมัคร
ที่ได้คะแนนลำดับถัดไปได้คะแนนถึงจำนวนที่กำหนดให้ขึ้นมาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งแทนได้

๒) ภายใน ๒ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้หนึ่งเป็น
เวลา ๑ ปี ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลนั้นพ้นจากสมาชิกภาพ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสั่งให้มีการเลือก
ตั้งใหม่

๔. การเลือกตั้ง สส.แบบบัญชีรายชื่อ หากมีการทุจริตเกิดขึ้นในเขตใดเขตหนึ่ง จะสมควรให้ดำเนินการอย่างไร
จะให้เป็น คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่เฉพาะหน่วยเลือกตั้งหรือในจังหวัดนั้น ๆ โดยยังไม่
ประกาศ หรือจะให้ทำอย่างไร

* คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศให้บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้ ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อเป็นบัตร
เสียมีน้ำหนักเป็นคะแนน เฉพาะพื้นที่ที่มีการกระทำนั้น และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาเพิก
ถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัคร

๖. ถ้าพบว่าผู้สมัครที่อยู่ในบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองขาดคุณสมบัติหรือทุจริตในการเลือกตั้ง จะสมควรให้
คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการอย่างไร

* เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้หนึ่งและให้ตั้งผู้สมัครซึ่งขาดคุณสมบัติหรือทุจริตในการเลือกตั้งออกจาก
บัญชีรายชื่อพรรคการเมือง

๗. ในการเลือกตั้ง สส.ถ้าเกิดกรณีเลือกตั้งแล้วแล้วแล้วแต่ยังไม่เกิดขึ้นกับการเลือกตั้ง สส.จะแก้ปัญห
สัญญาทางการเมืองและความสำเร็จในการเปิดสภาและจัดตั้งรัฐบาลได้อย่างไร

* ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งใหม่แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันเลือกตั้ง
ประเด็นปัญหาหลังจากที่มีการประกาศผลการเลือกตั้ง

เมื่อมีผู้คัดค้านการเลือกตั้งภายหลังจากที่ได้ประกาศผลไปแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำงานอย่างไร
จะให้เป็น สส.หรือ สว.นั้นพ้นจากสมาชิกภาพ เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดเหตุผลแห่งการพ้นจากสมาชิกภาพไว้
แน่นอนตายตัว แต่ไม่ได้รับเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนการเลือกตั้งไว้ให้เป็นเหตุในการพ้น
จากสมาชิกภาพ นอกจากนั้นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งชี้ว่าทุจริตจะยังมีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งได้อีก
จะสมควรแก้ไขหรือไม่อย่างไร

* ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ส.ส.หรือ ส.ว. ซึ่งมีหลักฐานอันควร
เชื่อว่าทุจริตการเลือกตั้งได้ และจะส่งผลดังต่อไปนี้

๑) พ้นจากสมาชิกภาพการเป็น ส.ส.หรือ ส.ว.

๒) จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้ง
ใหม่ได้

โดยส่งถวายนัดหมายมายัง สถาบันพระปกเกล้า ตู้ไปรษณีย์ 230 ปณ. นนทบุรี 11000 หรือทาง
โทรสาร. 5277824, 5277826 หรือ ส่ง e-mail: Thawilwadee@kpi.ac.th หรือ
download แบบสอบถามจาก <http://www.kpi.ac.th> อำเภอ 100 ท่านจะจะได้รับ
รัฐธรรมนูญฉบับนี้ และขอเชิญท่านมีมติและแสดงความคิดเห็นวันที่ 25-28 กรกฎาคม 2543
ณ โรงแรมมิราเกิลแกรนด์

(หมายเหตุ * หมายถึงแนวทางแก้ไข)

พื้นที่ประชาสัมพันธ์

ข้อคิดเห็นจากประชาชนเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายเลือกตั้ง

โครงการศึกษาพบเรียนการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเพื่อปรับปรุงการเลือกตั้งให้ดีขึ้น

๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๓

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
๑.ประเด็นปัญหาทั่วไป	■ การปรับปรุงระบบการเลือกตั้ง จะต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งทุกขั้นตอนให้ได้มากที่สุด โดยหน่วยงานของรัฐบาลมีหน้าที่ให้การสนับสนุน ■ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องให้ความสำคัญและร่วมกันอย่างจริงจัง ที่จะส่งเสริมให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการเลือกตั้ง มีระดับความพร้อมในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ และทักษะ รวมทั้งจะต้องเร่งปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตยให้กับประชาชนซึ่งต้องใช้กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยระบบการให้การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ■ ให้นั้นเรื่อง "พรรค" เป็นสำคัญมากกว่าตัวบุคคล เพราะ "พรรคการเมือง" เป็นองค์กรที่จะทำหน้าที่บริหารประเทศ ■ ให้นั้นตัว "นักการเมือง" ที่จะเข้ามาในสภาไม่ว่าสภาในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น ให้เป็นผู้ "สะอาด" โดยมีองค์การของรัฐและของประชาชนตรวจสอบและเปิดเผยพฤติกรรมของ "นักการเมือง" ไม่ว่า ส.ส. / ส.จ. / ส.ก. / ส.ว. ได้ทุกคน

* หมายเหตุ จากสุปผ. ๒๓๑ ปษจ. นพทรี ๑๑๐๐๑ และแบบตอบรับการประชุมระดมความคิดเห็น "การปรับปรุงกฎหมายเลือกตั้ง"

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	■ การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่ตั้งควรรวมหลายหมู่บ้านเป็นหน่วยเดียวกันได้ กรณีเป็นหมู่บ้านที่มีผู้เลือกตั้งน้อยไม่ถึงสองร้อยคนและเป็นหมู่บ้านใกล้เคียงกัน ■ การแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ถ้าให้แต่ละพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัคร ส่งผู้แทนเป็นกรรมการเกรงว่าจะทำให้การเลือกตั้งไม่เรียบร้อยอาจมีการโต้เถียงกันระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ■ กปน.จากผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ■ หากพรรคการเมืองจัดส่งตัวแทนพรรคการเมืองเข้ามาเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมากเกินไป ควรจะมีการจับสลากให้เหลือหน่วยละไม่เกิน ๕ คน ■ ควรจะมีการแก้ไขเพื่อให้สามารถยุบรวมหน่วยเลือกตั้งได้กรณีที่มีหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ถึง ๑๐๐ คน แต่เมื่อรวบรวมแล้วผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ครบเกิน ๖๐๐ คน เพราะอาจเกิดปัญหาลงคะแนนไม่ทันตามกำหนดเวลา ๑๕.๐๐ น. ■ ควรให้คณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาคุณสมบัติและออกคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำ ณ หน่วยเลือกตั้งทุกหน่วยโดยพิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่เป็นกลางอย่างแท้จริง ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา พร้อมทั้งจัดให้มีการอบรมแนะนำความรู้ในการปฏิบัติงานเป็นการล่วงหน้า ประการสำคัญคือควรจัดให้มีลูกเสือสามัญหรือลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จากโรงเรียนประจำอำเภอทุกอำเภอหรือลูกเสือสามัญจากวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทุกแห่งโดยให้แต่งตั้งลูกเสือให้เรียบร้อยเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ให้ครบในทุกหน่วยเลือกตั้งทั่วประเทศและให้ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อย ■ เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขของสถาบันฯ ที่เห็นควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการขยาย

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	ระยะเวลาในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้ แต่ไม่ต้องการหรือกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อน ▪ ปรับปรุง กกต.จังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้ง เพราะที่ผ่านมา บางคนเป็นคนที่พรรคการเมืองหรือนักการเมืองในพื้นที่ จึงขาดความเที่ยงธรรม มีการทุจริตที่ไม่รายงาน ทำให้ กกต.กลางไม่ทราบ ก็ประกาศผล บางจังหวัดไม่วางตัวเป็นกลาง เสนอเสียงช่วยผู้สมัครบางคน ▪ ควรกระจายอำนาจให้แก่ผู้มีสิทธิให้สามารถตัดสินใจเลือกอนาคตของจังหวัดตนเอง โดยการเลือกตั้งผ่านตัวแทนประชาชนที่มีอำนาจครอบคลุมทั้งจังหวัด ไม่ใช่เลือกได้เพียงเขตที่ตนอาศัยอยู่ ตัวอย่างเช่น กรุงเทพมหานคร มี ส.ว. ได้ ๑๔ คน ก็ให้ชาวกรุงเทพฯ ที่มีสิทธิทุกคนไปเลือก ส.ว.ทั้งหมด ๑๔ คน(กากบาททั้ง ๑๔ คน ไม่ใช่กากบาทเพียง ๑ คนอย่างที่ทำมา) จังหวัดใดมี ส.ว. หรือ ส.ส ๕ คน ก็ให้เลือก ๕ คน บัตรเลือกตั้งแต่ละจังหวัดพิมพ์แบบเดียวกันหมด ไม่มีคำว่า เขต ๑, เขต ๒, เขต ๓ และถ้าประชาชนคิดว่ามีคนดีเพียง ๑ หรือ ๒ คน ก็ใช้สิทธิเลือกเพียง ๑ คนหรือ ๒ คนก็ได้ แต่ต้องไม่เกินจำนวน ส.ว. หรือ ส.ส ทั้งหมดของจังหวัดนั้น วิธีนี้จะสามารถแก้ปัญหาการได้รับการเลือกตั้งที่มาจากกาซื้อเสียงได้ และยังเป็นวิธีที่ทำให้ผู้มีอำนาจมีความตั้งใจจริงในการพัฒนาจังหวัดของตนสามารถเข้าสู่สภาได้มากขึ้น เพราะ ๑. คะแนนเสียงบริสุทธิ์จะมากขึ้น เพราะเมื่อปริมาณของจำนวนผู้มีสิทธิเพิ่มมากขึ้น ผู้ที่จะชนะในการเลือกตั้งจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง ไม่มีประวัติต่างปรยาย เป็นผู้ที่มีความสามารถอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้ระบบอุปถัมภ์ทางการเมืองลดบทบาทลงด้วย ๒. นโยบายในการหาเสียงจะต้องครอบคลุมทั้งจังหวัด ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาภาคจากส่วนกลาง ทำให้การสัญญาว่าจะให้สิ่งตอบแทนต่างๆ แก่ชาวบ้านเป็นไปได้อย่างขึ้น

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
๒.ประเด็นปัญหาก่อนมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง	และมีหลักเกณฑ์อยู่บนความเป็นจริงมากขึ้น ๓. ทำให้ผู้หาเสียงจากการซื้อเสียง ต้องหว่านเงินมากขึ้น เพราะพื้นที่ในการหาเสียงมากขึ้น โดยที่โอกาสในการชนะการเลือกตั้งกลับลดลง ๔. ลดการผูกขาดของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นนั้นๆ เพราะต้องลงสมัครในนามของจังหวัด การแข่งขันสูงขึ้น และส่งเสริมให้เกิดการเลือกพรรคแทนที่การเลือกตัวบุคคลมากขึ้น ซึ่งเมื่อการใช้เงินซื้อเสียงและการใช้ระบบอุปถัมภ์หมดไป ประชาชนจะเริ่มมองเห็นภาพรวมของการเมืองระดับจังหวัด (ไม่ใช่แค่ระดับอำเภอไม่ก็อำเภอ) จะเริ่มรู้จักติดตามข่าวสารในวงกว้าง รู้จักศึกษานโยบายและแนวทางในการทำงานของพรรคการเมืองต่างๆ ซึ่งจะไปสู่การเลือกตั้งที่มีคุณภาพและนำไปสู่ระบบประชาธิปไตยที่แข็งแกร่งในที่สุด ■ การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในกฎหมายควรมีบทบัญญัติในการลงโทษ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ปลัดอำเภอ นายอำเภอ ที่เกี่ยวข้องในกรณี บกพร่อง ประมาท ไม่เข้มงวดกวดขัน ไม่ตรวจสอบ จัดให้มีหรือรู้เห็นเป็นใจ ให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตรับผิดชอบของตน ผิดจากความเป็นจริง (บัญชีผี) ข้อมูลสนับสนุนการพิจารณาโทษดังกล่าวข้างต้น มีดังนี้ ๑. ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะซื้อเสียงหรือจะทำการทุจริตเลือกตั้ง ขึ้นต้นจะอาศัยหัวคะแนน หัวคะแนนผู้มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครจะกำหนดให้เลยว่า หน่วยเลือกตั้งใดจะมีคะแนนเท่าใด แล้วจะจ่ายเงินให้กับหัวคะแนนที่มีบัญชีรายชื่อเข้าไปแลก หากจำนวนเสียงในหน่วยที่

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	กำหนดจะเป็นเขตเสี่ยงของตนไม่เพียงพอ ก็จะจัดทำบัญชีขึ้นและให้หวัคคะแนนถือบัญชีทั้งของจริงและบัญชีได้ไว้ควบคุมคะแนนให้เข้าเป้าให้ได้ ดังนั้น กรมวิธีในการทำบัญชีจึงไม่ใช่หวัคคะแนนที่เป็นก้านั้นผู้ใหญ่บ้าน อบต. อสม. ทำได้คนเดียว แต่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่อยู่อำเภอคือตัวสำคัญที่ทำให้มีรายชื่อเข้าไปอยู่ในทะเบียนบ้านของประชาชนคนอื่นได้ ผู้ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรมีความผิด เพราะเขาทำบัญชีขึ้นมาได้ จะต้องมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ถ้าจะหาหลักฐานว่าใครเป็นคนจ้างก็จะกระทำได้ยาก ฉะนั้น บทลงโทษที่ว่า ถ้ามีความบกพร่อง ไม่เข้มงวดกวดขัน ไม่ตรวจสอบ รู้เห็นเป็นใจ จนเกิดมีบัญชีที่ผิดปกติ ก็ให้ถือว่ามีความผิด การลงโทษควรให้ถึงขั้นออกจากราชการ มิใช่การย้ายเท่านั้น ๒. พฤติกรรมของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองทำให้เกิดบัญชี อีกประการหนึ่งก็คือ การย้ายทะเบียนบ้านพลทหารกองประจำการ ตามระเบียบของกองทัพบก เมื่อทหารเกณฑ์เข้ารับราชการที่หน่วยใด ทหารโดยสวัสดิ์ของแต่ละพื้นที่จะแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหารเข้าไปประจำที่ต้นสังกัด (อำเภอ หรือเทศบาลที่หน่วยทหารตั้งอยู่) หากมีการเด็กดัง ก็จะมีการใช้สิทธิ ณ ที่ตั้งหน่วย แต่เมื่อทหารจะปลดประจำการ ทุกเดือน พฤษภาคม และพฤศจิกายน ของทุกปี สวัสดิ์ของหน่วยจะแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหารออกให้กลับไปภูมิลำเนาเดิมของทหารพร้อมกับการปลดประจำการ แต่ท่านเชื้อหรือไม่ หากมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น หลังจากที่ยทหารปลดประจำการไปแล้ว ๒-๓ เดือน บัญชีรายชื่อทหารยังคงปรากฏอยู่ ณ ที่เลือกตั้งของหน่วย ทั้งๆที่ตัวทหารเดินทางกลับไปบ้านของตนเองแล้ว ทหารที่ปลดแต่ละผลัดทุกหน่วยจำนวนมิใช่น้อยๆ ทำให้เกิดการเสียชีวิตไปอย่างมาก เมื่อสอบถามเจ้าหน้าที่ทะเบียนของอำเภอ จะได้รับคำตอบว่า พิมพ์จากข้อมูลที่ผ่านมา แสดงว่านายอำเภอ ปลัด ไม่เอาใจใส่ กวดขัน ดักรายชื่อเขาออก เป็นการบกพร่องต่อหน้าที่ ควรมีโทษ

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	๓. จากพฤติกรรมในข้อ ๒ ผู้สมัครที่ทราบข้อมูลเรื่องนี้ดี ก็จะแสวงหาประโยชน์ ใช้คะแนนเสียงรายชื่อผู้ที่ไม่มาใช้สิทธิ โดยการซื้อเจ้าหน้าที่หน่วยเลือกตั้งทั้งหน่วย ซึ่งเขาได้คิดไว้แล้วในทางลับ ผลคะแนนก็จะออกมาเป็นผลต่อผู้ซื้อ โดยไม่เกินจำนวนของผู้มีสิทธิ ๔. พฤติกรรมทำนองเดียวกับข้อ ๒ และ ๓ อีกสถานที่หนึ่ง ที่ไม่ใช่ว่าราชการ แต่เป็นชุมชนที่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีคนงานจำนวนมาก ต้องจับตามองเจ้าหน้าที่อำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในละแวกนั้นให้ดี การจับตาทີ่ดีที่สุด คือการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดย กกต. เพราะบางแห่งอาจจะมีการซื้อตัวเจ้าหน้าที่ ให้ทำบัญชีไว้ ๒ บัญชี บัญชีหนึ่งติดประกาศไว้ที่หน่วยเลือกตั้งจะเรียบร้อย อีกบัญชีหนึ่งจะถูกนำไปในวันเลือกตั้ง บัญชีนี้จะมีเต็มไปหมด และทั้ง ๒ บัญชีมีลายเซ็น รับรองโดยคนๆเดียวกัน ดังนั้นคนรับรองบัญชีนี้ต้องมีโทษ และอย่าไปโทษชาวบ้านว่าไม่ตรวจสอบ ไม่ร้องเรียนเมื่อมีข้อคนอื่นเข้ามาอยู่โดยมิชอบเลย เพราะชาวบ้านตรวจแล้วมันไม่มี พอถึงวันเลือกตั้งกลับมี ๕. ประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งที่ควรมีการกำหนดโทษ ส่วนจะกำหนดลงโทษใคร อย่างไร ขอให้ท่านพิจารณาจากตัวอย่างต่อไปนี้ นาย ก. เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่ง นาย ก.จะปฏิบัติตัวในการหาเสียงธรรมดา ไม่มีผิดปกติ แต่ในจังหวัดนั้นมีหน่วยงานที่มีข้าราชการจำนวนมากที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของนาย ข. ซึ่งนาย ข.จะเป็นหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคของนาย ก. นาย ข.จะติดต่อทางลับกับนาย ค. ซึ่งนาย ค. จะเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการในจังหวัดและเป็นลูกน้องของนาย ข. มาก่อน นาย ข.จะขอรับรองหรือชี้้นำหรือให้ทรัพย์สินที่สมควรกับนาย ค. (นาย ก. จะจ่ายเอง) ให้นาย ค.พาลูกน้องลงคะแนนให้นาย ก. อย่างนี้เรียกว่าทุจริตหรือไม่ ถ้านาย ก.เป็นคนดีก็

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	เป็นบุญของประชาชน แต่ถ้านาย ก คอยดูดาบสีของประชาชนจะทำอย่างไร หลักฐานการจ่ายเงิน การขึ้นนำไม่ มี แต่ถูกน้องรู้ว่ามีขึ้นนำให้เสีย...ลูกน้องจำใจเสีย อย่างนี้ท่านจะมีมาตรการลงโทษใคร อย่างไร ๖. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคล...ไม่เห็นด้วย เพราะปัจจุบันวิทยาการเทคโนโลยีก้าวหน้ามาก เราใช้ระบบคอมพิวเตอร์เก็บรายชื่อบุคคล การแก้ไขหรือพิมพ์สำเนาทำได้อย่างรวดเร็ว ถ้าเป็นสมัยก่อนต้อง พิมพ์ติดลงในแผ่นใส แล้วนำไปอัดสำเนา จะแก้ไขก็ต้องใช้แผ่นใสใหม่ ใช้เวลามาก น่าเห็นใจถ้าจะทำบัญชีถาวร แต่สมัยปัจจุบันควรให้บัญชีรายชื่อบุคคลที่ทันสมัยที่สุด โดยควรให้ผู้มีบัญชีรายชื่อ ในทะเบียนบ้านอย่างน้อย ๑ เดือน ให้ มีสิทธิเลือกตั้งได้ ไม่ควรเป็น ๓ เดือนเต็ม เหตุผลประกอบคือ บัตรประจำตัวประชาชน เดียวนี้ทำได้ทันที ส่งไม่มีใบ เหลือมาให้ใช้ในการทุจริต และการย้ายภูมิลำเนาของประชาชน เราเป็นประชาธิปไตย ย้ายภูมิลำเนาไปได้ทั่วประเทศ และตลอดเวลา ข้าราชการจะถูกย้ายจากเหนือไปใต้ ก็ควรให้เขาได้สิทธิ ไม่ใช่ถูกย้ายไปแล้วอยู่ไม่ครบ ๙๐ วัน เขา ไม่มีสิทธิเลือกตั้งในที่แห่งใหม่ ▪ การทำบัญชีรายชื่อบุคคลเลือกตั้ง ควรมอบให้ กกต.จังหวัด ดำเนินการจัดทำเองโดยจัดสรรงบประมาณตามที่ กกต.จังหวัดร้องขอ ▪ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับแนวทางการแก้ไขที่สถาบันสื่อมวลชนทำให้ประหยัดงบประมาณและควบคุมบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งง่ายขึ้น ▪ อำนาจการวินิจฉัยคุณสมบัติผู้สมัคร เห็นควรให้อำนาจ กกต. เพราะ กกต.เป็นบุคคลได้รับการกลั่นกรองจาก สว.แล้ว มีกฎหมายลงโทษหาก กกต.ทุจริต และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ รธน.ที่ให้ กกต.เกิดขึ้น ▪ ผู้ใดมีสถานะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว หากปรากฏพยาน หลักฐานของการกระทำทั้งโดยตนเอง ผู้รู้เห็นเป็นใจ

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	หรือผู้ให้การสนับสนุน อันเป็นผลให้การเลือกตั้งขาดความสุจริตเที่ยงธรรม ย้อนหลังไป ๒ เดือน- ๑ ปี ให้ถือเป็นเหตุขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้สมัครรายนั้นได้ เห็นควรให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง
๓.ประเด็นปัญหาในระหว่างมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งแล้ว ก. การสมัครรับเลือกตั้ง	1 ■ กรณีมีพยานหลักฐานหรือเหตุการณ์ที่แน่ชัด เชื่อถือได้ว่าผู้สมัครที่ได้คะแนนนำในรอบแรก มีการทุจริตโดยเฉพาะการซื้อเสียง ไม่ควรเปิดโอกาสให้ลงสมัครในรอบที่ ๒ ได้อีก (อย่างที่เป็นปฏิบัติกันอยู่) เพราะหากปล่อยให้ผู้สมัครกลุ่มนี้ ลงสมัครในรอบที่ ๒ ได้ ก็เท่ากับว่าเป็นการสนับสนุนให้มีการซื้อเสียงมากขึ้น เพราะพวกนี้จะทุ่มซื้อให้สุดๆ ในรอบที่ ๑ เพราะถ้าถูกจับได้ก็ไม่เป็นไร ค่อยไปหวังผลในรอบที่ ๒ ได้รับเลือกเข้ามาอีก ซึ่งขณะนี้ถือกันว่าเขาไม่ได้ทำการทุจริตในรอบที่ ๒ แต่อย่าลืมว่านี่คือผลที่ได้ทำไว้ในรอบที่ ๑ ■ การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้ถือว่าผู้สมัครรับรองตนเอง เมื่อตรวจสอบพบภายหลังให้กต.ตัดสินได้ทันที ■ ในกรณีที่ผู้สมัครไม่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องแสดงหลักฐานการสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ตามกฎหมายรับรองไว้หรือ ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายรับรองว่าสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐาน การสมัครและวิธีการสมัครรับเลือกตั้ง การยื่นใบสมัครตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้สมัครยื่นหนังสือรับรองของหัวหน้าพรรคการเมืองว่าส่งสมาชิกผู้นั้นเข้ารับสมัครรับเลือกตั้ง และชำระเงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละ ๕๐๐ บาท และชำระค่าลงทะเบียน หลักฐานการสมัครครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ▪ การยื่นใบสมัคร มาตรา ๓๑ ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ผู้สมัครของแต่ละพรรคการเมืองที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งใด ยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งนั้น ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดภายในระยะเวลาการรับสมัคร ▪ เรื่องการยอมให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ขอลงอนตัวในการเลือกตั้งใหม่ได้นั้น ไม่เห็นด้วยเพราะหากลงอนตัวได้จะเป็นช่องว่างการซื้อตัวผู้สมัครให้ถอนการสมัคร ▪ ในกรณี ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็น ส.ว. ขอลงอนตัว เห็นว่าลงอนตัวไม่ได้ เหตุผลเหมือนข้างต้น ผู้สมัคร สว. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิอยู่แล้ว ย่อมรู้ว่าจะตนมีคุณสมบัติหรือไม่ ▪ ถ้ายังใช้ระบบเดิม (ไม่ประกาศรายชื่อ) ในการเลือกตั้งครั้งที่ ๒ หรือครั้งที่ ๓ ควรให้มีการสมัครใหม่ทุกครั้ง คนที่ไม่ได้สู้ต่อหรือเห็นว่าไปไม่ไหว จะได้ถอนตัวและเปิดโอกาสให้คนใหม่มีสิทธิสมัครด้วย ส่วนหมายเลขจะใช้เบอร์เดิมสำหรับคนเดิมก็ได้เพื่อป้องกันความสับสนในการเลือก แต่คนสมัครใหม่ให้ใช้เบอร์ที่ว่างหรือเรียงต่อใหม่ก็ได้
ข. การหาเสียงและการแนะนำตัว	▪ เรื่องการควบคุมการใช้งบประมาณการหาเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้งควรกำหนดขอบเขต สถานที่หาเสียงให้ ชัดเจน และจำนวนเงินที่ใช้ในการหาเสียงให้ชัดเจน เช่น

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	๑. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หาเสียงเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองทางโทรทัศน์ตามเวลาและจำนวนครั้งตามที่กำหนดทั้งที่เป็นส่วนของรัฐและเอกชน ๒. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หาเสียงเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองทางสถานีวิทยุกระจายเสียงตามเวลาและจำนวนครั้งตามที่กำหนดทั้งที่เป็นส่วนของรัฐและเอกชน ๓. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หาเสียงเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองโดยผ่านเครื่องขยายเสียงตามจุดที่กำหนด ๔. จัดสถานที่ติดตั้งป้ายโฆษณาหาเสียงขนาดใหญ่ตามอำเภอหรือเขต พรรคการเมืองละ ๒ แผ่นป้าย ๕. จัดสถานที่ติดตั้งป้ายโฆษณาหาเสียงขนาดเล็ตามสถานที่ต่างๆ ๖. แผ่นพับโฆษณาหาเสียง พรรคการเมืองละ ๒๐๐,๐๐๐ แผ่น พร้อมประทับตราจากทางราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๗. รถบรรทุก, รถรับจ้างโฆษณาหาเสียงพรรคการเมืองละไม่เกิน ๓๐ คัน ▪ ผู้สมัคร ส.ว. ควรให้นำตัวโดยใช้ไมโครโฟนได้ ▪ ควรมีการควบคุมค่าใช้จ่ายด้วย ▪ ไม่เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไข เรื่องการห้ามผู้สมัครทั้ง ส.ส. และ ส.ว. ที่ประกอบอาชีพสื่อมวลชนกระทำการในอาชีพนั้นในระหว่างที่มีพระราชกฤษฎีกาไปจนถึงประกาศเลือกตั้ง เพราะไม่จำเป็นประเด็นที่สำคัญ อยู่ที่ความสามารถของผู้สมัครมากกว่า ▪ กำหนดประเด็นเชิงนโยบายการบริหารระดับชาติที่สำคัญทั้งในอนาคตและบางปัญหาที่ผ่านมาในอดีต โดยองค์กร สถาบัน หรือผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาตั้งเป็นหัวข้อซึ่งผู้สมัครจะแสดงทัศนะให้ประชาชนเปรียบเทียบกันได้

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	นอกเหนือจากผลงานส่วนตัวที่ไม่เหมือนกันซึ่งเปรียบเทียบกันไม่ได้ ■ เห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขของสถาบันที่ให้อำนาจความสะดวกราบรื่นมากที่สุด และจัดให้เฉพาะบางเรื่องที่ทำร่วมกันแล้วจะเป็นการประหยัด แต่รัฐเท่านั้นเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่เท่าเทียมกัน หากให้ผู้สมัครมีส่วนร่วมในการช่วยค่าใช้จ่าย อาจเป็นช่องทางให้เกิดความได้เปรียบ เสียเปรียบ และเกิดทุจริตขึ้นได้ - กำหนดราคากลางของวัสดุ สื่อ วิธีการแถลง แสดง เพื่อแนะนำตน ผลงาน ฯลฯ ให้ให้เป็นเกณฑ์คิดประเมินค่าใช้จ่ายของผู้สมัคร โดยถือตามอัตราห้องตลาดขณะที่มีการเลือกตั้ง
ค. การใช้สิทธิเลือกตั้ง	■ แต่งตั้งผู้แทนประชาชนในการเลือกตั้ง (สปต.) ทำหน้าที่แทนประชาชน ซึ่ง สปต. จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพในการเลือกตั้ง อาจสรรหาจากประชาชนและองค์กรต่างๆ ในเขตเลือกตั้ง ซึ่งอาจใช้อัตรา ๑:๑๐๐,๐๐๐ คน เช่น ในเขตเลือกตั้งมี ประชากร ๒๐๐,๐๐๐ คน ก็มี สปต. ๒๐๐ คน อาจสรรหามาอีก ๓๐๐-๔๐๐ คนก่อน แล้วให้ประชาชนเลือกตั้งให้เหลือ ๒๐๐ คน ทำหน้าที่เลือกตั้งผู้แทนทุกระดับแทนประชาชนเป็นเวลา ๑-๒ ปี หรือ เลือกตั้งเฉพาะกิจก็ได้ สปต. จะต้องมีความซื่อสัตย์ ไม่สังกัดพรรคการเมืองใด เป็นผู้เสียสละ เข้ารับการฝึกอบรมได้ มีอุดมการณ์ในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรม วินัย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความรักชาติ สามารถเป็นตัวแทนโดยไม่มีเงินเดือนประจำ อาจได้เฉพาะเบี้ยเลี้ยง การอบรม และการเลือกตั้งแต่ละครั้งเท่านั้น การเลือกตั้ง สปต. จะมีผลดังนี้ ๑. จะได้ผู้มีอุดมการณ์มีคุณภาพมาเป็นตัวแทนในการเลือกตั้งแทนประชาชนในจำนวนที่เหมาะสม สามารถอบรมให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายได้ง่ายเพราะมีจำนวนเหมาะสม ไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการเผยแพร่ประชาธิปไตยมากนัก ไม่ต้องจ่ายเงินเดือนประจำ

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	๒. จะทำให้ได้คะแนนการเลือกตั้งครบ ๑๐๐ % ๓. สามารถควบคุมให้ผู้เลือกตั้งอยู่ในระเบียบวินัยได้ง่าย ควบคุมการซื้อเสียงได้ยิ่งขึ้น เพราะผู้เลือกตั้งจำนวนน้อยลง อยู่ในสายตาของ ประชาชนและองค์กรต่างๆ ๔. แก้ปัญหาการเลือกตั้งได้หลายประการ : แก้ปัญหาความเป็นอเนกนัยในการเลือกตั้งของประชาชนได้, การเลือกตั้งของประชาชนจะน้อยลง เพียงออกไปเลือก ผปต. เท่านั้น, ผปต. อาจทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยต่อไปได้ ทำให้ประชาธิปไตยขยายกว้างขวางออกไป, โอกาสบัตรเสียจะไม่เกิดขึ้น, ผปต. อาจให้เป็นคณะกรรมการควบคุมหน่วยเลือกตั้งได้ด้วย, ผู้สมัครผู้แทนทุกระดับจะเกิดความเกรงในคุณสมบัติของ ผปต. ทำให้การซื้อเสียงไม่เกิดขึ้น หรือไม่กล้าเสี่ยงกับเจ้าหน้าที่ของประชาชน, ผปต. ต้องเป็นตัวแทนที่ดีของประชาชน ถ้าทุจริตสามารถถอดถอนได้โดยง่าย, สามารถตรวจสอบเสียงเลือกตั้งได้ง่ายรวดเร็วและแน่นอน, ประหยัดงบประมาณในการเลือกตั้งมหาศาล, อาจให้ผู้แทนหาเสียงต่อหน้า ผปต. ในห้องประชุม เป็นการประหยัดอย่างยิ่งและลดความกดดันในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาเสียงแบบสาดโคลนใส่กัน, ลดการแข่งขัน ซึ่งกลายเป็นความขัดแย้งรุนแรงถึงขั้นกัน, ลดความขัดแย้งของประชาชน หัวคะแนน ในการหาเสียงเลือกตั้ง ๕. ประชาชนส่วนใหญ่จะพอใจเพราะไม่ต้องกังวลต่อการเสียสิทธิในการเลือกตั้ง ๖. คนดีๆ จะมีโอกาสเข้าสู่ระบบการเมืองมากขึ้น เพราะเห็นความสุจริตเกิดขึ้น ๗. เป็นการลดความเกี่ยวพันระหว่าง สส. กับประชาชนที่เคยมีต่อกันมา ซึ่งทำให้ สส. ต้องใช้เงินจำนวนมากเป็นการสร้างบารมีท้องถิ่นไว้ เป็นเหตุให้หาผลประโยชน์โดยการทุจริต ผิดกฎหมาย ซึ่ง

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	ประชาชนควรสัมพันธ์กับผู้แทนท้องถิ่น ให้ สส. ทำหน้าที่นิติบัญญัติที่ดีเท่านั้น จะเกิดผลดีทำให้การปฏิรูปทางการเมืองสู่เป้าหมายเร็วขึ้น ๘. พรรคการเมืองมีโอกาสส่งคนของตนลงคะแนนเลือกตั้งแต่ละเขตมากขึ้นเพราะมีหน่วยเลือกตั้งน้อย ทำให้การทุจริตเกิดขึ้น ๙. อาจได้วิธีเลือกตั้งที่เหมาะสมกับประเทศที่ด้อยพัฒนา หรือกำลังพัฒนา มีงบประมาณน้อย และมีการทุจริตกันมาก ■ การเสียชีวิตของผู้ใช้สิทธิเท่าที่กำหนดไว้ในปัจจุบันนี้ ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกไปใช้สิทธิเพิ่มขึ้น เพราะชาวบ้านทั่วไปนั้น เขาไม่สนใจกับการถูกตัดสินสิทธิตามที่ กกต. กำหนดไว้รวม 8 ประการ ควรเพิ่มการเสียชีวิตของผู้ไม่ไปใช้สิทธิให้หนักขึ้นเพื่อความก้าวหน้าของระบอบประชาธิปไตย ■ ควรยกเลิกการให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใด (ผู้สมัคร) ได้ อันนี้เป็นการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับการที่ทางการได้ประกาศเชิญชวนให้ผู้มีสิทธิออกไปเลือกตั้งกันเยอะๆ เพื่อที่จะได้คะแนนของผู้ที่ไม่ค่อยออกไปใช้สิทธิหรือกลุ่มพลังเงียบที่มีจำนวนมาก จะได้เป็นฐานเสียงเอาชนะผู้ที่ใช้อิทธิพลทั้งทางการเงินหรือการเมือง แต่ปรากฏว่าคนเหล่านี้ส่วนใหญ่เมื่อไปใช้สิทธิ ก็ลงคะแนนในช่องไม่เลือกผู้ใด ผลการเลือกตั้งจึงไม่พ้นที่ตกเป็นของผู้มีอิทธิพล จึงเห็นควรยกเลิกการออกเสียงข้างนี้เสีย ■ เมื่อบังคับการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ ควรมีการลงคะแนนหลายรูปแบบ ทั้งทางโทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์ อื่นๆ เทอร์เน็ต จำนวนความสะดวกทำให้ประชาชนไปเลือกตั้งได้ง่าย เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	▪ ให้น่วยเลือกตั้งที่มีผู้มาใช้สิทธิร้อยละ ๗๐-๘๐-๙๐ ขึ้นไป โดยมีบัตรเสียไม่เกินร้อยละ ๕ ได้รับประโยชน์สาธารณะ อาทิ ห้องสมุด สวนสาธารณะ ห้องประชุม เวทีชุมชน ฯลฯ ตอบแทนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้แบ่งมาจากงบอุดหนุนพรรคการเมือง สำหรับผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนไปหากละเลยไม่ใช้สิทธิให้ประกาศชื่อพร้อมสถาบันการศึกษาที่จบมา เพื่อให้สถาบันการศึกษาช่วยกดดันสังคมบังคับจิตใจของตนให้สนใจใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย ▪ ให้ปลุกจิตสำนึกของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางเป็นระยะๆ ผ่านสื่อ นสพ. วิทยุ โทรทัศน์ ▪ การที่เป็นประชาชนไทย นอนหลับหลับสิทธิ ควรมีข้อเสียสิทธิเพิ่มมากกว่าที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน เห็นด้วยถ้าจะมีการเสียค่าปรับ แต่ไม่ควรให้เป็นการบีบบังคับเกินไปหรือให้ช่องทางกับผู้ไม่ปฏิบัติตามกับส่วนรวมแก้ปัญหาด้วยเงินที่หาทุจริตมา คนไทยรักสงบ รักอิสระ ไม่ชอบบีบบังคับ ไม่ชอบฝ่ากฎโดยส่วนมาก ฉะนั้นควรจัดการในข้อ ๑๔ (อำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง) อย่างดี แล้วถ้าไม่ไปจึงต้องมีบทลงโทษ ▪ เรื่องอำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้แก่ผู้เลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือก และประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนอยู่ได้ โดยให้ลงทะเบียนก่อนวันเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางในแต่ละจังหวัดจำนวน ๑ แห่งนั้น เห็นด้วยเฉพาะการเลือกตั้งครั้งใหญ่เท่านั้น ▪ การอำนวยความสะดวกให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในประเทศด้วยวิธีการให้ลงคะแนนล่วงหน้าก่อนไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน และมีหน่วยเลือกตั้ง ๑ แห่งในแต่ละจังหวัด ถ้าจะทำวิธีนี้น่าจะทำให้ประชาชนที่ต้องการลงคะแนนแบบนี้ได้รับรู้และ

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	หลายๆ ครั้ง สรุป เห็นด้วยกับการใช้เครื่องหมายได้หลายอย่าง เช่น เครื่องหมายถูก ฯลฯ หรือควรให้มีตารางไว้มี ▪ การแจ้งไม่สามารถนำไปใช้สิทธิ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานระดับอำเภอ เทศบาล ไม่ได้ให้ความสำคัญ ไม่แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้แจ้งทราบ โดยเฉพาะในต่างจังหวัด ควรหามาตรการให้ปฏิบัติจริง ▪ การใช้สิทธิของผู้อยู่ในต่างประเทศ ควรมีเฉพาะการเลือกตั้งทั่วไปเพียงครั้งเดียวเท่านั้น การเลือกตั้งเพิ่มหรือเลือกตั้งซ่อมไม่ควรให้ใช้สิทธิ สิ้นเปลืองและคนไม่สนใจเท่าที่ควร
ง. การนับคะแนน	▪ ปัจจุบัน "การนับคะแนนเลือกตั้งให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้ง" ตามมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ กกต.ส่วนกลางไม่สามารถที่จะประกาศรับรองผลการนับคะแนนได้ เพราะต้องรอผลการตรวจสอบการทุจริตการเลือกตั้งจาก กกต.จังหวัด แต่การนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้ง ปรากฏให้เห็นแล้วว่า คะแนนผู้สมัครคนใดมา คนใดไม่มาแล้ว กกต.ส่วนกลางไม่ประกาศรับรองผลคะแนนนั้นๆ ทำให้มีการเลือกตั้งซ้ำแล้วซ้ำอีก การแก้ไข เห็นว่า ๑.๑ ควรตรวจสอบการทุจริตการเลือกตั้งของผู้สมัคร ตั้งแต่วันประกาศรับสมัคร-วันเลือกตั้งก่อนนับคะแนน หากปรากฏผู้สมัครใดทุจริตการเลือกตั้ง ให้งดการนับคะแนนผู้สมัครผู้นั้นไว้ โดยให้เป็นบัตรเสียไป นอกนั้นให้นับคะแนนตามปกติ แล้วประกาศผลคะแนนของผู้สมัครตามลำดับ หรือ ๑.๒ ไม่นับคะแนนในวันเลือกตั้ง หลังจากปิดหีบบัตรลงคะแนนแล้ว ควรตรวจสอบการทุจริตของผู้สมัครก่อน หากปรากฏผู้สมัครผู้ใดมีการทุจริตเลือกตั้ง ให้งดนับคะแนนของผู้สมัครผู้นั้นเสีย โดยให้เป็นบัตร

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	เสียไป นอกนั้นให้มันคะแนนตามปกติ ตาม ๑.๑ จากการแก้ไขตาม ๑.๑ หรือ ๑.๒ ดังกล่าว เป็นการตัดของเสียออกก่อน คงเหลือไว้แต่ของดีจึงเริ่มนับคะแนน แล้วประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง จะเห็นว่าการเลือกตั้งซ้ำแล้วซ้ำอีกจะไม่เกิด ■ การเลือกตั้ง สว. ครั้งแรก มีการซื้อสิทธิขายเสียอย่างเปิดเผยเห็นได้ชัดเจน การเลือกตั้งครั้งที่ ๒ การซื้อสิทธิขายเสียได้เปลี่ยนรูปแบบไป เหตุการณ์ต่างๆ ดูเหมือนจะยับยั้ง แต่ผู้สมัครมีกลวิธีที่แยบยล โดยผู้สมัครหรือตัวแทนผู้สมัคร เข้าไปติดต่อกับผู้นำหรือหัวหน้าหมู่บ้านให้ช่วยหาเสียงหรือช่วยหาคะแนนให้ (แบบลับๆ) โดยให้หัวหน้าคะแนนเข้าไปติดตื้อเสียแต่หลังคาเรือนในหมู่บ้าน (ยกเว้นหลังคาเรือนที่มีการศึกษา เช่น เป็นครู ทหาร ตำรวจหรือผู้ที่ทำหน้าที่ในองค์กรส่วนท้องถิ่น) โดยหัวหน้าคะแนนไปให้สัญญากับชาวบ้านว่าจะจ่ายเงินให้หัวละ ๕๐ บาทหรือ ๑๐๐ บาท แล้วแต่ท้องถิ่น แต่จะจ่ายเงินเมื่อการเลือกตั้งผ่านไป ๒-๓ เดือนก่อน เพื่อให้เหตุการณ์ต่างๆสงบเรียบร้อยก่อน วิธีการนี้ได้ผล ๑๐๐% เพราะผู้สมัครไม่ต้องออกแรงมากคือจะจ่ายเงินตามคะแนนที่ได้เท่านั้น เช่นหมู่บ้าน ก. สมัครได้คะแนน ๓๐๐ คะแนน ก็จะจ่ายเงินตามคะแนนที่ได้คือ ๓๐๐*๕๐=๑๐,๐๐๐ บาท จะเป็นค่าเหนื่อยของหัวหน้าเอง ผลการเลือกตั้ง สว. ปรากฏว่าวิธีดังกล่าวได้ผล ๑๐๐% คือผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งและไม่มีใครจับได้ ดังนั้นจึงขอเสนอแก้ไขกฎหมายดังนี้ - วิธีการนับคะแนนขอให้แก้ไขจากการนับที่หน่วยเลือกตั้ง ให้เป็นวิธีที่อำเภอแห่งเดียว เพราะผู้สมัครจะไม่สามารถเจ็คะแนนได้ว่าหมู่บ้านนั้นๆ ได้คะแนนกี่คะแนน จะทำให้การซื้อสิทธิขายเสียงหมดไป

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	- ให้เลือกผู้สมัครคนถัดไปได้ให้ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนั้นๆ ยกเว้น ลาออกหรือตาย ถึงจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ ■ ควรตรวจนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งเพราะจะทราบคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งที่รู้ว่าคะแนนแต่ละคนได้เท่าไรแล้วจึงส่งคะแนนเข้าส่วนกลาง หากมีการทุจริตในการนับคะแนนก็สามารถตรวจสอบได้ทันที ■ การนับคะแนนให้นำมารวมกันเช่นเดียวกับการเลือกตั้ง ส.ส. ■ การนับคะแนนเลือกตั้งควรแยกย่อยเป็นรายอำเภอ ■ การนับคะแนนเมื่อหน่วยเลือกตั้งส่งที่บัตรเลือกตั้งทั้งป็นครั้งหนึ่งสามารถดำเนินการนับคะแนนได้โดยไม่ต้องรอให้ครบทุกหน่วยเลือกตั้ง การนับคะแนนที่จุดย่อยๆ ควรเชิญประชาชนมาเป็นพยานมาก และกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งต้องทำหน้าที่อย่างแข็งขันด้วย ไม่ใช่เินิ่งเฉยๆ มองข้างไม่มองข้าง
๔.ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของ กกต. ในการตรวจสอบการเลือกตั้ง	■ การเลือก สว. ที่เลือกซ้ำซากเพราะ กกต. ไม่ให้โอกาสคนใหม่ลงเลือกตั้ง เอาแต่คนเก่า เบอร์เก่า ซึ่งผู้กาคะแนนบริสุทธิ์ไม่ยากเลือก เขาเลยต้องกากบาทไม่เลือกใครหรือทำบัตรเสีย ทางที่ดีควรรับสมัครใหม่ เก็บค่าสมัครใหม่ทั้งหมด เอาเงินเข้ารัฐชดเชยงบประมาณที่เสียไปในการเลือกตั้งรอบแรก ■ กกต.มี ๒ สถานภาพคือเป็นทั้ง กกต.เป็นทั้งองค์กรเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้ง องค์กรเอกชนมีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของ กกต.ทุกระดับอยู่แล้ว จะตรวจสอบได้อย่างไร? เป็นคนเดียวก็มี ๒ สถานภาพ ■ ห้ามข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจเข้ามาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากได้รับเงิน ๒ ทาง ■ ตัดข้อความมาตรา ๑๑ วรรค ๒ พรบ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ว่า

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	...”วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด” ได้หรือไม่ - กกต.จังหวัดชุดแรกก็ให้ดำรงตำแหน่งกี่ครั้งก็ 3 ปีครึ่ง - กกต.ชุดใหญ่ กฎหมายกำหนดระยะเวลาดำรงตำแหน่งคราวแรกเพียงกี่ครั้ง (๓ ปีครึ่ง) ของวาระที่กำหนดไว้ ๗ ปี เมื่อครบ ๓ ปีครึ่งแล้วให้พ้นไปซะ (ข้อหาหรือ... ขอแก้บทเฉพาะกาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๒๒ วรรคแรก) ■ จะเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการเมืองของประเทศ ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ถ้า กกต.ระดับจังหวัดถูกครอบงำโดยกลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นหรือพรรคการเมืองเพราะ กกต.จังหวัดมีอำนาจที่อาจให้คุณให้โทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมได้ กกต.จึงต้องเริ่มต้นด้วยกระบวนการคัดเลือกที่ดีและมีระบบการตรวจสอบควบคุมการทำงานที่ ที่สำคัญที่สุด เมื่อตรวจสอบพบว่าคนของ กกต. ในระดับจังหวัดผู้ใดไม่วางตัวเป็นกลาง ด้วยการให้คุณให้โทษผู้สมัคร ช่วยเหลือผู้สมัครในการโกงการเลือกตั้ง สว. จะต้องได้รับโทษตามกฎหมายอย่างเข้มงวด ไม่เช่นนั้นเพียงแต่ลงโทษด้วยการโยกย้ายหรือปลดออกจากตำแหน่งเท่านั้น เช่นเดียวกับข้าราชการที่มีหลักฐานว่าวางตัวไม่เป็นกลาง ■ แนวทางการแก้ปัญหากรณีเลือกตั้งแล้วซ้ำอีก จะแก้ไขได้อย่างไรเด็ดขาด โดยให้ กกต.ประกาศผลการเลือกตั้งในวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ครบตามจำนวน สว. สส. ที่ต้องมี โดยประกาศรายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดตามลำดับ ข้อนี้ทำให้เกิด สว.และ สส.ครบจำนวน สามารถเปิดประชุมได้ตามกำหนดเวลา เป็นการทำตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๒ และมาตรา ๑๑๗

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งแต่ละครั้ง กกต.จะต้องตรวจสอบรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้ง และต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน เมื่อได้ข้อเท็จจริงอันน่าเชื่อถือได้ว่าเป็นการทุจริตจริง ก็ให้เลื่อนผู้ที่ได้คะแนนในอันดับถัดไป ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ถูกคัดค้านหรือถูกร้องเรียนว่าทุจริตในการเลือกตั้ง ขึ้นมาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งแทน ยกเว้นกรณีผู้ได้รับการเลือกตั้งถึงแก่กรรม หรือผู้ได้รับการเลือกตั้งแต่ลาออกไป 2 กรณีนี้จะไม่ใช้วิธีเลื่อนอันดับรองขึ้นมาแทนแต่ต้องจัดเลือกตั้งใหม่ การแก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ คือการเลื่อนผู้ที่ได้คะแนนรองขึ้นมาแทนผู้ทำการทุจริตการเลือกตั้ง จะไม่มีการลอบทำร้ายกันถึงชีวิตแน่ๆ เพราะถ้าผู้ได้รับการเลือกตั้งถึงแก่กรรมก็ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ สำหรับระยะเวลาการยื่นคัดค้านการทุจริตเลือกตั้ง ให้ยื่นได้ตั้งแต่วันรับสมัครจนถึงวันออกเสียงลงคะแนน ไม่เกิน ๗ วัน ทั้งนี้เพื่อให้มีเวลาเพียงพอในการดำเนินการเรื่องทุจริตได้ทันในเวลาสามสิบวันที่กำหนดไว้ ▪ เพื่อให้ กกต.มีอำนาจในการสั่งตัดสินคดีไม่ให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับผู้สมัคร สส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ ต้องแก้ไข พรบ. ประกอบ รธน. ว่าด้วย กกต. พ.ศ. ๒๕๔๑ ม. ๑๐(๗) เสียใหม่ <u>ข้อความเดิม</u> “สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้งหรือสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ฯลฯ” <u>ให้แก้ไขข้อความใหม่ว่า</u>

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	“สิ่งใหม่คือการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่ง หรือทุกหน่วยเลือกตั้งหรือสิ่งใหม่หรือการนับคะแนนใหม่ หรือสิ่งให้ตัดสินสิทธิไม่ให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับผู้สมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งคนใดและสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อในเขตใด เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ หรือเขตเลือกตั้งนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” “ลข” ■ เพื่อให้ กกต. มีอำนาจในการออกกระเป๋ยกำหนดเวลาเริ่มนับคะแนนเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อได้ตามที่เห็นสมควร ต้องแก้ไข พรบ. ประกอบ รธน. ว่าด้วยการเลือกตั้ง สส. และ สว. พ.ศ. ๒๕๔๑ ม.๖๘ เสียใหม่ ข้อความเดิม “การนับคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดให้เริ่มนับเมื่อมีการส่งหีบบัตรเลือกตั้ง จากหน่วยเลือกตั้งทุกแห่งในเขตเลือกตั้งนั้นมาที่นับคะแนนครบถ้วนแล้ว” ให้แก้เป็นข้อความใหม่ว่า “การนับคะแนนเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ จะเริ่มนับคะแนนเลือกตั้งเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด” ■ ปรับปรุงวิธีการสอบสวนการทุจริตของผู้สมัครผู้สมัครโดยเพิ่มประสิทธิภาพของการสืบสวนและการสอบสวนในเชิงรุกที่ปฏิบัติมาและปฏิบัติในเชิงรับ เช่น การหาพยานหลักฐานต่างๆ

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	■ กกต.ควรมีอำนาจในการจัดการลงโทษกับผู้สมัครและผู้เกี่ยวข้องที่กระทำการทุจริตในการเลือกตั้งทุกรูปแบบ รวมทั้งการซื้อสิทธิขายเสียง ■ ควรลดอำนาจในการประกาศผลของ กกต.โดยให้ประกาศไปตาม กกต.จังหวัด รายงานตาม พรบ.เลือกตั้ง มาตรา ๗๗ และส่งศาลอาญาดำเนินการตามมาตรา ๔๔ ภายหลัง ■ ให้มีมาตรการในการดำเนินการกับผู้ทุจริตการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพ เช่น การตัดสิทธิเป็นผู้สมัคร เป็นต้น ■ มาตราในการป้องกันกระทำความผิด พ.ร.บ.เลือกตั้งของผู้สมัคร ผู้มีสิทธิหรือหวัหะแนและพรรคการเมือง ให้กำหนดมาตรการให้ชัดเจน ■ ให้แก้ไข พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สส. และ สว. พ.ศ.๒๕๔๑ ใหม่เกี่ยวกับใน กรณีที่ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งได้กระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง ให้ถอดถอนได้แม้จะประกาศแล้ว กกต.จังหวัดไม่มั่นใจในอำนาจหน้าที่ของตน ต้องขึ้นกับการตัดสินใจของ กกต.กลางเสมอ ควรมีการกระจายอำนาจ จาก กกต.กลางสู่จังหวัด รวมทั้งความแม่นยำในการใช้กฎหมายเลือกตั้งของ กกต.จังหวัด
๕.ประเด็นปัญหาภายหลังจกที่มี การประกาศผลการเลือกตั้ง	■ ขั้นตอนการประกาศเขวชนผู้ได้รับเลือกตั้งแล้ว ๑. เมื่อผู้ได้รับการเลือกตั้ง (คือผู้ได้คะแนนสูงสุดในจังหวัดนั้นๆ) มีการทุจริตจนเป็นที่เชื่อถือได้และทาง กกต.ประกาศเขวชนไปนั้น ๒. ให้ทาง กกต.พิจารณาผู้ได้คะแนนรอง (คนสุดท้ายของจำนวน สส. สว. ในจังหวัดนั้น) ขึ้นเป็น สส. สว. แทน ทั้งนี้เพราะไม่ต้องเลือกตั้งใหม่อีก ทำให้เสียงบประมาณแผ่นดิน ทำให้เสียความรู้สึกรู้สึกไปใช้สิทธิเลือกตั้งและเสีย เวลาทำมาหากิน

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	๓. เพื่อให้พวกทุจริตได้เกิดใหม่อีก (หากเขวแล้วให้เลือกใหม่ คนทุจริตที่ได้เป็นอีก เพราะเขาเป็นเจ้าพ่อ เจ้าแม่ ลูกสมุณจะยอมให้แพ้การเลือกตั้งไปไม่ได้ คราวนี้เขาจะรวมหัวกัน คะแนจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นกว่าเท่า ดังกรณี เจ้าพ่อ เจ้าแม่บางซื่อ กทม. หรือเจ้าพ่อที่เสียใหม่ และเจ้าพ่อที่ลพบุรี) ๔. หากทำได้แบบนี้แล้ว เลือกตั้งครั้งเดียวจบ ไม่ต้องเสียงบประมาณแผ่นดินบ่อยๆ ๕. ต้องมีการตรวจสอบว่าคนได้คะแนนรองเป็นคนทุจริต หากกรณีที่ ๑-๒ ไม่ทุจริตให้เลือกคนที่ ๓-๔ ต่อไป ■ แชนว สว. สส. แล้ว ควรเลื่อนอันดับรองขึ้นมาเพื่อพิจารณาจนกว่าจะได้ ไม่ต้องกลับไปเลือกอีก ทำให้ประชาชนเบื่อ เสียบบ เลือกตั้งก็ครั้งก็นำเดิม กกต.ต้องโปร่งใส ยุติธรรม เด็ดขาด ■ ควรมีบทลงโทษผู้กระทำความผิดในการทุจริตการเลือกตั้งทั้งในทางแพ่งและทางอาญาเพิ่มขึ้น - ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดกระทำผิด พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จน กกต.วินิจฉัยชี้ขาดว่ามีได้เป็นไปโดยทุจริตและเที่ยงธรรมและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้น จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดอันเกิดขึ้นจากการดำเนินการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้นๆ ■ การแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งเพื่อป้องกันคนทุจริตเข้ามาในสภานั้น สมควรมี ๑. "ศาลเลือกตั้ง" เพื่อพิจารณาคดีการร้องที่ กกต.เสนอมาโดยเฉพาะ และการพิจารณาต้องกระทำโดยเร็วที่สุด ๒. เมื่อตัดสินแล้ว ผู้สมัครต้องถูก "เขวอน" ในการเลือกตั้งครั้งนั้นๆ อย่างไม่มีเงื่อนไข การฟ้องร้องจะกระทำได้อีกเมื่อวาระการเลือกตั้งนั้นสิ้นสุดไปแล้ว

ประเด็นปัญหา	ข้อคิดเห็น
	๓. โทษ - นอกจากตัดสินคดีแล้ว ต้องมีบทลงโทษอื่นๆ ประกอบด้วย ทั้งจำ ทั้งปรับ และการตัดสินคดีต่างๆ รวมทั้งการลงสมัคร/ใช้สิทธิในการเลือกตั้งต่อไปด้วย ๔. ถ้าผู้สมัครสังกัดพรรคการเมือง ต้องให้พรรคการเมืองรับผิดชอบและถูกลงโทษด้วย ■ การแขวนคอทำได้เมื่อมีหลักฐานชัดเจนเพียงพอโดยคณะผู้พิจารณาที่มีไต่ กต. และเมื่อแล้วต้องมีการลงโทษ เช่นห้ามลงเลือกตั้งในครั้งต่อไปในเขตเลือกตั้งเดิม ■ เป็นไปได้ไหมที่หากรับรองรายชื่อได้ครบร้อยละ ๙๐ แล้วให้ถือว่าสภาครบ เปิดสภาได้ ■ การเลือกตั้งควรประกาศผลครั้งเดียวให้ครบ กรณีมีผู้ตัดสินคดีที่ยกให้เลื่อนผู้สมัครที่มีคะแนนสูงตามเกณฑ์ขึ้นมา ยกเว้นมีผู้ถูกตัดสินคดีหรือมีผู้ถูกตัดสินคดีไม่ถึงเกณฑ์ให้เลื่อน ให้เลือกตั้งใหม่ ■ ผู้สมัคร ส.ส หรือ ส.ว. ที่ทุจริตในการเลือกตั้ง ถ้ามีหลักฐานที่เชื่อถือได้ ควรตัดสินคดีในการสมัครคราวต่อไปอย่างน้อย ๑ สมัย แต่ละประเภทตามวาระ

ข.๒ สวนดุสิตโพล / ผลการวิเคราะห์

3. การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ประเด็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย การแก้ไข	ข้อความที่ควรแก้ไข
1) สมควรกำหนดให้มี (1) คณะกรรมการตรวจสอบส่วนงานการสอบสวน ประกอบด้วยข้าราชการตุลาการ ข้าราชการการอัยการ และข้าราชการอื่น เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบส่วนงานการสอบสวน และรับฟังคำชี้แจงหรือพยานหลักฐาน แทนคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง (2) คณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเกิดอนติพิทเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้วเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง	○	○	
2) สมควรให้มีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะมิพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งหรือไม่ หนึ่ง การใช้จ่ายของบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมืองหรือ ส.ส.สังกัดพรรคนั้น ให้ถือว่าเป็นรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและให้ถือว่าบุคคลนั้นบริจาคให้แก่พรรค และต้องปรากฏในบัญชีรายรับรายจ่ายของพรรค และควรกำหนดห้ามข้าราชการการเมืองกระทำการในระหว่างมีพระราชกฤษฎีกา คือ 1. การแจกของไม่ว่าของส่วนตัวหรือของทางราชการ 2. เปิดงาน จัดหรือร่วมการสัมมนา เว้นแต่งานราชพิธีหรือรัฐพิธี ตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง ผู้สมัครต้องดำเนินการดังนี้ 1. การใช้จ่ายและการบริจาคในการเลือกตั้งต้องกระทำโดยผ่านบัญชีที่สมุห์บัญชีเลือกตั้งควบคุมเท่านั้น และห้ามผู้อื่นใช้จ่ายเงินเพื่อผู้สมัครนอกจากการบริจาคเข้าบัญชีที่สมุห์บัญชีเลือกตั้งควบคุม 2. ให้ผู้สมัครแจ้งบัญชีทรัพย์สิน/หนี้สิน ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพร้อมการสมัคร 3. การบริจาคแก่ผู้สมัครให้ทำเป็นตั๋วเงินหรือหลักฐานอื่น และต้องกระทำโดยเปิดเผยเว้นแต่การบริจาคจำนวนน้อย การบริจาคเงินให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองต้องไม่เกินจำนวนเงินที่กฎหมายกำหนด การบริจาคเงินของสมาชิกพรรคการเมืองให้แก่พรรคการเมืองกระทำได้โดยไม่จำกัดจำนวนเงิน	○	○	
3) สมควรกำหนดว่านับตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ 1. เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายเพื่อตรวจค้น ยึดหรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานใด และในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นซ้ำ เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกยึดย้าย ซุกซ่อน ทำลายหรือทำให้เข้าทำการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ 2. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจตั้งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้กระทำการทุจริตเลือกตั้ง หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการดังกล่าว เมื่อยึดหรืออายัดแล้วให้ยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งว่าเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวน่าจะได้อำนาจหรือใช้เพื่อการ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และ 3. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศผลการลงคะแนนและกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมีได้เป็นไปโดยทุจริตและเที่ยงธรรม โดยการกระทำของเจ้าพนักงานดำเนินการการเลือกตั้ง	○	○	

2. การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย ควรแก้ไข	ข้อความที่ควรแก้ไข
1) สมควรกำหนดห้ามผู้สมัคร ส.ว. ทุกคนกระทำการโฆษณาทางทีวี วิทยุ หรือใช้ไมโครโฟน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคกัน ทั้งนี้เพราะแม้แต่ข้าราชการหรือผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ก็ต้องลาออกก่อนสมัครรับเลือกตั้ง	☐	☐	
2) สมควรให้รัฐอำนวยความสะดวกในการแนะนำตัวให้มากที่สุดและจัดให้เฉพาะเรื่องที่ทำร่วมกันแล้วเป็นการประหยัด ซึ่งผู้สมัครออกค่าใช้จ่ายบางส่วนโดยไม่นับรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการแนะนำตัว	☐	☐	
3) สมควรกำหนดค่าใช้จ่ายในการแนะนำตัวของผู้สมัคร ส.ว. เพื่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างผู้สมัครทุกคน โดยกำหนดจำนวนไม่สูงมาก และกำหนดห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ สนับสนุนเงินไม่ว่าด้วยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้สมัครคนใด หากฝ่าฝืนอาจถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง	☐	☐	
4) สมควรให้ผู้สมัคร ส.ว. สามารถแนะนำตัวโดยการแสดงทัศนคติ นโยบายส่วนตัว หรือการแนะนำเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ ส.ว. ได้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	☐	☐	
5) สมควรแก้ไขให้ผู้สมัครมีสิทธิถอนการสมัครได้ ทั้งนี้เพราะในทางปฏิบัตินั้นผู้สมัครที่ไม่ประสงค์จะเข้ารับการเลือกตั้งสามารถถอนตัวได้โดยการไม่ทำการแนะนำตัวอยู่แล้ว	☐	☐	
6) สมควรอำนวยความสะดวกให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สามารถลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งได้ โดยการลงทะเบียนในจังหวัดที่ตนอยู่อาศัยล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 20 วัน และให้จัดที่เลือกตั้งกลางให้จังหวัดละ 1 แห่ง	☐	☐	
7) สมควรกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ต่างประเทศ สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้เฉพาะการเลือกตั้งทั่วไป โดยที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะใช้สิทธิ ลงทะเบียนหากครบ 500 คนก็ให้จัดที่เลือกตั้งกลางให้ แต่ถ้าไม่ครบ 500 คนหรือมีเหตุจำเป็นให้จัดให้ลงคะแนนทางไปรษณีย์หรือวิธีอื่น	☐	☐	
8) สมควรกำหนดบัตรเลือกตั้งและวิธีการทำเครื่องหมายและวิธีการลงคะแนนในบัตรตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามคำแนะนำของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	☐	☐	
9) สมควรกำหนดจำนวนหีบบัตรเสียใหม่ โดยที่หากหีบบัตรมาถึงที่นับคะแนนเพียง 1 ใน 3 ก็ให้เริ่มนับคะแนนได้ และภายใน 24 ชั่วโมงหีบบัตรยังไม่ครบให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตั้งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือส่งการอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร หรือหากปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำการเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย อาจสั่งให้เปิดหีบบัตรหรือสั่งให้เลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นได้	☐	☐	
10) สมควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน	☐	☐	

ประเด็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย ควรแก้ไข	ข้อความที่ควรแก้ไข
4) สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้ทุจริตการเลือกตั้ง และมีอำนาจสั่งการดังต่อไปนี้ 1. ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้หนึ่งเป็นเวลา 1 ปี นับแต่วันที่มีคำสั่งซึ่งส่งผลให้ต้องขิดชื่อผู้นั้นออกจากประกาศผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้วเลื่อนผู้สมัครที่ได้คะแนนลำดับถัดไปที่ได้คะแนนถึงจำนวนที่กำหนดให้ขึ้นมาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งแทนได้ 2. ภายใน 2 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้หนึ่งเป็นเวลา 1 ปี ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลนั้นพ้นจากสมาชิกภาพ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่	☐	☐	
5) สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจประกาศให้บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้ ศ.ส. แบบบัญชีรายชื่อเป็นบัตรเสียมิให้นับเป็นคะแนน เฉพาะพื้นที่ที่มีการกระทำความผิด และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัคร	☐	☐	
6) สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและตัดชื่อผู้สมัครรายนั้นออกจากบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง	☐	☐	
7) สมควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจในการตั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ศ.ส. หรือ ส.ว. ซึ่งมีหลักฐานอันควรเชื่อว่าทุจริตการเลือกตั้งได้ และให้มีผลดังต่อไปนี้ 1. พ้นจากสมาชิกภาพการเป็น ศ.ส. หรือ ส.ว. 2. จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่ได้	☐	☐	

ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการแก้กฎหมายเลือกตั้ง (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณ
"สวนดุสิตโพล"

สวนดุสิตโพล

ความคิดเห็นของประชาชน

กรณี : "การแก้กฎหมายเลือกตั้ง"

สำหรับ

สถาบันพระปกเกล้า

สวนดุสิตโพล

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

15 สิงหาคม 2543

สวนดุสิตโพล

ความคิดเห็นของประชาชน กรณี : "การแก้กฎหมายเลือกตั้ง"

ผู้รับผิดชอบ

"สวนดุสิตโพล" สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

ลักษณะงาน

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

วัตถุประสงค์

เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ต่อ การแก้กฎหมายเลือกตั้ง ตามข้อเสนอของ "สถาบันพระปกเกล้า"

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขที่เสนอ โดย "สถาบันพระปกเกล้า"

2. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,181 คน สุ่มกระจายตามพื้นที่ (Area Sampling) ทั้งกรุงเทพฯ และปริมณฑล จังหวัดที่เป็นตัวแทนภูมิภาคทั้ง ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

3. เครื่องมือ แบบสำรวจความคิดเห็นตามข้อเสนอ ของ "สถาบันพระปกเกล้า" จำนวน 25 ประเด็น โดยระบุเนื้อหาแล้วให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกว่า "เห็นด้วย" หรือ "ไม่เห็นด้วย"

4. วิธีการเก็บข้อมูล ใช้นักศึกษาสถาบันราชภัฏกระจายลงพื้นที่ได้รับมอบหมายโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อการสื่อสาร 2 ทาง (Two Ways)

5. การประมวลผล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป QPS (Questionnaire Processing System)

6. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ การประเมินผลความคิดเห็นดังกล่าวจะใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage)

ระยะเวลาดำเนินการ

1 - 14 สิงหาคม 2543

สถานภาพกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 2,181 คน

	จำนวน	ร้อยละ		ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เพศ	ชาย	962	อาชีพ	44.11	เกษตรกร/ชาวประมง	46	2.11
	หญิง	1,219		55.89	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	313	14.35
อายุ	18 - 25 ปี	670		30.72	ธุรกิจค้าขาย	372	17.06
	26 - 35 ปี	704		32.28	พนักงานเอกชน	336	15.41
	36 - 45 ปี	470		21.55	แม่บ้าน	174	7.98
	มากกว่า 45 ปี	261		11.97	ผู้ใช้แรงงาน	291	13.34
การศึกษา	ไม่ระบุ	76		3.48	นักเรียน/นักศึกษา	425	19.49
	มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	561		25.72	ว่างงาน	131	6.01
	ปวช., ปวส.	456		20.91	อื่นๆ	27	1.24
	ปริญญาตรี	862		39.52	ไม่ระบุ	66	3.03
	สูงกว่าปริญญาตรี	69	รายได้ต่อเดือน	3.16	ต่ำกว่า 5,000 บาท	612	28.06
	ไม่ระบุ	233		10.68	5,000 - 10,000 บาท	778	35.67
					100,001 - 20,000 บาท	458	21.00
					มากกว่า 20,000 บาท	145	6.65
					ไม่ระบุ	188	8.62
			ที่พักอาศัย		กรุงเทพฯและปริมณฑล	850	38.97
				ภาคกลาง	332	15.22	
				ภาคเหนือ	310	14.21	
				ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	417	19.12	
				ภาคใต้	272	12.47	

●อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.)

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

1. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ที่เบ็ดเสร็จ ทั้งการออกกฎหมายดำเนินการจัดและควบคุมการเลือกตั้ง รวมถึงวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเรื่องกำลังคนและมีข้อครหาในความเป็นกลาง

สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการออกกฎหมายควบคุมการจัดการเลือกตั้งและวินิจฉัยชี้ขาด ส่วนการดำเนินการจัดการเลือกตั้งนั้น ควรมอบให้หน่วยงานอื่นรับผิดชอบในการจัดการ

1

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	81.06	78.90	82.77	79.25	81.68	83.19	78.54	82.89	80.26	80.51	69.57
● ไม่เห็นด้วย	18.39	20.37	16.82	20.75	18.18	16.17	18.39	16.76	19.52	18.79	30.43
* ไม่ระบุ	0.55	0.73	0.41	-	0.14	0.64	3.07	0.36	0.22	0.70	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน				ที่พักอาศัย			
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่น ๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้	
● เห็นด้วย	81.06	86.96	78.91	81.45	83.04	86.78	82.47	78.59	77.10	66.67	78.27	80.72	84.06	76.55	81.65	80.42	79.68	81.06	81.62
● ไม่เห็นด้วย	18.39	13.04	19.49	18.01	16.37	13.22	16.84	21.41	22.14	33.33	21.57	19.02	15.50	18.62	17.53	19.28	20.00	18.47	18.01
* ไม่ระบุ	0.55	-	1.60	0.54	0.60	-	0.69	-	0.76	-	0.16	0.26	0.44	4.83	0.82	0.30	0.32	0.48	0.37

* ประชาชนถึงร้อยละ 81.06 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ไขของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

2. การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีปัญหาซึ่งเกิดขึ้นจากการตีความรัฐธรรมนูญและกฎหมายมากมายสมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหรือเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญไปยังศาลรัฐธรรมนูญได้

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	87.71	87.42	87.94	85.37	88.78	86.60	93.87	86.10	86.62	89.10	85.51
● ไม่เห็นด้วย	11.55	11.75	11.40	14.18	10.37	12.77	4.98	12.48	13.16	10.21	14.49
* ไม่ระบุ	0.73	0.83	0.66	0.45	0.85	0.64	1.15	1.43	0.22	0.70	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพ รวม	อาชีพ								รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่น ๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้	
● เห็นด้วย	87.71	93.48	89.14	90.32	82.14	91.38	90.72	85.65	87.79	92.59	88.40	86.63	86.90	93.79	88.71	83.43	86.45	87.29	91.91
● ไม่เห็นด้วย	11.55	6.52	10.22	9.68	16.07	8.62	7.56	14.35	12.21	7.41	10.95	13.11	11.57	6.21	10.35	16.57	12.26	11.75	8.09
* ไม่ระบุ	0.73	-	0.64	-	1.79	-	1.72	-	-	-	0.65	0.26	1.53	-	0.94	-	1.29	0.96	-

* ประชาชนถึงร้อยละ 87.71 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ไขของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

- อำนาจในการวินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยฯ และมีคำสั่งได้ 2 ระยะ คือ

- มีคำสั่งเพิกถอนการรับสมัครได้จนถึงก่อน วันประกาศผลการเลือกตั้ง

- หากพบภายหลังจากผู้สมัครรายนั้นได้รับเลือกตั้งแล้ว ควรให้มีอำนาจเพิกถอนการเลือกตั้งและจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยที่หากเป็นการเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้อำนาจแก่ผู้สมัครรายนั้นเป็นบัตรเสีย แต่หากเป็นกรณีการเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองให้ตัดชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อพรรคการเมือง

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	90.23	88.46	91.63	89.85	92.05	91.49	83.91	90.20	90.79	90.02	85.51
● ไม่เห็นด้วย	8.30	10.19	6.81	8.96	6.39	7.23	13.41	8.38	8.11	8.47	8.70
* ไม่ระบุ	1.47	1.35	1.56	1.19	1.56	1.28	2.68	1.43	1.10	1.51	5.80

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน				ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้	
● เห็นด้วย	90.23	95.65	87.86	90.32	87.20	94.25	93.13	90.82	89.31	92.59	90.85	91.00	87.77	86.21	91.65	89.46	90.00	89.21	88.60	
● ไม่เห็นด้วย	8.30	4.35	10.86	8.33	8.93	5.17	5.50	8.47	9.16	7.41	8.33	7.97	9.39	9.66	7.41	9.64	8.06	8.63	9.19	
* ไม่ระบุ	1.47	-	1.28	1.34	3.87	0.57	1.37	0.71	1.53	-	0.82	1.03	2.84	4.14	0.94	0.90	1.94	2.16	2.21	

* ประชาชนถึงร้อยละ 90.23 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.)

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

4. อำนาจในการกำหนดวันเลือกตั้งทั้งในกรณีที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่ไปเนื่องจากสถานการณ์และมีการเลือกตั้งทั่วไปภายหลังการยุบสภาผู้แทน

ราษฎร

สมควรให้คณะกรรมการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดวันเลือกตั้งทั่วไป เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความ

เป็นอิสระและเป็นกลางมากที่สุด

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	87.62	86.80	88.27	86.87	88.64	87.45	86.59	88.41	87.72	87.01	91.30
● ไม่เห็นด้วย	12.20	12.79	11.73	12.84	11.36	12.55	12.64	11.59	12.28	12.76	5.80
* ไม่ระบุ	0.18	0.42	-	0.30	-	-	0.77	-	-	0.23	2.90

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้		
● เห็นด้วย	87.62	91.30	88.18	84.14	88.10	89.66	93.13	83.29	92.37	81.48	86.76	87.79	87.77	91.03	89.88	86.75	84.52	86.81	86.40		
● ไม่เห็นด้วย	12.20	8.70	11.82	15.86	11.31	10.34	6.87	16.24	7.63	18.52	12.91	12.21	12.23	7.59	10.12	13.25	14.84	12.71	13.60		
* ไม่ระบุ	0.18	-	-	-	0.60	-	-	0.47	-	-	0.33	-	-	1.38	-	-	0.65	0.48	-		

* ประชาชนถึงร้อยละ 87.62 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.)

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

5. กฎหมายกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการต่าง ๆ ไขว่มาเกินไป ซึ่งบางประการส่งผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งสมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ยื่นหรือขยายระยะเวลาต่าง ๆ ตามความเหมาะสมได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสามารถดำเนินการ

การจัดการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพและเสรีจลันโดยรวดเร็ว

1

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวศ.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	86.61	87.11	86.22	85.82	87.22	88.72	85.06	87.52	85.96	85.15	88.41
● ไม่เห็นด้วย	12.43	1.16	12.63	12.99	12.07	10.43	14.18	11.94	13.60	13.23	10.14
* ไม่ระบุ	0.96	0.73	1.15	1.19	0.71	0.85	0.77	0.53	0.44	1.62	1.45

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพ รวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน				ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้	
● เห็นด้วย	86.61	84.78	86.26	85.84	87.50	90.23	88.32	85.65	84.73	85.19	86.44	87.40	86.24	84.14	88.24	83.73	86.13	86.57	85.66	
● ไม่เห็นด้วย	12.43	15.22	13.10	13.71	10.12	9.20	11.34	13.41	14.50	11.11	12.58	11.83	12.23	15.17	11.29	15.06	11.94	11.99	13.97	
* ไม่ระบุ	0.96	-	0.64	0.81	2.38	0.57	0.34	0.94	0.76	3.70	0.98	0.77	1.53	0.69	0.47	1.20	1.94	1.44	0.37	

* ประชาชนถึงร้อยละ 86.61 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

●อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.)

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

6. การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ และต้องใช้เวลาจำนวนมาก

สมควรให้มีการมอบให้ส่วนราชการอื่นรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยชัดเจน โดยจัดทำได้อย่างถาวรเป็นรายปีและให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองสามารถขอเพิ่มเติมหรือเพิกถอนรายชื่อได้ตลอดเวลา ทั้งนี้โดยไม่ต้องปิดประกาศทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	66.71	65.59	67.60	67.01	71.31	66.81	57.09	64.35	72.37	66.47	59.42
● ไม่เห็นด้วย	32.42	33.16	31.83	31.94	28.41	31.91	41.38	34.22	27.19	32.83	40.58
* ไม่ระบุ	0.87	1.25	0.57	1.04	0.28	1.28	1.53	1.43	0.44	0.70	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้		
● เห็นด้วย	66.71	67.39	65.18	67.47	65.18	59.20	68.38	71.06	64.89	51.85	67.32	67.22	66.38	57.24	67.18	73.19	66.13	62.59	64.34		
● ไม่เห็นด้วย	32.42	32.61	33.23	31.72	34.82	39.66	30.58	27.76	34.35	48.15	31.70	32.01	32.75	41.38	32.00	26.51	32.58	36.45	34.56		
* ไม่ระบุ	0.87	-	1.60	0.81	-	1.15	1.03	1.18	0.76	-	0.98	0.77	0.87	1.38	0.82	0.30	1.29	0.96	1.10		

* ประชาชนถึงร้อยละ 66.71 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

7. อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้ง ไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง
- สมควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการขอให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แจ้งรายงานการทำธุรกรรมของบุคคลที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง หรือให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นแจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินได้

1

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	89.55	88.77	90.16	87.76	89.77	90.21	93.10	88.77	93.20	88.98	86.96
● ไม่เห็นด้วย	9.81	10.50	9.27	11.49	10.09	8.94	5.75	10.52	6.58	10.21	13.04
* ไม่ระบุ	0.64	0.73	0.57	0.75	0.14	0.85	1.15	0.71	0.22	0.81	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้		
● เห็นด้วย	89.55	84.78	92.97	89.78	86.31	93.68	92.78	85.65	91.60	85.19	88.24	90.49	89.52	89.66	91.88	84.34	90.65	90.89	85.29		
● ไม่เห็นด้วย	9.81	15.22	6.39	9.95	13.69	5.17	6.87	13.18	6.87	14.81	10.62	9.25	10.04	10.34	7.65	15.06	9.03	8.63	12.87		
* ไม่ระบุ	0.64	-	0.64	0.27	-	1.15	0.34	1.18	1.53	-	1.14	0.26	0.44	-	0.47	0.60	0.32	0.48	1.84		

* ประชาชนถึงร้อยละ 89.55 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ไขของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.)

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

8. การกำหนดเรื่องการเสียสิทธิของผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้มีสิทธิออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
สมควรกำหนดเรื่องการเสียสิทธิใหม่ โดยการเรียกเก็บเงินจากผู้ไม่ไปใช้สิทธิเป็นค่าพินัยหลวง เพื่อนำเงินเข้ากองทุนพัฒนาประชาธิปไตยหรือกองทุนเงินที่กฎหมายกำหนด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เรียกเก็บ หากไม่มีเงินจ่ายก็ให้ทำบริการสาธารณะร่วมแต่ได้แจ้งเหตุขัดข้องล่วงหน้า

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	65.25	64.76	65.63	62.24	70.45	65.11	57.85	57.40	71.93	66.13	62.32
● ไม่เห็นด้วย	33.75	34.20	33.39	36.72	28.98	33.62	40.61	41.71	27.19	32.83	37.68
* ไม่ระบุ	1.01	1.04	0.98	1.04	0.57	1.28	1.53	0.89	0.88	1.04	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ									รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ค.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้	
● เห็นด้วย	65.25	60.87	61.98	69.62	68.15	59.77	65.64	63.29	69.47	48.15	61.93	66.97	67.47	59.31	65.76	72.29	61.94	61.39	64.71	
● ไม่เห็นด้วย	33.75	39.13	36.74	30.11	30.65	39.08	33.33	35.29	29.77	51.85	36.60	32.65	31.88	38.62	33.53	26.51	37.42	37.65	33.09	
* ไม่ระบุ	1.01	-	1.28	0.27	1.19	1.15	1.03	1.41	0.76	-	1.47	0.39	0.66	2.07	0.71	1.20	0.65	0.96	2.21	

* ประชาชนถึงร้อยละ 65.25 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

1. การกำหนดห้ามผู้สมัคร สว. โฆษณาทางทีวี วิทยุ หรือใช้โซเชียลมีเดียเป็นวิธีการหาเสียงที่ผิดกฎหมาย สามารถออกกฎหมายได้

สมควรกำหนดห้ามผู้สมัคร ส.ว. ทุกคนกระทำการโฆษณาทางทีวี วิทยุ หรือใช้โซเชียลมีเดียให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคกัน ทั้งนี้เพราะ แม้แต่ข้าราชการหรือผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ก็ต้องลาออกก่อนสมัครรับเลือกตั้ง

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	75.84	75.78	75.88	71.34	78.13	80.85	73.95	78.43	78.07	74.36	59.42
● ไม่เห็นด้วย	22.97	23.08	22.89	27.01	21.16	18.09	24.90	20.50	21.71	24.01	36.23
* ไม่ระบุ	1.19	1.14	1.23	1.64	0.71	1.06	1.15	1.07	0.22	1.62	4.35

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน				ที่พักอาศัย			
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ศ.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้
● เห็นด้วย	75.84	80.43	74.12	78.49	77.08	75.86	84.88	70.35	68.70	70.37	72.88	76.74	80.57	66.21	78.59	71.99	79.35	76.02	67.65
● ไม่เห็นด้วย	22.97	19.57	23.64	20.43	22.62	24.14	14.43	27.76	29.77	29.63	25.65	22.24	18.12	33.10	20.71	27.41	18.71	21.82	31.25
* ไม่ระบุ	1.19	-	2.24	1.08	0.30	-	0.69	1.88	1.53	-	1.47	1.03	1.31	0.69	0.71	0.60	1.94	2.16	1.10

* ประชาชนถึงร้อยละ 75.84 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

2. การกำหนดให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการแนะนำตัวและจัดสถานที่ให้สมัคร สว. แนะนำตัว

สมควรให้รัฐอำนวยความสะดวกในการแนะนำตัวให้มากที่สุดและจัดให้เฉพาะเรื่องที่ทำร่วมกันแล้วเป็นการประหยัด ซึ่งผู้สมัครออกค่าใช้จ่ายบางส่วนโดยไม่รวบรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการแนะนำตัว

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	88.26	86.49	89.66	86.57	89.63	87.87	92.34	88.59	90.35	87.59	82.61
● ไม่เห็นด้วย	10.68	12.16	9.52	11.94	9.94	11.28	6.13	10.52	9.43	10.90	14.49
* ไม่ระบุ	1.05	1.35	0.82	1.49	0.43	0.85	1.53	0.89	0.22	1.51	2.90

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ								รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้
● เห็นด้วย	88.26	86.96	88.50	89.25	90.48	91.38	90.03	86.12	82.44	92.59	85.62	89.46	89.74	88.97	90.94	84.94	88.06	86.09	87.50
● ไม่เห็นด้วย	10.68	13.04	10.22	10.75	8.63	8.62	8.93	11.76	16.03	7.41	12.58	9.77	9.83	9.66	8.47	14.76	10.32	11.99	11.03
* ไม่ระบุ	1.05	-	1.28	-	0.89	-	1.03	2.12	1.53	-	1.80	0.77	0.44	1.38	0.59	0.30	1.61	1.92	1.47

* ประชาชนถึงร้อยละ 88.26 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ไขกฎหมายของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

3. การแนะนำตัวของผู้สมัคร สว. ไม่มีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการแนะนำตัว

สมควรกำหนดค่าใช้จ่ายในการแนะนำตัวของผู้สมัคร สว. เพื่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างผู้สมัครทุกคน โดยกำหนดจำนวนไม่สูงมาก และกำหนดห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐสนับสนุนเงินไปว่าด้วยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้สมัครคนใด หากฝ่าฝืนอาจถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

และองค์กรเอกชนใดที่รับเงินสนับสนุนจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พรรคการเมือง หรือรับจากต่างประเทศใน 3 ปีที่ผ่านมา จะสนับสนุนผู้สมัครคนใดก็ได้ ผู้สมัครคนใดที่รู้เห็นเป็นใจกับการทำกิจกรรม ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์กรดังกล่าวให้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้

ความความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	91.52	91.16	91.80	90.00	92.05	92.55	93.49	92.16	93.42	91.30	94.20
● ไม่เห็นด้วย	6.97	7.17	6.81	8.66	6.53	5.74	5.36	6.95	5.70	6.50	5.80
* ไม่ระบุ	1.51	1.66	1.39	1.34	1.42	1.70	1.15	0.89	0.88	2.20	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ									รายได้ต่อเดือน				ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ว.น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001-20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้
● เห็นด้วย	91.52	89.13	91.37	93.82	92.56	94.83	93.81	86.35	94.66	85.19	88.89	92.29	93.01	97.24	94.94	89.46	88.06	88.97	91.18
● ไม่เห็นด้วย	6.97	10.87	6.71	5.91	5.65	5.17	4.12	11.53	3.05	14.81	9.48	6.17	5.46	2.76	4.24	8.73	10.32	8.63	6.99
* ไม่ระบุ	1.51	-	1.92	0.27	1.79	-	2.06	2.12	2.29	-	1.63	1.54	1.53	-	0.82	1.81	1.61	2.40	1.84

* ประชาชนถึงร้อยละ 91.52 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

4. การที่กำหนดให้ผู้สมัคร สว. สามารถแนะนำตัวได้โดยจำกัดภายในขอบเขตที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด
- สมควรให้ผู้สมัคร สว. สามารถแนะนำตัวโดยการแสดงทัศนคติ นโยบายส่วนตัว หรือการแนะนำเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ สว. ได้ เพื่อเป็นข้อ

มูลประกอบการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	91.52	89.81	92.86	91.04	91.90	92.13	90.80	90.91	90.13	91.88	95.65
● ไม่เห็นด้วย	7.34	8.73	6.23	7.46	7.67	7.02	7.66	8.02	8.99	6.73	4.35
* ไม่ระบุ	1.15	1.46	0.90	1.49	0.43	0.85	1.53	1.07	0.88	1.39	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้		
● เห็นด้วย	91.52	93.48	90.42	91.94	93.45	93.10	89.69	91.53	90.84	85.19	90.85	91.90	91.70	95.17	92.47	88.55	91.94	91.37	91.91		
● ไม่เห็นด้วย	7.34	6.52	8.31	7.53	6.25	5.75	8.93	6.59	7.63	14.81	7.35	7.07	7.86	4.83	6.94	10.84	6.45	6.47	6.62		
* ไม่ระบุ	1.15	-	1.28	0.54	0.30	1.15	1.37	1.88	1.53	-	1.80	1.03	0.44	-	0.59	0.60	1.61	2.16	1.47		

* ประชาชนถึงร้อยละ 91.52 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

5. การกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สว. ถอนการสมัครในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 2, 3 หรือมากกว่านี้สมควรแก้ไขให้ผู้สมัครมีสิทธิถอนการสมัครได้ ทั้งนี้เพราะในทางปฏิบัติให้ผู้สมัครที่ไม่ประสงค์จะเข้ารับการเลือกตั้งสามารถถอนตัวได้โดยการ

ไม่ทำการแนะนำตัวอยู่แล้ว

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	86.06	85.45	86.55	85.52	87.93	85.96	85.06	86.27	87.06	86.66	91.30
● ไม่เห็นด้วย	12.33	12.79	11.98	12.99	11.22	12.13	12.64	11.76	12.50	11.37	8.70
* ไม่ระบุ	1.60	1.77	1.48	1.49	0.85	1.91	2.30	1.96	0.44	1.97	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพ รวม	อาชีพ									รายได้ต่อเดือน				ที่พักอาศัย			
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร.ว.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้
● เห็นด้วย	86.06	78.26	88.82	86.29	87.20	88.51	86.25	83.29	87.02	77.78	84.64	85.86	87.12	93.10	88.59	83.73	84.17	87.13
● ไม่เห็นด้วย	12.33	21.74	9.27	12.90	12.20	10.34	11.68	14.59	11.45	18.52	12.91	12.85	11.57	6.90	10.00	15.06	13.67	11.03
* ไม่ระบุ	1.60	-	1.92	0.81	0.60	1.15	2.06	2.12	1.53	3.70	2.45	1.29	1.31	-	1.41	1.20	2.16	1.84

* ประชาชนถึงร้อยละ 86.06 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ไขของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

6. การอำนวยความสะดวกให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในประเทศไทย ซึ่งอยู่อาศัยนอกเขตเลือกตั้ง

สมควรอำนวยความสะดวกให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สามารถลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งได้ โดยการลงทะเบียนในจังหวัดที่ตนอยู่อาศัยล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 20 วัน และให้จัดที่เลือกตั้งกลางให้จังหวัดละ 1 แห่ง

ความคิดเห็น	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวศ.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	87.44	85.65	88.84	85.97	90.20	87.66	83.14	86.99	90.35	86.31	91.30
● ไม่เห็นด้วย	11.33	12.99	10.01	12.39	9.38	11.06	15.33	12.30	9.43	11.72	5.80
* ไม่ระบุ	1.24	1.35	1.15	1.64	0.43	1.28	1.53	0.71	0.22	1.97	2.90

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพ รวม	อาชีพ								รายได้ต่อเดือน				ที่พักอาศัย					
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ว/น.ศ.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาค กลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาค ใต้
● เห็นด้วย	87.44	93.48	83.71	90.86	86.31	89.66	90.72	84.94	85.50	81.48	86.44	87.53	86.24	88.97	89.06	87.35	88.39	85.37	84.56
● ไม่เห็นด้วย	11.33	6.52	15.02	8.87	12.20	10.34	8.59	12.94	11.45	18.52	11.76	11.57	12.88	9.66	10.12	12.35	10.00	12.23	13.97
* ไม่ระบุ	1.24	-	1.28	0.27	1.49	-	0.69	2.12	3.05	-	1.80	0.90	0.87	1.38	0.82	0.30	1.61	2.40	1.47

* ประชาชนถึงร้อยละ 87.44 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

7. การอำนวยความสะดวกให้ผู้สิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ต่างประเทศ

สมควรกำหนดให้ผู้สิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ต่างประเทศ สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้เฉพาะการเลือกตั้งทั่วไป โดยที่กำหนดให้ผู้สิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะใช้สิทธิ ลงทะเบียนมากกว่า 500 คนก็ให้จัดที่เลือกตั้งกลางแจ้ง แต่ถ้าน้อยกว่า 500 คนหรือมีเหตุจำเป็นให้จัดให้ลงคะแนนทางไปรษณีย์หรือวิธีอื่น

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18-25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	79.73	79.11	80.23	79.25	82.81	79.79	78.54	75.40	83.33	80.39	89.86
● ไม่เห็นด้วย	18.98	19.65	18.46	18.81	16.76	18.51	20.69	23.53	15.79	17.75	10.14
* ไม่ระบุ	1.28	1.25	1.31	1.94	0.43	1.70	0.77	1.07	0.88	1.86	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ								รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย			
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001 - 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน
● เห็นด้วย	79.73	84.78	78.91	81.45	82.74	78.74	81.79	77.65	81.68	66.67	78.27	80.59	79.91	86.90	84.12	79.22	74.19	74.58
● ไม่เห็นด้วย	18.98	15.22	19.17	18.28	16.67	20.69	17.18	19.53	16.79	33.33	19.93	18.25	18.78	13.10	14.94	20.48	23.87	23.26
* ไม่ระบุ	1.28	-	1.92	0.27	0.60	0.57	1.03	2.82	1.53	-	1.80	1.16	1.31	-	0.94	0.30	1.94	2.16

* ประชาชนถึงร้อยละ 79.73 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

8. การกำหนดให้ทำเครื่องหมายกากบาทในบัตรเลือกตั้ง เป็นเหตุให้มีบัตรเสียจำนวนมาก

สมควรกำหนดบัตรเลือกตั้งและวิธีการทำเครื่องหมายและวิธีการลงคะแนนในบัตรตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามคำแนะนำของคณะ

กรรมการการเลือกตั้ง

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18-25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	93.81	94.18	93.52	93.73	94.46	94.04	93.49	94.65	95.18	92.92	95.65
● ไม่เห็นด้วย	4.54	4.05	4.92	4.78	4.69	3.40	4.60	3.74	3.51	5.10	4.35
* ไม่ระบุ	1.65	1.77	1.56	1.49	0.85	2.55	1.92	1.60	1.32	1.97	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่น ๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001 - 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้		
● เห็นด้วย	93.81	100.00	91.37	93.82	94.35	94.25	96.22	92.47	96.95	100.00	94.12	92.93	94.10	94.48	94.71	93.98	92.90	92.81	93.38		
● ไม่เห็นด้วย	4.54	-	4.79	4.84	5.36	5.17	2.41	5.41	1.53	-	3.92	6.04	3.71	2.76	3.76	5.72	5.16	4.56	4.78		
* ไม่ระบุ	1.65	-	3.83	1.34	0.30	0.57	1.37	2.12	1.53	-	1.96	1.03	2.18	2.76	1.53	0.30	1.94	2.64	1.84		

* ประชาชนถึงร้อยละ 93.81 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

9. การกำหนดให้เริ่มนับคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. ที่จุดเดียวและต้องรอให้หีบบัตรมาครบจำนวนจึงเริ่มนับคะแนนได้ จะมีปัญหาในเรื่องที่หีบบัตรสูญหายเป็นเหตุให้ไม่สามารถเริ่มนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้งได้

สมควรกำหนดจำนวนหีบบัตรเสียใหม่ โดยที่หากหีบบัตรมาถึงที่นับคะแนนเพียง 1 ใน 3 ก็ให้เริ่มนับคะแนนได้ และถ้าภายใน 24 ชั่วโมงหีบบัตรยังไม่ครบให้คณะกรรมการจัดการเลือกตั้งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือส่งการอย่างอื่นตามความเห็นสมควร หรือหากปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย อาจสั่งให้ปิดหีบบัตรหรือสั่งให้เลือกตั้งใหม่เป็นหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ได้

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	84.36	85.45	83.51	82.99	86.79	83.62	83.14	82.17	88.60	84.57	65.22
● ไม่เห็นด้วย	14.08	13.10	14.85	15.22	12.78	14.26	14.56	16.04	10.75	13.46	33.33
* ไม่ระบุ	1.56	1.46	1.64	1.79	0.43	2.13	2.30	1.78	0.66	1.97	1.45

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้		
● เห็นด้วย	84.36	93.48	82.43	86.56	83.93	82.76	85.57	82.82	82.44	88.89	83.50	85.48	86.90	77.24	85.41	86.75	83.55	82.49	81.99		
● ไม่เห็นด้วย	14.08	6.52	15.65	12.90	15.77	16.67	12.71	14.35	14.50	7.41	13.73	13.50	11.79	22.07	13.65	12.35	14.19	14.87	16.18		
* ไม่ระบุ	1.56	-	1.92	0.54	0.30	0.57	1.72	2.82	3.05	3.70	2.78	1.03	1.31	0.69	0.94	0.90	2.26	2.64	1.84		

* ประชาชนถึงร้อยละ 84.36 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

10. การเลือกตั้ง ส.ส. หากเกิดปัญหาต้องเลือกตั้งซ้ำแล้วซ้ำเล่าอย่างที่เกิดขึ้นกับการเลือกตั้ง สว. จะส่งผลให้เกิดสูญญากาศทางการเมือง และความล่าช้า

ในการเปิดสภาและจัดตั้งรัฐบาล

สมควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันเลือกตั้ง

1

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา				
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
● เห็นด้วย	90.83	89.19	92.12	90.00	92.61	90.85	90.80	92.34	90.35	90.84	85.51	
● ไม่เห็นด้วย	7.38	8.84	6.23	7.76	6.53	7.45	7.28	6.77	8.55	6.73	10.14	
* ไม่ระบุ	1.79	1.98	1.64	2.24	0.85	1.70	1.92	0.89	1.10	2.44	4.35	

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย			
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร.ม.ค.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001 - 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้	
● เห็นด้วย	90.83	89.13	90.10	91.94	90.18	91.38	91.41	90.82	89.31	88.89	93.30	89.33	88.86	93.79	90.47	90.66	91.29	91.85	90.07	
● ไม่เห็นด้วย	7.38	10.87	8.63	6.99	7.44	8.05	6.19	6.82	9.16	11.11	4.90	8.74	9.61	4.83	7.88	7.83	6.45	5.76	8.82	
* ไม่ระบุ	1.79	-	1.28	1.08	2.38	0.57	2.41	2.35	1.53	-	1.80	1.93	1.53	1.38	1.65	1.51	2.26	2.40	1.10	

* ประชาชนถึงร้อยละ 90.83 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

1. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีกำลังคนจำนวนน้อย และขาดความเชี่ยวชาญในการสืบสวนสอบสวน หากเป็นการเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ พรรคการเมือง และแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งมีจำนวน 400 เขต จะสามารถดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วได้อย่างไร

สมควรกำหนดให้มี (1) คณะกรรมการตรวจสอบจำนวนการตรวจสอบส่วน ประกอบด้วยข้าราชการตุลาการ ข้าราชการการอัยการ และข้าราชการอื่น เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบจำนวนการสอบสวนและรับฟังคำชี้แจงหรือพยานหลักฐาน แทนคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง (2) คณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้วเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ					การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
● เห็นด้วย	93.21	91.48	94.59	94.18	93.61	94.04	88.12	91.62	95.83	92.92	91.30	
● ไม่เห็นด้วย	5.41	6.96	4.18	4.48	5.26	5.32	8.43	6.06	3.29	6.26	5.80	
* ไม่ระบุ	1.38	1.56	1.23	1.34	1.14	0.64	3.45	2.32	0.88	0.81	2.90	

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ								รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย			
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ศ.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001 - 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้
● เห็นด้วย	93.21	95.65	91.05	93.55	91.96	97.70	93.81	95.76	88.55	81.48	93.46	93.70	93.45	87.59	94.35	92.26	93.05	95.59
● ไม่เห็นด้วย	5.41	4.35	6.71	5.91	6.25	1.72	5.15	3.06	9.16	18.52	5.07	5.14	5.46	9.66	4.35	5.81	5.52	3.31
* ไม่ระบุ	1.38	-	2.24	0.54	1.79	0.57	1.03	1.18	2.29	-	1.47	1.16	1.09	2.76	1.29	1.94	1.44	1.10

* ประชาชนถึงร้อยละ 93.21 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

2. การใช้จ่ายเงินในการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส. ภายหลังที่มีพระราชกฤษฎีกาแล้ว ถือเป็นความผิด และถูกเรียกว่า "ซอเสียง" แต่ก่อนมีพระราชกฤษฎีกาไม่สามารถควบคุมในเรื่องดังกล่าวได้ โดยไม่กระทบต่อการบริการประชาชนที่ผู้จะสมัครนิยมนำกันอยู่ เช่น การบริการรถพยาบาล หรือรถรับส่ง

ศพ

สมควรให้มีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งหรือไม่ อนึ่ง การใช้จ่ายของบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมืองหรือ ส.ส.สังกัดพรรคนั้น ให้ถือว่าเป็นรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและให้ถือว่าบุคคลนั้นบริจาคให้แก่พรรค และต้องปรากฏในบัญชีรายจ่ายของพรรค และควรกำหนดห้ามข้าราชการการเมืองกระทำการในระหว่างมีพระราชกฤษฎีกา คือ

1. การแจกของไม่ว่าของส่วนตัวหรือของทางราชการ
 2. เป็จัดงาน จัดหรือร่วมการสัมมนา เว้นแต่งานราชพิธีหรือรัฐพิธี
- ตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง ผู้สมัครต้องดำเนินการดังนี้

1. การใช้จ่ายและการบริจาคในการเลือกตั้งต้องกระทำโดยผ่านบัญชีที่สมเหตุสมผลที่เลือกตั้งควบคุมเท่านั้น และห้ามผู้อื่นใช้จ่ายเงินเพื่อผู้สมัครนอกจากการบริจาคเข้าบัญชีที่สมเหตุสมผลที่เลือกตั้งควบคุม

2. ให้ผู้สมัครแจ้งบัญชีทรัพย์สิน/หนี้สิน ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพร้อมการสมัคร

3. การบริจาคแก่ผู้สมัครให้ทำเป็นต้นเงินหรือหลักฐานอื่น และต้องกระทำโดยเปิดเผยเว้นแต่การบริจาคจำนวนน้อย

การบริจาคเงินให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองต้องไม่เกินจำนวนเงินที่กฎหมายกำหนด

การบริจาคเงินของสมาชิกพรรคการเมืองให้แก่พรรคการเมืองกระทำได้โดยไม่จำกัดจำนวนเงิน

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	92.85	91.06	94.26	92.69	94.18	92.77	89.66	91.27	92.54	93.97	84.06
● ไม่เห็นด้วย	5.96	7.48	4.76	6.12	4.40	6.60	8.81	6.42	6.58	5.34	15.94
* ไม่ระบุ	1.19	1.46	0.98	1.19	1.42	0.64	1.53	2.32	0.88	0.70	-

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ว.น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้		
● เห็นด้วย	92.85	93.48	89.78	90.59	94.64	94.25	96.91	94.12	87.79	88.89	93.30	92.29	92.58	91.72	94.00	89.46	93.23	93.29	92.28		
● ไม่เห็นด้วย	5.96	6.52	7.99	8.06	4.76	5.17	2.41	4.71	9.92	11.11	5.72	6.17	6.55	7.59	4.94	9.34	5.16	5.52	6.62		
* ไม่ระบุ	1.19	-	2.24	1.34	0.60	0.57	0.69	1.18	2.29	-	0.98	1.54	0.87	0.69	1.06	1.20	1.61	1.20	1.10		

* ประชาชนถึงร้อยละ 92.85 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

3. กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่าการทุจริตอย่างชัดเจน หรือเกิดความไม่เป็นธรรมอย่างชัดเจน ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจอย่างใด

สมควรกำหนดว่านับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติให้มีการเลือกตั้งถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ

1. เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เพื่อตรวจค้น ยึดหรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานใด และในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นเข้า เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกยักย้าย ซุกซ่อน ทำลายหรือทำให้เข้าทำการค้นโดยไม่คงมีหมายค้นก็ได้

2. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้กระทำการทุจริตเลือกตั้ง หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการดังกล่าว เมื่อยึดหรืออายัดแล้วให้ยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งว่าเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวจะได้นำมาใช้หรือใช้เพื่อการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และ

3. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศการลงคะแนนและกำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยการกระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	91.33	90.54	91.96	89.10	92.61	91.70	92.72	90.37	92.32	91.07	88.41
● ไม่เห็นด้วย	7.52	8.21	6.79	9.55	6.39	7.45	5.75	7.66	6.80	8.12	11.59
* ไม่ระบุ	1.15	1.25	1.07	1.34	0.99	0.85	1.53	1.96	0.88	0.81	-

1

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ										รายได้ต่อเดือน				ที่พักอาศัย			
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทณ.	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้
● เห็นด้วย	91.33	91.30	89.14	92.20	93.75	89.08	96.56	88.71	89.31	74.07	88.89	93.06	91.92	88.97	91.65	92.17	91.29	90.89	90.07
● ไม่เห็นด้วย	7.52	8.70	8.63	6.99	5.65	10.34	2.75	9.88	8.40	25.93	10.13	5.66	6.99	10.34	7.41	6.33	7.42	8.15	8.46
* ไม่ระบุ	1.15	-	2.24	0.81	0.60	0.57	0.69	1.41	2.29	-	0.98	1.29	1.09	0.69	0.94	1.51	1.29	0.96	1.47

* ประชาชนถึงร้อยละ 91.33 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ไขกฎหมายของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

4. ในกรณีพบว่าผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ทุจริตหรือกระทำการอันไม่เป็นธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีอำนาจอย่างไรสมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้ทุจริตการเลือกตั้ง และมีอำนาจสั่งการดังต่อไปนี้

1. ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้หนึ่งเป็นเวลา 1 ปี นับแต่วันที่มีคำสั่ง ซึ่งส่งผลให้ต้องชี้แจงข้อผู้พ้นจากประกาศผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้วเลื่อนผู้สมัครที่ได้คะแนนลำดับถัดไปที่ได้คะแนนถึงจำนวนที่กำหนดให้เข้ามาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งแทนได้
2. ภายใน 2 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้หนึ่งเป็นเวลา 1 ปี ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลนั้นพ้นจากสมาชิกภาพ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18-25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	89.50	88.77	90.07	88.96	89.06	91.70	86.97	88.06	91.23	89.44	82.61
● ไม่เห็นด้วย	8.80	9.56	8.20	9.55	9.38	6.60	9.96	10.34	6.58	9.05	13.04
* ไม่ระบุ	1.70	1.66	1.72	1.49	1.56	1.70	3.07	1.60	2.19	1.51	4.35

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ								รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้
● เห็นด้วย	89.50	91.30	90.10	89.52	89.88	93.10	88.66	87.76	89.31	85.19	87.75	90.62	89.08	91.03	92.59	88.25	87.10	86.09	89.34
● ไม่เห็นด้วย	8.80	8.70	7.99	8.60	8.04	5.17	10.31	10.35	9.92	11.11	10.62	7.97	8.52	6.90	5.65	10.54	11.29	12.47	8.09
* ไม่ระบุ	1.70	-	1.92	1.88	2.08	1.72	1.03	1.88	0.76	3.70	1.63	1.41	2.40	2.07	1.76	1.20	1.61	1.44	2.57

* ประชาชนถึงร้อยละ 89.50 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ไขของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

5. การเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ หากมีการทุจริตเกิดขึ้นในเขตใดเขตหนึ่ง จะสมควรให้ดำเนินการอย่างไร
- สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจประกาศให้บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อเป็นบัตรเสียให้นับเป็นคะแนน เฉพาะพื้นที่ที่มีการกระทำนั้น และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัคร

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา			
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
● เห็นด้วย	88.54	88.46	88.60	85.97	90.06	88.94	88.89	88.77	89.25	87.94	85.51
● ไม่เห็นด้วย	9.54	9.77	9.35	11.79	8.24	9.79	7.66	9.27	7.89	10.67	7.25
* ไม่ระบุ	1.93	1.77	2.05	2.24	1.70	1.28	3.45	1.96	2.85	1.39	7.25

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	อาชีพ								รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย			
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ค้าขาย	พนักงานบริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	นร./น.ส.	ว่างงาน	อื่นๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001 - 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้
● เห็นด้วย	88.54	91.30	89.46	88.71	88.69	90.80	93.47	84.94	88.55	81.48	86.93	89.46	88.43	90.34	91.76	84.94	87.29	88.97
● ไม่เห็นด้วย	9.54	8.70	9.27	9.41	8.93	7.47	4.81	12.47	9.92	14.81	11.44	8.87	9.17	7.59	6.71	13.86	10.55	8.09
* ไม่ระบุ	1.93	-	1.28	1.88	2.38	1.72	1.72	2.59	1.53	3.70	1.63	1.67	2.40	2.07	1.53	2.58	2.16	2.94

* ประชาชนถึงร้อยละ 88.54 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

6. ถ้าพบว่าผู้สมัครที่อยู่ในบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองขาดคุณสมบัติหรือทุจริตในการเลือกตั้ง จะสมควรให้ กกต. ดำเนินการอย่างไรสมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและตัดชื่อผู้สมัครรายนั้นออกจากบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา				
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	มัธยมหรือต่ำกว่า	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
● เห็นด้วย	82.44	80.25	84.17	78.21	85.09	83.62	83.91	84.31	84.43	79.70	72.46	
● ไม่เห็นด้วย	15.73	17.88	14.03	20.75	12.93	14.89	11.49	14.62	12.94	18.56	18.84	
* ไม่ระบุ	1.83	1.87	1.80	1.04	1.99	1.49	4.60	1.07	2.63	1.74	8.70	

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพ รวม	อาชีพ								รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	นร./น.ส.	ว่างงาน	อื่น ๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาคกลาง	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้
● เห็นด้วย	82.44	93.48	84.35	80.11	84.52	87.36	86.25	74.35	87.79	81.48	79.08	86.12	79.91	80.69	87.18	78.92	80.65	81.06	76.10
● ไม่เห็นด้วย	15.73	6.52	13.42	17.47	12.80	10.92	12.37	24.71	10.69	14.81	19.77	12.60	16.81	15.86	11.06	19.58	17.74	17.27	20.96
* ไม่ระบุ	1.83	-	2.24	2.42	2.68	1.72	1.37	0.94	1.53	3.70	1.14	1.29	3.28	3.45	1.76	1.51	1.61	1.68	2.94

* ประชาชนถึงร้อยละ 82.44 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหาของ "สถาบันพระปกเกล้า"

● การตรวจสอบการเลือกตั้ง

ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไข

7. กรณีผู้คัดค้านการเลือกตั้งภายหลังจากที่ได้ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว และมีการเพิกถอนการเลือกตั้งแล้ว หากผู้สมัครรายนั้นได้รับเลือกตั้งก็ยังไม่พ้นสมาชิกภาพ เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดเหตุแห่งการพ้นจากสมาชิกภาพไว้แน่นอนตายตัว แต่ไม่ได้รับเหตุที่ กกต. เพิกถอนการเลือกตั้งไว้เป็นเหตุในการพ้นจากสมาชิกภาพ นอกจากนี้ไม่ได้รับเลือกตั้งยังมีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งได้อีก

สมควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจในการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ส.ส. หรือ ส.ว. ซึ่งมีหลักฐานอันควรเชื่อว่าทุจริตการเลือกตั้งได้ และให้ผลดังต่อไปนี้

1. พ้นจากสมาชิกภาพการเป็น ส.ส. หรือ ส.ว.
2. จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่ได้

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพรวม	เพศ		อายุ				การศึกษา				
		ชาย	หญิง	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 45 ปี	มากกว่า 45 ปี	ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี		
● เห็นด้วย	90.83	87.94	93.11	88.81	92.90	92.55	86.97	91.45	89.33	81.16		
● ไม่เห็นด้วย	7.57	10.19	5.50	10.00	5.68	6.17	8.81	6.14	9.40	11.59		
* ไม่ระบุ	1.60	1.87	1.39	1.19	1.42	1.28	4.21	2.41	1.28	7.25		

ความคิดเห็น ของประชาชน	ภาพ รวม	อาชีพ									รายได้ต่อเดือน					ที่พักอาศัย				
		เกษตรกร	ข้าราชการ	ธุรกิจ/ ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	แม่บ้าน	รับจ้าง	น.ร./น.ส.	ว่างงาน	อื่น ๆ	น้อยกว่า 5,000	5,000 - 10,000	10,001- 20,000	มากกว่า 20,000	กทม.	ภาค เหนือ	ภาค อีสาน	ภาคใต้		
● เห็นด้วย	90.83	86.96	88.50	92.20	92.86	95.98	94.50	86.35	87.79	92.59	89.05	91.90	90.61	88.97	92.47	90.66	90.00	89.21	89.34	
● ไม่เห็นด้วย	7.57	13.04	9.90	5.91	4.76	2.30	4.47	12.24	11.45	3.70	9.64	6.81	6.99	8.28	5.76	8.13	8.71	9.59	8.09	
* ไม่ระบุ	1.60	-	1.60	1.88	2.38	1.72	1.03	1.41	0.76	3.70	1.31	1.29	2.40	2.76	1.76	1.20	1.29	1.20	2.57	

* ประชาชนถึงร้อยละ 90.83 "เห็นด้วย" กับแนวทางการแก้ปัญหของ "สถาบันพระปกเกล้า"

ข.๓ ข้อเสนอ เรื่อง การปรับแก้กฎกติกาและการจัดการการเลือกตั้ง
สมาชิกวุฒิสภา ของ สมาคมพัฒนาสังคม /สรุปลวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

**ฐานข้อมูล
(DATABASE)**

SUAN DUSIT POLL - KOK KOK TOR (2543)

PROFILE

Base: ALL RESPONDENTS

	Total
Total	2181 100.00%
SEX	

MALE	962 44.11%
FEMALE	1219 55.89%
AGE	

18 - 25	670 30.72%
26 - 35	704 32.28%
36 - 45	470 21.55%
OVER 45	261 11.97%
NOT DISCLOSED	76 3.48%
EDUCATION	

SECONDARY OR LESS	561 25.72%
DIPLOMA/VOCATIONAL	456 20.91%
BACHELOR'S DEGREE	862 39.52%
MASTER DEGREE OR HIGHER	69 3.16%
NOT DISCLOSED	233 10.68%
OCCUPATION	

AGRICULTURAL/FISHING	46 2.11%
GOVT.OFF./STATE ENTERPRISE	313 14.35%
BUSINESS/TRADING	372 17.06%
PRIVATE SECTOR EMPLOYEE	336 15.41%
HOUSEWIFE	174 7.98%
LABOURER	291 13.34%
STUDENTS	425 19.49%
UNEMPLOYED	131 6.01%
OTHERS	27 1.24%
NOT DISCLOSED	66 3.03%

SUAN DUSIT POLL - KOK KOK TOR (2543)

PROFILE (continuation)

Base: ALL RESPONDENTS

	Total
Total	2181 100.00%
MONTHLY HOUSEHOLD INCOME	

BELOW 5,000	612 28.06%
5,000 - 10,000	778 35.67%
10,001 - 20,000	458 21.00%
OVER 20,000	145 6.65%
NOT DISCLOSED	188 8.62%
AREA	

BANGKOK	850 38.97%
CERTRAL	332 15.22%
NORTH	310 14.21%
NORTHEAST	417 19.12%
SOUTH	272 12.47%

Table 5

Base: ALL RESPONDENTS

SEX		AGE		EDUCATION			OCCUPATION			MONTHLY H/H INCOME			AREA																	
BACHE MASTER																														
FE-		OVER 18-25		SECON		LOR'S		DE-		AGRI GOVT/		BUS1 PRIV		5000 10001																
		OVER 26-35		OVER -DARY		DIP L		DE- GREE		CUL- STATE		NESS/ .SEC. HOUSE LABOU		STU- UN-																
MALE		36-45		45		/VOC		GREE /HIGH.		TURAL ENT.		-WIFE		-RER DENTS EMPL. OTHER																
MALE		18-25		36-45		45		/VOC		TURAL ENT.		-WIFE		-RER DENTS EMPL. OTHER																
Total		93.21	91.48	94.59	94.18	93.61	94.04	88.12	91.62	95.83	92.92	91.30	95.65	91.05	93.55	91.96	97.70	93.81	95.76	88.55	81.48	93.46	93.70	93.45	87.59	94.35	89.46	92.26	93.05	95.51
YES		5.41	6.96	4.18	4.48	5.26	5.32	8.43	6.06	3.29	6.26	5.80	4.35	6.71	5.91	6.25	1.72	5.15	3.06	9.16	18.52	5.07	5.14	5.46	9.66	4.35	9.34	5.81	5.52	3.3
NO		1.38	1.56	1.23	1.34	1.14	.64	3.45	2.32	.88	.81	2.90	2.24	.54	1.79	.57	1.03	1.18	2.29	1.47	1.16	1.09	2.76	1.29	1.20	1.94	1.44	1.44	1.1	
N.A.																														
ITEM Q.3.2																														
YES		92.85	91.06	94.26	92.69	94.18	92.77	89.66	91.27	92.54	93.97	84.06	93.48	89.78	90.59	94.64	94.25	96.91	94.12	87.79	88.89	93.30	92.29	92.58	91.72	94.00	89.46	93.23	93.29	92.21
NO		5.96	7.48	4.76	6.12	4.40	6.60	8.81	6.42	6.58	5.34	15.94	6.52	7.99	8.06	4.76	5.17	2.41	4.71	9.92	11.11	5.72	6.17	6.55	7.59	4.94	9.34	5.16	5.52	6.62
N.A.		1.19	1.46	.98	1.19	1.42	.64	1.53	2.32	.88	.70	2.24	1.34	.60	.57	.69	1.18	2.29	.98	1.54	.87	.69	1.06	1.20	1.61	1.20	1.61	1.20	1.1	
ITEM Q.3.3																														
YES		91.33	90.54	91.96	89.10	92.61	91.70	92.72	90.37	92.32	91.07	88.41	91.30	89.14	92.20	93.75	89.08	96.56	88.71	89.31	74.07	88.89	93.06	91.92	88.97	91.65	92.17	91.29	90.89	90.01
NO		7.52	8.21	6.97	9.55	6.39	7.45	5.75	7.66	6.80	8.12	11.59	8.70	8.63	6.99	5.65	10.34	2.75	9.88	8.40	25.93	10.13	5.66	6.99	10.34	7.41	6.33	7.42	8.15	8.42
N.A.		1.15	1.25	1.07	1.34	.99	.85	1.53	1.96	.88	.81	2.24	.81	.60	.57	.69	1.41	2.29	.98	1.29	1.09	.69	.94	1.51	1.29	.96	1.44	2.51		
ITEM Q.3.4																														
YES		89.50	88.77	90.07	88.96	89.06	91.70	86.97	88.06	91.23	89.44	82.61	91.30	90.10	89.52	89.88	93.10	88.66	87.76	89.31	85.19	87.75	90.62	89.08	91.03	92.59	88.25	87.10	86.09	89.34
NO		8.80	9.56	8.20	9.55	9.38	6.60	9.96	10.34	6.58	9.05	13.04	8.70	7.99	8.60	8.04	5.17	10.31	10.35	9.92	11.11	10.62	7.97	8.52	6.90	5.65	10.54	11.29	12.47	8.05
N.A.		1.70	1.66	1.72	1.49	1.56	1.70	3.07	1.60	2.19	1.51	4.35	1.92	1.88	2.08	1.72	1.03	1.88	.76	3.70	1.63	1.41	2.40	2.07	1.76	1.20	1.61	1.44	2.51	

SUAN DUSIT POLL - KOK KOK TOR (2543)

Table 6

Q.3

Base: ALL RESPONDENTS

	S F X	A G E		E D U C A T I O N		O C C U P A T I O N				MONTHLY H/H INCOME				A R E A		
ITEM Q.3.5	BACHE MASTER															
			SECON		LOR'S		DE-		AGRI GOVT/		BUSI		PRIV		5000 10001	
			OVER -DARY		DIPL		DE- GREE		CUL- STATE		NESS/		.SEC. HOUSE LABOU		STU-	
			45		/LESS		/VOC		GREE /HIGH. TURAL		ENT. TRAD/G		EMPL. -WIFE		-RER DENTS	
	Total	MALE	18-25	26-35	36-45											

SUAN DUSIT POLL - KOK KOK TOR (2543)

PROFILE

Base: ALL RESPONDENTS

	Total
SEX	

MALE	44.11
FEMALE	55.89
AGE	

18 - 25	30.72
26 - 35	32.28
36 - 45	21.55
OVER 45	11.97
NOT DISCLOSED	3.48
EDUCATION	

SECONDARY OR LESS	25.72
DIPLOMA/VOCATIONAL	20.91
BACHELOR'S DEGREE	39.52
MASTER DEGREE OR HIGHER	3.16
NOT DISCLOSED	10.68
OCCUPATION	

AGRICULTURAL/FISHING	2.11
GOVT.OFF./STATE ENTERPRISE	14.35
BUSINESS/TRADING	17.06
PRIVATE SECTOR EMPLOYEE	15.41
HOUSEWIFE	7.98
LABOURER	13.34
STUDENTS	19.49
UNEMPLOYED	6.01
OTHERS	1.24
NOT DISCLOSED	3.03
MONTHLY HOUSEHOLD INCOME	

BELOW 5,000	28.06
5,000 - 10,000	35.67
10,001 - 20,000	21.00
OVER 20,000	6.65
NOT DISCLOSED	8.62
AREA	

BANGKOK	38.97
CERTRAL	15.22
NORTH	14.21
NORTHEAST	19.12
SOUTH	12.47

Table 1

Base: ALL RESPONDENTS

SEX		AGE		EDUCATION		OCCUPATION				MONTHLY H/H INCOME		AREA			

BACHE MASTER															
FE-		SECON		LOR'S		AGRI GOVT/		BUSI		PRIV		5000 10001			
		OVER -DARY		DIPL		DE- GREE		CUL- STATE		NESS/ .SEC. HOUSE LABOU		STU- UN- BELOW - - OVER BANG CER- NORTH			
MALE		18-25 26-35 36-45		45 /LESS		/VOC GREE		/HIGH. TURAL		ENT. TRAD'G EMPL. -WIFE -RER DENTS EMPL. OTHER		5000 10000 20000 20000 -KOK TRAL NORTH -EAST SOUTH			

Total		MALE		18-25 26-35 36-45		45 /LESS		/VOC GREE		/HIGH. TURAL		ENT. TRAD'G EMPL. -WIFE -RER DENTS EMPL. OTHER		5000 10000 20000 20000 -KOK TRAL NORTH -EAST SOUTH	

81.06		78.90		82.77		79.25		81.68		83.19		78.54		82.89	
80.51		69.57		86.96		78.91		81.45		83.04		86.78		82.47	
77.10		66.67		78.27		80.72		84.06		76.55		81.65		80.42	
79.68		81.06		81.62		18.39		20.37		16.82		20.75		18.18	
16.17		18.39		16.76		19.52		18.79		30.43		13.04		19.49	
18.01		16.37		13.22		16.84		21.41		22.14		33.33		21.57	
19.02		15.50		18.62		17.53		19.28		20.00		18.47		18.01	
.55		.73		.41		.14		.64		3.07		.36		.22	
.70		1.60		.54		.60		.76		.16		.26		.44	
4.83		.82		.30		.32		.48		.37					

87.71		87.42		87.94		85.37		88.78		86.60		93.87		86.10	
86.62		89.10		85.51		93.48		89.14		90.32		82.14		91.38	
90.72		85.65		87.79		92.59		88.40		86.63		86.90		93.79	
88.71		83.43		86.45		87.29		91.91							
11.55		11.75		11.40		14.18		10.37		12.77		4.98		12.48	
13.16		10.21		14.49		6.52		10.22		9.68		16.07		8.62	
7.56		14.35		12.21		7.41		10.95		13.11		11.57		6.21	
10.35		16.57		12.26		11.75		8.09							
.73		.83		.66		.45		.85		.64		1.79		1.72	
.94		1.29		.96											

90.23		88.46		91.63		89.85		92.05		91.49		83.91		90.20	
90.79		90.02		85.51		95.65		87.86		90.32		87.20		94.25	
93.13		90.82		89.31		92.59		90.85		91.00		87.77		86.21	
91.65		89.46		90.00		89.21		88.60							
8.30		10.19		6.81		8.96		6.39		7.23		13.41		8.38	
8.11		8.47		8.70		4.35		10.86		8.33		8.93		5.17	
5.50		8.47		9.16		7.41		8.33		7.97		9.39		9.66	
7.41		9.64		8.06		8.63		9.19							
1.47		1.35		1.56		1.19		1.56		1.28		3.87		.57	
1.37		.71		1.53		.82		1.03		2.84		4.14		.94	
1.94		2.16		2.21											

87.62		86.80		80.27		86.87		88.64		87.45		86.59		88.41	
87.72		87.01		91.30		91.30		88.18		84.14		88.10		89.66	
93.13		83.29		92.37		81.48		86.76		87.79		87.77		91.03	
89.88		86.75		84.52		86.81		86.40							
12.20		12.79		11.73		12.84		11.36		12.55		12.64		11.59	
12.28		12.76		5.80		8.70		11.82		15.86		11.31		10.34	
6.87		16.24		7.63		18.52		12.91		12.21		12.23		7.59	
10.12		13.25		14.84		12.71		13.60							
.18		.42		.30		.77		.77		.33		1.38		.65	
.48															

87.62		86.80		80.27		86.87		88.64		87.45		86.59		88.41	
87.72		87.01		91.30		91.30		88.18		84.14		88.10		89.66	
93.13		83.29		92.37		81.48		86.76		87.79		87.77		91.03	
89.88		86.75		84.52		86.81		86.40							
12.20		12.79		11.73		12.84		11.36		12.55		12.64		11.59	
12.28		12.76		5.80		8.70		11.82		15.86		11.31		10.34	
6.87		16.24		7.63		18.52		12.91		12.21		12.23		7.59	
10.12		13.25		14.84		12.71		13.60							
.18		.42		.30		.77		.77		.33		1.38		.65	
.48															

87.62		86.80		80.27		86.87		88.64		87.45		86.59		88.41	
87.72		87.01		91.30		91.30		88.18		84.14		88.10		89.66	
93.13		83.29		92.37		81.48		86.76		87.79		87.77		91.03	
89.88		86.75		84.52		86.81		86.40							
12.20		12.79		11.73		12.84		11.36		12.55		12.64		11.59	
12.28		12.76		5.80		8.70		11.82		15.86		11.31		10.34	
6.87		16.24		7.63		18.52		12.91		12.21		12.23		7.59	
10.12		13.25		14.84		12.71		13.60							
.18		.42		.30		.77		.77		.33		1.38		.65	
.48															

87.62		86.80		80.27		86.87		88.64		87.45		86.59		88.41	
87.72		87.01		91.30		91.30		88.18		84.14		88.10		89.66	
93.13		83.29		92.37		81.48		86.76		87.79		87.77		91.03	
89.88		86.75		84.52		86.81		86.40							
12.20		12.79		11.73		12.84		11.36		12.55		12.64		11.59	
12.28		12.76		5.80		8.70		11.82		15.86		11.31		10.34	
6.87		16.24		7.63		18.52		12.91		12.21		12.23		7.59	
10.12		13.25		14.84		12.71		13.60							
.18		.42		.30		.77		.77		.33		1.38		.65	
.48															

87.62		86.80		80.27		86.87		88.64		87.45		86.59		88.41	
87.72		87.01		91.30		91.30		88.18		84.14		88.10		89.66	
93.13		83.29		92.37		81.48		86.76		87.79		87.77		91.03	
89.88		86.75		84.52		86.81		86.40							
12.20		12.79		11.73		12.84		11.36		12.55		12.64		11.59	
12.28		12.76		5.80		8.70		11.82		15.86		11.31		10.34	
6.87		16.24		7.63		18.52		12.91		12.21		12.23		7.59	
10.12		13.25		14.84		12.71		13.60							
.18		.42		.30		.77		.77		.33		1.38		.65	
.48															

87.62		86.80		80.27		86.87		88.64		87.45		86.59		88.41	
87.72		87.01		91.30		91.30		88.18		84.14		88.10		89.66	
93.13		83.29		92.37		81.48		86.76		87.79		87.77		91.03	
89.88		86.75		84.52		86.81		86.40							
12.20		12.79		11.73		12.84		11.36		12.55		12.64		11.59	
12.28		12.76		5.80		8.70		11.82		15.86		11.31		10.34	
6.87		16.24		7.63		18.52		12.91		12.21		12.23		7.59	
10.12		13.25		14.84		12.71		13.60							
.18		.42		.30		.77		.77		.33		1.38		.65	
.48															

87.62		86.80		80.27		86.87		88.64		87.45		86.59		88.41	
87.72		87.01		91.30		91.30		88.18		84.14		88.10		89.66	
93.13		83.29		92.37		81.48		86.76		87.79		87.77		91.03	
89.88		86.75		84.52		86.81		86.40							
12.20		12.79		11.73		12.84		11.36		12.55		12.64		11.59	
12.28		12.76		5.80		8.70		11.82		15.86		11.31		10.34	
6.87		16.24		7.63		18.52		12.91		12.21		12.23		7.59	
10.12		13.25		14.84		12.71		13.60							
.18		.42		.30		.77		.77		.33		1.38		.65	
.48															

87.62		86.80		80.27		86.87		88.64		87.45		86.59		88.41	
87.72		87.01		91.30		91.30		88.18		84.14		88.10		89.66	
93.13		83.29		92.37		81.48		86.76		87.79		87.77		91.03	
89.88		86.75		84.52		86.81		86.40							
12.20		12.79		11.73		12.84		11.36		12.55		12.64		11.59	
12.28		12.76		5.80		8.70		11.82		15.86		11.31		10.34	
6.87		16.24		7.63		18.52		12.91		12.21		12.23		7.59	
10.12		13.25		14.84		12.71		13.60							
.18		.42		.30		.77		.77		.33		1.38		.65	
.48															

87.62		86.80		80.27		86.87		88.64		87.45		86.59		88.41	
87.72		87.01		91.30		91.30		88.18		84.14		88.10		89.66	
93.13		83.29		92.37		81.48		86.76		87.79		87.77		91.03	
89.88		86.75		84.52		86.81		86.40							
12.20		12.79		11.73		12.84		11.36		12.55		12.64		11.59	
12.28		12.76		5.80		8.70		11.82		15.86		11.31		10.34	
6.87		16.24		7.63		18.52		12.91							

Table 2

Base: ALL RESPONDENTS

Base: ALL RESPONDENTS

SEX	AGE	EDUCATION			OCCUPATION			MONTHLY H/H INCOME			AREA																			
		FE-MALE	MALE	18-25	26-35	36-45	45	OVER	SECON	BACHE MASTER	DE- LOR'S	DE- GREE	AGRI GOVT/ CUL- STATE	BUSI NESS/ SEC. HOUSE LABOU	STU- UN- TRAD'G EMPL. -WIFE -RER DENTS EMPL. OTHER	5000	10000	20000	OVER	BANG CER- TRAL NORTH -EAST SOUTH										
ITEM Q.1.5																														
YES		86.61	87.11	86.22	85.82	87.22	88.72	85.06	87.52	85.96	85.15	88.41	84.78	86.26	85.48	87.50	90.23	88.32	85.65	84.73	85.19	86.44	87.40	86.24	84.14	88.24	83.73	86.13	86.57	85.66
NO		12.43	12.16	12.63	12.99	12.07	10.43	14.18	11.94	13.60	13.23	10.14	15.22	13.10	13.71	10.12	9.20	11.34	13.41	14.50	11.11	12.58	11.83	12.23	15.17	11.29	15.06	11.94	11.99	13.97
N.A.		.96	.73	1.15	1.19	.71	.85	.77	.53	.44	1.62	1.45	.64	.81	2.38	.57	.34	.94	.76	3.70	.98	.77	1.53	.69	.47	1.20	1.94	1.44	.37	
ITEM Q.1.6																														
YES		66.71	65.59	67.60	67.01	71.31	66.81	57.09	64.35	72.37	66.47	59.42	67.39	65.18	67.47	65.18	59.20	68.38	71.06	64.89	51.85	67.32	67.22	66.38	57.24	67.18	73.19	66.13	62.59	64.34
NO		32.42	33.16	31.83	31.94	28.41	31.91	41.38	34.22	27.19	32.83	40.58	32.61	33.23	31.72	34.82	39.66	30.58	27.76	34.35	48.15	31.70	32.01	32.75	41.38	32.00	26.51	32.58	36.45	34.56
N.A.		.87	1.25	.57	1.04	.28	1.28	1.53	1.43	.44	.70	N.A.		1.60	.81		1.15	1.03	1.18	.76	.98	.77	.87	1.38	.82	.30	1.29	.96	1.10	
ITEM Q.1.7																														
YES		89.55	88.77	90.16	87.76	89.77	90.21	93.10	88.77	93.20	88.98	86.96	84.78	92.97	89.78	86.31	93.68	92.78	85.65	91.60	85.19	88.24	90.49	89.52	89.66	91.88	84.34	90.65	90.89	85.29
NO		9.81	10.50	9.27	11.49	10.09	8.94	5.75	10.52	6.58	10.21	13.04	15.22	6.39	9.95	13.69	5.17	6.87	13.18	6.87	14.81	10.62	9.25	10.04	10.34	7.65	15.06	9.03	8.63	12.87
N.A.		.64	.73	.57	.75	.14	.85	1.15	.71	.22	.81			.64	.27		1.15	.34	1.18	1.53		1.14	.26	.44		.47	.60	.32	.48	1.84
ITEM Q.1.8																														
YES		65.25	64.76	65.63	62.24	70.45	65.11	57.85	57.40	71.93	66.13	62.32	60.87	61.98	69.62	68.15	59.77	65.64	63.29	69.47	48.15	61.93	66.97	67.47	59.31	65.76	72.29	61.94	61.39	64.71
NO		33.75	34.20	33.39	36.72	28.98	33.62	40.61	41.71	27.19	32.83	37.68	39.13	36.74	30.11	30.65	39.08	33.33	35.29	29.77	51.85	36.60	32.65	31.88	38.62	33.53	26.51	37.42	37.65	33.09
N.A.		1.01	1.04	.98	1.04	.57	1.28	1.53	.89	.88	1.04			1.28	.27	1.19	1.15	1.03	1.41	.76		1.47	.39	.66	2.07	.71	1.20	.65	.96	2.21

Table 3

Base: ALL RESPONDENTS

SEX	AGE	EDUCATION			OCCUPATION			MONTHLY H/H INCOME			AREA																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
		BACHELOR			OCCUPATION			MONTHLY H/H INCOME			AREA																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
		FE-	MALE	FEMALE	18-25	26-35	36-45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765	766	767	768	769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782	783	784	785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799	800	801	802	803	804	805	806	807	808	809	810	811	812	813	814	815	816	817	818	819	820	821	822	823	824	825	826	827	828	829	830	831	832	833	834	835	836	837	838	839	840	841	842	843	844	845	846	847	848	849	850	851	852	853	854	855	856	857	858	859	860	861	862	863	864	865	866	867	868	869	870	871	872	873	874	875	876	877	878	879	880	881	882	883	884	885	886	887	888	889	890	891	892	893	894	895	896	897	898	899	900	901	902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	912	913	914	915	916	917	918	919	920	921	922	923	924	925	926	927	928	929	930	931	932	933	934	935	936	937	938	939	940	941	942	943	944	945	946	947	948	949	950	951	952	953	954	955	956	957	958	959	960	961	962	963	964	965	966	967	968	969	970	971	972	973	974	975	976	977	978	979	980	981	982	983	984	985	986	987	988	989	990	991	992	993	994	995	996	997	998

SUAN DUSIT POLL - KOK KOK TOR (2543)

Table 4

Q.2

Base: ALL RESPONDENTS

ITEM Q.2.6	SEX	AGE	EDUCATION				OCCUPATION				MONTHLY W/H INCOME				AREA			
			BACHE MASTER															
			SECON	OVER	DARY	DIPL	DE-	DE-	AGRI	GOVT/	BUSI	PRIV	BELOW	-	5000	10000	20000	20000
	FE-								CUL-	STATE	NESS/	.SEC.	HOUSE	LABOU	STU-	UN-	-RER	DENTS
	MALE	18-25	26-35	36-45	45	/LESS	/VOC	GREE	/HIGH.	TURAL	ENT.	TRAD'G	EMPL.	-WIFE	-RER	DENTS	EMPL.	OTHER
YES	87.44	85.65	88.84	85.97	90.20	87.66	83.14	86.99	90.35	86.31	91.30	93.48	83.71	90.86	86.31	89.66	90.72	84.94
NO	11.33	12.99	10.01	12.39	9.38	11.06	15.33	12.30	9.43	11.72	5.80	6.52	15.02	8.87	12.20	10.34	8.59	12.94
N.A.	1.24	1.35	1.15	1.64	.43	1.28	1.53	.71	.22	1.97	2.90	1.28	1.28	.27	1.49	.69	2.12	3.05
ITEM Q.2.7																		
YES	79.73	79.11	80.23	79.25	82.81	79.79	78.54	75.40	83.33	80.39	89.86	84.78	78.91	81.45	82.74	78.74	81.79	77.65
NO	18.98	19.65	18.46	18.81	16.76	18.51	20.69	23.53	15.79	17.75	10.14	15.22	19.17	18.28	16.67	20.69	17.18	19.53
N.A.	1.28	1.25	1.31	1.94	.43	1.70	.77	1.07	.88	1.86	1.92	.27	.60	.57	1.03	2.82	1.53	1.80
ITEM Q.2.8																		
YES	93.81	94.18	93.52	93.73	94.46	94.04	93.49	94.65	95.18	92.92	95.65	100.0	91.37	93.82	94.35	94.25	96.22	92.47
NO	4.54	4.05	4.92	4.78	4.69	3.40	4.60	3.74	3.51	5.10	4.35		4.79	4.84	5.36	5.17	2.41	5.41
N.A.	1.65	1.77	1.56	1.49	.85	2.55	1.92	1.60	1.32	1.97	3.83	1.34	.30	.57	1.37	2.12	1.53	1.96
ITEM Q.2.9																		
YES	84.36	85.45	83.51	82.99	86.79	83.62	83.14	82.17	88.60	84.57	65.22	93.48	82.43	86.56	83.93	82.76	85.57	82.82
NO	14.08	13.10	14.85	15.22	12.78	14.26	14.56	16.04	10.75	13.46	33.33	6.52	15.65	12.90	15.77	16.67	12.71	14.35
N.A.	1.56	1.46	1.64	1.79	.43	2.13	2.30	1.78	.66	1.97	1.45		1.92	.54	.30	.57	1.72	2.82
ITEM Q.2.10																		
YES	90.83	89.19	92.12	90.00	92.61	90.85	90.80	92.34	90.35	90.84	85.51	89.13	90.10	91.94	90.18	91.38	91.41	90.82
NO	7.38	8.84	6.23	7.76	6.53	7.45	7.28	6.77	8.55	6.73	10.14	10.87	8.63	6.99	7.44	8.05	6.19	6.82
N.A.	1.79	1.98	1.64	2.74	.85	1.70	1.92	.89	1.10	2.44	4.35		1.28	1.08	2.38	.57	2.41	2.35

ข.๓ ข้อเสนอ เรื่อง การปรับแก้กฎกติกาและการจัดการการเลือกตั้ง
สมาชิกวุฒิสภา ของ สมาคมพัฒนาสังคม /สรุปวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอ

เรื่อง

การปรับแก้กฎกติกาและการจัดการ
การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

ดำเนินการโดย

สมาคมพัฒนาสังคม

กรกฎาคม 2543

คำนำ

นับตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเป็นการนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันมาใช้ ก็มีปัญหาในทางปฏิบัติเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจจำนวนมากได้แสดงความเห็นและข้อเสนอแนะผ่านสื่อต่าง ๆ หลากหลายประเด็น แต่ละประเด็นก็มีมุมมองแตกต่างกันออกไป แต่ยังคงขาดการสรุปและรวบรวมปัญหาให้ครอบคลุมและรอบด้าน ส่วนใหญ่ของประเด็นปัญหานี้จึงกระจัดกระจายและมิได้นำไปสู่การพิจารณาหาข้อยุติ ตลอดจนไม่ได้มีการปรับปรุง แก้ไข หรือดำเนินการให้ลุล่วงไป

สมาคมพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์เน้นการเสริมสร้างแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นด้านการพัฒนาสังคม ตลอดจนการผลักดันการพัฒนานโยบายสาธารณะ จึงได้ดำเนินการรวบรวมประเด็นปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา โดยการจัดประชุม สัมมนาร่วมกับผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวม 4 ครั้ง ทำให้ได้ข้อสรุปถึงประเด็นปัญหา สาเหตุ ข้อเสนอ แนวทางแก้ไข จากนั้นจึงได้รวบรวมเป็นเอกสารนำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ระเบียบปฏิบัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการปรับปรุงองค์กรและการจัดการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

สมาคมพัฒนาสังคม ขอขอบพระคุณท่านอดีตรัฐสภา นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา และขอบคุณคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดและส่วนกลาง สมาชิกวุฒิสภา ผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ นักกฎหมาย นักวิชาการ นักการเมือง สื่อมวลชน และผู้สนใจทั่วไปที่ได้ให้ข้อคิดเห็นในการประชุมสัมมนาตามวาระต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น ซึ่งข้อคิดเห็นดังกล่าวมีคุณค่าอย่างยิ่งด้วยถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปการเมืองต่อไป

สมาคมพัฒนาสังคม

กรกฎาคม 2543

แนวคิดในการพัฒนาการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่ควรได้รับการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic) กล่าวคือ พิจารณาถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทุกส่วนอย่างรอบด้านและพิจารณาอย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ตลอดจนพิจารณาในลักษณะเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง องค์ประกอบสำคัญในการเลือกตั้ง อาจแยกเป็นส่วนประกอบได้เป็น 3 ส่วนหลัก ดังนี้ คือ 1) กฎกติกา หรือระเบียบกฎหมายที่ใช้เป็นพื้นฐานแนวทางในการดำเนินการเลือกตั้ง 2) องค์กรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง และ 3) การจัดการหรือกระบวนการปฏิบัติในการเลือกตั้ง

1) การพัฒนากฎกติกา

กฎกติกาถือเป็นแนวปฏิบัติพื้นฐานที่เป็นทั้งแนวทางชี้นำไปสู่เป้าหมายตามเจตนารมณ์ ที่สังคมร่วมกันกำหนดขึ้น กฎกติกาที่เหมาะสมจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง สภาพแวดล้อมและเงื่อนไขของสังคม ปัจจุบันกฎกติกาเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีการกำหนดไว้ในหลายระดับ ในระดับกว้างเป็นเชิงแนวทางหรือนามธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมักต้องการการตีความอีกชั้นหนึ่งในการนำมาปฏิบัติในระดับนี้เองจึงจำเป็นต้องมีกลไกในการตีความ แต่การตีความในลักษณะแยกส่วนมิได้พิจารณาองค์รวมก็อาจเกิดปัญหาขัดแย้งเชิงตรรกะ หรืออาจถูกอิทธิพลจากกระแสสังคมชักนำได้ ส่วนในระดับปฏิบัติซึ่งได้แก่ การใช้กำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ตลอดจนระเบียบที่หน่วยงานปฏิบัติกำหนดขึ้นก็มักจะมีปัญหาความไม่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เป็นอยู่และเป็นจริงของสังคม ดังนั้นการติดตามวิเคราะห์ผลการใช้กฎกติกาการเลือกตั้งดังได้กล่าวข้างต้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแรก ๆ ของการใช้กฎกติกาเหล่านั้นจึงควรมีการวางแผนติดตามวิเคราะห์ผลอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้ทันการณ์

2) การพัฒนาองค์กร

ในสภาพความเป็นจริงตามแนวทางที่กำหนดไว้ในกฎกติกาการเลือกตั้งต่าง ๆ มีทั้งองค์กรหลักและองค์กรสนับสนุนจำนวนมาก ในด้านองค์กรและการจัดการในองค์กรจึงถือเป็นเรื่องสำคัญไม่น้อยกว่ากฎกติกาการเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นกลไกกำกับให้มีการดำเนินการเป็นจริงตาม

เจตนารมณ์ของกติกานั้นเอง ถึงแม้ระเบียบกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งจะกำหนดไว้รอบครอบ รัดกุมละเอียดเพียงใด แต่หากองค์กรที่เป็นกลไกการนำไปปฏิบัติขาดความเหมาะสม ขาดศักยภาพ ความพร้อม หรือขาดประสิทธิภาพก็ไม่อาจผลักดันให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นผลดีตามเจตนารมณ์ได้

ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพการเลือกตั้งจึงต้องการการติดตามวิเคราะห์ประเมินผลควบคู่กันกับการปรับแก้กฎกติกา และจะต้องพิจารณาในลักษณะที่เกื้อกูลกัน กล่าวคือ การปรับแก้กฎกติกา อาจต้องให้มีผลต่อการพัฒนาหรือยกระดับศักยภาพและความเหมาะสมด้านองค์กร ขณะเดียวกันการพัฒนาองค์การการเลือกตั้งก็ต้องพิจารณานบนพื้นฐานข้อจำกัดด้านกฎกติกาพร้อมกันไปด้วย

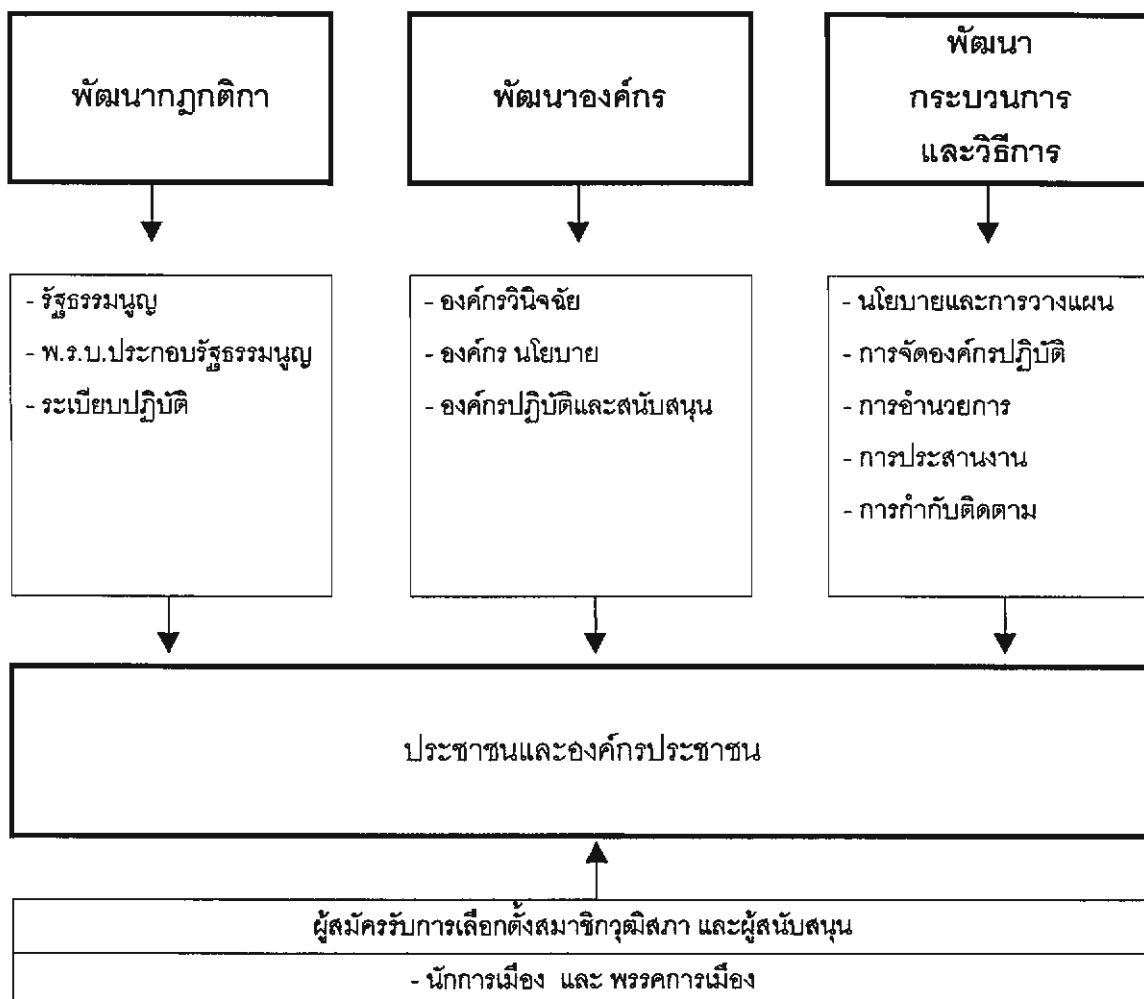
นอกจากนี้ในการพัฒนาศักยภาพการเลือกตั้งต้องพิจารณาให้เกินกว่าขอบเขตของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากมีทั้งองค์กรหลักและองค์กรสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาไปพร้อม ๆ กัน จะพิจารณาเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งย่อมไม่พอเพียง ทั้งนี้ ควรพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรทั้ง 2 ส่วนอีกด้วย

3) การพัฒนาระบบวิธีการ

กระบวนการวิธีการในการเลือกตั้งเป็นผลจากการบริหารจัดการขององค์การการเลือกตั้ง ภายใต้แนวทางชี้นำและกำกับของกฎกติกาการเลือกตั้ง กระบวนการวิธีทางส่วนหนึ่งเป็นผลจากการกำหนดและเลือกใช้ทางเลือกต่าง ๆ โดยนำทรัพยากรบริหารที่มีอยู่มาใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดประโยชน์สูงสุด กระบวนการวิธีทางต่าง ๆ ที่ใช้จึงเป็นเรื่องสำคัญมากเนื่องจากเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการนำหลักการมาประยุกต์กับเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในแต่และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์บทเรียนในอดีตมาประยุกต์กับหลักการและข้อเท็จจริงเพื่อคาดการณ์ในอนาคต

จากข้อพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนดังกล่าวมาแล้วข้างต้น การรวบรวมวิเคราะห์ และดำเนินการพัฒนาการเลือกตั้งจึงจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนในลักษณะขององค์รวม คือ

การพัฒนาการเลือกตั้งแบบองค์รวม

จากข้อพิจารณาองค์ประกอบในลักษณะขององค์รวม จึงได้นำสู่การพิจารณาในรายละเอียดเป็น 3 ประเด็นใหญ่ซึ่งนำเสนอในเบื้องต้นได้แก่

- 1) การตีความหรือปรับแก้กฎกติกาการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- 2) การปรับแก้ยุทธศาสตร์การจัดองค์กรและบุคลากรของคณะกรรมการเลือกตั้ง
- 3) นโยบายหาเสียงแบบธรรมรัฐ

1.เรื่อง การตีความหรือปรับแก้กฎกติกาการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.1 ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับระเบียบการเลือกตั้ง	พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย (1) คณะกรรมการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 (2) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา 2541 (3) พรรคการเมือง เป็นกฎหมายใหม่และมีความซับซ้อน บางประเด็นยากแก่การเข้าใจ ทำให้มีการตีความที่หลากหลาย	คณะกรรมการเลือกตั้ง(กกต) ควรเพิ่มการรณรงค์ในข้อกฎหมายหรือระเบียบที่สำคัญ อาทิ การใช้สิทธิเลือกตั้งและการเสียสิทธิหากไม่ไปเลือกตั้ง การห้ามหาเสียง การแนะนำตัว และการตรวจสอบการเลือกตั้ง ให้มากขึ้นกว่าเดิม
1.2 คุณสมบัติผู้สมัคร	1) คุณสมบัติเกี่ยวกับด้านการศึกษา ที่กำหนดไว้ว่าผู้สมัครวุฒิสมาชิกต้องจบปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ด้าน ด้านแรกเสนอให้คงข้อกำหนดนี้ไว้ อีกด้านหนึ่งมีความเห็นว่า การจบปริญญาตรีไม่สามารถเป็นหลักประกันได้ว่าผู้สมัครคนนั้นจะเป็นคนเก่งหรือคนดี อีกทั้งการกำหนดคุณสมบัติเช่นนี้ น่าจะขัดกับหลักความเสมอภาคและเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย 2) มีความล่าช้าเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้	1) สำหรับกลุ่มที่เห็นว่า วุฒิปริญญาตรีไม่ใช่เป็นหลักประกันว่าจะเป็นคนเก่งคนดีเสมอไปได้เสนอให้รัฐบาลแก้ไข รัฐธรรมนูญ มาตรา 125 วงเล็บ (3) โดยเพิ่ม "และ/หรือผู้ที่มีประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน" ลงไปด้วย พัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายและระบบการสื่อสาร ตลอด

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
	สมัครรับเลือกตั้ง เนื่อง จากกลไกในการหาข้อมูล หลักฐาน ยังไม่มีมีประ สิทธิภาพ ทำให้การ วินิจฉัยรับรองหรือไม่รับ รองผู้สมัครล่าช้าไปด้วย	จนความสัมพันธ์กับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ คุณสมบัติ เช่น กระทรวงศึกษา ธิการ สำนักงานตำรวจแห่ง ชาติกระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงานและสวัสดิ การสังคม และองค์กรอื่นๆ
1.3 การแนะนำตัวและการ ประชาสัมพันธ์	1) กรอบการแนะนำตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา มาตรา 91 มีลักษณะแคบ เกินไป ไม่เพียงพอที่จะ เป็นข้อมูลให้ประชาชนตัด สินใจว่าควรเลือกใครได้ อย่างเพียงพอ 2) วิธีการแนะนำตัวในมาตรา 92 ทำให้เกิดการได้เปรียบ เสียเปรียบกันระหว่างผู้ สมัครเพราะผู้สมัครที่เป็น บุคคลสาธารณะและปรา กฏตัวในสื่อมวลชนบ่อยๆ ในอดีตมีแนวโน้มจะได้ เปรียบผู้สมัครคนอื่นๆ การจัดแนะนำตัวโดย กกต. ก็ยังมีน้อยจนเกินไป ไม่สามารถทำให้ประชาชน สามารถรับรู้ได้ทั่วถึง	1) แก้ไข พ.ร.บ. มาตรา 91 โดยเติมข้อความ ในวรรคสาม ดังนี้ " การแนะนำตัวผู้สมัครตาม วรรคหนึ่งหมายถึง การแสดง ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับประวัติ ส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงานหรือประสบ การทำงาน และ แนวความคิด อุดมการณ์เกี่ยวกับการทำงาน ในอนาคต" 2) เพิ่มการจำนวนครั้งในการ แนะนำตัวและจำนวนครั้งใน การจัดสรรเวลาออกอากาศทั้ง ทางวิทยุและโทรทัศน์ 3) ร่วมมือกับองค์กรอื่นๆทั้ง ภาครัฐและเอกชนในการจัด เวทีแนะนำตัวผู้สมัคร อาทิ สมาคมวิชาชีพต่างๆ องค์กร ชุมชน และ องค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ 4) ควรกำหนดค่าใช้จ่ายที่แน่นอน ในการติดโปสเตอร์

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.4 การนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง	1) เกิดความลักลั่นกับการเลือกตั้ง ส.ส. ทั้งที่เป็นการเลือกตัวแทนประชาชนเช่นเดียวกัน 2) การนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งมีข้อเสียมาก เพราะผู้สมัครและตัวคะแนนสามารถควบคุมและตรวจสอบการลงคะแนนเสียงของชาวบ้านได้ง่าย ทำให้พวกเขาสามารถซื้อเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) กระบวนการในหน่วยเลือกตั้งสามารถทุจริตการลงคะแนนเสียงได้ง่าย หากพวกเขาถูกซื้อโดยผู้สมัคร เช่นการอ่านคะแนนไม่ตรงกับกาในบัตร เป็นต้น	1) แก้ไข พ.ร.บ. เลือกตั้ง มาตรา 90 วรรค สาม โดยกำหนดว่า ก) อำเภอแต่ละอำเภอจะมีศูนย์กลางการนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งในอำเภอนั้นเพียงแห่งเดียว หรือ ข) ให้มีการนับคะแนนเพียงที่เดียวในเขตเลือกตั้งนั้น
1.5 การประกาศผลการเลือกตั้ง	1) การแขวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อาจนำไปสู่ความไม่ยุติธรรมได้ หากระบบการสืบสวนและสอบสวนยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ 2) การแขวนผู้สมัครแล้วยังให้ผู้สมัครลงสมัครรับ	1) กกต. ควรทุ่มเทงบประมาณพัฒนาระบบฐานข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยให้มีข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ ความสัมพันธ์กับพรรคการเมือง ฐานมวลชน เครือข่ายรายชื่อหัวคะแนนและผู้สนับสนุน และพฤติกรรมการทุจริตในอดีต และควรพัฒนาระบบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติ

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
	เลือกตั้งอีกเป็นเรื่องที่ลักลั่นกัน เพราะเมื่อมีหลักฐานที่เชื่อได้ว่าผู้สมัครคนใดทุจริตก็ควรจะตัดสิทธิผู้สมัครคนนั้นไปเลย มิฉะนั้นการทุจริตก็ยังคงเกิดขึ้นไม่รู้จบ และต้องเลือกตั้งใหม่หลายครั้งทำให้เสียงบประมาณและเวลา	กรรมการเลือกตั้งของชาวบ้านในแต่ละหมู่บ้านด้วยว่า หมู่บ้านใดบ้างที่ผู้นำ และชาวบ้าน เคยทุจริตเลือกตั้ง หากมีมีด้วยวิธีใดบ้าง หากมีข้อมูลเหล่านี้ก็จะทำให้การสืบสวนและสอบสวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะทำให้มีหลักฐานที่แข็งแกร่งและเชื่อถือได้ในการนำไปตัดสิทธิผู้สมัครหรือฟ้องทางอาญาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน 2) ควรเสนอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อ กกต. มีอำนาจในการตัดสิทธิผู้สมัครได้ ทั้งระหว่างมีการเลือกตั้งและการเลือกตั้งเสร็จแล้ว การตัดสิทธิผู้สมัครระหว่างการเลือกตั้ง หากมีหลักฐานว่าผู้สมัครบุคคลนั้นทุจริต เป็นการตัดไฟแต่ต้นลม ทำให้ไม่ต้องเสียงบประมาณในการเลือกตั้งใหม่ สำหรับการตัดสิทธิหลังเลือกตั้ง ใช้สำหรับบางคนที่ถูกแขวนและกกต.จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ 3) ผู้ใดที่ทุจริตการเลือกตั้งควรจะต้องตัดสิทธิการรับสมัครการเลือกตั้งในทุกระดับอย่างถาวร

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.6 การเลือกตั้งนอกอาณา จักร	สิ้นเปลืองงบประมาณ อีกทั้ง การรับรู้ข้อมูลของผู้เลือกตั้ง เกี่ยวกับตัวผู้สมัครไม่เพียงพอที่จะ ทำให้เกิดการตัดสินใจในการ เลือกอย่างมีคุณภาพได้	1) ยกเลิกการเลือกตั้งนอก อาณาจักร 2) หากให้คงไว้ ควรจัดให้มี การเลือกตั้งโดยใช้ไปรษณีย์ได้ และ 3) ให้ใช้การเลือกตั้งโดยผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ตได้

2. เรื่องการปรับแก้ยุทธศาสตร์การจัดองค์กรและบุคลากรของคณะกรรมการเลือกตั้ง

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
2.1 การจัดองค์กร	1) กกต. เป็นอิสระแต่ในทางทฤษฎี แต่ในความเป็นจริงยังถูกควบคุมจากรัฐบาลทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากร 2) กกต. มีโครงสร้างและกระบวนการทำงานเหมือนกับระบบราชการ ทำให้ขาดความโปร่งใสขาดคล่องตัวในการทำงาน 3) โครงสร้างการบริหารงานไม่ชัดเจน คณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัดมีบทบาทไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความสับสนว่าเป็นสายงานบังคับบัญชา หรือ เป็นสายงานอำนวยการ	1) การตัดสินใจจะใช้งบประมาณเท่าไรอย่างไรบ้างควรให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กกต. ส่วนรัฐบาลควรทำหน้าที่จัดหามาให้ตามที่ กกต. เสนอไปเท่านั้น 2) ควรปรับให้เป็นองค์กรที่มีขนาดเหมาะสม แต่มีประสิทธิภาพ 3) การทำงานในสังคมไทยจะให้เกิดการยอมรับได้ต้องมีอำนาจในการสั่งการ หากไม่มีอำนาจอาจทำให้ได้รับการร่วมมือเต็มที่ กกต. กลางควรมอบอำนาจตามมาตรา 15 ของ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้งให้กับคณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัดบางส่วน
2.2 ความไม่เพียงพอของบุคลากร	1) จำนวนบุคลากรไม่เต็มตามกรอบที่กำหนด ทำให้ต้องยืมบุคลากรจากหน่วยงานอื่น และมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาการยืมสำหรับเหตุผลของการขาดบุคลากรคือรัฐบาลไม่สนับสนุน	1) ประสานงานกับรัฐบาลเพื่อชี้ให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้น 2) รายงานข้อเท็จจริงต่อประชาชนโดยผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆให้ดีขึ้น

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
2.4 กระบวนการทำงานของกกต.	1) มีลักษณะการสั่งการจากส่วนกลางไปยังระดับจังหวัดต่างๆ 2) งานของกกต. จังหวัด เป็นงานที่ต้องขอรับรองความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน	1) ควรกระจายอำนาจให้กกต. จังหวัดจัดทำแผนการเลือกตั้งเอง ส่วนกลางอาจดำเนินบทบาทในลักษณะให้คำปรึกษามากกว่าสั่งการ 2) กรณี ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ กกต. กลางมีอำนาจตามรัฐธรรมนูญมาตรา 145 และ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้งมาตรา 15 อยู่แล้ว จึงควรใช้อำนาจนี้ให้เหมาะสมในการทำให้การเลือกตั้งดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2.5 หน่วยเลือกตั้งและกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง	1) การใช้หมู่บ้านเป็นหน่วยเลือกตั้งทำให้กรรมการมาประจำหน่วยเลือกตั้งได้ยากในบางหมู่บ้านที่มีประชากรน้อย และทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณเป็นจำนวนมาก 2) ข้าราชการและประชาชนบางพื้นที่ไม่อยากเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เนื่องจากกลัวว่าหากมีการทุจริตขึ้นมาตนเองจะติดร่างแหไปด้วย และมีกรรมการบางส่วนเป็นพรรคพวกหรือลูกน้องของผู้สมัคร	1) ควรใช้จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นหลักในการแบ่งหน่วยเลือกตั้ง เช่น อาจกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 500 ถึง 800 คน เป็นหน่วยเลือกตั้งหนึ่ง 2) พัฒนาระบบการคัดเลือกบุคคลที่เข้าไปเป็นกรรมการหน่วยเลือกตั้ง และบุคคลที่จะไปเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง นอกจากจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและชาวบ้านแล้ว ก็อาจจะให้นักศึกษาตามมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยต่างๆในแต่ละจังหวัดเป็นกรรมการหน่วยเลือกตั้งด้วย

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
	3) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ไม่มีประสบการณ์เมื่อประสบ ปัญหาจึงไม่กล้าตัดสินใจ 4) อนุกรรมการประจำเขตเลือกตั้ง บางแห่งขาดผู้มีประสบการณ์เกี่ยว กับการทำงาน	3) ก่อนทำหน้าที่เป็นกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้ง ควรมีกา อบรมให้ความรู้อย่างเพียงพอ ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ ขึ้น ตอนการทำงาน และทักษะใน การสังเกตพฤติกรรมทุจริต เลือกตั้งต่างๆ และควรมีการ จัดเตรียมคนที่จะเป็นกรรมการ หน่วยเลือกตั้งเอาไว้ โดยการ อบรมอย่างต่อเนื่องและขึ้น ทะเบียนเป็นอาสาสมัครเลือก ตั้งเอาไว้ 4) ในการคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็น คณะอนุกรรมการตามเขต เลือกตั้ง ควรกำหนดเกณฑ์ว่า จะต้องเป็นผู้มีความรู้และ/หรือ ประสบการณ์ในการทำงาน เลือกตั้งมาแล้ว และจะต้อง เป็นผู้มีความเป็นอิสระจากนัก การเมือง
2.6 การจัดทำทะเบียนผู้มี สิทธิเลือกตั้ง	1) รายชื่อผู้มีสิทธิขาดหายเป็น จำนวนมากในหลายเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนมีการ เคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลา และทาง กกต. ก็ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการทำ เรื่องทะเบียนบ้านจึงยากแก่การ ตรวจสอบความถูกต้อง	1) อาจแก้กฎหมาย โดยให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการปกครอง และเทศบาล เป็นผู้จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิเลือก ตั้ง ในเขตการปกครองของตน เอง

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
	2) มีรายชื่อผู้ที่เสียชีวิตไปแล้วเป็นจำนวนมากที่ยังอยู่ในทะเบียนบ้านและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	2) เเร่งรัดให้กรมการปกครองและหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการทำทะเบียนบ้านตรวจสอบความถูกต้องและอำนวยความสะดวกแก่ชาวบ้านในการแก้ไขทะเบียนบ้านให้ถูกต้อง 3) ควรให้ใช้ทะเบียนบ้านเป็นเสมือนบัญชีผู้ใช้สิทธิ(สว 11) ได้ โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องออกไป
2.7 การจับทุจจริตเลือกตั้ง	ขาดพยานหลักฐานที่แน่นหนาในการจับผู้ทุจจริตเลือกตั้ง หลักฐานมักโยงไม่ถึงตัวผู้สมัคร และขาดพยาน	1) ให้ผู้สมัครแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อ กกต. ในวันสมัครรับเลือกตั้ง 2) ควรให้ กกต. มีอำนาจในการตรวจสอบบัญชีของผู้สมัครในช่วง 30 วันก่อนและหลังการเลือกตั้ง 3) กกต. ควรพัฒนาระบบการจับทุจจริตซึ่งกิจกรรมหลัก 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กิจกรรมต้นน้ำ ซึ่งได้แก่การจัดระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร เพื่อนำไปวิเคราะห์ประเมินว่า ผู้สมัครคนใดบ้างที่ส่อแววทุจจริต และหากทุจจริตจะมีแนวโน้มกระทำอย่างกว้างขวางเพียงใด ด้วยวิธีอะไรบ้าง 2) กิจกรรมกลางน้ำ ได้แก่ การส่งทีมสืบสวนที่มีประสบการณ์

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		ลงไปเกาะติดสถานการณ์ เพื่อหาหลักฐานและพยานในการทุจริตให้ชัดเจน และเมื่อสืบชัดเจนแล้วว่ามี การทุจริต ก็ส่งทีมสอบสวนที่มีประสบการณ์ ซึ่งอาจมีองค์ประกอบคือทนาย ตำรวจฝ่ายสอบสวนและ อัยการลงไปสอบสวนให้ชัด 3) กิจกรรมปลายน้ำ ได้แก่หาก จะมีการวินิจฉัยแขวนหรือตัด สิทธิผู้สมัคร ควรใช้ข้อมูล กกต.จังหวัดเป็นหลักและใช้ข้อมูลอื่นๆประกอบ เมื่อผู้สมัคร คนใดที่ถูกแขวนและ/หรือตัด สิทธิ ควรส่งฟ้องทั้งทางอาญา และทางแพ่ง
2.7 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง	1) ประชาชนไม่กล้าเป็นพยานบุคคลในการทุจริตเลือกตั้งของผู้สมัคร	1) พุดให้มีความมั่นใจในความปลอดภัย ไม่ควรข่มขู่ให้กลัว และควรผลักดันให้เกิดกฎหมายคุ้มครองพยาน 2) ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ประชาชนเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง ส่วน กกต.ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำและประสานงาน 2) ควรให้ตัวแทนประชาชน เครือข่ายชุมชน และผู้นำแรงงาน เป็นคณะกรรมการเลือกในระดับต่างๆได้

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
2.8 การทำลายบัตรเลือกตั้ง	บัตรเลือกตั้งทั้งหมดถูกกำหนดให้ทำลายโดยการเผาซึ่งเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม	ควรเปลี่ยนวิธีการทำลาย อาทิ การนำกลับไปใช้ใหม่ (Recycle) หรือ ใช้เครื่องทำลายกระดาษแทน

3. เรื่อง นโยบายหาเสียงแบบธรรมรัฐ

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
3.1 กรอบการแนะนำตัว	1) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแนะนำตัวมีลักษณะแคบเกินไปเพียงให้ระบุประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และประวัติการทำงานหรือประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นข้อมูลข่าวสารเบื้องต้นที่ไม่น่าจะเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินใจได้ดีในการเลือกใคร 2) การกำหนดกรอบในการแนะนำตัวมากเกินไปมีแนวโน้มจะทำให้ผู้สมัครหันไปใช้วิธีการที่ทุจริตมากขึ้น 3) การเลือกตั้งเป็นการเลือกตัวแทนทางความคิดหรือตัวแทนทางอาชีพ มิใช่การเลือกคนที่ไม่รู้จัก 4) การแนะนำตัวที่มีกรอบจำกัดทำให้คนดี คนเก่ง แต่ไม่ค่อยได้ปรากฏตัวในสื่อมวลชนเสียเปรียบ เพราะเขตเลือกตั้งของ สว. เป็นเขตใหญ่ ยากที่จะทำให้รู้จักกันทั่วถึงได้โดยการแนะนำตัวที่มีกรอบแคบสิ้น 5) การห้ามหาเสียง อาจเป็นการขัดรัฐธรรมนูญมาตรา 39	1) แก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญโดยขยายกรอบการแนะนำตัว ซึ่งอาจครอบคลุมถึงประเด็นต่อไปนี้ ก) ให้สามารถแสดงวิสัยทัศน์ต่อประเด็นปัญหาต่างๆของประเทศชาติได้ ทั้งเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และ/หรือ ข) ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานในบทบาทหน้าที่ของ สว. อาทิ ทิศนะต่อการกลั่นกรองกฎหมาย ทิศนะต่อการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การถอดถอนรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ของรัฐ และข้าราชการระดับสูง และการแต่งตั้งถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรใหม่ตามรัฐธรรมนูญ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
	ในเรื่องที่ว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน ฯลฯ 6) การหาเสียงในรูปแบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะนำไปสู่การโจมตีกล่าวร้ายซึ่งกันและกัน ก็ไม่เหมาะสมกับผู้สมัครวุฒิสมาชิก เพราะถือว่าตำแหน่งวุฒิสมาชิกเป็นตำแหน่งอันทรงเกียรติ และเป็นผู้ใหญ่ของบ้านเมือง	
3.2 วิธีการแนะนำตัว	การแนะนำตัวการเลือกตั้ง สว. ที่ผ่านมามีปัญหาหลายประการ 1) ประชาชนไม่สนใจเวทีที่ กกต. จัด เพราะไม่น่าสนใจ ไม่เห็นความสามารถในการคิด และการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับประเทศชาติของผู้สมัคร ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ว่าใครมีความสามารถมากกว่าใคร และไม่ได้เนื้อหาสาระเพียงพอในการตัดสินใจเลือกได้ 2) การใช้สื่อทางโทรทัศน์และวิทยุ ให้เวลาน้อยเกินไป 3) การติดป้ายแนะนำตัว ดำเนินไปอย่างไม่มีระบบไม่มีการกำหนดจุดติดอย่างชัดเจน	1) ควรจัดเวทีการแนะนำตัวในลักษณะให้ผู้สมัครมากล่าวสุนทรพจน์เชิงนโยบาย โดยห้ามการกล่าวร้าย โจมตีซึ่งกันและกัน 2) กกต. ควรเชิญตัวแทนกลุ่มอาชีพ กลุ่มองค์กรชุมชน กลุ่มประชาคมจังหวัด กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชนฯลฯ เข้าร่วมรับฟังและซักถามผู้สมัคร กรณีที่มีผู้สมัครจำนวนมากก็อาจจะหมุนเวียนกันจัดตามเขตปกครองจนครบทั้งจังหวัด ในการจัดเวทีแต่ละครั้งอาจอัดด้วยเทปบันทึกภาพและเสียงซึ่ง กกต. อาจนำไปเผยแพร่ทางสื่อต่างๆได้ภาย

ประเด็น	สรุปวิเคราะห์ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		หลัง 3) ควรเพิ่มเวลาในการแนะนำ ตัวทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ให้ มากขึ้น และให้ผู้สมัครเสนอ แนวคิดต่างๆในการทำงานของ ตนเองได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ ประชาชนและสื่อมวลชนได้ซัก ถามได้ด้วย กกด.อาจขอ เวลาหรือซื้อเวลาเองก็ได้ เพราะการเสียเงินงบประมาณ ตรงนี้จะดีกว่าการเสียเงินใน การจัดเลือกตั้งใหม่ 4) ควรมีการกำหนดจุดติด ป้ายให้ชัดเจน

ภาคผนวก

โครงการสัมมนาเรื่อง

“การฝ่าวิกฤตการเมืองและการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา”

1. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปการเมือง พ.ศ.2540 ในส่วนของการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกที่ต้องการ “คนดี-เด่น-ดัง” แต่ในทางปฏิบัติมี “คนดี-เด่น-ดัง” สม่ักรจำนวนน้อยและส่วนใหญ่ขาดคุณภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และนอกจากจะไม่มีคนดี-เด่น-ดังลงสมัครตามที่ใจตนคิดแล้ว ยังมีพวกบุคคลที่อยู่ในเครือข่ายอุปถัมภ์ของพรรคและนักการเมือง รวมทั้ง “อาชื้อ” นักการเมืองและเจ้าพ่อนักเลงต่าง ๆ ลงสมัครอีกด้วย

ทั้งนี้วัฒนธรรมการเมืองเรื่องการลงสมัครรับเลือกตั้งของคนไทยและคนเอเชียทั่วไป หากเป็นคนที่ดี-เด่น-ดังจริง ถ้าจะให้ไปเป็นตำแหน่งอะไรจะต้องมาซื้อเชิญให้เป็น ไม่ใช่ให้สมัครและคัดเลือกหรือลงคัดเลือกตามหลักคิดของตะวันตก นอกจากนี้การกำหนดให้ประชาชนเลือก โดยคิดว่าถ้าบังคับประชาชนให้ไปเลือกตั้งทุกคน และเปลี่ยนมาเป็นเขตใหญ่เบอร์เดียว ก็จะทำให้ได้สมาชิกวุฒิสภาตามคุณสมบัติที่ตนต้องการนั้น เป็นเรื่องที่เข้าใจผิดในข้อเท็จจริง เพราะการเมืองการเลือกตั้งไม่ว่าจะอยู่ในที่ใดในโลก ล้วนแต่เป็นการเลือกตัวแทนผลประโยชน์ของตนของชนชั้นที่ตนสังกัด การให้ไปเลือกคนในอุดมคติในหลักการแต่เพียงอย่างเดียวมักจะเกิดขึ้นยาก สิ่งที่ร้ายแรงที่สุดของความผิดพลาดของชนชั้นกลางปัญญาชนไทยก็คือ “การมีอคติทางปัญญา” ที่กลัวว่าการหาเสียงจะเป็นการซื้อขายเสียง ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้วการทุจริตเลือกตั้งนั้นมีถึง 3 แนวทางคือ ทุจริตหาเสียง ทุจริตซื้อขายเสียง และ ทุจริตลงคะแนนเสียง การหาเสียงโดยทั่วไปมักจะห่างไกลกับการทุจริตเลือกตั้ง และหากเป็นการทุจริตก็ไม่เลวร้ายและรุนแรงเท่ากับการทุจริตซื้อขายเสียงและทุจริตลงคะแนนเสียง ดังนั้น ความกลัวความระแวงเกินกว่าเหตุ จึงก่อให้เกิดการปิดกั้นการหาเสียงของผู้สมัครวุฒิสมาชิก การให้โอกาสแค่แนะนำตัวและประวัติผลงานนั้น ไม่เพียงพอสำหรับ “หลักการเลือกตัวแทน” เพราะการเป็นตัวแทนอย่างน้อยต้องเป็นตัวแทนทางความคิดและหรือผลประโยชน์ ตามหลักการของการเลือกตั้งทั่วไป

เมื่อรัฐธรรมนูญและกฎหมายลูกที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งถูกผลิตออกมาในลักษณะของอคติทางปัญญาเช่นนี้ ถ้าจะคิดจะพูดให้ยุติธรรมแล้ว กลุ่มผู้ร่างรัฐธรรมนูญและชนชั้นกลางในระบบทั้งหลายที่เป็นตัวการในการผลักดันรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่างๆ จะต้องรับผิดชอบและจะ

ต้องสำนึกผิด ความเลวร้ายของเรื่องทั้งหมดถ้าจะสรุปรวบยอดก็คือ เป็นการคิดการทำในลักษณะ ภาษาวิชาการเรียกว่า "เป้าหมายกับมรรควิธี นั้น ชัดแย้งกัน" กล่าวคือ ไปตั้งเป้าหมายไว้อย่าง สูงส่งสว่างาม แต่กลับไปใช้วิธีการเลือกตั้งพร้อมกำหนดกลไกและวิธีการสู่เป้าหมายในรายละเอียดใน ลักษณะตรงกันข้าม เช่น ใจอยากได้ คนดี- เด่น-ดัง แต่กลับไปใช้วิธีการเลือกตั้งทั่วไปในการสรรหาคน ดี-เด่น-ดัง และเมื่อให้ใช้วิธีการเลือกตั้งแต่ก็วกกลับมาปิดกั้นวิธีการหาเสียงที่ผิดหลักสากลของการ เลือกตั้ง และแถมยังปล่อยให้หน่วยคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง เพื่อเปิดช่องเปิดโอกาสให้ใช้ระบบจัดตั้งลาก พากันได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น หากรัฐธรรมนูญและกฎหมายลูก ถูกร่างและผลักดันโดยบุคคลกลุ่มอื่น ในลักษณะขัด กันไปขัดกันมาแบบเพี้ยน ๆ ดังกล่าว เป็นที่แน่นอนที่สุดว่าจะต้องถูกคนชั้นกลางปัญญาชนกลุ่มนี้โจมตีอย่างไม่มีสิ้นสุด แต่เมื่อชนชั้นกลางปัญญาชนกลุ่มนี้เป็นผู้ร่างและผลักดันเอง ยากที่บุคคลอื่นจะ ออกมาโจมตีเพราะไม่มีปากและปากกาที่เป็นอาวุธอันแหลมคมเหมือนชนชั้นปัญญาชน

อย่างไรก็ดีหากไม่มีการปรับแก้ที่เหมาะสมจะเกิดความสับสนวุ่นวายทางสังคม ดังนั้น สมาคมพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในฐานะเป็นองค์กรทางวิชาการที่ให้ ความสำคัญอย่างสูงกับระบบการเมือง จึงจัดให้มีการประชุมวิชาการเพื่อผ่าทางตันวิกฤตการเมือง และการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

2.วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อระดมและรวบรวมความคิดเห็นในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยเฉพาะการ เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

2.2 เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังต่อไปนี้

- 1)การตีความหรือปรับแก้กฎกติกาการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- 2)การปรับแก้จัดยุทธศาสตร์การจัดองค์กร และบุคลากรของกกต.
- 3)การจัดทำกรอบและตัวอย่างเรื่อง "นโยบายหาเสียงแบบธรรมรัฐ
- 4)การจัดทำเค้าโครงเกี่ยวกับแผนงานและโครงการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง

2.3 เพื่อนำผลการสัมมนาไปปรับแก้และหาความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นและนำเสนอองค์กร ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการต่อไป

3.วิธีดำเนินงาน

3.1 กำหนดกรอบการรวบรวมข้อมูล โดยจัดเป็นคณะทำงานเพื่อศึกษากลไก กฎ และกติกากการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก และติดตามข้อมูลข่าวสารตามสื่อมวลชนเพื่อพิจารณาถึงข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนอันเกิดจากกติกาดังกล่าว

3.2 ติดต่อและเชิญผู้เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก อันได้แก่ผู้กุมกลไกเลือกตั้ง คือ กรรมการเลือกตั้ง ผู้ติดตามสอดส่องการเลือกตั้งได้แก่องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้สมัครเป็นวุฒิสมาชิก นักวิชาการ สื่อมวลชน โดยจัดแบ่งเป็น 4 หัวข้อย่อย ได้แก่

- 1)การตีความหรือปรับแก้กฏกติกากการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา
- 2)การปรับแก้จัดยุทธศาสตร์การจัดองค์กร และบุคลากรของกกต.
- 3)การจัดทำกรอบและตัวอย่างเรื่อง “นโยบายหาเสียงแบบธรรมรัฐ”
- 4)การจัดทำเค้าโครงเกี่ยวกับแผนงานและโครงการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง

3.3 การรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม โดยสมาคมพัฒนาสังคมได้จัดการประชุมใหญ่จำนวน 4 ครั้ง

1) ครั้งที่ 1 การประชุมสัมมนา ณห้องประชุมจีระ บุญมาก สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในวันที่ 18 พฤษภาคม 2543 โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ อาทิเช่น อ.แก้วสรร อติโพธิ อ.พิชาย ติรภ ญ ภูเก็ต คุณบุญเลิศ ช่างใหญ่ โดยการประชุมดังกล่าวเพื่อรวบรวมประเด็นปัญหา

2) ครั้งที่ 2 การประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ณ ตึกวิทยบริการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่ออภิปรายแบบเวทีโต้เถียง ตามหัวข้อย่อยทั้ง 4 ข้างต้นโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานจากการสัมมนาครั้งที่ 1 ในวันที่ 1 มิถุนายน 2543

3) ครั้งที่ 3 การประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ณ โรงแรมเอส ซี อ.เมือง จ.ปัตตานี เพื่ออภิปรายแบบเวทีโต้เถียง ตามหัวข้อย่อยทั้ง 4 ข้างต้นในวันที่ 3 มิถุนายน 2543

4) ครั้งที่ 4 การสรุปและสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ โดยคณะทำงานของสมาคมพัฒนาสังคมได้รวบรวมข้อสรุปและเสนอแนะจากการประชุมทั้ง 3 ครั้งดังกล่าวข้างต้น และนำเสนอประเด็นเหล่านั้นให้แก่เข้าร่วมสัมมนาเพื่อพิจารณาปรับแก้อีกครั้งหนึ่งในวันที่ 17 มิถุนายน 2543 ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

3.4 การสรุปและเรียบเรียงข้อเสนอแนะ ทางสมาคมพัฒนาสังคมได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อข้อเสนอดังกล่าว ได้รวบรวมและจัดการประชุมคณะทำงานกันเป็นประจำโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยมุ่งเน้นให้เอกสารมีข้อสรุปที่กระชับและชัดเจน เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง

3.5 นำข้อเสนอดังกล่าว เสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง อาทิเช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง
สมาชิกวุฒิสภา สถาบันพระปกเกล้า เป็นต้น

4. ประเด็นและเนื้อหา

- 4.1 ปัญหาและข้อก้ำกัเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- 4.2 การตีความหรือปรับแก้กฎกติกาการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- 4.3 การปรับแก้จัดยุทธศาสตร์การจัดองค์กร และบุคลากรของ กกต.
- 4.4 การจัดทำกรอบและตัวอย่างเรื่อง "นโยบายหาเสียงแบบธรรมรัฐ"
- 4.5 การจัดทำเค้าโครงเกี่ยวกับแผนงานและโครงการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง

5. กลุ่มเป้าหมาย

- 5.1 ผู้สมัครเพื่อรับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา(ทั้งผ่านและไม่ผ่าน)
- 5.2 คณะกรรมการเลือกตั้ง
- 5.3 นักวิชาการ
- 5.4 องค์กรพัฒนาเอกชน
- 5.5 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
- 5.6 ประชาชนทั่วไป
- 5.7 สื่อมวลชน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ทราบประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- 6.2 ได้ประเด็นการปรับแก้กฎกติกาการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
- 6.3 ได้แนวทางการปรับแก้จัดยุทธศาสตร์การจัดองค์กร และบุคลากรของกกต.
- 6.4 ได้แนวทางการให้ผู้สมัคร สว. สามารถ หาเสียงแบบธรรมรัฐ
- 6.5 องค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปพิจารณาเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการต่อไป

7. งบประมาณ

ทางสมาคมพัฒนาสังคม มีระบบการทำงานแบบอาสาสมัคร โดยคณะทำงานส่วนใหญ่จะไม่ได้ค่าตอบแทนในการดำเนินการ ดังนั้นจึงไม่มีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร อย่างไรก็ตามการงบประมาณที่ใช้ทั้งสิ้น 314,900 บาท